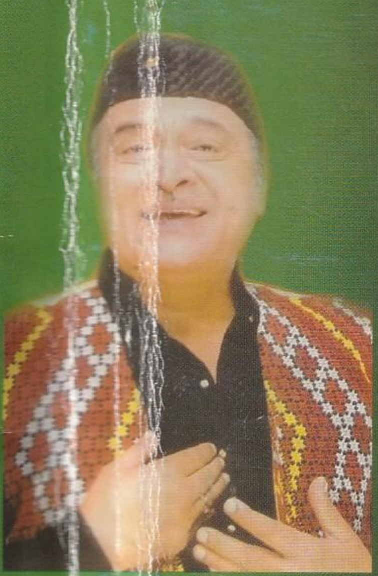

SOUVENIR

5th Mising Youth Festival

9-12 February 2012

Gogamukh

MÉRU

স্মৃতিগ্ৰন্থ

অসমৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰে

পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱ

৯, ১০, ১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১২

গোগামুখ, ধেমাজি, অসম

সম্পাদক

শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে

MÉRU

স্মৃতিগ্ৰন্থ

অসমৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰে.

পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱ

৯, ১০, ১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১২
গোগামুখ, ধেমাজি, অসম

SOUVENIR
5th Mising
Youth Fastival
9-12 February 2012
Gogamukh

সম্পাদক
শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে

MÉRU

(স্মৃতিগ্ৰন্থ)

অসমৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰে

পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱ

৯,১০,১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১২
গোগামুখ, ধেমাজি, অসম

প্ৰতি

শ্ৰীযুত / শ্ৰীযুক্তা..

....ৰ হাতত শ্ৰদ্ধাৰে।

সভাপতি

শ্ৰী সুৰজি দলে

সম্পাদক

শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে

MÉRU :পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ, ডিম্বেশ্বৰ দলেৰ দ্বাৰা সম্পাদিত আৰু আদৰণি সমিতি প্ৰকাশিত।

সম্পাদনা সমিতি :

উপদেষ্টা
শ্ৰী মুখ্যনাথ পাতিৰ
শ্ৰী পূৰ্ণ কুমাৰ চিন্তে
শ্ৰী মিলন দলে
ড° মহেন্দ্ৰ বৰগোহাঁই
শ্ৰী কালিনাথ পাংগিং
শ্ৰী সৰ্বেশ্বৰ চুতীয়া
শ্ৰী দিনেশ পেগু

সভাপতি-
শ্ৰী সুৰজিৎ দলে

উপ-সভাপতি -
শ্ৰী মহেশ পেগু
শ্ৰী কেশবকৃষ্ণ চত্ৰধৰা

সম্পাদক-
শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে

সহঃ সম্পাদক-
শ্ৰী জয় প্ৰকাশ পেগু
শ্ৰী মেঘনাথ কামান

সদস্য/সদস্যা -
শ্ৰী দিব্যজ্যোতি কুম্বাং
শ্ৰীমতী গায়ত্ৰী দলে
শ্ৰী ভূৱন খুংগুৰ বসুমতাৰী
শ্ৰী ৰাজা পেগু
শ্ৰী বিপুল চন্দ্ৰ পাদি
শ্ৰী ৰবিন দলে

বেটুপাতৰ পৰিকল্পনা –
শ্ৰী অনিৰ্বাণ বি. গোহাঁই

অক্ষৰ বিন্যাস -
শ্ৰী গনেশ নেৱাৰ

অৰিহণা - ১২০.০০ (এশ বিশ) টকা

মুদ্ৰণ - সুগন্ধি পখিলা অচেট প্ৰেছ এণ্ড পাব্লিকেছন
ডি. কে. ৰোড, গোগামুখ দূৰভাষ-৮৮১২৮৮৭৬০৯

উচৰ্গা

অসমৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকা,

মামণি ৰয়ছম গোস্বামী,

অই আব্বুন গণেশ পেগু,

ভৃগুমণি কাগয়ুং

আৰু

যিসকল জ্ঞাত-অজ্ঞাত ব্যক্তিয়ে

সমগ্ৰ অসমবাসীক কন্দুৱাই হেৰাই গ'ল মহাশূণ্যৰ সতে,

তেওঁলোকৰ পবিত্ৰ স্মৃতিত........

সম্পাদনা সমিতি

সম্পাদকীয়

সম্পাদকীয় কলমৰ পাতনিতেই আমি ও ভূপেন হাজৰিকাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিছোঁ।

সমন্বয়ৰ প্ৰতীক হওক ডঃ হাজৰিকা। মানব সমাজত সমন্বয়ৰ বিকল্প হ'বলৈ ধৰিছে। যাৰ ফলত দৈনিক শশ হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ মৃত্যু ঘটিছে। সমগ্ৰ আফ্ৰিকাত এতিয়া গোষ্ঠীদা, আবৰণ দেশসমূহত তেজৰ নৈ । মৌলবাদৰ ৰাজনীতিত কোৰা হৈছে সমগ্ৰ মানবতা। বিশেষকৈ ভাৰতবৰ্ষত মৌলবাদৰ ৰাজনীতিয়ে ব্যাপক প্ৰতাৰ পেলাইছে। যি ভৱিষ্যত ভাৰতৰ বাবে অশনি সংকেত। আনহাতে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত বিভিন্ন জাতি জনগোষ্ঠীৰ মাজত সমন্বয়ৰ এনাজৰী সোলোক-ঢোলোক হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিছে। এটা গোষ্ঠীয়ে আন গোষ্ঠীক সন্দেহৰ চকুৰে চাইছে। গতিকে, এনে আসন্ন অসুয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে আদৰ্শ হওঁক ভূপেনদা, ভূপেনদাৰ সৃষ্টি। লুইত- ইলোৰা-চিকাগো পেৰিচ, গৰ্কী-গালিবৰ গীত গাই একোডাল ডোলেৰে বিশ্ব মানৱক বান্ধিব খুজিছিল। আকৌ গাইছে শঙ্কৰ-আজান পীৰ টেগ বাহাদুৰৰ মহৎ বাণীত থকা মিলনৰ সুৰ।

বড়োৰ বৰদৈচিলা, কাৰ্বিৰ চমাংকান, দিচাং মুখৰ নিশাত পেঁপা বজোৱা, মিচিং ডেকাৰ উদাত্ত কণ্ঠেৰে আহ্বান জনাইছে অসমবাসীক সমন্বয় আৰু একতাৰ ডোলেৰে বান্ধ খাবলৈ। এই আহ্বানক শিৰোগত কৰি যুব সমাজ ওলাই আহিলে সুলকিবলৈ ধৰা অসমৰ সমন্বয়ৰ ডোল পুনৰ আগতকৈ নৈকীয়াল হ'ব বুলি আশা কৰিব

পাৰি। যুৱচাম হ'ল দেশৰ ধৰণী। স্বদেশৰ সৰ্বতো প্ৰকাৰৰ উদ্গতিৰ বাবে আজিৰ যুৱচামে আগবাঢ়ি আহিব লাগিব। এইক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজন হ'ব এটা সুষ্ঠ আৰু সবল মানসিকতাৰ। এই সুষ্ঠ-সবল মানসিকতা গঢ় ল'ব অধ্যয়ন আৰু অধ্যয়নৰ যোগেদি। লেখি শিকা, দেখি শিকা আৰু ঠেকি শিকা— এই তিনিধৰণে শিক্ষা আহৰণ কৰিব পাৰি। 'আহৰিত শিক্ষা মন-মগজুত পাক দি গভীৰ জ্ঞান লাভ কৰিব পৰা যায় আৰু অধ্যয়নলব্ধ জ্ঞানৰ যোগেদি সাধ্যানুসৰি সমাজৰ হিতাৰ্থে ব্যৱহাৰ কৰিলে দেশ আৰু দহৰ নিশ্চয় বিকাশ হ'ব।

হে, মিচিং যুব সমাজ, গোগামুখৰ এই যুৱ মহোৎসৱৰ শৰাই আৰম্ভ কৰো আহা। মানবতাৰ সংগ্ৰাম । মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাৰ সংগ্ৰাম। তোমালোকৰ নেতৃত্বত নিৰ্মাণ হওক এখন সমন্বয়ৰ গোগামুখ, সম্প্ৰীতিৰ অসম। শেষত যিসকল লোকে কায়িক, আৰ্থিক আৰু মানসিকভাৱে গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰাৰ সময়ত সহায় কৰিলে। তেওঁলোক সকলোলৈকে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। অতি কম দিনৰ ভিতৰত প্ৰকাশ কৰিবলগীয়া হোৱাত বিভিন্ন ভুল-ভ্ৰান্তি থাকি যোৱাটো নিশ্চিত, তাক সুধীজনে আঙুলিয়াই দি এটা সুষ্ঠ পথৰ সন্ধান দিব বুলি আশা ৰাখিলো। তাৰোপৰি কৃতজ্ঞ সেইসকলৰ প্ৰতি, যিসকলে বিভিন্ন চিন্তা শিল্পৰে গ্ৰন্থখন সমৃদ্ধ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিল, যিসকলৰ উৰ্বৰ চেতনাৰ ফল লিপিবন্ধ কৰি আমি যুৱচামৰ পাথেয় হোৱাৰ এটা ক্ষুদ্ৰ প্ৰয়াস কৰিব পাৰিলো। ক্ষমাপ্ৰাৰ্থী সেইসকলৰ ওচৰত, যিসকলৰ লেখা নিৰ্দ্দিষ্ট সময়ত পাইও সম্পাদনা সমিতিৰ বিচাৰ কক্ষত মানদণ্ড উপযুক্ত নোহোৱাৰ বাবে পৃষ্ঠা দিব নোৱাৰিলো, তেওঁলোকৰ সৃষ্টিৰ বীজে এদিন নিশ্চয় বিশাল বৃক্ষৰ আকাৰ ল'ব সেই শুভেচ্ছা সদায় থাকিব আমাৰ পৰা। ক্ষমাপ্ৰাৰ্থী সেইসকলৰ ওচৰতো, যিসকলৰ কালজ্ঞানৰ অভাৱে আমাক | বিমোৰত পেলাইছিল উন্মোচনৰ আগদিনালৈকে লেখা দি পৃষ্ঠা বিচাৰি। আমি ভাবো ভৱিষ্যতে তেওঁলোকে সুন্দৰৰ বিভিন্ন পথত সহযাত্ৰী হৈ থাকিব।

আহক আমি সকলো থিয় হৈ মূৰ দাঙি খোজ কাঢ়ো আহক আমি সকলো এৰি থৈ যাওঁ সময়ৰ বুকুত খোজ...

ডিম্বেশ্বৰ দলে
সম্পাদক
মৌৰু

সূচীপত্ৰ

Mising Agomlok Aleusné Gomlam Ekké	Kalinath Pangging	১
"MISING YOUTH FESTIVAL LO PÉ TALOM RUGBOKE DO JIG MISING AGOMSE MISING TANI NAPPA LOK KAPINĖ BELAMLO?	Robin Dole;	৪
Meng-go	Muhiram Pe:gu	৬
Jé:roptok Dagroptok	Hori Narayon Pe:gu	৮
Bhupen Hajarikam Mé pala	Saruj Medok	৯
Nores, Boga, Onjona	Horen Kaptak	৯
মিচিং জনগোষ্ঠীৰ কলা আৰু শিল্প-এটি টোকা	টাবু টাইদ	১০
মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা : এটি অবলোকন	ডাঃ বিদ্যেশ্বৰ দলে	১৫
নৈ পৰীয়া মিচিং সমাজৰ নদীবাচক নাম আৰু লোক নিঃতমত ইয়াৰ উপমা	শ্ৰী কনক কুলি	২০
মিচিং যুব মহোৎসৱৰ এক আলোকপাত	পৰমানন্দ চায়েডীয়া	২৯
গোগামুখত উচ্চ শিক্ষাৰ বুনিয়াদ	সৰ্বেশ্বৰ সুত্ৰ বৰুৱা	৩২
আই-নিতেনেই মিচিং ভাষা জীয়াই ৰাখিব	পূৰ্ণ কুমাৰ চিন্তে	৩৪
সোৱণশিৰি গাৰৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি সুৰক্ষাত থলুৱা উৎসৱসমূহৰ ভূমিকা	ডা ঠগীৰাম গগৈ	৩৬
চিয়াত্তৰ কথাৰে তানি গোষ্ঠীৰ সমল বিচাৰি	ৰাজীৱ কুমাৰ মিলি	38
মিবুৰ তাগিৰ কাঃনান	ৰামেশ্বৰ মেদক	47
গতিশীল সমাজ ব্যৱস্থা আৰু সংস্কৃতিৰ পৰিবৰ্তন	কেশৱ পাইট	52
সোৱণশিৰি?	কেশৱ কৃষ্ণ চত্ৰধৰা	54
আজিৰ পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত মিচিং সমাজ	সূৰ্যদীপ পেত	58
যুব শক্তি আৰু সংস্কৃতিক বিপ্লৱ	ৰয়েল পেঙ	61
মিছিং লোকখাদ্য এটি বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন	ৰত্নেশ্বৰ মিলি	৬৩
শিক্ষাগত পৰিবেশ গঢ়ি তোলাত শিক্ষিত মিচিং ব্যক্তিসকলৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ব	শ্ৰীতৰুন লয়িং	৭৪
সাম্প্ৰতিক মিচিং অই নিঃতম আৰু সমাজত ইয়াৰ প্ৰভাৱ	টুনিৰাম মেদক	76
অনুপ্ৰবেশৰ সমস্যা, সন্ত্ৰাসবাদ, গোষ্ঠী আন্দোলন আৰু সাম্প্ৰতিক অসম	জাতিৰাম কামান	৭৯
জীৱনৰ দীৰ্ঘ আৰু ৰাণিৰে ভৃগুমণি কাগয়ুং	অনিল পাংগিং	81
ৰক্তহীনতা দূৰ কৰিব পৰা যায়	ডাঃ ধেমা কান্ত মিলি.	83
আলি আনে লৃগাং মিচিং জাতিৰ হৃদস্পন্দন	শ্ৰী ঠাকুৰ মেদক	৮৪
মিচিং জনগোষ্ঠীৰ চাংঘৰ এক অৱলোকন	চন্দ্ৰজ্যোতি দলে	85
অই আপ্পন শিল্পী গণেশ পেগু আৰু সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ অৱদান	দ্বীপৰাজ পেগু	৮৮
নব প্ৰজন্ম আৰু নিচাযুক্ত দ্ৰব্য	বিপুল চন্দ্ৰ পাদী	৯২
আপুনি কি কৰিব ?	মহেশ পেগু	৯৩
চাৰ	দুৰ্য্যন্ত নৰহ	৯৪
ইস্তাহাৰ	ৰমেশ পাংগিং	৯৬
Role of an Ideal Mising Woman in their Society	Govind Taid	97
CULTURAL HERITAGE OF THE MISINGS	Dr. Basanta Kumar Doley	100
SOME INHERENT SOCIAL DOCUMENTS PORTRAYED IN "MIRI JIYORI"	Surajit Doley	108
AGLIMPSE OF THE MISING LANGUAGE AND LITERATURE	Parmananda Darig	112
মিসকল ব্যক্তিৰ বৰঙনিয়ে পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ স্মৃতি পত্ৰিকা প্ৰকাশত সহায় কৰিলে		115
শেষ পৃষ্ঠাৰ কলম	জয় প্ৰকাশ পেগু	১২০

Mising Agomlok Aisuané Gomlam Ékké

Kalinath Pangging

Mo.pl:sok tani: ope: takam lokké aí aiké agomé kasudung. Odokké agom kidí dokké atégru pé aisuané gomlam-gomlotko kasudo. Agom akolok édé atégruné gomlam-gomlod kidingi:dé agomdokaisuané kingkind.

Bangki bangki agomlok gomlam-gomlod kakami:pé Mising agom sokkésin atégru pé alsuané gomlam- gamlotko kasudung, Mising agomsé Tani: ope: ludanmilo Abutanimé tosuné agom ope: éra:dok ako. Ede tani: agom luné ope: kidi:dé-Adi:, Apatani:, Bori:, Bokar, Galo (Galong), Hil-Miri, Pailibo, Mising. Naa odokké Nyising Buluk agom kidi:dé ajji: manggom ajji:ko, okolai manggom okolai akam minsugamdag. Sé tani: ope: agomsém agom létig sigjoné kidingé Tibeto-Burma agom ope: éra:lok agomko émna totung. Agom lésig sigjoné GA Grriersonbil:la: suniti Kumar Sottupaidhaibí Sé tani: agom ope:sém "North Assam Branch" agom émna mintung. Emdaggom bik "North Assam Branch"do Abutani:mé tosuma:né Miji-Misimidé:la: Oka:dé acté dung Nerkikpé sigbommilo édé ope: kidi dok agom kidi:dé tani: agom éra:do a téma. Edémi: agom gomlab sigioné agom migang Nahendro Padun migombi bégrogo:pé lukantung. Bi sémpé lutung-Tani: agom luné ope sok agomsem Suniti Kumar sottupaidhaike lunam North Assam Branch Language Family démpéyang Tani: Agom Ope: émmilo:pag kabodag

Édé kapéi idaggom Mising agomsokkésin atégru:pé aisuané gomlam-gomlod éké atégrupé kasudung Mising agomsok édé gomlam-gomloddém kéikkébémpé atka: méngka:la ka:la:do. 001. Mising agomsok gompir manggom gombug buglennam alamé bojeko kadogom nérkékpé alam aumko kégasula gombugé buglendo, gompiré pirlendo. Edé gompir pirlen alamdém (1) Du:pong gompir alam (ii) Lédu gompir alam odokké (iii) Me:lam gompir alam émla lula:do. 002. Du:pong gompir alam: Mising agomlok gombug-gompirékké gompirdok du:pongamé aro gombug(Root Word)dok gomugdém kégasula odo gompirdok a kérang érang gompir kidi:dé buglendag

Lukan-

i. Mérom(imé/émé rom)-Mélung, Métung, Mére/Mékol, Médbu, Métpi, Mésag. Mejer, Mégab/ Méjab, Médyin, Méru, Mikki (Mékki ?)...da:di.

ii. Péttang-Pérog, Pésin, Péjab, pékí, Pébe, Pékam, Pépid, Pémi, Péki kulub, Pending, Pétum, Piag (Péag ?), Péttukuli da'di.

iii. Simin-Situm, Sira, Sidum, Sita/Sité, Siram, Simyo, Sibe, Sipid, Sarkod (Sirkod ?)..da:di.

iv. Mi:(Ami) Mising, Mipag, Midum, Miro, Migang, Mibu, Mitom, Minom, Mibo, Milig, Mirung. Minh, Miing Miyu, Mine, Mieng, Mili, Mipun. didi. v. Yogir - Yoksa, Yokpa, Yoktung. Yoksig dadi

v.Am-Ampi/Amkel, Amro, Amso, Amyang, Amrong, Ampé, Amsan, Ampun, Ambin, Ammin... dardi

003. Lédu gompir lam: Mising agomlok gombug-gompirékké gompirdok léddarké aro gombug (Root Word) dok gomugdém kégasula odo gompirdok al kérning érang gompir kidi:dé buglendag.

Lukan

i) Ale-Lebing, Lépum, Lekid, Lémid, Lékeng, Léné, Lépo, Legbig, Lekke, Lésin/Légin...da di
ii) Alag-Laggulung, Lagbig Lakke, Lagnid, Lakpo, Lagdu, Laksin/Laggin, Lakkeng...da:di.
iii. Ising-Simang, Sitir Sitil, Sijong, Simang, Singgi, Sisong, Si lung, Sipag Situng Sipi dadi
iv. Tabi-Biram, Biking, Bisan..
v. Ongo-Ngomug. Ngole, Ngobi, Ngopa, Ngosig, Ngosan da:di.
vi. Okum-Kumri, Kumdang, Kumrug, Kumdong, Kumku...dadi.
vii. Pédong-Do lang, Domum, Doréng, Dumug. Dopid.. dadi
viii. Plag Agro, Agde.
ix Agom-Gomug, Gomke, Gompod, Gompag, Gommang, Gomig
x. Ega-Gadu Galug, Galé, Gamig, Gaseng, Gabing

004. Me:lam gompir alam: Mising agomlok gombug-gompirĕkké gompirdok leddarké aro gombug (Root Word) dok gomugdém kégasula odo gompirdok al kérang érang gompir kidi:dé len-yonna gidag. Edémpé len yonna giné gombug-gompir kididé sé bulu

Lukan

i) Kdyum Yumkang>Kasi>Sian> Anbo> Bomuk>Mukseng>Sedi>Diling>Litung>Tuye> Yepé > Pedong..
ii. Ongo>Ngomu>Mugli..
iii. Imlémé Mérém>Remtog>Remsang.
iv. Agom>Gomsar> Sarné
v.Agom>Gomug>Mukténg>Mugdéng
vi. Ongo Ngopapabur> Burté> Burme..
vii. Simin>Sidum>Dumsang...da.di.
viii, Ega>Gadu>Dulum
ix. Enge Ngeli>Lisur/Ngeur

005. Talengke atkarnum gomlam muglam kididèm mége:la sin Mising agomlo alsuané bangki bangki gomlam muglamé kasudung. Edé muglam gomlam kididem ngolu Gibu gilu gompir alam émna topolado. Edé Gibu gilu gompir alam kidi:dém kékkébémpé atkala kalado. 1 Mising agomlo angu agomlok naranam gompir gombuglo léddardo 'A' Uodokké 'O'gomug duyemilo odo gombug gompirdo alé alé'ng' gomug muksarko glactidag.

Lukan A+ng

i. Purnima = Purnimang (a+ng)
ii. Letera = Leterang (a+ng)
iii. Kerela= Kerelang (a+ng)
iv. Kemera = Kemerang(a+ng)
v. Omita = Omitang (a+ng)

O+ng

i. Dusto = Dustong (o+ng)
ii. Dorkasto - Dorkastong (o+ng)
iii. Kosto= Kostong (o+ng)
iv. Nosto. =Nostong (o+ng)
v. Mosto - Mostong(o+ng).

U+ng

i. Maku = Making (u+ng)
ii. Oturu = Oturung (u+ng).
iii. Domboru= Domborung(u+ng).

iv. Diburu =Diburung (u+ng)

II. Mising agom gomlamlo gompusanam gompirém lusa:dolo édé gompirdok lenko aro gompirdém lutémla (Repeatation) ludag

Lukan-

i. Da:ro (midang taro) midang.
ii. Kamro(ékkam+aro) ékkam.
iii. Biram (tabi+acram) tabi.
iv. Piro (tapi +aro) tapi.
v. Kero (take: +aro) take:
vi. Amro(A:m+aro) a:m.
vii. Po:ro (Apong+po:ro) apong
viii. Gonro (Ugon taro) ugon.
x. Gero (Ege+aro) ege...da:di.

III. Mising agomlok kilamlo attarém lukandodo édé Lukannam attardok kikamdém lupo:ma:pé attardok amindémpag lupo.dag.

Lukan

i. Galug aborko (Aborko galug émna luma) bi.
ii. Kolom so:nyiko réka(So:nyiko kolom émna luma).
iii. Soben domyiko koka.(Domyiko soben émna luma),
iv. Péttung domyiko berdagai (Domyiko péttang émna luma).

IV. Mising agom gomlamlo péking péyang manggom rigdum rikkong gompir kidi:dém lute:manggom lunam gompir dogéi édém lukan bila:nam aisuané gomlam gomlotko kasudo.

Lukan-

i. Sobenbé a mém dodag (Rikko:bém lukandag)
ii. Menjekté tubmin sudag (Rigdumtém lukandag)
iii. Appunélé punjerdung (Sangga manggom oangélém lukandung)

V.Mising agom gomlamlo gerdi (Verb)ém alé, alag, attar manggom kapiné amir amolok idag-gerdagji édém édé gombugi dokki narengo pé lukanla:nané ai suané gomlam gomlotko atégrupé kasudung.

Lukan

i. Lépen likto (Alélok mopennamém lukandag)
ii. Régyakto (Nappa:lok régyagnamém lukandag)
iii. Takporto (Kuyab/Igi:lok takpomamém lukandag)
iv. Du:mikto (Du:la du mig namém lukandag).
v. Lotketo (Yoksiglok lodnamém lukandag..da:di).

Édémi pé okokki, kapé, éddiko itosong, gertosong édémsin angu gompirko lute:ma:pé édé niggabnam gompirdokki narẻngo pé lunané gomlam gomlotko Mising gomlamlo kasudung

Lukan

i.Tégmig danto (Yoktu:lok tégmignamém lukandung)
ii. Jeryopto (Igi:lok ayoppé jemamém lukandung)
iii. Pin-yobtag (Alag lakke:lo pin-yobnamém lukandung)
iv. Gigralai (Singgig kokki gigranamém lukandung)
v. Tuguddung (Alélok tula inamém lukandung.

Mising agom gomlamlo sémpiné bojeko gomlam-gomlodé kasudung Mising agom gompir gomlamé piramma Magab siggabla adjub-adlabla adlenné midumépag pl:ramdung

"MISING YOUTH FESTIVAL" LO:PÉ TALOM RUGBOKÉ DO:JÍG

Lo:pé,
Minggé Bosunam,
"Mising Youth Festival" Ru:tum Kidar

Lokké
Talom Rugbo, Nébing
"Adi Culture and Literary Society". Pasighat

Noluk kébanglo agom ko lubikaika émla tomnam kakodém pa:la botté ru pé miyum sukai. Idokom mo:mang legangpe noluk kébang de lo ngo a lamang. Mangkamé émia miryoka. Ngo agi si noluking yemin gemang kom ngok a pi si noluking yemindung. Su pak "politic" bédanglok ngolum la:pan sudaggom "Culture, Language" bédanglo ngolum Adi Mising dem la pan silamang

Boddak lok agam ko lubidung. Ngolu Tani "group" si Abo Tani king lento, Abo Tani kolok lenton?Abo Tani ké lénko-dé Kéyum. Kéyum lokké Yumkang, Kasi, Siang, A:bo, Bomuk, Mukeséng, Sédi, Diling, Litung. Tu ye, Yé pé, Pédong, Doni (Abo Tani). Abo tani ké aoé-Ni:dum (Do:dum), Niclo (Do:lo), Ni pum (Do:pum), Ni:do, Niya, Ni:bi sok Abo Tani-ké ao kidarsok Apatani, Nishing, Hill Miri, Adi, Tagin takamé lénkaku. Adi Mising dé: Ni:dum king lento émdung.

Miri-Ponung lénko-Sédi, Diling, Litung. Tungkar, Karpung-Karduk bulu Abo Tani mé Miri-ponung inomné. Su pak Abo Tani ké ao takamé iyarbomdung.

Gi:di:Sipè-Kiné Nacné, Abo Tani mé Pimeng, Dorung, Unying/Aran, Ali Aye Ligang, Mopin, Elor Solung, Nyokum, Dreé délokké si Donyi gl:di takam sim bito. Abo Tani ké gi:di dogé namém su pak Abo Tani ké ao takamé gidi takam sim dola yedung. Agom lering ("Origin of language") - 1) Miri mibu agom-Abo Tani ké agom lugé Miri Mibu agom si. Sok Abo Tani Uyu, Urom, Kébung-Péttang, Simin takamém Lupo sunato. Sim agomsim su:pak Adié Miri Gomug émdo. Sok agom sok su pak Adié Miri-Mibu kidarė Uyu, Urom ka pang ma:nam kidarém lupo sunadung.

2) Gomli Agom-Su pak ké ngoluk takam agom lunam si gomli (Miri gomug lokké developed na agomé. Si agom si Mongoliya among lo ngoluk takam lékopé du:doém léngkai. Sim Tibet télo do do émkom lékopé lula yéto. Tibet télo du:doém lunam agom sim "Linguistic expert" kidaré "Tibeto Bormon Language" emdo. Tibeto Bormon agom sim Memba, Khamba, Tamang, Mogor, Rai, Limbu, Nishing. Apatani, Adi, Tagin, Naga, Mijo, Mising takamé ludung. Su pak kom Tibetan agomém Abo Tani ké a kidaré atél kopé lula yedung. Lukan binapé:
Lam-(Tibetan agom) pc- "Road/Path"
Lambé-(Adi Mising agom-pé)-"Road/Path"
Si-(Tibetan agom) - "Water"
Asi-(Adi Mising Agom)-"Water"
Isi-(Apatani/Nishing/Galong/Tagin) - "Water"

Me-(Tibetan agom)- "Fire"
Eme-(Adi/Mising/Tagin agom)- "Fire"

Séképé bojako Tani "group" ami kidar si Tibetan agam-ém lékopé lula su pak kom yedung. Sim agom kidar lula ngolu takamé Tibet télok oyi:to. Bédang so gipan giran si ikai. Akoné Do.nyi anggopé, akané do nyi sanggopé énkai Ayo koně Slang kobung king tokkal. Siang kobung king tokna ami kidardé bojato. Bulu ayokoné Obonori (Subonsin) bi lampé énkai, ayokoné Délu kundung bilampé énkai. Déképé gina ani biro kidar dém Mising émkal délokké dité among lo du:na biro kidarde Adi émsukai,

MIRI-Délu, Obonori bilamlo du na Adi kidar dém Ahum kidaré ka rik sula buluk aminém Miri émto. Légangdé ikai séképé. Bulu Ahum ém karik sido délopé baddak lok Miri-po:nung dém ila yesito. Buluk Mirl-po nung inam dém ka:la sim nolu kapé émduné émla tau tonam bulu sim ngolu Miri émdung emla lubi sitonam Miri émnam gomug dém luken kuma la Ahum dé Miri émkai. Supak takamé sim agom sim kensu langkula mépak toku.

MISING MIPAG-Mising-Mipag si Adi biro kidarké amin binamko. Mélo konno yi bélo du:na adi élang di té lo du:na Adi kidaré ka rik tarik ém iyar bodu dungai. Dém ido délo yi bélo du:na Adi biro kidar dé Ahumem yebo sula kangken kumang ikai. Délok légangpé ka pan lupan sunapé agi biro dém Mising émto mibo dém Mipak émto. Mising de iyyi (blood)/atél amié, Mipak dé iyyi angu amiyé

NGOLUM TURMONA - Angun, gang, ésar, asi, kedeng, ngana takam turmona DO:NYI-POLO ké binam. Ngolum AYID (soul) bilénné Donyipolo, ngaluk sirangém angku péko dé Donyipolo sim do:ying sim Abo Tani ngolum lubito. Supak Abo Tani ké ao kidaré gipan giran sitonam ayokoné sim do:ying kensi kumang. Bojako amilo sangang kai

Donyipolo taléng kitking ("Universe") sim pilénné. Bl kapé pilen ton? Donyipolo bi Keyum king taléng kitking sim pinato émdung séképé-

KEYUM-(a) Yumkang, Ka:mang, Mangor, Orbo, Bomong ("sun"), Boo ("moon") délokkė takar takam tém taléng télo dagdopé pilen to. Bomong (Donyi- "sun") king angun, igang dém bilik to. (b) Yumkang. Kasi, Siang, A bo, Bomuk, Mukeseng, Sidi (among), Melo (taléng) mé pilén to. Sédl king, lénkuné-Diling, Litung, Tu:ye, Ye pc, Podong, Doni (tani) lénkai.

Sédl mé pilén dagèm aipé ito. Longé yo kenmang pé Bomong bi pamti bomkai délo pampl to, Sédiké pitir dakdém Esar délang Asi dé lénkai. Téyang télok Angun, I gang dém pala, among sok Esar dém pa la Tani glidang so Ngana kidar dé batlém kai. Si ager takam si Donyi-Po:lo ké ru lén namé
DONYIPOLO-"God"
DOONYI-POOLO-"Sun and Moon"
DONYIPOLO YELAM-"Faith"

Taleng kitkung sok ami (Tani) takamé ludung Donyipolo takam ké lering, Tani gi:dang sim turmona. Bik rumkinglo Tani gidang sok Yelam (dhormo) takam si lénto dělokké yedung

Su pak Adi dolung takamé Donyipolo kè Angun bedangem mata dakku. Dolung takam lo Dnyipolo Yelam Kébang ilén ka ku. Mising kidar ékom Jonal "area" lo Donyipolo Yelam kébangém ilén ka ku. Abo Tani ké ao takamé lékopé yebo suku pé émia mi:dung milo bulu takame Donyipolo ké angun bédangem mata langkula lékopé yebo sukupé aido. Takam Mising Porin Kébang, Mising Mimag Kebangé sim ager sim ralge bokupé aido. Takam Mising Mimé Kébangé takam omé, ao sisangna bukum ané ni torém tomjing kupé aldo, Kensu ma:la akon yelam to yemin gelo. Su pak kensu ka:ku aku badangém Abo Tani ké bédangém mata kupé aido, Sim Mising birmé biro takamé kensu kupé aido.

Mising "Youth Festival" rutum kidaré sékéna agerém ralgé boyépé émia ngo mingkeng sudung.
"BOMYERUNG DONYIPOLO"

MISING AGOMSE MISING TANI NAPPA:LOK KAPINE BELAMLO?

Robin Dole:

Nérkikpé luyemilo, turnamsém ai-kangkanpé ibom-gibompé agomém aipakpéi lagiru dag. A aimangko lupo-tausunané, do ying-do moko kibosunamé odokké tuman-tarungém ru:bo suna né agomsé Lupérung me milo, agomsé asinang onané odokké apping do yingém o:ri pé mé nané. Ngolu mé léneisula:mang agomé kama yam kapé lyyan? Agom kama yam tani: turnamsé ngasod kumsup ipagyai. Agomsé tan nitom monan akopag kaboné bélamé. Appingképei al-aikisapé aiké agomdé aiya pagdag, tadpopagya dag Dépidaggom édé agomkidingi dok tadpouya néko dung. Tadpo-tadang légange daggom, atti-lutinam légangéidag odokké kabo-birignam (standard) légangeidag. English agomdé ngoluk amo so Lingua Franca emna lukansubidung odokké léngkasudung. Kajé, ngok ajonkidara, ngoluk mising agomsémsin mirém mopé mengkilai

Lunam odokké jignam kisapé ka yémila mising agomsé mirém agomkidi dok ako émnas méngkandag. Mising agomsok gomuk gompir, gomlam odokké ati-ati kidingém ménggabla angab-kanggab bommilo agomsok mirém namdém ka begdag. Ngolu sidé mirém agomsém al-kampopé lubom-tidbom-pobom milo mising réngam Irroi, mising rengam turyaryé odokké mising agom du yaryé-irroi émna mipag réngamém morig-moka:minsula turtila yépé

Agomém kampopé lubom-tidbom namdé opiném irga:dopé mosi-mokomsunamé. Ako mo pi ayirso (era of globlazation) lo di pé lugab-tidgab bomma milo ngolukkempé ajjoune tani: opinkidingé yokpagamye Léko yogbo:ka lékoda magablangkuma yé. Andaman & Nicoboar Islands lok Jaruwa opindok agom "BO de sé mo disokké yokpakkang. Jaruwa opinkė tani kidingé pori-lurinė kama la agomém pokin-lukintoma odokkė agomdém jiggabla lé tomang Yumrang ara lo ising aye-api magol dokkoloi mo di sok angu- do yingém kinna tomang Buluk agomdém lubom-jigbom-mangkolok yumrang a ye-api dokki:lo jammig- jamsigla metpaglikto. Ngoluk du jon-dagjon mo di Arunachal Pradesh lok ako annyi opinlok agomėsin yo ga bomdung. (Ngolugi kempinė amené opinė, ngo mé pa langkuma la so adliktoma) Édé opinkidingi démpé ngoluk mising agom ariglo ngasodé a mango dapé ngolu takam ko-ko néng, mimbir- ya me, miné-mijingé légangé asin biligdanna siki turkipé lékoda mé mi kupénam ayira du bong. Ngok ajonkidingém sidé gomsarki kumpangko, mising agomsém turmotilai, mirém-rémkitsumolai. Agom yokpagmilo opinėsin yokpagye. Ditag lingko kinitkoi leke osomso migom kungke:lo tedgurla takam tani:- taorém kasi-mosi né Ahum opiné aiké agomém lubom-tédbom mangkolok odokké amikė agomém tadbo kolok buluk agomé yokpakkang. Su pag, ako annyi migoré gipum-gipa:sulangkula yagné agomkidingém apir-piryipé tikum-tipa sudungku Ajone, ansulang !!!

Kapimilo taniye mising agomsém luyem? Sé koibi tu sékkaiké agomém lubombima, jigbombima. Aiké méramdém alépag mopu supa yé. Alé ai-kangkangdopé aiké agomdém mamilo amme agomdok naré-napu dém kalig-mé: liksuye Ammesinei édé agomdok kangkan-kangir namdokki torig-la rigsuye English agomém lunné po:pé abarungko kamangai. Emdaggom agomdok mirémnam odokké ménggappénamki su pagkémpé lomka minsunam ayirso English agomdé agom isingdok tungkin-tuyi:pakto ang pita:ru pé tedgurla dung. Ngoluk mising agom sémsin édé mirémpagné agomdo nèrkikpė kayi-me:yi sula kangkilai. Ain belamlok mising agom moturnam légangé mé rang lénkampé lékoda lennangkui. Ngok gomsarsok aro arédé, kapépag imilo ngok mising agomsém appingé torig-la:rksuyen? Amidém luge mang. Ngok mising rengamsok réngam léga pé lenbo-gibogéné takam kébang

kidingém ngo asin asékki je paddung mising abiksem lékoda laganpé jikpo:langkul. Ngok kekere pé me likko, mising agom kébangé agom okumdém kangkanru:dopé kumboyépé. Mising agom kebang odokké kébadém rpongkirdopé kungke tedgumé ayir-amaném aisi ma pé germa pé bi ringé agerem gerta mising agomém unte la borbu:moyerung. Di taglo, po:la:lo, polo-plumlo, gomsar, mé tom mé:su- do ying, mé pa-potin, ni.tom, kaban, do ying odokké do sogém la:lenia Mising Agom Kébangé réngam ara lo mising agom-ponam-lunam-adnam okum érangko moyepé èmna ngo mé:ligdung. Osom migomé ngoluk mising agomém torila:riksudaggom, Barot migomé Eight Scheduled of Indian Constitution ara:lo toriksuma da Délok légangé Mising Agom Kébangé nérkikpé migomlo moka minsuru yépé émna ngo mé tinsudung. Poniko takam iskullo, L.P. dag, M.E. dag odoksin tale ya:dag mising agom poraidopé ngolu Mising Agom Kébang lédulo giminge la mimagém mobomlal émna do:nyi-po:lomé suttégla pesupo:lai Mising agomsé pag side mo pi so mising rèngamkosin dung émna miga ru pé lubisunané.

Kinné-pané abig tidjo:né ménggésunam ako-annyikoné agom kébangké migang kungkeyém tedgurge la ammem mising agom lulang emge:la ao-ommangkidingém ainé ingraji po:ko okumlo poraila mising agomém ang digmang emna gomug-gomsarlo agli danna lugé-lutadnam jiglenko ka:pa: dung Edé adgo:-lujo:ne kidingi ngé édémpé lupa-lutad daggom bulusin bik lugégénam migangkidingi.démpé bulukkémpéyam alya: né mirémo ya né iskullo mĕligbomdung. Edé adjo:né kidingé aidé aidok kekonpé adma:néya? Po péké kidingém léduké kidingé digma:neya? Aro do yidé édémang. Amiké agom lukai-pokai-atkaisunamdé aiman do.yimang. Supakke moka:minsuko mo.pl:sok lottaso amiké lekorkorkolo kormingépé odokké angu apiném korbatpé angu angu anu bédangém gomriksupa:yé. Amiké agomlok amiké do yingém kayi-me yi sula sin turnam tarungém rupa:ru:y. Emdaggom, amiké agom ara:do ngoluk agomsé yedbudsula yokpag mopé lagima yé. Eddikoi agomém kinnayen odogingko aiya:né do yingé. Bojeko agomém kinmilo bojekodo lungem gigo:la:yé. Amiké agomém kinge: la sin alké agomém aroru pé kinna dag. Alké agomsém takam mising ngolu asinang opa ye, asin dikpa ye. Okum ara lo ngolu mising agomsém luposunayé. Ruyi-lambélo mising ajoném riksumilo mising agompé lupo-tausunaye, mipagém riksumilo mipag odokké ati-ati agompé luposunaye. Ingraji iskullo ao-ommangém pomodaggom ngolu sisang ko-ko néngém mising agomsém buluk asin along-i: ara:bo pon-gab-likpé émna mengkilai. Ngolumpéyam mirémya né agomkidingi dok ka:yir-mé:yirsula ngoluk mising agomém alkisapé mirém mopaye

Takam ajonėm ngo kumpa dung, midang, kebang, dodgang, urom odokké ui-utpong ager tarung lutad print kolo kapelké idaggom kosag akolo mising abigru pé tipo langkui. Ngo anpa dung, ngoluk mising agomém osom migomé toriksunam ditag lying annyikola angngoko idu bong. Su pèsin ngoluk mising agom lupéné miga bulu mipag abigru pe lutadkidingém jigli dag. Edémpeyam me:dir mé péya:nam okko du bon? Kinna namkidingém mising mipag yedlusudopé ludaggom ngoluk kinnamoukidingém mising agompé lubosuki lai émna mékilai. Takam do:yingém aiké agompé lupé émna lekoda dagroblangkul. Além bottapé mé sula alké taniyem mipakpé luposunam ngoluk aiman méloddém asin a nédo yutpagliglai Kajė, ajona, mising agom lunam-adnam mimakko morobbomlangkui. Mipagdém tatpo-tadanpe lujonamdok ngo kekonmang. Amiké agomém kangkanpé lujo-adjo:namdésin ainé do yingé. Amikém ludung émna alkédé du pakpé lagimang.

Se gomsarki, Takam Mising Poriné Kébangém poriné odokké amir-amo kingingamdokki ngok kisapé a piki kumpangko, agom légangé nolurung gígébopa:ye. Sisang asin génna, mising agomém ladi-ya me mopé porinė kébangérung menggatla agerém gerbompa ye. Si sa-si tum-si lumé noluminka réngamsém ainé bélamlok sonbo la anu bedangém mabopénné, Giné kidingé gika bo. Asinki toriksudannai sisang ajona, ngoluk opiném mirémné mising agom alang alangdak sombomla tani: réngamsém king- gin turamko molenbolai. Ngoluk lo baglok mirém rémpéné agomsé oud-outpé re sa ruma pé kélg-kéigpe oledbomdungku. Ngo sidé gomsarki Mising Dirbi Kébang, Mising Bacné Kébang odokké takam kébangém yakané ésarlo dé mingéma pé, mising agomém ain-murkong unkampé, asin méyi-me:mar mé ma pé, al-ami méma:pé odokké akoné akoném lugé géma:pé, takamé léko-lakkola mising agom turyamnam légangé, mirém rémnam légangé bé do:ru pé irroi émna jé lai.....???

Méng-go

Muhiram Pegu

Agom gombugé
Luyo lumanki
Angké so-kemmo oring gedung.
Abigé takitpé
Kitko lokki
Gané lungkampé mé:tomé ludung

Edé gomug abig kidi:dé
Ngok atér atér térkolo
Ngom morid-momadla
Pumi asipe
Sarné yuné ésarpé
Bida:dung
Yua dung
Ngok
Asin-angkéng
Mongké:so,

Jé:roptok, Dagroptok

Hori Narayon Pe:gu

Irroi émna je:roptok
Réging émna dagroptok
Lelong Marbang manroptok
Jé:roptok dagroptok
Sita siman yame:mimbira
Kaje-Mibu a bangko ba:lenlai
Do:mir-yari:pé arrenlai
Kampon bélamko siglenlai
Aiké dirbém agomém
Alké mo di:so tomlennai
Ligangém mitpanyok
Gadu dulum mo:lentok
Gonro ugon ri bi gaseng
Gé:lentok tomkantok
Jé:roptok dagroptok
Sadia tokké Burulibo:pé
Do:mirpé mirroptok
Yaripé arroptok

Bhupen Hajarikam Mé:pa:la

Saruj Medok

Li:né yakané
Ripum sunam
Abi-abipé
Tula menam
Nitom tadokko
Longékoném yokkang.
Ling-gu:dog bidlenné
Ni:tom ala:dém
Ain-aram kolo
Ngolu pikumtolang
Bik nappa:dog
Buglenné gomukko
Doksiri ringkampé
Ngolu ringkumtolang.
Siyang-armébi, Bornoi a:nébi mala
Obonori a:nébi bim
Bulu lékopé
Bitpum sukang.
Ru:nébi rutagai
Onébi otagai
Bik ayangém
Appingé pa:tungal
Lingko sakiyem
Ba:nodgel kumdung
Nok yekolo
Alla yélangka.
Bomong amoiso
Mi amilo
Nok do yingé
Duyartilangka

Nores, Boga, Onjona

Horen Kaptak

Nores, Boga, Onjona
Kapé mitpanyen nolum!
Kayyé émna gogdungal ngom,
Bayyé émna gogdungal ngom,
Ba:né kéba:do
Bilmuk lamtédo
Lé:tom bomna
Irrol émna Jé:namdém
Su:paksin ka: pa: dag
Mimag ajéng Jé:namdém
Ngok amig migdéso,
Onjana:bi kama: la mimag lamtélo gigu:mang
Nores, Bogakémpé a:ng pitan kama:la
Irrol énna jenggu mang
Nolu kama:la
Ké:né Isingé Iktiddung
Rinjé partiddung
Mising réngamsém.

মিচিং জনগোষ্ঠীৰ কলা আৰু শিল্প-এটি টোকা

টাবু টাইদ

কলা আৰু শিল্প সংস্কৃতিৰ দুটা অতি উল্লেখযোগ্য দিশ। কলাৰ শ্ৰেণী বিভাজন এটা জটিল বিষয়। কলাসমূহৰ প্ৰকৃতি বিচাৰ কৰি কলাৰ বিচাৰকসকলে ভিন ভিন ধৰণে কলাৰ শ্ৰেণী বিভাজন কৰি আহিছে— বিশেষকৈ পাশ্চাত্য জগতত। কলাৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা এই প্ৰৱন্ধৰ উদ্দেশ্য নহয়, গতিকে ইয়াত সাধাৰণভাৱে দুই প্ৰকাৰৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰো দৃষ্টিগ্ৰাহ্য বা চাক্ষুক কলা (Visual arts) আৰু পৰিৱেশ্য কলা (Permorming arts)। * চিত্ৰ কলা (Painting), ভাস্কৰ্য, স্থাপত্য, চিত্ৰাংকন (Drawing), খোদন (Engraving) ইত্যাদি দৰ্শনেন্দ্ৰিয়ৰ সহায়ৰ প্ৰয়োজন হোৱা কলাসমূহ দৃষ্টিগ্ৰাহ্য কলা আৰু সংগীত (কণ্ঠ আৰু বাদ্য), নাটক, নৃত্য আদি পৰিবেশ্য কলা। সুকুমাৰ বা ললিত কলা (Fine srts) বুলিলে সাধাৰণতে দৃষ্টিগ্ৰাহ্য কলা বুজায় যদিও কিছুমানে পৰিৱেশ্য কলাকো ললিত কলাৰ ভিতৰত সামৰে। এই দুই প্ৰকাৰৰ কলা মূলতঃ সুন্দৰৰ সাধনা (Pursuit of Beauty) আৰু এই কলাবোৰ আমাক নন্দনতাত্বিক (Aesthetic pleasure) আনন্দ দান কৰে।

সাহিত্যও এবিধ কলা। অনান্য কলাৰ দৰে সাহিত্যয়ো সৃষ্টিশীল কৰ্মৰ যোগেদি আমাক নন্দনতাত্বিক আনন্দ দিয়ে, কিন্তু সাহিত্যক দৃষ্টিগ্ৰাহ্য বা পৰিৱেশ্য কলা বুলি পোনপটীয়াকৈ ক'ব নোৱাৰি, কিয়নো নাটকৰ বাহিৰে সাহিত্য প্ৰধানকৈ সৃষ্টি কৰা হয় পঢ়িবৰ বাবে। নাটক সাধৰণতে পৰিবেশন কৰিবৰ বাবে লিখা হয়, কিন্তু নাটক পঢ়াও হয়। এইদৰে, কবিতা, কাহিনী, গল্প, সাধুকথা আদি পঢ়িবও পাৰি আৰু পৰিবেশনো কৰিব পাৰি। সুৰাৰোপিত কবিতা এক প্ৰকাৰৰ সংগীত। কবিতাক এক প্ৰকাৰৰ ললিত কলা বুলিয়েই ধৰা হয়। ৰেনেচাঁছৰ পিছত ইউৰোপত সময়ে সময়ে সলনি হোৱা যুগৰ সাধাৰণ ধ্যান-ধাৰণাসমূহ (Zeitgeist) চিত্ৰকলা, ভাস্কৰ্য আদি ললিত কলা আৰু সাহিত্যত সমান্তৰালভাৱে প্ৰতিফলিত হৈ আহিছে। তথাপি, কলা হিচাপে সাহিত্যৰ স্থিতি আচুতীয়া বুলি ক'ব পাৰি ।

আধুনিক যুগৰ প্ৰযুক্তি বিদ্যাভিত্তিক কলাৰ ভিতৰত আলোকচিত্ৰবিদ্যা (Photography) অনীতাৰ, চলচিত্ৰ, টেলিভিচন আদিৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি।

শিল্প (Craft) হ'ল ব্যৱহাৰিক দিশত কামত অহা (Useful) বস্তু বয়নশিল্প, মৃৎশিল্প, অলংকাৰ-শিল্প, ধাতুশিল্প, কাঠ, বাঁহ-বেত শিল্পী ইত্যাদি। অৱশ্যে, বহুতো ক্ষেত্ৰত কলা আৰু শিল্পৰ সুন্দৰ সমন্বয় ঘটিব পাৰে। এনে ধৰণৰ এবিধ কলা হ'ল সজ্জা- কলা (Decorative art) গ্ৰীছ আৰু চীনদেশত দানিত ব্যৱহাৰ কৰা সুন্দৰ চিত্ৰকলা, মধ্যযুগৰ বিভিন্ন গ্ৰন্থত বহুলভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা অলংকাৰ (Illumination), ৰক'ক' নামে জনাজাত শৈলীত তৈয়াৰ কৰা ফৰাচী দেশৰ আচবাব ইত্যাদি সজ্জা-কলাৰ বিখ্যাত উদাহৰণ। বৰ সুন্দৰ সুন্দৰ ৰূপত অলংকাৰ গঢ়া কাৰ্যও এক প্ৰকাৰৰ সজ্জা কলা। ইংলেণ্ডত ১৭৬০ চন মানৰ পৰা যি উদ্যোগ বিপ্লব আৰম্ভ হৈছিল, তাৰ ফলস্বৰূপে যন্ত্ৰনিৰ্মিত নানান শিল্পী সামগ্ৰিৰ উৎপাদন হ'ব ধৰিছিল, কিন্তু সেইবোৰ বস্তুৰ কোনো কলাসুলভ গুণ দেখা পোৱা নগৈছিল। গতিকে উনৈশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্ধত ইংলেণ্ডত কলা আৰু শিল্প আন্দোলন (Arts and Craft Move-

* (Performing Arts) অৰ বাবে অসমীয়াত বহুতে 'পৰিবেশ্য কলা' ব্যৱহাৰ কৰিছে। পিছে (Perform) কৰা আৰু পৰিবেশন কৰা একে কথা নহয়। সংগীতৰ চৰ্চা কেতিয়াবা নিজৰ আনন্দৰ বাবেও হয়তো হ'ব পাৰে। (Performing arts) সম্পাদনধৰ্মী কলা' হ'ব পাৰে নেকি ভাৱিব পাৰি।

ment) নামৰ এটা জাগৰণ হৈছিল। আন্দোলনটোৰ উইলিয়াম মৰিছ আদি গুৰি ধৰোতাসকলৰ উদ্দেশ্য আছিল হস্তশিল্পক কলাত্মক ৰূপ দিয়া, অৰ্থাৎ সৃষ্টিশীল আচ সৌন্দৰ্যবোধসম্পন্ন কৰা। এই চিন্তাধাৰা বৰ্তমানেও সজীৱ, কিয়নো হস্তশিল্পক কলাত্মক ৰূপ দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত মানুহ আৰু বেছি সচেতন হোৱা দেখা গৈছে। আমাৰ ভাৰতবৰ্ষতে কলাত্মক হস্তশিল্পৰ উদাহৰণ বহুতো দেখা যায়। ত্ৰিপুৰৰ বাঁহৰ কাম, কাশ্মীৰৰ কাৰ্পেট বা কাঠৰ কাম আদিত যি সুক্ষমতা দেখা যায়, সেইবোৰত কলাৰ সুক্ষ্ম সৌন্দৰ্য প্ৰতিফলিত হয়। নতুন নতুন চানেকি তৈয়াৰ কৰি কাপোৰত সুন্দৰ সুন্দৰ ফুল বচা কাম এক প্ৰকাৰৰ কলাত্মক চৰ্চা বুলি ক'ব পাৰি। যন্ত্ৰৰ দ্বাৰা বহুল পৰিমাণত প্ৰস্তুত কৰা শিল্পসামগ্ৰিৰ নক্সাৰ (Design) অৰ ক্ষেত্ৰতো আজিকালি কলাসুলভ ৰুচি দেখা পোৱা যায়। অৱশ্যে এনে শিল্পসামগ্ৰিতকৈ হস্তশিল্পৰ আদৰ বেছি।

বহুতো লোকৰ সহযোগত যন্ত্ৰৰ সহায়ত সৰহ পৰিমাণত তৈয়াৰ কৰা কলাক ঔদ্যোগিক কলা (Industrial) নাম দিয়া হৈছে। চলচিত্ৰ বিখ্যাত চিত্ৰৰ ৰঙীন পুনৰ নিৰ্মাণ আদি এনে ঔদ্যোগিক কলা। বিজ্ঞাপন, পৃষ্টাৰ আদিত ব্যৱহাৰ কৰা কলা হ'ল বাণিজ্যিক কলা (Commercial art)।

এই কথা অৱশ্যে মন কৰিবলগীয়া যে, সৃষ্টি কৰোতাৰ প্ৰতিভা অনুসৰি কলাৰ মানৰ তাৰতম্য ঘটিব পাৰে। কিছুমান কলা অতি উচ্চ গুণসম্পন্ন হ'ব পাৰে আৰু কিছুমান কলা ইমানেই নিম্নখাপৰ যে, সি কলা আখ্যা পোৱাৰ যোগ্য যোগ্য হ'ব নোৱাৰে। আনহাতে, আগতে উল্লেখ কৰি অহাৰ দৰে শিল্পও সৃষ্টিশীল আৰু নন্দনতাত্তিক গুণেৰে সমৃদ্ধ হ'ব পাৰে ।

কলা আৰু শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত কোন জনগোষ্ঠীয়ে কি কৰিছে, কি নাই কৰা— এই বিষয়ে সবিশেষ আলোচনা কৰাৰ অৰ্হতা এই লেখকৰ নাই আৰু এনে ধৰণৰ এটি আলোচনা আবঢ়োৱা এই প্ৰৱন্ধৰ উদ্দেশ্য নহয়। কিন্তু ওপৰত কলা আৰু শিল্প সম্পৰ্কে এটা সাধাৰণ ভূমিকা আগবঢ়োৱাৰ উদ্দেশ্য হ'ল, এই দুটা দিশত মিচিং জনগোষ্ঠীৰ স্থিতি সম্পৰ্কে এটা ধাৰণা কৰা। এনে এখন ছবি সমুখত মিচিং সমাজে, বিশেষকৈ মিচিং ডেকা-গাভৰু সকলে কলা আৰু শিল্পৰ দিশত আমাৰ কৰণীয় যে, সংস্কৃতিবান জাতি গঢ়িবলৈ সংস্কৃতিৰ অন্যান্য দিশৰ লগতে কলা আৰু শিল্পৰো বিকাশ সাধন কৰিব লাগিব ।

প্ৰথমতে, মিচিং সকলৰ বয়ন শিল্পৰ দিশটো চোৱা যাওক। বয়ন শিল্পত মিচিং সকলৰ স্থিতি প্ৰশংসনীয়। ইতিমধ্যে তেওঁলোকে এই শিল্পক কলাত্মক কৰি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে। বিশেষকৈ, মিচিং শিপিনীয়ে বোৱা মেখেলা-চাদৰে ৰাজ্যৰ ভিতৰত সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মিচিং মেখেলা চাদৰত ব্যৱহাৰ হোৱা ফুলৰ নক্সা 'মিৰি ডিজাইন' বা 'মিচিং ডিজাইন' নামে জনাজাত হৈছে। ৰঙৰ সমাহাৰো আকৰ্ষণীয়। কিছুমান শিপিনীয়ে বোধকৰো শাৰীও বব ধৰিছে। ভাল সূতাৰে সুন্দৰ নক্সাৰ ফুল বাচি শাৰী বলে লাহে লাহে অসমৰ বাহিৰতো মিচিং শিপিনীয়ে বোৱা শাৰীয়ে নিশ্চয় সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। আন কি ভাৰতবৰ্ষত এতিয়া বহু প্ৰচলিত মহিলাৰ সাজ-চুড়িদাৰ কুৰ্তাৰ বাবে কাপোৰ বৈ উলিওৱাৰ কথাও মিচিং শিপিনীসকলে চিন্তা কৰিব পাৰে। মিচিং সকলৰ মাজত কপাহ খেতি প্ৰায় নোহোৱা হৈছে, গতিকে 'গাদু' (মিৰি-জিম) বোৱাৰ পৰম্পৰাও মৃতপ্ৰায়। গাদু বোৱা বৰ সময় সাপেক্ষ কাম। যন্ত্ৰৰ সহায়ত তৈয়াৰ কৰা নানা ধৰণৰ লেপ, কম্বল আদিৰ প্ৰাচুৰ্যৰ দিনত উচিত নহ'ব। গাদু বোৱা কাম আগৰ দৰে কেৱল ঘৰৰ বুঢ়ীগৰাকীলৈ এৰি নিদি বজাৰৰ পৰা কপাহ আনি কম বয়সীয়ালসকলেও এই কামত হাত দিব পাৰে। কপাহ ৰঙ কৰি গাদু বোৱা পদ্ধতিৰ উন্নতি সাধন ঘটাই বিভিন্ন ধৰণৰ কাৰ্পেট বোৱাৰ কথাও নিশ্চয় ভাৰিব পাৰি। এইদৰে উদ্ভাৱনীমূলক (Innovative) চিন্তা- চৰ্চাৰ জৰিয়তেহে কলা আৰু শিল্পৰ উন্নতি সাধন কৰিব পৰা যাব। যান্ত্ৰিক বয়ন-শিল্পৰ লগত প্ৰতিযোগিতা কৰা কঠিন যদিও সুন্দৰ, কলাত্মক হস্তশিল্পই যুগে যুগে সমাদৰ লাভ কৰি আহিছে। আংশিকভাৱে যন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ কৰি মিচিং বোৱা-কটাক এটা লেখত ল'বলগীয়া কুটিৰ শিল্প (Cottage industry) হিচাপে গঢ়ি তুলিব পাৰিনেকি, সেইটোও বিবেচনা কৰি চাব পাৰি ।

বাঁহ আৰু বেত ব্যৱহাৰ কৰি মিচিংসকলে পাচি, খৰাহি, ডলা, চালনি, ডুলি, হোৱা নানাধৰণৰ খাং, মাছ ধৰা প্ৰকাৰৰ সজুলি, জুহালৰ ওপৰত চাং আদি বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ লাগতীয়া সঁজুলি তৈয়াৰ কৰি লয়। সেইদৰে ঘৰ সজা কামত তেওঁলোকে খুটা, চতি, মাৰলি, কেঞ্চি-বাটাম আদিৰ বাবে কাঠ ব্যৱহাৰ কৰে; কিন্তু তৰতেৰে আৱশ্যকীয় জোখত কাঠ ফালি সেইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ নিজা পৰম্পৰা তেওঁলোকৰ নোহোৱা বাবে এনে প্ৰয়োজনৰ বাবে তেওঁলোকে আগতে গোটা কাঠ বা বাঁহেই ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু সেইবোৰতে কিছু পৰিমাণে মিহি কৰি লৈছিল । কৰতিয়ালৰ সহায় নললে অথবা ফলা কাঠ নিকিনিলে তেওঁলোকে এতিয়াও এইবোৰ কামত গোটা কাঠ বা বাঁহেই ব্যৱহাৰ কৰে। খিলি বা শাল ব্যৱহাৰ কৰি কাঠ ফলাৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতি তেওঁলোকৰ আছে, কিন্তু ই বৰ কষ্টসাদ্য বাবে অগত্যা এৰাব নোৱাৰা পৰিস্থিতিতহে এই পদ্ধতি অৱলম্বন কৰে। সৰ্বসাধাৰণ কাঠৰ নাও সাজিবলৈ কুটাৰৰ লগতে চাঁচ অপৰিহাৰ্য। পাহাৰত বসবাস কৰোতে চাঁচৰ ব্যৱহাৰ তেওঁলোকে জানিছিল বুলি মনে

নধৰে। নদীৰ পাৰত বাস কৰি বানপানীৰ কৰলত পৰি মানুহৰ কাৰণে জীয়াই থকাৰ সংগ্ৰামত কুঠাৰৰ লগতে চাঁচ ব্যৱহাৰ কৰি আৱশ্যক অনুসৰি সৰুবা ডাঙৰ নাও সাজিবলৈ শিকিলে। উৰাল আৰু উৰালৰ মাৰি তৈয়াৰ কৰি লোৱাৰ পৰম্পৰা হয়তো পাহাৰত থকা দিনৰে। মুঠতে, মন কৰিবলগীয়া যে, কাঠ, বাঁহ বা বেতৰ শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত মিচিং সকলে অভাৱ পূৰণৰ উৰ্ধত উঠি কলাত্মক গুণসমৃদ্ধ, সুন্দৰ সামগ্ৰী তৈয়াৰ কৰি আহিছে বুলি ক'ব নোৱাৰি। আনকি বেতৰ পেৰা বা তেনেকুৱা সামান্য দুই এপদ বস্তুৰ বাহিৰে আচবাব (Furniture) তৈয়াৰ কৰাৰ পৰম্পৰাও তেওঁলোকৰ মাজত নাই। ৰ'দ বা বৰষুণৰ পৰা গা-মূৰ ঢাকিবলৈ মিচিং সকলেও জাপি সাজে, কিন্তু সজা কলা বুলি গণ্য কৰিব পৰা ফুলাম জাপি নাসাজে। এতেকে কাঠ, বাঁহ আৰু বেতৰ শিল্পৰ বিকাশৰ বাবে মিচিং সকলৰ কৰণীয় ভালেমান আছে। অৱশ্যে প্ৰকৃতিয়ে দিয়া কাঠ, বাঁহ আৰু বেত প্ৰায় নোহোৱা হৈছে। গতিকে এই দিশত বিকাশ সাধন কৰিবলৈ বাঁহৰ দৰে কাঠ আৰু বেতৰ খেতিও আৱশ্যকীয় পৰিমাণে কৰাৰ কথা ভাৱিব লাগিব ।

ধাতুশিল্প (Metal Craft) মিচিং সকলৰ মাজত একেবাৰে নাই বুলিলেও হয়। লো-দা-ৰে, কটাৰী, কুঠাৰ, যাঠি আদি তৈয়াৰ কৰাৰ শিল্প তেওঁলোকে পাহাৰত বাস কৰোতে হয়তো জানিছিল, কিন্তু ভৈয়ামত বসবাস কৰিবলৈ লোৱাৰ পিছত এই ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক আনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ পৰিল। ধপাত, নাম্‌চিং (গুড়ি কৰা শুকান মাছ) আদি ৰাখিবৰ বাবে, অথবা জলকীয়া, আদা-নহৰু আদি খুন্দিবৰ বাবে বাঁহৰ চুঙা অথবা এনে ধৰণৰ অতি সাধাৰণ দুই এটা বস্তুৰ বাহিৰে মিচিং ঘৰৰ বাচন বৰ্তন সকলো কিনি লবলগীয়া হয়। মাটিৰে বিভিন্ন ধৰণৰ পাত্ৰ বা কলা-সামগ্ৰী (Art Objects) গঢ়াৰ কৌশলো তেওঁলোকে আয়ত্ব কৰা নাই। অলংকাৰ শিল্পৰ বিষয়েও মিচিং সকলৰ পৰম্পৰাগত জ্ঞান নাই। 'তাদগ' বা 'দগনে' (ডিঙিৰ মণি বিশেষ) তেওঁলোকে সম্ভৱতঃ তিব্বতৰ ফালৰ পৰা পাইছিল । বাকী সমস্ত অলংকাৰ তেওঁলোকে ভৈয়ামৰ পৰা পোৱা ।

এইদৰে দেখা যায়, বয়ন শিল্পৰ বাহিৰে মিচিং সকলৰ বৰ লেখত লবলগীয়া শিল্প পৰম্পৰা নাই। যিখিনি আছে, সেয়া নিতান্ত লাগতিয়াল প্ৰকৃতিৰ শিল্প- সুন্দৰৰ পৰশ সেইবোৰত সাধাৰণতে পোৱা নাযায়। সেয়ে, মিচিং সকলৰ মাজত সজ্জা কলাৰো অভাৱ। আমাৰ সংস্কৃতিক শক্তিশালী কৰিবলৈ আমি এইবোৰ দিশত অলপ মনোনিবেশ কৰিব লাগিব ।

এইবাৰ কলাৰ দিশটো চোৱা যাওক। চিত্ৰকলা, ভাস্কৰ্য, স্থাপত্য, চিত্ৰাংকন, খোদন আদি দৃষ্টিগ্ৰাহ্য কলা মিচিং সকলৰ মাজত বিশেষ নাই। ঘৰৰ চতিত কেতিয়াবা ফুল বা নক্সা কটা বা অঁকা দেখা যায়, কিন্তু সেইবোৰ ৰসোত্তীৰ্ণ দৃষ্টিগ্ৰাহ্য কলা বুলি ক'ব নোৱাৰি। ঘৰ সজা কাম স্থাপত্য কলাৰ ভিতৰুৱা । চাঙৰ ওপৰত পাঁচ তৰপ (Structural layer or components) আৰু চাংখনকে ধৰি তললৈ পাঁচ তৰপ ব্যৱহাৰ কৰি মিচিং সকলে দহ তৰপীয়া চাং ঘৰ সাজে। চাং ঘৰৰ পৰম্পৰা তেওঁলোকে পাহাৰৰ পৰাই অনা। পাহাৰত চাং ঘহত বাস কৰাৰ পৰম্পৰা কিয় আৰম্ভ হৈছিল, সেয়া সঠিক ভাৱে ক'ব নোৱাৰি। সম্ভৱতঃ বনৰীয়া বা ঘৰচীয়া কিছুমান জীৱ-জন্তুৱে কৰিব পৰা আক্ৰমণ বা অপকাৰৰ পৰা বাচি থাকিবলৈকে চাং ঘৰ সজাৰ নিয়ম আৰম্ভ হৈছিল। বনৰীয়া জীৱ-জন্তুৰ মাজত বাস কৰিবলগীয়া হোৱা দেখা যায় (এনে ঘৰে শত্ৰুৰ অতৰ্কিত আক্ৰমণৰ পৰাও কিছু পৰিমাণে ৰক্ষা কৰে)। ভৈয়ামত নদীৰ পাৰত বাস কৰিবলৈ লোৱাৰ পাছত বানপানীৰ সময়ত চাং ঘৰ মিচিং সকলৰ বাবে বিশেষকৈ কামত আহিল । চাং ঘৰত বাস কৰাৰ কিছুমান সুবিধা থাকিলেও কিছুমান অসুবিধা আৰু অস্বাস্থ্যকৰ দিশও আছে। অস্বাস্থ্যকৰ দিশবোৰৰ ক্ষেত্ৰত আৱশ্যকীয়া যত্ন সদায় লোৱা নহয়, বা সকলোৱে নলয় । ঘৰৰ ভিতৰখন আৰ-বেৰ নোহোৱা বৰ দীঘল এটা কোঠালী। খিৰিকী বা ভেন্টিলেটৰ দিয়াৰ নিয়ম সাধাৰণতে নাই; অৱশ্যে ঘৰৰ ভিতৰত বতাহ চলাচলৰ সমস্যা নাই- ঘৰৰ ভিতৰত প্ৰয়োজনতকৈ বেছিহে বতাহ পায়। ডাঙৰ ধুমুহা বতাহেও বিশেষ একো ক্ষতি কৰিব নোৱাৰাকৈ আৰু সৰহ সংখ্যক মানুহৰ ভৰ পৰিলেও চাং ঘৰ ভাঙি নপৰাকৈ চাং ঘৰ সাজিব পৰাটোত নিশ্চয় কিছু গঁথনিক জ্ঞান আৰু কৌশল (Structual knowledge and skill) জড়িত। চাঙৰ ওপৰত আজিকালি কিছুমানে (বিশেষকৈ যিবোৰ ঘৰত বাঁহৰ কামিৰ সলনি তক্তাৰে চাং সজা হয়) খাটিয়া ব্যৱহাৰ কৰে যদিও চাঙৰ ওপৰত বিচনা পাৰি শোৱাটোৱেই পৰম্পৰা। মজিয়াত শোৱাৰ এটা সুবিধা হ'ল আলহীৰ সংখ্যা অলপ সৰহ হ'লেও শোৱালৈ ঠাই ওলোৱাটো। এইটো নিসন্দেহে এক প্ৰকাৰৰ লোক-স্থাপত্য (Folk architechture)। তথাপি ক'ব লাগিব যে মিচিং সকলৰ গৃহ নিৰ্মাণ সৌন্দৰ্যবোধ উদ্ৰেক কৰিব পৰাকৈ নক্সাৰ বৈশিষ্ট্য আৰু বৈচিত্ৰৰে সমৃদ্ধ নহয়। গতিকে, মিচিংসকলৰ চাংঘৰ স্থাপত্য কলাৰ উদাহৰণ নহয় । আজিকালি ঘৰ সজাৰ ক্ষেত্ৰত দুই এজনে সামান্য বৈচিত্ৰ আনিবলৈ যত্ন কৰা দেখা গৈছে। কিন্তু লোক-স্থাপত্য হিচাপে এটা বিশেষ স্থান পাবলৈ বা কিছু পৰিমাণে নন্দন তাত্ত্বিক গুণৰ অধিকাৰ হ'বলৈ এই ক্ষেত্ৰত ভালেমান উদ্ভাৱনীমূলক চিন্তা কৰাৰ অৱকাশ আছে। (Hygience) আৰু (Sanitation) অৰ দিশত উন্নতি সাধন কৰাটো এটা নূন্যতম প্ৰয়োজন ।

মিচিং সকলৰ নৃত্য আৰু সংগীত লোক কলাৰ ভিতৰুৱা । নৃত্যৰ বিচাৰক সকলে নৃত্যৰ শ্ৰেণী বিভাজন বিভিন্ন ধৰণেৰে

কৰে। উদ্দেশ্য অনুসৰি নৃত্যক নাযাভিনয় মূলক, ধৰ্মীয়, কৃষিমূলক, অৱসৰ বিনোদমূলক ইত্যাদি ভাগত ভগোৱা হয়। নৃত্য শৈলীৰ বিচাৰেৰেও নৃত্যক বিভিন্ন ভাগত ভগোৱা হয়, যেনে – ভাৰতবৰ্ষৰ উচ্চাংগ নৃত্য সমূহ বা দেশী নৃত্যসমূহ অথবা পশ্চিমৰ বেলে, বলৰুম নৃত্য ইত্যাদি। আকৌ পোনপটীয়াকৈ নৃত্য পেচাদাৰী বা অপেচাদাৰী হ'ব পাৰে অথবা নাট্যাভিনয়মূলক অ-নাট্যাভিনয়মূলক হ'ব পাৰে। অ-নাট্যাভিনয়মূলক, অ-নাট্যাভিনয়মূলক হ'ব পাৰে। অ-নাট্যাভিনয়মূলক নৃত্যসমূহ আকৌ আদিম প্ৰকাৰৰ (যুদ্ধৰ নাচ, চিকাৰৰ নাচ, অস্ত্ৰ-নাচ, উৰ্বৰতাৰ নাচ, দেওভূতৰ পূজাৰ নাচ ইত্যাদি), লোকনৃত্যৰ প্ৰকাৰৰ (আদিম সমাজৰ ক্ৰমবিকাশ হোৱাৰ লগে লগে অৱসৰ-বিনোদন ইত্যাদিৰ বাবে সৃষ্টি হোৱা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নৃত্য), ইত্যাদি হ'ব পাৰে ।

মিচিং নৃত্যকলা অ-নাট্যাভিনয়মূলক এক প্ৰকাৰৰ লোকনৃত্য। উদ্দেশ্যৰ দিশৰ ফালৰ পৰা চালে মিচিং লোকনৃত্যক ধৰ্মীয়, কৃষি-উসিৰমূলক আৰু অৱসৰ-বিনোদনমূলক এই তিনি প্ৰকাৰৰ ভিতৰত পেলাব পাৰি। মিবু দাগনাম দৰ্মবিশ্বাসৰ লগত জড়িত, গুমৰাগ চঃমান কৃষি-উৎসৱমূলক আৰু চঃমান আৰু চঃমান অৱসৰ বিনোদনমূলক। মিবু দাগ্‌নাম অৱশ্যে এক প্ৰকাৰৰ (Shaman- istic) নাচ আৰু সেইবাবে ইয়াক দেৱ-দেৱী আৰু আত্মাৰ লগত স্থাপন কৰিবলৈ নৃত্য-গীতৰ সদায় লয়। দৰাচলতে, মিবু দাগনামত নৃত্য-গীতৰ পৰ্বলৈ আগবঢ়াৰ আগতে মিবুৱে যিবোৰ আঃবাঃ (Chants - মন্ত্ৰ- গীতি) গায়, সেইখিনিয়ে বেছি গুৰুবিপূৰ্ণ। মৌখিক সাহিত্য হিচাপে এই আঃবাঃবোৰ অতি মূল্যবান। নৃত্যগীতৰ পৰ্বত ওজাপালিৰ ওজাৰ দৰে মিবুৱে গীত জুৰে আৰু পালিসকলৰ দৰে ডেকা-গাভৰুৱে হাত ধৰা-ধৰি কৰি আৰু দীঘল কাপোৰেৰে শিকলিৰ দৰে সংলগ্ন হৈ মিবুৰ লগত গীত ধৰি আৰু নাচি মিবুক সহায় কৰে। এই নাচত তালে তালে ভৰি সঞ্চালন কৰাৰ বাহিৰে অন্যান্য অংগ-সঞ্চালনৰ বিশেষ বৈচিত্ৰ দেখা নাযায়। মিবু দাগ্‌দাম অনুষ্ঠানৰ এটা মন কৰিবলগীয়া কথা হ'ল— ই এটা অতি গম্ভীৰ (Solemn) অনুষ্ঠান; দেৱ-দেৱীৰ লগত মিবুৱে সংযোগ স্থাপন কৰা বিষয়টোৱে এটা গভীৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰে আৰু বিশেষকৈ মিবুক যেতিয়া পাঃৰ নামৰ খণ্ডৰ প্ৰতিভূৰ্তি স্বৰূপ এজন দেৱতাই লিন্তে, তেতিয়া মিবুৱে উগ্ৰ ৰূপ ধাৰণ কৰে আৰু উপস্থিত লোকৰ মনত ভয় আৰু শংকা ভাৱৰ সৃষ্টি কৰে। মৰণপুৰীৰ দেৱ-দেৱীৰ লগত মিবুৱে সংযোগ স্থাপন কৰাটো নিতান্তই এটা অন্ধ ধৰ্মবিশ্বাস আৰু অতি শীঘ্ৰে মিবু দাগ্‌নাম অনুষ্ঠান হয়তো নোহোৱা হৈ যাব । মিচিং সকলৰ মাজত মিবু ইতিমধ্যে নোহোৱাই হৈছে। এতিয়া আদি সকলৰ পৰা আহি মিচিং সকলৰ মাজত অলপ খোপনি পুতিব ধৰা নতুন ধৰ্ম দঃঞি-পলঃ ই মিবুক কি স্থান দিছে, এই প্ৰৱন্ধকাৰে জানিব পৰা নাই ।

কৃষি কাৰ্য আৰম্ভ কৰাৰ উৎসৱ আলি আঃয়ে লৃগাঙত গুমৰাগ নাচ নচা হয়। এই উৎসৱৰ সময়ত বজোৱা বিশেষ ঢোলৰ ছেও 'গুমৰাগ, গুমৰাগ' ধ্বনি অনুসৰিয়েই এই প্ৰকাৰ নাচক 'গুমৰাগ চঃমান' বোলা হৈছে। হুঁচৰি বিহুত নচাৰ দৰে নাচনীসকলে বৃত্তাকাৰে ঘূৰি ঢোলৰ ছেৱে ছেৱে নাচে। হাত ওপৰলৈ ওপৰলৈ তললৈ লয়লাসেৰে সঞ্চালন কৰি, তালে তালে ভৰি সঞ্চালনৰ সহায়ত এবাৰ ভিতৰৰ ফালে আৰু এবাৰ বাহিৰৰ ফালে ঘূৰি, সোঁফালে ফালে আৰু বাওঁফালে ল'ৰাই লাহে লাহে নাঁচনি সকল আগবাঢ়ি গৈ থাকে। তেনেই ধিমা তালত ঢোলৰ চেওঁ আৰম্ভ কৰি লাহে লাহে তাল দ্ৰুত তালতে 'চঃমান' আৰম্ভ হয়। ঢোলৰ লগত কাঁহৰ বাদ্য 'লেঃনং' আৰু মাৰবাঙৰ ব্যৱহাৰ গুমৰাগ চঃমানৰ এটা আচুতীয়া বৈশিষ্ট্য। উজনীৰ মিচিংসকলে গুমৰাগ নাচৰ লগত ল- ল-ল বুলি এবিধ গীত গায়। কিন্তু এই গীত নোগোৱাকৈও গুমৰাগ নাচ হ'ব পাৰে ।

মিচিং সকলৰ আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় নৃত্যকলা হ'ল চঃমান বা মাকচঃ চঃমান। ই নিতান্তই অৱসৰ বিনোদনমূলক (Recrea ational)। মিবু দগ্‌নাম আৰু সম্ভৱতঃ গুমৰাগ চঃমান মিচিং সকল পাহাৰত বাস কৰোতেই আৰম্ভ হৈছিল। কিন্তু ঐ-নিঃতম, ঢোল, তাল, টকা, পেঁপা, গগনা আদি বাদ্য ব্যৱহাৰ কৰি গতি (Movements) ৰ বিভিন্ন পৰিৱৰ্তন ঘটাই লয়লাসেৰে নচা চঃমান ভৈয়ামত তেওঁলোকে সৃষ্টি কৰা বুলি ধাৰণা হয়। বিশেষকৈ চঃমানৰ বাদ্যসমূহ মিচিং সকলৰ সগোত্ৰ আদীসকলৰ মাজত ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা নাযায়, কিন্তু ভৈয়ামত এইবোৰ বহুতো জনগোষ্ঠীয়ে ব্যৱহাৰ কৰে। আগতে বোধকৰো তলবিহীন যোজনা জাতীয় গতি আৰু তালযুক্ত অই-নিঃতমৰ লগত ঢোলৰ ছেও অনুসৰি হাত কেৱল ঢোলৰ ছেওৰ লগত 'কৃষ্টি' নামেৰে ধান সিঁচা, ভূঁই ৰোৱা, প্ৰসাধন কৰা, তাঁত বোৱা, মাছ ধৰা ইত্যাদি অভিনয় সদৃশ নাচ হয়, সেইবোৰ পিছৰ সংযোজন। এনে সংযোজন নিশ্চয় ভৱিষ্যতলৈও হৈ থাকিব।

মিচিং সকলৰ বাবে এইটো এটা গৌৰৱৰ বিষয় যে, মিচিং বয়নশিল্পৰ দৰে মিচিং চঃমানেও লোকনৃত্য হিচাপে ৰাজ্যখনৰ ভিতৰত সমাদৃত হৈছে। অৱশ্যে, সাধাৰণভাৱে ক'বলৈ গ'লে নৃত্যকলাৰ ক্ষেত্ৰত মিচিং সকলৰ বণ বেছি চহকী বুলি আমি ক'ব নোৱাৰো। ভাৰতবৰ্ষৰ উচ্চাংগ পৰ্যায়ৰ নৃত্যসমূহৰ কথা বাদ, কিয়নো উচ্চাংগ নৃত্য আৰু লোকনৃত্য তুলদীয় বিষয় নহয়। কিন্তু পাঞ্জাৱী ভাংৰা বা গুজৰাটী গাৰ্বা আদি লোকনৃত্যৰ যি বলিষ্ঠতা, মণিপুৰী লাই-হাৰবা বা কাবুই নাগাসকলৰ লোকনৃত্যৰ যি অতি

কোমল মোহনীয় অংগ সঞ্চালন, তেনেবোৰ বৈশিষ্ট্য মিচিং লোকনৃত্যত পোৱা নাযায়। মিচিং নৃত্যবিদসকলে এই বিষয়ে চিন্তা-চৰ্চা কৰিব লাগে। এনে চিন্তা-চৰ্চাৰ দ্বাৰা মিচিং নৃত্যবিদসকলে অধিক আকষৰ্ণীয় কৰিব পৰা যায়। কোৱা বাহুল্য, পৃথিৱীত এতিয়া যিবোৰ বিখ্যাত নৃত্যকলা আছে, সেইবোৰ আগতে প্ৰচলিত পৰম্পৰাৰ একোটাহঁত পৰিৱৰ্তিত আৰু ক্ৰমবিকাশিত ৰূপ। বিশেষকৈ, নৃত্যৰ লগত যেতিয়া মনোৰঞ্জন (Entertainment)অৰ দিশটো সংযোজিত হ'ল, তেতিয়াৰ পৰ বিভিন্ন উদ্ভাৱণীমূলক চৰ্চাৰ যোগেদি নৃত্যকলাৰ বিকাশ সাধন হৈ আহিছে।

মিচিং লোকগীতৰ ভিতৰত মিবু আঃবাং, কাবান (বিননি), অই-নিঃতম আৰু বৃনিঃ (নিচুকনি) গীততেই প্ৰধানকৈ উল্লেখযোগ্য। এইবোৰৰ উপৰিও উৎসৱমূলক গীত (যেনে- আলি-আয়ে লৃগাংত গোৱা ‘ল-ল-লে' প্ৰকাৰৰ গীত), কথোপকথন ধৰ্মী গীত (যেনে- ‘তেব-তেকাং’), বিয়া সম্পৰ্কীয় (যেনে- তেতেৰে, তেতেৰে, অথবা কইনাৰ বিননি) ইত্যাদি আন প্ৰকাৰৰ কিছুমান গীত পোৱা যায়, কিন্তু এইবোৰৰ সংখ্যা বৰ কম। আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় আৰু সৰহ পৰিমাণে পোৱা মিচিং লোকগীত হ'ল অই-নিঃতম মৌখিক ভাৱে ৰচনা কৰি আহিছে। যিবোৰ সংগ্ৰহ কৰি ছপাৰ যোগেদি সংৰক্ষণ কৰিব পৰা হৈছে, সেইবোৰ বোধকৰো নেহেৰায়, কিন্তু আগতে সংগ্ৰহ কৰি নোথোৱা বহুত অই-নিঃতম ইতিমধ্যে হেৰাই গৈছে। মূলতঃ লৌকিক কলা হলেও আজিকালি বহুতে বোধকৰো অই-নিঃতম লিখিও উলিয়াইছে।

সুৰৰ বৈশিষ্টণ দিশৰ পৰা বিচাৰ কৰি চালে মিচিং গীত সমূহক প্ৰধানকৈ দুটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰে। এবিধ সুৰ সা-ৰে- গা-মা-পা-ধা— এই পাঁচটা শুদ্ধ আৰোহন অৱৰোহন হয়, অৰ্থাৎ ভূপালী ৰাগৰ স্বৰসমূহ (পিছে, স্বৰসমূহ একে হ'লেও ৰাগ- সংগীতৰ লগত লোক সংগীতৰ গায়ন পদ্ধতি একে হ'ব নোৱাৰে)। দ্বিতীয়বিধ সুৰত গা, নি- এই দুটা কোমল স্বৰৰ ব্যৱহাৰ হয়-সা গা-মা-পা-নি— এই দুটা কোমল স্বৰৰ ব্যৱহাৰ হয়। মিচিং গীতত এই দ্বিতীয় বিধ সুৰৰ প্ৰাধান্যই দেখা যায়। অই-নিঃতম, কাবান, মিবু, আঃবাং, উৎসৱৰ গীত ‘ল-ল-লে’, কথোপকথন ধৰ্মী গীত ‘তীব তীকাং', বৃনিঃ, বিয়া উপলক্ষত গোৱা গীত তী ৰী ৰী, তীৰী ৰী— এই সকলোবোৰতে দ্বিতীয়বিধ সুৰ পোৱা যায়। মিবু আঃবাংঙ আৰম্ভণিত তালবিহীন দুই এটা অন্যস্বৰৰ ব্যৱহাৰ হ'ব পাৰে । মন কৰিবলগীয়া যে, অসমীয়া বনগীত, বিহুগীত আদিতো কোমল গা, নি-সহ সা, গা, মা, পা, নি— এই পাঁচটা স্বৰেই সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ হয়।

কেছেট আৰু চি.ডি.ৰ যুগ আৰম্ভ হোৱাৰ পাছত আজিকালি মিচিং গীতত নানা ধৰণৰ নতুনত্ব আনিবলৈ প্ৰয়াস কৰা দেখা গৈছে। যুগ সলনি হৈ গৈ থকাৰ লগে লগে নতুন নতুন ধৰণৰ সংগীত সৃষ্ট হোৱাটোত অস্বাভাৱিকতে একো নাই। তথাপি চৰ্চা কৰোতা সকলে সংগীত যাতে বৰ বেছি ‘বজৰুৱা' হৈ নাযায়, তাৰ প্ৰতি সচেতন হ'ব লাগে। পৰিতাপৰ বিষয়— এই প্ৰৱন্ধকাৰে শুনা কিছুমান নতুন মিচিং গীত বজৰুৱা প্ৰকৃতিৰ ।

বাদ্য প্ৰধানকৈ ঘাট-যন্ত্ৰ (Percussions), তাঁৰবাদ্য (Chordophones or string instructions), সুষিৰ (Aerphones or wind instructions) – এই তিনি প্ৰকাৰৰ হ'ব পাৰে। আজিকালি বিদ্যুৎ চালিত বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰও ওলাইছে। ঘাট যন্ত্ৰ দুবিধৰ এবিধ জন্তুৰ ছালেৰে তৈয়াৰ কৰা (আনন্ধ- membranophones) আৰু আনবিধ শব্দ কৰা বস্তুৰ ব্যৱহাৰ (Idiophones)। তাঁৰবাদ্য আৰু সুষিৰো সেইদৰে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ হ'ব পাৰে। দুমদুম বা ঢোলেই মিচিং সকলৰ আনন্ধ-শ্ৰেণীৰ একমাত্ৰ ঘাট যন্ত্ৰ। অন্যান্য ঘাট যন্ত্ৰ হ'ল লীনং, মাৰ্বাং, গুংগাং (গগনা), লুঃপি (তাল), টকা, দেন্দুন, দেওক বা দুমদুম-পাক্-পাক্ ইত্যাদি। তাঁৰবাদ্যত মিচিং সকল বৰ দুখীয়া- বীণ বা টোকাৰী জাতীয় বাদ্য কিছুমানে তৈয়াৰ কৰিব আৰু বজাব জানে যদিও ইয়াৰ ব্যৱহাৰ তেনেই সীমিত। সুষিৰ বাদ্যৰ ভিতৰত মুৰুলিঃ ‘বাঁহী’(তুঃতক-ঠিয়কৈ বজোৱা সৰু বাঁহী আৰু কেৎপং- পথালিকৈ বজোৱা ডাঙৰ বাঁহী), আজুক-তাপুং (লাও বাঁহী), পেম্পা (পেঁপা), তুঃলু (এবিধ পেঁপা) ইতাদি। সামগ্ৰিক আৰু বৃহত্তৰ দৃষ্টিৰে বিচাৰ কৰি চালে বাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত আমি মিচিং সকলে বৰ বেছি গৌৰৱ কৰিব নোৱাৰো।

কলা হিচাপে সাহিত্যৰ আলোচনা সুকীয়াকৈ কৰাৰ প্ৰয়োজন । গতিকে এই প্ৰৱন্ধত মিচিং সকলৰ লৌকিক সাহিত্য আৰু নতুন সাহিত্য চৰ্চা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাৰ পৰা বিৰত থকা হ'ল।

ওপৰত উনুকিয়াই অহা হৈছে যে, মিচিং জনগোষ্ঠীৰ কলা আৰু শিল্প সম্পৰ্কে বিশদ আলোচনা আগবঢ়োৱা এই নিবন্ধৰ উদ্দেশ্য নহয়। কলা আৰু শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত আমি মিচিং সকল ক'ত আছো আৰু আমাৰ বৰ্তমান স্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি কেনে বিকাশমুখী কামত হাত দিব পাৰো বা হাত দিব লাগে, এই সম্পৰ্কে মিচিং য়াঃমেঃ-মৃবৃৰ (ডেকা-গাভৰু) সকলক অলপ সচেতন কৰাটোৱেই নিবন্ধকাৰৰ উদ্দেশ্য।

মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা ঃ এটি অৱলোকন

ডাঃ বিদ্যেশ্বৰ দলে

সংস্কৃতিৰ অভিধা অতি বিশাল আৰু ব্যাপক। সংক্ষেপে ক'বলৈ হ'লে মানৱ জীৱনৰ সকলো বাহ্যিক আৰু আভ্যন্তৰীন দিশৰ বিভিন্ন সৃষ্টিৰ পৰিমাৰ্জিত ৰূপ আৰু বৰ্ণিল প্ৰকাশেই সংস্কৃতি। ব্যক্তি জীৱন আৰু সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সৃষ্ট আৰু উদ্ভাসিত সৌন্দৰ্যমণ্ডিত কলাত্মক উপাদান সমূহৰ সামগ্ৰিক ৰূপেই একোখন সমাজ বা জাতিৰ সংস্কৃতি। সংস্কৃতিৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশ মানৱ সভ্যতাৰ বিভিন্ন স্তৰত বিভিন্ন ধৰণে হৈছে আৰু সময় বিশেষে ৰূপান্তৰ ঘটি আছে। এইটো প্ৰনিধানযোগ্য যে, সমাজ এখনত ঘটা যিকোনো কাৰ্য বা সৃষ্টিয়েই সংস্কৃতি হ'ব নোৱাৰে। সংস্কৃতি হ'বলৈ হ'লে তেনে কাৰ্য বা সৃষ্টি পৰিশীলিত, পৰিমাৰ্জিত, সুৰুচিসম্পন্ন তথা নান্দনিক সৌন্দৰ্যমণ্ডিত হ'ব লাগিব। স্থূল অৱস্থাৰ পৰা কলাত্মক ৰূপলৈ উত্তৰণ হ'ব লাগিব। অন্যথা তেনে কাৰ্য বা সৃষ্টি এক সামাজিক কাণ্ড বা সামগ্ৰী ৰূপে বৰ্তি থাকিলেও সংস্কৃতি ৰূপে পৰিগণিত নহয়গৈ। সেয়ে সমাজত ঘটা বিভিন্ন কাৰ্য কাণ্ডৰ গুণাগুণ অনুযায়ী সিবিলাকক পৃথকীকৰণ কৰা হয়। যেনে- সংস্কৃতি-দুস্কৃতি, অপসংস্কৃতি ইত্যাদি। সংস্কৃতিৰ এই সাৰ্বজনীন অৱধাৰণাৰ প্ৰেক্ষাপটত মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰূপ বৈশিষ্ট্য আৰু গতিপ্ৰকৃতি বিচাৰ কৰি চাব পাৰি ।

মিচিং লোক সংস্কৃতি অতি প্ৰাচীন। বহু হাজাৰ বছৰ পূৰ্বে এক জনগোষ্ঠী তথা সমাজ হিচাপে গঢ় লৈ উঠাৰ সময়ৰ পৰাই মিচিং সকলৰ সংস্কৃতিৰ উৎপত্তি আৰু ক্ৰমবিকাশ ঘটি আহিছে। মিচিং সকলৰ আদি বাসস্থানৰ পৰা আৰম্ভ কৰি সাম্প্ৰতিক সময়ৰ বাসভূমিলৈকে এক দীঘলীয়া পথ পৰিক্ৰমাত মিচিং সকলৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ এক দীৰ্ঘকাল জুৰি থকা ইতিহাস আছে। এই সুবিস্তাৰিত পৰিব্যাপ্তিত মিচিং সংস্কৃতিৰ উৎপত্তি-বিকাশ আৰু উত্থান-পতনৰ ঘটনা নিশ্চয় ঘটিছে। লোক প্ৰবাদ আৰু তথ্য সমৰ্থিত ব্যাখ্যা মতে মিচিং সকলৰ উৎপত্তি স্থল হৈছে— চীন, মংগোলীয় আৰু তিব্বত এই ত্ৰিদেশীয় সংযোগস্থল কংপো অঞ্চল। এই কংপো অঞ্চলতেই মিচিং সকলে তানি নৃগোষ্ঠীৰ আন জনগোষ্ঠীৰ সতে একেলগে বসবাস কৰিছিল। বহুকাল ধৰি এই কংপো অঞ্চলত বসবাস কৰাৰ পাছত তানি গোষ্ঠীৰ লোকসকল ক্ৰমশঃ গতিত প্ৰব্ৰজন আৰম্ভ কৰি ক্ৰমে Pédong Jirlei, Kiling Kangge, Pému Lingkong, Usa Kumting (Lassa) Sodogong আদি ঠাইত বসবাস কৰাৰ পাছত Uzang-Mazang ত চাংপো নৈ পাৰ হৈ আহি Jé:ré Kumting, Bikut Kumting, Dugong Kumting আদি তিব্বত দেশীয় ভূমিত বসবাস কৰিছিল। তাৰ পিছত Pamoki বোলা তাইৰ Lusha গিৰি পথেদি অৰুণাচলৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰি বিভিন্ন ঠাই যেনে— Geling, Situm Béréng, Tutiang, Mijing, Bondo, Karko Riga, Sitang, Yomsa আদি ঠাইত বসবাস কৰে আৰু পিছত অসমৰ ভৈয়াম অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজন কৰে । আৰু সাম্প্ৰতিক সময়লৈকে ইয়াতে স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰি আছে। এই বহুযুগ ধৰি হোৱা দীঘলীয়া প্ৰব্ৰজনত মিচিং সকলে বিভিন্ন পৰিবেশ পৰিস্থিতিত জীৱনৰ বাট বুলোতে বহুতো কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ জন্ম দিছিল । তাৰে হয়তো বহুতো কালৰ বুকুত হেৰাই গ'ল আৰু কিছু প্ৰব্ৰজনৰ গতিত বহন কৰি আনি জীয়াই ৰাখিছে। এনে স্থলত মিচিং সকলৰ সাম্প্ৰতিক সময়ৰ সংস্কৃতিটো হ'ব অতীত বৰ্তমানৰ কাঢ্য সাংস্কৃতিক উপাদান সমূহৰ সাম্প্ৰতিক ৰূপ ।

মিচিং সংস্কৃতি বুলি কওতে মূলতঃ মিচিং লোক সংস্কৃতি (Folk Culture) ৰ কথাই কোৱা হৈছে। মিচিং লোক জীৱনৰ বৰ্ণিল ধাৰাত যিবিলাক কৃষ্টি-সংস্কৃতি জন্ম লভি স্বকীয় ৰূপেৰে গঢ় লৈ উঠি মিচিং জনসমাজ ৰঙীন কৰি ৰাখিছে সেইবোৰৰ সমাহাৰেই হ'ল মিচিং লোক সংস্কৃতি। মিচিং সংস্কৃতিৰ প্ৰধান উপাদানবোৰ হ'ল—

(১) গীত-সংগীত (Songs and Music)

(২) নাচ-নৃত্য (Dances)
(৩) উৎসৱ পাৰ্বন (Festivals)
(৪) বয়ন শিল্প (Weaving Crafts)
(৫) হস্ত শিল্প (Handi Crafts)
(৬) আ-অলংকাৰ (Ornaments)
(৭) ধৰ্মীয় বিশ্বাস আৰু আচাৰ অনুষ্ঠান (Religious faith and Practices)
(৮) খাদ্যাভাস (Food Habits)
(৯) সামাজিক প্ৰথা আৰু পদ্ধতি (Social Customs and System)
(১০) বিবাহ পদ্ধতি (Marriage System)
(১১) জন্ম-মৃত্যুৰ আচাৰ অনুষ্ঠান (Birth and Death Rituals)
(১২) ভাষা-সাহিত্য (Language and Literature)

উল্লেখিত উপাদানসমূহৰ প্ৰতিটোৰেই স্বকীয় ৰূপ বৈশিষ্ট্য বিদ্যমান। এই ৰঙীন উপাদান সমূহৰ সমাহাৰত গঢ় লৈ উঠা মিচিং জাতীয় সংস্কৃতি ও স্বকীয় বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ ৰূপ-গুণ আৰু বিশেষত্বৰে পৰিপুষ্ট। বাস্তৱিকতে মিচিং সকলৰ জনজীৱন পুৰামাত্ৰাই প্ৰকৃতিশ্ৰায়ী, কৃষি জীৱন নিৰ্বাহৰ মেৰুদণ্ড আৰু পাৰৰ সাৰুৱা সেউজীয়া ভূমি তেওঁলোকৰ বাসস্থান। এই তিনিওটা বাস্তৱ জীৱনৰ পটভূমিত মিচিং সংস্কৃতিৰ উৎপত্তি, বিকাশ আৰু বিৱৰ্তন সংঘটিত হৈছে।

আলোচ্য বিষয়টিৰ মূল কথা হৈছে, মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা বিচাৰ কৰা । প্ৰসংগত উল্লেখ কৰা প্ৰয়োজন যে, “গতিধাৰা” বুলি ক'লে কেইবাটাও কথা আহি পৰে। যিকোনো বস্তু জীয়াই থাকিলে গতি থাকিবই। গতি থাকিলে পৰিৱৰ্তনো থাকিবই । আৰু সেই পৰিৱৰ্তনৰ গতিৰ তীব্ৰতা আৰু ব্যাপকতা নিয়ন্ত্ৰণ কৰে ইয়াৰ অন্তৰ্গত ধাৰাই। গতিৰ পৰিৱৰ্তন হ'লে সংযোজন-বিযোজন, গ্ৰহণ-বৰ্জন, উত্তৰণ-অৱৰোহন থাকিবই। মানৱ সংস্কৃতি জীৱন্ত আৰু গতিশীল (Vibran and dynamic), স্থবিৰ (Static) নহয়। মিচিং সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো একেটা কথাই প্ৰযোজ্য। যিকোনো বস্তু জন্ম লভিলে বিকাশৰ বাটেদি আগবঢ়াটো স্বাভাৱিক কথা। বিকাশৰ পথত পৰিৱৰ্তন আৱশ্যম্ভাৱী। কিন্তু সেই পৰিৱৰ্তন কেনেদৰে আহিছে সেইটোহে আচল কথা। আহি যোৱা পৰিৱৰ্তনৰ ফলত সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধিত হৈছেনে নাই অধোগতি আহিছে আৰু নতুনত্ব আহৰণৰ নামত নিজৰ মূল ভেটি হেৰুৱাই পেলাইছে নেকি, স্বকীয় বৈশিষ্ট্য এৰি বিকৃত ৰূপ লৈছে নেকি সেইবোৰহে লক্ষণীয় বিষয় ।

মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিবলৈ যাওতে মিচিং সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন উপাদান সমূহৰ ওপৰত আলোকপাত কৰি বিষয়টো পৰ্যালোচনা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰথমে মিচিং গীত আৰু সংস্কৃতিৰ কথাই আলোচনা কৰা যাওঁক । মিচিং সংস্কৃতিৰ অন্যতম বৰ্ণিল উপাদান হ'ল— গীত আৰু সংগীত (Song and Music)। মিচিং লোকগীত (Folk song)বোৰ মিচিং লোক-সংস্কৃতিৰ অনবদ্য সমল। ইয়াৰ প্ৰধান ভাগবোৰ হৈছে— আঃবাং, কাবান, অই-নিঃতম। অতি প্ৰাচীন ধৰ্মমূলক গীত “আংবাং” সাম্প্ৰতিক সময়ত অতি সীমিত ৰূপত প্ৰচলন হৈ আছে। পূৰ্বৰ দৰে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ নোহোৱা হৈ পৰিছে। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে— আঃবাং গীত পৰিৱেশন কৰোতা মিবুৰ অভাৱ, সময় আৰু সমাজ জীৱনৰ পৰিৱৰ্তনৰ ধাৰাত ইয়াৰ ব্যৱহাৰিক মূল্য হ্ৰাস পোৱা তথা এই সম্পৰ্কীয় চিন্তা-চৰ্চা আৰু অধ্যয়নৰ অভাৱ। ঠিক সেইদৰে কাবান গীতৰ প্ৰচলনো সীমিত হৈ পৰিছে। এনে শংকা হয় যে, এটা সময়ত এইবোৰ প্ৰাচীন গীত সমাজৰ পৰা একেবাৰে বিলুপ্ত হৈ যাব। যিটো হ'ব মিচিং সংস্কৃতিৰ বাবে অভাৱনীয় ক্ষতি । এনে অৱস্থাই মিচিং সংস্কৃতিৰ পৰিব্যাপ্তিৰ সংকোচন ঘটাব আৰু সামাজিক সৌন্দৰ্য নাশ কৰিব। আনহাতে অই-নিঃতমৰ ব্যৱহাৰ আৰু জনপ্ৰিয়তা অভাৱনীয়ভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। বিগত কুৰি শতিকাৰ ৮০ৰ দশকৰ পৰা অই-নিঃতমৰ ক্ষিপ্ৰ শ্ৰীবৃদ্ধি ঘটা পৰিলক্ষিত “হৈছে। আৰু সম্প্ৰতি অই-নিঃতমে মিচিং সমাজৰ পৰিধি পাৰ হৈ অনামিচিং সমাজতো সমাদৰ লাভ কৰিছে আৰু ব্যৱহৃত হৈছে। এই ক্ৰমবৰ্দ্ধমান জনপ্ৰিয়তা আৰু ব্যাপক প্ৰসাৰেৰে এটা সবল ধাৰা প্ৰবাহিত হৈছে। এনে গতিধাৰা আশাব্যঞ্জক। কিন্তু এনে সবল ধাৰাৰ মাজতে কিছু চিন্তনীয় দিশো পৰিলক্ষিত হৈছে। এই বিসংগতি অই-নিঃতমৰ ৰচনা শৈলী, সুৰ আৰোপন আৰু পৰিৱেশন ৰীতিত প্ৰত্যক্ষ কৰা হৈছে। যিহেতু মিচিং অই-নিঃতমৰ নিজস্ব ৰচনা শৈলী, শব্দ-ছন্দৰ ঐক্য, সুৰৰ বৈশিষ্ট্য, উপমান আৰু উপমেয়ৰ ভাৱ-অৰ্থৰ সামঞ্জস্য বিদ্যমান। এই বিলাকৰ সুসংগত ৰূপায়নতহে অই-নিঃতমৰ সৌন্দৰ্য আৰু বৈশিষ্ট্য নিৰ্ভৰ কৰে। কিন্তু যোৱাকেইবছৰ ধৰি অই-নিঃতমৰ বুকুত আহি পৰা কিছু পৰিৱৰ্তনে চিন্তাৰ উদ্ৰেক কৰিছে।

অতি সম্প্ৰতি অই-নিঃতমৰ বুকুলৈ এটা নতুন ধাৰা সোমাই অহা পৰিলক্ষিত হৈছে। অই-নিঃতমৰ পংক্তিবোৰত মিচিং শব্দ,

অসমীয়া শব্দ, হিন্দী শব্দ তথা ইংৰাজী শব্দবোৰ সানমিহলি কৰি অই-নিঃতম গোৱাৰ ধুম উঠিছে। আধুনিক কালত প্ৰচলিত Remixing, Fashion আদিৰ নামত বিভিন্ন গীত আৰু সুৰ সংযোগ কৰি অই-নিঃতম গোৱাৰ প্ৰৱণতা বাঢ়িছে। এনে চিন্তা-ধাৰা আৰু কাৰ্য কাৰোবাৰ ব্যৱসায়িক স্বাৰ্থ আৰু ক্ষন্তেকীয়া জনপ্ৰিয়তা আহৰণ স্বাৰ্থৰ সহায়ক হ'লেও মিচিং গীত তথা সংস্কৃতিৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ সহায়ক হ'ব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰিব। বৰঞ্চ এক বিকৃত বেবেৰিবাং সংস্কৃতিৰ জন্ম দিব বুলিহে আশংকা কৰা যায় ।

সময়ত অগ্ৰগতিৰ লগে লগে অই-নিঃতমৰ বুকুলৈ বিভিন্ন দিশত পৰিৱৰ্তন আহিছে। এই সন্দৰ্ভত অই-নিঃতমৰ ৰচনা শৈলীৰ কথাকেই উল্লেখ কৰিব পাৰি । অতীতৰ আৰু বৰ্তমান কালৰ ৰচনা শৈলীৰ এটা তুলনামূলক উদাহৰণ দাঙি ধৰিব পাৰি। যেনে-

অতীতৰ অই-নিঃতম

(1) Asi jili jiliko
Miksi jili jiliko
Asi jili pín-yépé
Miksi jili pínma:yé

(2) Aidag ma:lang maruti
De:gém duggo:l ka:napé
Adidag ma:lang piriti
Okum bomna donapé.

উল্লেখিত নিঃতম দুফাঁকিত দেখা পোৱা ৰচনা শৈলীৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য সমূহ হৈছে-

১) শব্দ ছন্দ মিল
২) উপমান আৰু উপমেয়ৰ মাজৰ ভাৱ-অৰ্থৰ সামঞ্জস্য।

প্ৰথম ফাঁকি অই-নিঃতমত পানীৰ নিজৰা আৰু চকুলুৰ নিজৰাৰ মাজত তুলনা দাঙি ধৰি মনোবেদনাৰ তীব্ৰতা আৰু গভীৰতাক প্ৰকাশ কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভাৱ-অৰ্থৰ সামঞ্জস্য থকা শব্দ ছন্দৰ মিল সুন্দৰকৈ উপস্থাপিত হৈছে। আৰু দ্বিতীয় ফাঁকি অই-নিঃতমতো ঠাই ভ্ৰমণৰ বাবে মাৰুতি গাড়ীৰ উপযোগিতা আৰু প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা প্ৰকাশ কৰা হৈছে। ফলত অই-নিঃতম কেইফাকি শ্ৰুতিমধুৰ হোৱাৰ লগতে অৰ্থব্যঞ্জক হৈছে। এইখিনিয়ে অই-নিঃতমৰ প্ৰধান ৰূপ বৈশিষ্ট্য। কিন্তু সাম্প্ৰতিক কালত এই ৰীতিৰ পৰা বাহিৰলৈ গৈ অই-নিঃতম ৰচনা কৰাও দেখা গৈছে। ফলত কিছু বিসংগতিয়ে দেখা দিছে। যেনে—

বৰ্তমানৰ অই নিঃতম

(1) Arigélé dorgum dung
Ngom kangge:l bérbum dung

(2) Népalié tépa:mang
Édémarpé lupa:mang

উদ্‌ধৃত নিঃতম দুফাকিত মাত্ৰ ছন্দ মিলৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰা হৈছে, কিন্তু অৰ্থৰ মিলক গুৰুত্ব দিয়া হোৱা নাই। যাৰ ফলত অই- নিঃতম কিটা সৰ্বাংগ সুন্দৰ হোৱা নাই। কিন্তু আগৰ কালৰ অই-নিঃতমবোৰত ছন্দ মিল আৰু ভাৱ অৰ্থৰ মিলৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখি নিঃতম ৰচনা কৰি গোৱা হৈছিল। সেয়াই অই-নিঃতম অতি মনোগ্ৰাহী আছিল ।

অই-নিঃতমৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া আৰু এটা বিসংগতি হৈছে অধিক পংক্তিৰ সংযোজন। সাধাৰণতে অই-নিঃতমৰ দুটা মূল পংক্তি থাকে। এই দুটা পংক্তিৰ শেহত আৰু দুটা পংক্তি যোগ দি “অইকলি” বা “মচেদ” গোৱা হয়। কিন্তু আজি কালি কোনো কোনোৱে আৰু অধিক পংক্তি যোগ দি গোৱাৰ প্ৰৱনতা বাঢ়িছে। ফলত অই-নিঃতমৰ সৌন্দৰ্যত কিছু ম্লান পৰিছে।

আৰু দেখা গৈছে যে- অই-নিঃতমৰ সুৰৰ ক্ষেত্ৰতো কিছু বিভ্ৰাট ঘটিছে। কোৱা বাহুল্য যে, অই-নিঃতমৰ সুৰৰ নিৰ্দিষ্ট গঢ় আছে লয় আছে। অই-নিঃতমৰ সুৰ কেনেকৈ আৰম্ভ হয়, কেনেকৈ আৰোহন হয়, কেনেকৈ অৱৰোহন হয়, কেনেকৈ অন্ত পৰে তাৰ সুবিন্যস্ত গতি আছে। কিন্তু কোনো কোনোৱে অই-নিঃতমৰ আৰম্ভনি আৰু শেষৰ সুৰটো বিকৃত কৰি গোৱা শুনা যায়। এনেবোৰ বিকৃত সুৰৰ গীত বিশেষকৈ অনা-মিচিং শিল্পীৰ কণ্ঠত recording কৰা Cassette, C. D. বোৰত বেছিকৈ পোৱা যায়। এনে কাৰ্য অই-নিঃতমৰ বাবে মংগলজনক নহয়। মিচিং সংস্কৃতিৰ আন এটা উল্লেখনীয় উপাদান হৈছে লোকবাদ্য সমূহ। তাৰে ভিতৰত অতি প্ৰাচীন লোকবাদ্য হ'ল Lé:long (Lénong), Marbang (Barbang) আদি। অতীজত এই বিলাকৰ ব্যৱহাৰ যথেষ্ট আছিল কিন্তু আজিকালি অতি সীমিত হৈ পৰিছে। আগৰ দিনত কিবা জৰুৰী কথা বা বিপদ সংকুল পৰিস্থিতিৰ কথা ৰাইজক জনাবলৈ ইয়াক

সংকেত হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কোনোবা ওখ ঠাই বা গছৰ ওপৰত উঠি Lélong বজাই জৰুৰী কথাৰ সংকেত দিয়া হৈছিল । মিচিং সমাজৰ কোনো কোনো ফৈদে বয়সীয়াল বা সমনীয় ব্যক্তি মৰিলে মৃত্যুৰ খবৰ গাঁৱৰ ৰাইজক জনাবৰ বাবে ঘৰৰ মুধচত উঠি Lé:long (বৰকাঁহ) কোবাই জাননী দিছিল । লগতে মৃতদেহ কবৰ দিয়াৰ সময়ৰ Lé:long বজাই কবৰ দিয়া কাৰ্য সম্পাদন কৰিছিল । Lé:long তকৈ কিছু আকৃতিৰ marbang মিচিং লোকসকলে বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বনত নৃত্য-গীত গাই আনন্দ কৰোতে বজায় ফুৰ্তি কৰে। অৱশ্যে এই Lé:long আৰু Marbang ৰ ব্যৱহাৰ আজিকালি অতি সীমিত হৈ পৰিছে ।

মিচিং সকলৰ প্ৰকৃতি আৰু কৃষি ভিত্তিক জীৱন ধাৰাত কেইবাটাও লোকবাদ্য সৃষ্টি হৈছিল। সেই বিলাক হ'ল – Dendun, Dentug, Dentulung, Dumpak, Dumpe, Gunggang, Tu:tag Tapung, Éjug Tapung, Dérki Tapung, Jégré: Tapung ইত্যাদি। কিন্তু আজিকালি এইবোৰৰ ব্যৱহাৰ কমি আহিছে। ক্ৰমশঃ গতিত এইবোৰ অৱলুপ্তিৰ বাটত আগবাঢ়িছে। ইয়াৰ কাৰণ হয়তু এই বাদ্যযন্ত্ৰবোৰ সাজোতে ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰীবোৰৰ অভাৱ ঘটিছে তথা বাস্তৱ জীৱনত এইবোৰৰ প্ৰয়োগ কমি আহিছে। কিন্তু এইবোৰৰ অনুপস্থিতিয়ে মিচিং লোক-সংগীতৰ চহকী পৰম্পৰাক বিঘ্নিত কৰিব আৰু ইয়াৰ বৰ্ণময়তাক ম্লান কৰি পেলাব। এনে অৱক্ষয়ী গতিধাৰা মিচিং সংগীত তথা সংস্কৃতিৰ বাবে ক্ষতিকাৰক বুলি নিশ্চয় ক'ব লাগিব ।

মিচিং সংস্কৃতিৰ এক বৰ্ণময় উপাদান হ'ল নাচ-নৃত্য। মিচিং জনজীৱনত জন্ম লভা আৰু বিকশিত হোৱা কেইবাটাও লোকনৃত্য বিদ্যমান। সিবিলাকৰে উল্লেখযোগ্যবোৰ হ'ল—

১। গুমৰাগ নৃত্য (Gumrag......)
২। চেল্লয়া নৃত্য (Selloya Maksong)
৩। লীৰীলি নৃত্য (Léréli Maksong)
৪। লত্তা চঃমান (Lotta So man) ইত্যাদি।

গুমৰাগ নৃত্য মিচিং সকলৰ আলি-আয়ে-লৃগাঙত সম্পাদন কৰা হয়। ই মিচিং সকলৰ অতি জনপ্ৰিয় নৃত্য। ইয়াক সম্পাদন কৰা পৰম্পৰাগত স্থান হ'ল- গাঁও আৰু ঘৰৰ চোতাল। মিচিং সকলৰ কৃষিভিত্তিক জীৱনৰ বুকুত ইয়াৰ জন্ম আৰু বিকাশ সংঘটিত হৈছে। আৰু ই মিচিং সমাজত গাঁৱলীয়া লোকৰ দ্বাৰা সম্পাদিত। সেয়াই ইয়াৰ নিৰ্দিষ্ট ৰূপ আছে। কিন্তু সাম্প্ৰতিক সময়ত গুমৰাগ নৃত্যৰ গাত কিছু পৰিৱৰ্তন আহি পৰিছে। কোৱা বাহুল্য যে, আজিকালি গাঁওবোৰত যিমান ধুমধামেৰে গুমৰাগ নাচ অনুষ্ঠিত হয় তাতকৈ নগৰ চহৰত অধিককৈ হ'ব ধৰিছে। গাঁৱৰ বুকুৰ পৰা, ঘৰৰ চোতালৰ পৰা গুমৰাগ নৃত্যই নগৰ চহৰৰ জাকজমকীয়া বিলাসী মঞ্চত উঠি নতুন ৰূপ ল'ব ধৰিছে। এই মঞ্চভিত্তিক গুমৰাগ নৃত্যত লক্ষনীয় পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। উল্লেখ্য যে, এই মঞ্চভিত্তিক গুমৰাগ নৃত্যৰ আয়োজক হৈছে বিভিন্ন সংগঠন, অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান তথা চৰকাৰ। মঞ্চত সম্পাদনৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট নিয়ম বান্ধি দিয়া হয়। যেন—

১। নিৰ্দিষ্ট সংখ্যক অংশ গ্ৰহণকাৰী।
২। সীমিত সময়।
৩। গীত গাবৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট স্থানত মাইক।
৪। নিৰ্দিষ্ট স্থানত থকা দৰ্শকৰ চোৱাৰ সুবিধাৰ্থে নিজক যথা স্থানত ৰাখি নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰা।

ইত্যাদি।

এনে ধৰাবন্ধা নীতি-নিয়মৰ মাজেদি নৃত্য সম্পাদন কৰোতে নৃত্যৰ আচল ৰূপত পৰিৱৰ্তন আহি পৰিছে। এইটো সকলোৰে বিদিত যে—

১। গাঁৱত গুমৰাগ নৃত্য গাঁৱৰ সকলো ডেকা-গাভৰুৱে তথা অন্য লোকসকলে মিলি একেলগে গুমৰাগ নাচে। অংশগ্ৰহণকাৰীৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সংখ্যা নাথাকে। সেই নৃত্য অতি গাম্ভীৰ্যপূৰ্ণ আৰু ৰভীয়াল হয়। কিন্তু মঞ্চত সম্পাদন কৰাৰ বাবে সীমিত সংখ্যক (১৫ গৰাকীমান) অংশগ্ৰহণকাৰী লোৱা হয়। ফলত সমগ্ৰ নৃত্য প্ৰদৰ্শন কাৰ্যটো নিৰোতাপ আৰু নিৰস হৈ পৰে ।

২। সাধাৰণতে গুমৰাগ নৃত্য সমাধা কৰিবলৈ যথেষ্ট সময়ৰ প্ৰয়োজন। কিন্তু আনুষ্ঠানিকভাৱে আয়োজন কৰা মঞ্চত সময় দিয়া হয় ৭/৮ মিনিট। সেয়ে নৃত্যবোৰ অতি খৰ-খেদাকৈ কৰিব লগা হয়। ফলত নৃত্যৰ বহু অংশ বাদ পৰি যায় ।

৩। প্ৰকৃততে গুমৰাগ নৃত্যত অংশ লোৱা সকলো লোকেই মুকলি ভাৱে চলা-মেলা কৰিব লাগে। স্বচ্ছল গতি থাকিব লাগে। কিন্তু মঞ্চত প্ৰদৰ্শনৰ সময়ত নিঃতম গোৱা জনে এটা নিৰ্দিষ্ট চুকত থিয় হৈ গাই থাকিব লাগে, আন সকলেও সীমিত স্থানত নৃত্য কৰা, ঢোল বজোৱা আদি কাম কৰিব লগা হয়। ফলত গুমৰাগ নৃত্যৰ আচল ৰূপটো ফুটি নুঠে। আৰু আচল স্বাদটো পোৱা নাযায় ।

মঞ্চত সম্পাদন কৰা গুমৰাগ নৃত্যৰ কথা এই কাৰণেই গুৰুত্ব সহকাৰে ক'ব বিচৰা হৈছে যে, সাম্প্ৰতিক সময়ত মঞ্চত প্ৰদৰ্শন কৰা কাৰ্যসূচীৰ পয়োভৰ ঘটিছে, হাজাৰ-বিজাৰ লোকে এনে নৃত্য চাই, উপভোগ কৰিছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা গভীৰভাৱে

প্ৰভাৱান্বিত হৈছে। এনে অৱস্থাত মঞ্চত প্ৰদৰ্শন কৰা নৃত্যৰ আৰ্হিয়েই গুমৰাগ নৃতাৰ অনুশীলনি চলিছে আৰু সেই আৰ্হিতেই গুমৰাগ নৃত্যৰ ৰূপ দিয়াৰ মানসিকতা বৃদ্ধি পাইছে। ফলত কালক্ৰমত সেই ৰূপতেই যদি গুমৰাগ নৃত্য গঢ় লয় তেন্তে ই গুমৰাগ নৃত্যৰ প্ৰকৃত ৰূপ-গুণ, সৌন্দৰ্য বহন কৰিবনে? ই ভাৱি চাব লগীয়া কথা।

৪। বয়ন শিল্প মিচিং সকলৰ এটি উল্লেখযোগ্য শিল্প। বয়ন শিল্পৰ যোগেদি প্ৰস্তুত কৰা বিভিন্ন কাপোৰ-কানি আৰু সাজ- পাৰ মিচিং সংস্কৃতিৰ অনবদ্য সম্ভাৰ। ইয়াৰ বিশেষভাৱে উল্লেখনীয় সমলবোৰ হৈছে— ২। চেল্লয়া নৃত্য Gadu (মিৰি জীম), Mibu Galug, Ribi, Gaséng, Pere, Leke Ege, Leke Gasok, Gero, Yambo, Erkog ইত্যাদি। এই সকলোবোৰেই একো একোটা কলাত্মক সৃষ্টি আৰু মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰঙীন উপাদান।

অতীতৰ পৰা পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা মিচিং বয়ন শিল্পৰ সৃষ্টিৰ ধাৰা পূৰ্ণ গতিতেই চলি আছে। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰম হৈছে– Gadu ৰ উপাদান। সাম্প্ৰতিক সময়ত Gadu ৰ উৎপাদন লক্ষণীয় ভাবে হ্ৰাস পাইছে। বিয়াৰ সময়ত দৰা- কইনাক পিতৃ-মাতৃৰ ঘৰৰ পৰা Gadu উপহাৰ দিয়াৰ নিয়ম আছিল। কিন্তু গাদুৰ উৎপাদন নোহোৱাৰ বাবে এই প্ৰথা প্ৰায় বিলুপ্তিৰ পথত আগবাঢ়িছে। ই মিচিং শিল্প-সংস্কৃতিৰ এক চিন্তনীয় দিশ। এনে অৱস্থা চলি থাকিলে এটা সময়ত মিচিং সংস্কৃতিৰ এটা ধাৰা ব্যাহত হোৱাটো নিশ্চিত।

আনহাতে বয়ন শিল্পৰ অন্য সম্ভাৰবোৰৰ প্ৰভূত উন্নতি সাধন হৈছে। বিশেষকৈ মিচিং Leke Ege - Gasor, Mibu Galug, Ri: bi Gaseng, Pere আৰু Érkog (মাফলাৰ) আদিৰ চাহিদা বাঢ়িছে। এই সম্ভাৰবোৰে মিচিং সমাজৰ পৰিধি পাৰ কৰি অন্য অনামিচিং সমাজতো সমাদৰ লাভ কৰিছে। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল— এই সম্ভাৰ সমূহৰ সৃষ্টিৰ মান সৌন্দৰ্যত উৎকৰ্ষ সাধিত হৈছে। সময় আৰু যুগৰ লগত খাপ খুৱাকৈ সেইবোৰ উৎপাদন কৰা হৈছে। এক নতুন ধাৰা সংযোজিত হৈছে। ই শুভ লক্ষণ। এনে অৱস্থাত মিচিং বয়ন শিল্পৰ দিশত লাভ কৰা নতুন গতিয়ে মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা সবল কৰিছে বুলি ক'ব পাৰি ।

ওপৰত উল্লেখ কৰা বিশেষ দিশবোৰৰ উপৰিও মিচিং সংস্কৃতিৰ অন্য দিশবোৰত কম বেছি পৰিমানে যোগাত্মক আৰু ধনাত্মক দুয়োটা দিশেই লক্ষ্য কৰা যায়। প্ৰায়বোৰ ক্ষেত্ৰতেই পৰিৱৰ্তন কিছু পৰিমানে হ'লেও আহিছে। ধৰ্মীয় আচাৰ-নীতি, উৎসৱ- পাৰ্বন অনুষ্ঠিতকৰণ, সামাজিক ৰীতি-নীতি, খাদ্যাভাস আদিত পৰিৱৰ্তন আহিছে। গৃহ নিৰ্মাণ পদ্ধতিত পৰিৱৰ্তন আহিছে। অতীজৰ চাংঘৰৰ ঠাইত এতিয়া মাটিঘৰ, পকাঘৰ নিৰ্মাণ হ'ব ধৰিছে। এনে অৱস্থাত মিচিং সকলৰ চাংঘৰ সংস্কৃতিৰ ধাৰাত পৰিৱৰ্তন অহাটো নিশ্চিত । বিবাহ পদ্ধতিতো পৰিৱৰ্তন আহিছে। পূৰ্বৰ Magbo dugnam নাইকীয়া হৈছে, Yamné Tatpir, Duné Ginam আদি সলনি হৈছে। ইফালে জোৰন দিয়া প্ৰথা সোমাই আহিছে। জন্ম সম্পৰ্কীয় আচাৰ অনুষ্ঠান, জন্মদিন, আপিন বিগত (অন্ন প্ৰসন্ন) আদি মহাপয়োভৰে পালন কৰা হ'ব ধৰিছে। মৃতকৰ পূজাৰ নামত কৰা "দদ্‌গাং"ৰ অৱস্থা উৎসৱমুখৰ হৈ মহাভোজৰ ৰূপ লৈ আৰ্থ- সামাজিক সমস্যাৰে সৃষ্টি কৰিবলৈ লৈছে। ভাষাৰ ক্ষেত্ৰতো এটা চিন্তনীয় দিশ আহি পৰিছে। মিচিং মানুহে মিচিং কথা ক'বলৈ এৰিছে। এইবোৰ কথাই মিচিং সংস্কৃতিৰ গতি ধাৰাত গভীৰ ৰেখাপাত কৰিব । ই ধূৰূপ ।

এইটো সকলোৰেই বিদিত যে, সংস্কৃতি গতিশীল। সেয়েহে সংস্কৃতিৰ বোৱতি সোঁতিত সাল-সলনি তথা পৰিৱৰ্তন আহি থাকিব। কিন্তু সেই পৰিৱৰ্তন আহিছে কেনেকৈ ? অহাৰ ফলত সংস্কৃতিয়ে কি ৰূপ ল'ব সেইটোহে আচল কথা। আহি যোৱা পৰিৱৰ্তনে যদি সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰে, সমাজ জীৱনক যদি চহকী কৰে, সুখময় কৰে তেন্তে তেনে পৰিৱৰ্তন বাঞ্ছনীয় আৰু আদৰণীয় । কিন্তু তাৰ বিপৰীতে যদি পৰিৱৰ্তনৰ ফলত সংস্কৃতিয়ে নিজস্বতা হেৰুৱায়, নিজৰ শিপাৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ পৰে এক বিকৃত, বিসংগতিপূৰ্ণ অপসংস্কৃতিৰ জন্ম দিয়ে তেন্তে ই হ'ব মাৰাত্মক। সাম্প্ৰতিক সময়ৰ বিশ্বায়নৰ কোবাল ধাৰাত বজাৰ অৰ্থনীতিৰ কুটিল গতিত কৃষ্টি সংস্কৃতিক পণ্য সামগ্ৰী (Commodity) হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ মানসিকতা বাঢ়িছে। এনে পৰিস্থিতিত মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা সঠিক পথত আগবাঢ়িব বুলি আশা কৰিব পাৰিনে?

শেষত ইয়াকে ক'ব বিচাৰিছো যে, কিছু উত্থান-পতনৰ মাজেদি মিচিং সংস্কৃতিৰ গতিধাৰা সবল ও সতেজ ধাৰাতেই প্ৰবাহমান হৈ আছে। সময় আৰু যুগৰ কিছু আচোৰ পৰাটো স্বাভাৱিক। হাজাৰ বছৰীয়া মিচিং সকলৰ সংস্কৃতিৰ ইতিহাসে আমাক সোঁৱৰাই দিয়ে- যে বহুতো প্ৰতিকূল পৰিস্থিতিৰ মাজতো মিচিং সংস্কৃতি জীয়াই আছে, দিয়া-নিয়া সম্প্ৰীতি সমন্বয়ৰ যোগেদি মিচিং সংস্কৃতি বিকশিত হৈ আহিছে। কিন্তু সাম্প্ৰতিক বিশ্বৰ আধুনিকতাৰ খামখুমীয়াত মিচিং সংস্কৃতিয়ে যাতে ওফৰি নপৰে, বিলুপ্তিৰ পৰাহত নপৰে তাৰ বাবে সজাগ দৃষ্টি ৰখা দৰকাৰ । সেই দায়িত্ব আমাৰ সকলোৰে, প্ৰতিজন মিচিং সংস্কৃতিপ্ৰেমী ব্যক্তিৰ আৰু দূৰবৃ জীৱাওঁকে ধৰি আন সকলো মিচিং জাতীয় সংগঠন সমূহৰ ।
আশা ৰাখিছো "মিচিং সংস্কৃতিৰ গতি ধাৰা"ই সবল সতেজ ৰূপেৰে সঠিক পথত উত্তৰণমুখী গতিৰে প্ৰবাহমান হৈ থাকিব ॥

নৈ পৰীয়া মিচিং সমাজৰ নদীবাচক নাম আৰু লোক নিঃতমত ইয়াৰ উপমা

শ্ৰী কনক কুলি

প্ৰাচীন কালত অসম কামৰূপ নামেৰে জনাজাত আছিল। যোগিনীতন্ত্ৰত প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ চাৰিসীমা সম্পৰ্কে এইদৰে উল্লেখ কৰিছে।

"নেপালস্যং কাঞ্চানাদ্ৰিং ব্ৰহ্মপুত্ৰস্য সঙ্গমম
কৰতোৱায়া সমাশ্ৰিতা যাবদ দিক্কৰ বাসিনীম।"

কামৰূপ ৰাজ্যক আকৌ চাৰিটা পীঠত ভাগ কৰা হৈছিল। যেনে— (১) কামপীঠ (২) স্বৰ্ণপীঠ (৩) ৰত্নপীঠ আৰু (৪) সৌমাৰপীঠ । ৰাজধানী আছিল প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ। ৰজা-মহা ৰজাসকলৰ বংশক কিৰাত, ম্লেচ, অসুৰ, দৈত্য, দানৱ আদি বুলিছিল। কিৰাত ৰজা ভগদত্তই মহাভাৰতৰ যুদ্ধত কৌৰৱ পক্ষলৈ পাণ্ডৱৰ বিপক্ষে ৰণ কৰিছিল বুলি মহাকাব্যই কয়। ৰামায়ণ-মহাভাৰতীয় যুগৰ পৰাই কিৰাত, ম্লেচ, অসুৰ, দৈত্য, দানৱ আদি জাতিসকলে এই ৰাজ্যত বসবাস কৰি আহিছে। এই জাতিসকলেই হৈছে কামৰূপ বা অসমৰ আদিম থলুৱা জনগোষ্ঠী। এই জাতি-জনজাতিসকলকে পাছত 'মঙ্গোলীয়াদ' বুলি পণ্ডিতসকলে বৰ্গীকৰণ কৰিছে।

বৰ্ত্তমান অসমত বসবাস কৰা সৰু-বৰ জাতি-জনজাতি যেনে— - চুতীয়া, আহোম, খামতি, নগা, ফাকিয়াল, তুৰুং, আইতন, খাময়াং, বড়ো, গাৰো, ৰাভা, তিৱা, ডিমাছা, বৰাহী, মৰাণ, মটক, সোণোৱাল কছাৰী, দেউৰী, মিৰি তথা মিচিংসকলো মঙ্গোলীয়াদ প্ৰজাতিৰ বংশধৰ বুলি ঠাৱৰ কৰিছে। এই সৰু-বৰ জাতি-জনজাতিসকলে অসমৰ মাটিত তাহানিতে হাবিজুৰি, চাফা কৰি গাঁও, নগৰ চহৰ পাতি নদ-নদী, ঠাইবিলাক নিজা নিজা থলুৱা ভাষাত নাম দিছিল। ইয়াৰে নৈপৰীয়া মিৰি তথা মিচিংসকলো অসমৰ এক প্ৰাচীতম বৰ্ণাঢ্য জনগোষ্ঠী।

মিচিং ভাষা এক জীৱন্ত ভাষা। এই ভাষাৰ নিজস্ব সুৰ আৰু ছন্দ আছে। নদ-নদী, জান-জুৰিৰ কুলু কুলু সুৰেৰে প্লাবিত কৰা মিচিং ভাষাৰ সুৰত আছে নিজস্ব কমনীয়তা, নমনীয়তা আৰু আছে নিজস্ব আবেগ-অনুভূতি। এষাৰি মিচিং ভাষাৰ প্ৰাণ পৰশা অই নিঃতমৰ ছন্দোময় সুৰে যিকোনো ডেকা-গাভৰু, বুঢ়া-মেথাৰ হৃদয়ত বোৱাই দিব পাৰে যৌৱনৰ নৱ কল্লোল তৰংগ; বোৱাই দিব পাৰে স্বৰ্গৰ মন্দাকিনী। লুইতৰ দুকুল পাৰত থকা চৰ চাপৰিৰ বালিত বালি ভাত ৰান্ধি খোৱা সাউদৰ ডিঙাৰ গতি স্থবিৰ কৰিব পাৰে অই নিঃতমৰ হৃদয় স্পৰ্শ অন্তৰ ভেদী যোৱা সুৱদি সুৰীয়া সুৰে । ছন্দায়িত মিচিং ভাষাত আছে সুখ-দুখৰ ধ্বনি-প্ৰতিধ্বনি, প্ৰেম বিৰহৰ আকুলতা-ব্যাকুলতা আৰু আছে মিচিং সমাজ সভ্যতাৰ দৃষ্টিনন্দন একোখন ৰঙীন ছবি। এই ছবিত প্ৰতিবিম্বিত হয় তেওঁলোকৰ অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যত জীৱন ধাৰাৰ জীৱন শৈলী। তাকে এই আলোচনাত কিছু অৱলোকণ কৰিব বিচাৰিছো।

কামৰূপ ৰাজ্যৰ মাজেদি বৈ যোৱা বৰ নদীক আৰ্যসাহিত্যত হিৰণ্য, হ্ৰদিনী, ধৌনী, কৰহট্ৰিকা আৰু তটিনী নামেৰে জনাজাত । মহাভাৰতীয় যুগৰ পৰাহে এই নদীক লোহিত বা লোহিত্য নামেৰে জ্ঞাত হৈছিল। খৃষ্টীয় দ্বাদশ শতিকালৈকে প্ৰাচীন পুথি বা লিপিত এই নদীক লোহিত বা লোহিত্য বুলিহে বৰ্ণনা কৰিছে।

ড° বানীকান্ত কাকতিদেৱে অষ্ট্ৰিক শব্দ 'লাউ-টু বা লাউ-টি' শব্দৰ পৰাই ক্ৰমে লোহিত বা লোহিত্য হোৱা বুলি ক'ব খোজে। আহোম বুৰঞ্জীত এই নদীক 'টিলাউ' বা টি-ফাও বোলে। 'টি' মানে ঠাই আৰু 'লা' মানে সাগৰ। তিৱা ভাষাত এই নদীক 'লেওতি' বোলে। 'লেও' মানে দীঘল আৰু 'তি' মানে পানী। এই 'লেওতি' শব্দৰ পৰাই 'লুইত' হ'ব পাৰে। এই লুইতৰে আধুনিকনাম হ'ল 'ব্ৰহ্মপুত্ৰ'।

বিষ্ণু ৰাভাৰ মতে - বড়ো শব্দ ভুল্লুংভুত' (মানে ফেনে ফুটুকাৰে ভৰা নৈ) পৰাহে, 'ব্ৰহ্মপুত্ৰ' শব্দৰ সৃষ্টি হোৱা বুলি ক'ব বিচাৰে।

আনফালে ভূমিপুত্ৰ মিচিংসকলৰ ভাষাত এই নদীক 'কাম্পুচিয়েং বা আঃনী আবুং' বোলে। 'কাম্পুং' মানে ৰূপ বা শুভ্ৰতা আৰু 'চিয়েং' মানে চিৰতুষাৰ নদী বা হ্ৰদিনী আৰু 'আঃনী' মানে মাতৃ আৰু 'আবুং মানে নদী। অৰ্থাৎ মাতৃ নদী বা বৰ লুইত। এই বৰলুইতৰ আগাৰিকে মিচিং ভাষাত কামজে নাঃনী বুলিছিল। কামজেৰ অৰ্থ হ'ল শস্য-মস্যৰে ভৰপুৰ দেশ। মিচিং ভাষাৰ এই 'কামজে' শব্দৰ লগত হয়তু 'ৰূপ' শব্দ যোগ কৰি 'কামৰূপ' হ'বগৈ পাৰে বুলি ভবাৰ থল নথকা নহয়। কাৰণ প্ৰাচীনকালৰ পৰাই মিচিংসকলে সৌমাৰ পীঠক তিনিটা নামেৰে নামকৰণ কৰি আহিছিল - ১। কাম্পুচিয়েং বা চিয়াং অবৱাহিকাক 'কামজে নাঃনী ২। অৰনৰি বা সোৱণশিৰি অৱবাহিকাক 'কামলে নাঃনী আৰু ৩। দিক্কৰ নদীৰ পৰা ওপৰ অংশক 'কামেং' নামেৰে জনাজাত আছিল।

এই 'কামজে নাঃনী' বা কামৰূপ ৰাজ্যৰ মাজেদি বৈ যোৱা আঃনী আবুং বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ মূল উৎসস্থল হ'ল তিব্বতৰ তামচুক খামবালা চৰতেন (Tamchok, khambala chorten) নামৰ ঠাইত 'চেমায়ুংদুং' (Chemayungdung) নামৰ হিমবাহৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা তামচুক খামাবালা নামৰ সূতিৰ নৈখনে, তিব্বত মালভূমিৰ মাজেদি 'চাংপু'নাম লৈ পূৱামুৱাকৈ বৈ হিমালয়ৰ সুউচ্চ শৃংগ নামচাৰাবাৰ পশ্চিম ঢালেদি দক্ষিণ আৰু দক্ষিণ পশ্চিম মুৱাকৈ বৈ আহি টুটিঙৰ ওচৰত 'কেপাংলা' নামৰ ঠাইত অৰুণাচল প্ৰদেশৰ অতি ঠিয় গৰাইদি বৈ আহি পাচিঘাটৰ ওচৰত 'চিয়াং'নাম লৈছে। আচি+গায়েং> চিয়েং>চিয়াং শব্দৰ উৎপত্তি। চিয়ে মানে চিৰতুষাৰ নদী বুলি আগতে উল্লেখ কৰিছো। এই চিয়ে>চিয়াং নদীয়ে আৰু দুটা নদী চিকাং বা দিবাং, দীঃলু বা লুইত নদীক লগ লাগিছে। এই ত্ৰিবেনী সংগমকে মিচিং ভাষাত তৌলু বোলে। বতী অচি+বিল্লু> তাল্লু বা ত্ৰিবেনী সংগ্ৰমৰ পৰাই মিচিঙৰ আঃনী আবু বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ নামেৰে জনাজাত। এই নদীখনে অসমৰ মাজেদি প্ৰায় ৭২০ কিলোমিটাৰ দৈৰ্ঘ্য অতিক্ৰমি বাংলাদেশত সোমাই 'যমুনা'নামেৰে পৰিচিত হয়। ইয়াৰ পিছত গঙ্গা নৈৰে মিলি পদ্মা, সুৰমা আৰু কুচিয়াৰা নৈক লগা লাগি 'মেঘণা' নামেৰে বঙ্গোপসাগৰত পৰিছে। পৃথিৱী বিখ্যাত এই নদী সম্পৰ্কে মিচিং লোক নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"আঃনী আবুং বিপ্লেন কদী কঃজেচিয়েং য়ুদ্দুমদী
আয়াং আবুং বিপ্লেন কদী নক্কী আয়াং য়ুদ্দুমদী।"

অৰ্থাৎ আঃনী আবুং বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ মূল উৎসস্থল হ'ল হিমালয়ৰ হিমবাহতলি আৰু প্ৰেমৰ উৎসস্থল হ'ল তুমি দিয়া মৰমৰ সাগৰতলি।

আনফালে, আঃনী আবুংখনে ধাৰ নিচিগাকৈ ভটিয়নীলৈ বৈ গৈ আছে তাৰো উপমা অই নিঃতমত পোৱা যায় -

"আঃনী আবুঃদী বল-বলপী বিয়াৰ বিয়াৰলা বিতীৰকামাঃপী বিতদুঃনী
"চূঃচানে আচিনচী মীয়াৰ মীয়াৰলা নগ্নংকলপী মীঙাদুঃনী।"

অৰ্থাৎ মাতৃ নদী বৰ লুইতখনে ধাৰ নিচিগাকৈ ভটিয়নীলৈ যেনেকৈ বৈ আছে, তেনেকৈ অন্তৰখনেও তোমালৈকে মনত পৰি থাকে।

চিয়েং আঃনী বা বৰ লুইতখন মিচিং ডেকা-গাভৰুসকলৰ বাবে কেৱল এখন দীঘল ৱোৱতী নদীয়েই নহয়, এই নদীখনে য়াঃমে মৃবৃৰহঁতৰ সুখ-দুখ, হাঁহি-কান্দোন, বিৰহ, বেদনাৰ এটা পবিত্ৰ নদী। ইয়াক সাক্ষী কৰি মৃমবৃৰ-য়াঃমেহঁতে প্ৰেম যাচে, হিয়া- দিয়া আৰু নিয়া কৰে। তাৰেই সাক্ষী অই নিঃতমৰ ছন্দে ছন্দে সুৰে সুৰে উপমা পোৱা যায় -

"আঃনী আবুং চুমনা নম্মী আয়াং বিপীবং
নাঃনী-বাববৃ বিমাংগম নক্কীপ অইয়া গৃপীবং।"

অৰ্থাৎ বৰ লুইতখনক সাক্ষী কৰি মৰম বা কথা দিছো আৰু মা-দেউতাই বাধা দিলেও তোমালৈকে যাম। কেৱল কথা দিয়াই নহয়, বৰ লুইতখনৰ পবিত্ৰ জলধাৰাৰ দৰে দুয়োৰ প্ৰেম নিবিড় আৰু যুগমীয়া হওঁক, তাৰো উপমা পোৱা যায় লোক নিঃতমত –

“আঃনী আচচীম কায়েমূল পুসঃদান্না তৃল্ঃদাগ
অইনক আয়াং কায়েমূল অকুম বমনা দজন লঃদাগ।”

অৰ্থাৎ বৰ লুইতৰ পানী দেখিলে পানী পি খাবলৈ মন, তোমাৰ মৰম চেনেহ দেখিলে ঘৰ সংসাৰ পাতিবলৈকে মন।

আঃনী আবুং বা বৰ লুইতখনকলৈ মিচিং য়াঃমে-মৃমবৃৰহঁতৰ জনজীৱনত কিমান যে, উপমা, ইয়াত প্ৰকাশ কৰি শেষ কৰিব নোৱাৰি ।

অৱনৰি আঃনী বা সোৱণশিৰি নদী ঃ আঃনী আবুং বা বৰ লুইতখনৰ এটা ডাঙৰ উপনদীৰ নাম হ'ল মিচিং ভাষাত অৱনৰি আঃনী। “আন+অৱন+অৰি>অৱনৰি” শব্দৰ উৎপত্তি। মিচিং ভাষাত ‘আত্মন' মানে সোণ, 'অৱন' মানে ভৰি থকা, আৰু 'অৰি' মানে যতে-ততে পৰি থকা। এতেকে 'অৱনৰি' মানে অসমীয়াত ভাষাত হ'ব ‘সোৱণশিৰি নদী।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ বোৰ্ডে প্ৰস্তুত কৰা 'Index Map of Subansiri sub Basin (2002)' অনুসৰি এই নদীখনৰ উৎসস্থল হ'ল তিব্বতৰ পৰা বৈ অহা নেইছু (Nye Chu) নামৰ নদীখন। এই নদীখনে লৰ-ছু নদীখনক সোঁপাৰে লৈ ছায়ল-ছু (Chayal Chu নামেৰে একে দিশতে বৈ আহি আন্তঃজাতিক সীমা পাৰ কৰি ছৰ-ছু বা (য়ুমি-ছু) নামৰ নৈখনক বাঁওপাৰে লৈ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উজনি সোৱণশিৰি জিলাৰ মাজেদি পূৱ মুৱাকৈ গতি কৰি দাপৰিজো চহৰৰ ওচৰত ওলায়হি। ইয়াৰ পৰাই নদীখনে একে দিশতে গতি কৰি সোঁপাৰে কামলে নামৰ ডাঙৰ নৈ এখনক লগ লাগি দক্ষিণ-পশ্চিম মুৱাকৈ গতি কৰি অসম অৰুণাচল সীমামুৰীয়া চহৰ গেৰুকামুখ পায়। ইয়াৰ পৰাই নৈখনে লক্ষীমপুৰ আৰু ধেমাজি জিলাৰ সীমাৰ নৈ হিচাপে দক্ষিণ মুৱাকৈ গতি কৰি বাঁও পাৰে গেৰুকা, তেলি, দিৰপাই আৰু চাউল ধোৱা পায় আৰু সোঁপাৰে দুলং নৈক লৈ চাউল ধোৱা ৰেল পথ আৰু ৫২ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অতিক্ৰমি নৈখনে কিছু দূৰ গতি কৰি কৰকানি কছাৰী গাঁৱত দুটা শাখাত বিভক্ত হৈ এটা শাখাই ঘুনাসৃতি নামেৰে দক্ষিণ-পশ্চিম মুৱাকৈ বৈ ঘৰমুখ পটিয়া গাঁৱত ওচৰত পুনৰ ঘুনাসৃতিৰ লগত মিলি ঢকুৱাখানা আৰু উত্তৰ লক্ষীমপুৰ মহকুমাৰ মাজেদি বৈ আহি খেৰকটীয়া সৃতিত লগ লাগিছে। সোৱণশিৰি আৰু খেৰকটীয়া মিলি নৈখনে লোহিত আৰু সোৱণশিৰি নামেৰে জনা যায়। ইয়াৰ পিছত নৈখনে পশ্চিমমুৱাকৈ বৈ গৈ খাবলু, মৰা দিক্ৰং, জীয়া দিক্ৰং, পিছলা আদি কেইবাখনো নৈ-জান সোঁপাৰে সৈতে অৱনৰি বিল্লাম বা সোঁৱণশিৰি মুখত ব্ৰহ্মপুত্ৰত পৰিছে। এই নদী সম্পৰ্কেও মিচিং অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

“অৱনৰি-আঃনীদী আত্মন-মুৰকং আঃনীবং
চুল্লি আৰাং আৰাঃদ আত্মন-মুৰকং বুল্লেনদাগ।”

অৰ্থাৎ অৱনৰি নৈখন সোণ-ৰূপৰ নদী। এই নৈৰ বালিয়ে-বালিয়ে সোণ-ৰূপ পোৱা যায় ।

আনফালে, অৱনৰি নদীখন কেৱল সোণ-ৰূপৰ নদীয়েই নহয়, এই নদীখন মিচিং সমাজৰ বাবে প্ৰেমৰ এখন নিৰ্মল জলধাৰা । অৱনৰি নদীৰ ফট্-ফটীয়া বা স্ফুটিক পানীৰ লগত মিচিং য়াঃমে-মৃবৃৰহঁতৰ প্ৰেমৰ নিবিড় সম্পৰ্ক কেনেকৈ আছে, তাৰো প্ৰকাশ ঘটে অই নিঃতমত –

“অৱনৰি আঃনীদক আচি তৃঃল্ল তৃঃদদ
লাক্কে পংকেপ পংকেপদ অইনক য়াল্লম কাপাঃদাগ
আচি তৃঃনাম লাংগেলা মিকচি দৃলা কাবদুঃনী।”

অৰ্থাৎ অৱনৰিৰ নিৰ্মল জলধাৰা দেখি পিয়াহ লাগিল আৰু চলুৰে চলুৰে আজলি ভৰাই পানী পিবলৈ লওঁতে আঙুলিৰ ফাঁকে ফাঁকে পানীৰ চলুত তোমাৰ প্ৰতিছবি প্ৰতিবিম্বিত হোৱা দেখা পালো। পানী খোৱা বাদ দি চকুলো টুকি কান্দিলো ।

সেয়ে হ'ল আই অৱনৰি নৈৰ অপাৰ মহিমা। আনফালে অৱনৰি নৈক লৈ মিচিং য়াংমে-মৃবৃৰহঁতৰ কিমান যে কল্পনা, কিমান যে আশা, তাৰো প্ৰকাশ ঘটে নিঃতমত -

“অইয়াচিনই কীৰীঃদ অৱনিৰ কীৰীঃদ
আজ-জাও দাগম অকুমক' মগেলা
আত্মন নম অকুম বমন্না দজনল্দাগ
দক-লচিন দজনপী, মীনাম দঃয়িং কৃজনপী।”

অৰ্থাৎ অৱনৰি পাৰত সৰুকৈ হ'লেও পজা এটি সাঁজি তোমাৰ লগত একেলগে ঘৰ সংসাৰ পাতি সুখ-দুখৰ কথা পাতিম আনফালে অৱনৰি নৈখনে কেতিয়াবাই পাৰ ভাঙ্গি ভয়াভতা সৃষ্টি কৰিলে আৰু নৈখনৰ চাকনৈয়াত পৰিলে, চাকনৈয়াৰ

পৰা কেনেকৈ তুলি আনিব লাগে, তাৰো ইঙ্গিত দিয়ে অই নিঃতমেৰে

"অইয়াচিনই আঃনীদ অৱনৰি আঃনীদ
আচি চিয়াদ দ য়াদবুতয়েমূল
অইয়া আলক্কি, আত্মনই আলাকি ি
অইনঃ চৰ্‌গ চুলাং কুক।"

অৰ্থাৎ অৱনৰিৰ গভীৰ চাকনৈয়াত পৰি কক্‌ভকালে, তোমাৰ সোণ যেন লগা মৰমৰ হাত দুখনেৰে পাৰলৈ তুলি আনিবা দেই।

অৰ্থাৎ অৱনৰিৰ গভীৰ পাকনেয়াত আনফালে অৱনৰিৰ দুকুল পাৰ যে, মিচিংসকলৰ পিতৃ ভূমি আৰু আদি বাসস্থান আছিল, এই সম্পৰ্কেও অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"অৱনৰি কেমপ্‌গদী মিচিংকৌ ৰূগনু আৰ্‌গ ৰূগাঙী
লেনদ আঃদ দক্কীবং মিচিংকৌ দুঃতীঙী য়েতেঙী।"

অৰ্থাৎ অৱনৰিৰ দুকুলপাৰ মিচিংসকলৰ সাৰুৱাল ভূমি গনু আমং। এই ভূমি মিচিংসকলৰ পিতৃ ভূমি আৰু আদি বাসস্থান। এই 'ৰ্‌গনু আমং'শব্দৰ পৰাই পাছতলৈ হয়তু ৰত্ন>ৰত্নপুৰ ৰতনপুৰ হ'বগৈ পাৰে। বুৰঞ্জীৰ মতে এই ৰত্নপুৰেই আছিল বোলে চুতীয়া ৰজাৰ ৰাজধানী । এতিয়াও মাজুলিত 'ৰতনপুৰ মিৰি গাঁও নামেৰে এটা বৃহৎ এলেকাৰ মিৰি গাঁও দেখিবলৈ পোৱা যায়।

আগতে উল্লেখ কৰি আহিছো যে, কামৰূপ ৰাজ্যৰ শেষসীমা আছিল 'দিক্কৰ' নদী। এই নদীকে আৰ্য সাহিত্যত 'দিক্কৰ বাসিনী' নদী বুলিও উল্লেখ কৰিছে। ঐতিহাসিক পণ্ডিতসকলে 'দিক্কৰ'নদীক 'দিক্ৰং' নদী বুলিয়েই ঠাৱৰ কৰিছে। এই নদী বৰ্তমান অসমৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত অৱস্থিত।

'দিক্কৰ শব্দটো সংস্কৃতমুলীয়া শব্দ যেন লাগিলেও, এই শব্দটো আচলতে মিচিং ভাষাৰ ছন্দোময় শব্দৰ সম্ভাৰেৰে গঠিত এক শব্দহে মাথোন। মিচিং ভাষাৰ শব্দ তৌদি আচি+চিকৰ+বিতকৰ' শব্দৰ পৰাই 'দিক্কৰ'শব্দৰ উৎপত্তি। মিচিং ভাষাত বতী+আদি>তৌদি মানে শিলাময় ওখ পৰ্ব্বত-পাহাৰ, 'আচি চিকৰ' মানে আন্তভাগৰ পানী আৰু 'বিতৰ্কৰ মানে নিগৰি নিগৰি বৈ অহা জলধাৰা । এই 'দিক্কৰ'শব্দই সম্ভৱ বেদ ব্যাসদেৱৰ দ্বাৰা লিপিবদ্ধ হোৱা মিচিং ভাষাৰ প্ৰথম লিখিত শব্দৰ ৰূপ বুলি ধৰি ল'ব পাৰি। এই দিক্কৰ নদীৰ সম্পৰ্কেও অই নিঃতমত এই দৰে উপমা পোৱা যায় -

তৌদি আচি চিকৰ বিতকৰনীদী দিক্কৰ অইয়া আঃনদী
ৰংকিত ৰংকিল্লা আচিনাঙীম অমনীদী নক্কী আয়াঃদী।

অৰ্থাৎ শিলাময় পৰ্ব্বত পাহাৰৰ আন্তভাগ ভেদি বৈ অহা নদীখনৰ নামেই হ'ল "দিকৰ' নদী। চেনেহৰ বুল দি দি হৃদয়খন এফাল গেলিবলৈ দিয়া মৰমটোৱে হ'ল তোমাৰ দিয়া মৰমটো।

দিঃৰি>দিহিৰি আঃনী বা জীয়াঢল নদী : বৰ্তমান ধেমাজি জিলাখনৰ ভিতৰতে এক নজিৰবিহীন আলোড়ন সৃষ্টি কৰা নদীখনৰ নামেই হ'ল মিচিং ভাষাত দিঃৰি>দিহিৰি বা অসমীয়াত জীয়াঢল নদী। এই শব্দটো দিমাং+আচি+বি>িদিঃৰি শব্দৰ উৎপত্তি। 'দিমাং আচি' মানে বলীয়া ঢল আৰু 'বিৰি' মানে টৌ খেলি খেলি পাৰভঙ্গা নদী। সেয়েহে এই নদীৰ নাম 'জীয়াঢল' নৈ নামেৰে জনাজাত । এই নদীখনৰ উৎসস্থল সম্পকে ব্ৰহ্মপুত্ৰ বোৰ্ডে প্ৰস্তুত কৰা 'জীয়াঢল উপঅৱবাহিকাৰ মানচিত্ৰ (২০০২) অনুসৰি দিঃৰি দিহিৰি বা জীয়াঢল নৈৰ আগলি অংশ হৈছে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ হিমালয়ৰ ১২৪৭ মিটাৰ উচ্চতাৰ পৰা (পশ্চিম চিয়াং জিলাত অৱস্থিত) ওলোৱা 'ৰাইট' নামৰ নৈখন। ৰাইট বা ৰাঃট শব্দও মিচিং শব্দ। ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল গৰমী বা গৰম কৰা বুজায়। এই নদীখনে পাৰত থকা বাসিন্দাক কেনেকৈ গৰমী কৰি অন্তৰ জ্বলায় তাৰো প্ৰকাশ ঘটায় অই নিঃতমেৰে -

"অইয়া আঃনীচী দিঃৰিয়ই আঃনীচী
আচি বিতৰি বিতৰিলা মীৰমচুনাম অকুমাম
অইয়া বিতপেন বিতৰেণ তবনী।"

জীত অৰ্থাৎ দিঃৰি বা জীয়াঢল নদীৰ পানীয়ে হাড়ভাঙি বনোৱা আটোমটোকাৰী – বাসগৃহটি মহটীয়াই নিলে। সেয়েহে পাৰত থকা মিচিং আইতাই দিঃৰি নদীৰ অপাৰ মহিমাৰ পাৰ নাপাই অই নিঃতমেৰে প্ৰকাশ কৰে এইদৰে -

"চীঃকম লুবিচুয়ীনী চীঃকম কৃবিচুয়ানী

দৰতকী তাকাৰীম কৃলা কৃঙাব লায়ৌপী
দিঃৰি আঃনীক চীও চীকীম চীংকচিন কিনাঃমাং।"

অৰ্থাৎ আকাশৰ তৰা গনি গনি শেষ কৰিব পাৰিলেও দিঃৰি আঃনী বা জীয়াঢল নদীৰ মহিমা বুজিব নোৱাৰি। তথাপি দিঃৰি আঃনী বা জীয়াঢল নদী পাৰত থকা সকলো জাতি-জনজাতিৰ বাবে বৰ আপোন আৰু ইয়াৰ পাৰত জীয়াই থাকি আনন্দ পায়

চিয়াদ বুংকে বা মৰিধল নৈ : অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিয়াং পাহাৰৰ পৰা ধেমাজি জিলাৰ মৰিল গাঁও পঞ্চায়তৰ মাজেদি বৈ আহি শিঙৰি বিল, পাভমাৰি, লেচিয়া নৈ আৰু বঙালমাৰি বিলৰ মাজেদি বৈ আহি কাপোৰ ধোৱা ঘাটত চিচি টঙানি নদীত পৰা নৈখনৰ নামেই হ'ল মিচিং ভাষাত চিয়াদ বুংকে আৰু অসমীয়াত মৰিল নৈ। আচি+গুয়াদ>চিয়াদ শব্দৰ উৎপত্তি। আচি মানে পানী আৰু গুয়াদ মানে পকনীয়া। অৰ্থাৎ পকনীয়া মাৰি বৈ অহা নদীয়ে হ'ল চিয়াদ বুংকে। এই নদীৰ সম্পৰ্কেও অই নিঃতমত এইদৰে উপমাদ পোৱা যায় –

"অইয়া আবুঃদ চিয়াদ বুংকে আবুঃদ
আচি গুয়াঃদ য়ায়োদ য়েমূল
আত্মন অল্লুংকি, মুৰকং ৰীবাতকি
অইন কঃৰ্গ চুলাং কুক।"

অৰ্থাৎ চিয়াদ বুংকে নৈৰ পকনীয়াত পৰিলে সোণ তুমি মোক, সোণৰ নাওঁ, ৰূপৰ বৈঠা লৈ পাৰলৈ তুলি আনিবা দেই। কিন্তু এই নৈখনে ১৯৫০ চনত বৰ ভুঁইকপত পাহাৰত ভূমিস্খলন হৈ বন্ধ হোৱাত নৈখনৰ নাম মৰিঢল নামেৰেও জনাজাত হয়। কামচি পাঃতাং বা কানিবিল নৈ : অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিয়াং পাহাৰৰ পৰা ওলোৱা 'ৰাই' নামৰ নৈখনে ধেমাজি জিলাৰ উন্নয়ন খণ্ড আৰু চিচি বৰগাঁও উন্নয়ন খণ্ডত থকা সীমামুৰীয়া নৈখনৰ নামেই হ'ল মিচিং ভাষাত কামচি আবুং বা পাঃতাং । পীকাম+আচি>কামচি শব্দৰ উৎপত্তি। পীকাম মানে পানী কাউৰী আৰু আচি মানে পানী। অৰ্থাৎ যি নৈত বা বিলত জাকে জাকে পানী কাউৰী চৰে এই নদী বা বিলৰ নামেই আছিল মিচিং ভাষাত কামচি পাঃতাং বা কানিবিল

এই নৈৰ সম্পৰ্কেও মিচিং আঃবাং গীতত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"পীকামাই কামচিয়াই কলপি কলপি
লঃমুৰমী মনীদীম চীয়গব' লীয়ীনী।"

অৰ্থাৎ পানী কাউৰীৰূপী ঘাতক কোনোবাই যদি আঃবাং গীত গাঁওতে প্ৰতিবদ্ধকতা সৃষ্টি কৰিছে, তেনেলোকক ৰৌ ৰৌ বোকাত বা নৰকত থোৱা হ'ব বুলি সাৱধানবাণী শুনায়। ইয়াৰ পৰাই অনুমান কৰিব পাৰি যে, এটা সময়ত কামচি পাংতাংখন বৰ বোকাময় বিল আছিল । কিন্তু এই বিলখনো ১৯৫০ চনৰ ভূঁইকপত সম্পূৰ্ণৰূপে পুতি যায়।

চিৰিপানী বা শ্ৰীপাণি : মিচিং ভাষাত আচি+জিৰি>চিৰি শব্দৰ উৎপত্তি। 'আচি' মানে পানী আৰু 'জিৰি' মানে নিগৰি নিগৰি বৈ অহা জুৰি। এই জুৰিটিয়েও একালত অৰুণাচল পাহাৰৰ পৰা বৈ আহি বৰ্তমানৰ শ্ৰীপাণি গাঁও পঞ্চায়তৰ মাজেদি বৈ আহি কামচি পাঃতাং বা কানিবিলত পৰিছিল বুলি জনা যায়। এই 'চিৰি' শব্দৰ লগত অসমীয়া শব্দ পানী যোগ হৈ চিৰি+পানী>শ্ৰীপাণি হ'বগৈ পাৰে। মিচিং অই নিঃতমত এই নৈৰ সম্পৰ্কেও এই দৰে উপমা পোৱা যায়-

"জিৰি জিৰিপী বিন্নী আচিদী চিৰি অইয়া বুংকেদী
ৰংকিত ৰংকিল্লা আচিনাঙীম অমনীদী নক্কী আয়াঃদী।"

অৰ্থাৎ চিঁ চিঁকৈ বৈ অহা নৈখনে হ'ল চিৰিনৈ। মনটোক ৰিঙা ৰিঙা কৰিবলৈ দিয়া মৰমটোৱে হ'ল তুমি দিয়া হিয়াৰ মৰমটো।

চিজি আঃৰুং বা গাই নদী : ব্ৰহ্মপুত্ৰ বোৰ্ডে প্ৰস্তুত কৰা 'Drainage Map of Gai Catchment Area' নামৰ মানচিত্ৰৰ তথ্যমতে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিয়াং জিলাৰ পৰা বৈ অহা 'চিজি' নৈখনে হৈছে বৰ্তমানৰ গাই নদীৰ আগলি অংশ। এই নদীখনে অৰুণাচলৰ গেনচি, লিকাবালি, ধেমাজি জিলাৰ বেতনিপাম, চিচি বৰগাঁও, শ্ৰীপাণি আমগুৰি গাঁও পঞ্চায়তৰ মাজেদি বৈ আহি লেচিয়া বিলত পৰি, কাপোৰ ধোৱা ঘাটত চিচি টঙানি নদীৰ লগত মিলিছে। আকাশীজলে টপ্ টপ্কৈ পৰা নিচিনাকৈ এই নৈখনে ঢৌ তুলি বৈ অহাৰ কাৰণেই মিচিং ভাষাত ইয়াৰ নাম দঃচি আচি+গৰজি> চিজি বুলি কোৱা হয়। 'দঃচি আচি' মানে আকাশীজল

আৰু 'গৰজি' মানে গৰ্জনমুখী ঢৌ তোলা। নৈখনে ঢৌ তুলি নামি আহিলে খাল-বাম বিচাৰ নকৰি যেনি-তেনি বাগৰি যায়। সেয়েহে এই নৈখনৰ সম্পৰ্কেও মিচিং নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"চিজি আচিদৌ বিতয়িদুং গৃতং জিকং কিনমাঃপৌ
আয়াং আবঃদৌ বিতয়িদুং অপান-মিৰৌম কিনমাঃপৌ।"

অৰ্থাৎ 'চিজি' নৈ ঢল নামিলে খাল-বাম নিবিচাৰে, মৰমৰ ঢল নামিলে ধনী-দুখীয়া প্ৰভেদ নিবিচাৰে

চিচি আবুং বা চিচি নৈ ঃ চিকুৰ বা কুচি+আচি>চিচি শব্দৰ উৎপত্তি। মিচিং ভাষাত 'চিকুৰ বা কুৰচি' মানে নিগৰি নিগৰি বৈ অহা আৰু 'আচি' মানে পানী। অৰ্থাৎ চিচি মানে শিলাময় পাহাৰৰ ভূগৰ্ভৰ পৰা নিগৰি নিগৰি বৈ অহা পানী ভাগক বুজায়। এই নৈখনে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ পৰা বৈ অহা চিজি নদীখনে এটা সময়ত চিচি নদীৰ লগত লগ লাগি এতিয়াৰ গেলুৱা নদীৰ স্মৃতিৰে বৈ আহি চিচি বৰগাঁও, সাতুলাচুক, বৰমুকলি, ধূনাগুৰি দেউৰী গাঁও আমগুৰি হৈ বটুৱাথানমুখত চিচি টঙানিত মিলিছিল। কিন্তু এই নদীখনে ১৯৫০ চনৰ বৰ ভূঁইকপত লুপ্ত হয়। মাত্ৰ চিন স্বৰূপে বৰমুকলি কুলি গাঁও আৰু পুৰনি ধূনাগুৰি দেউৰী গাঁৱত সৰু ঘুলিৰ চিনচাপ দেখা যায়। এই নৈ সম্পৰ্কেও মিচিং অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায়।

"কুৰচি আচি চিচিদাম তাৰমঃতনৌ তপৃতঃ
আজ্জাও দক্কৌ মৌনামদৌম আম্মৌ কিনপৃতঃ।"

অৰ্থাৎ চিচি নদীখন ভূঁইকপে শুকোৱালে। সৰু কালৰ চেনেহ-পিৰীতি শত্ৰুৱে ভঙ্গোৱালে।

চিলা বুংকে বা চিলাসূতি : অৰুণাচল প্ৰদেশৰ পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ লংকা বা লিকাবালি মালিনীথানৰ কাষেদি ওলাই অসমৰ ধেমাজি জিলাৰ মালিনীপুৰ, চিলাসূতি, মুক্তিয়াৰ আৰু চিচি টঙানী গাঁও পঞ্চায়তৰ মাজেদি বৈ গৈ চিচি টঙানী নদীৰ লগত পৰা নদীখনৰ নামেই হ'ল 'চিলা বুংকে' বা চিলাসূতি। মিচিং শব্দ আচি+চিলুং লুঃলা>চিলা শব্দৰ উৎপত্তি। আচি মানে পানী আৰু চিল লুঃলা মানে ঢৌ তুলি বৈ অহা। অৰ্থাৎ নদীখনে বৈ আহোতে গৰ গৰ শব্দ কৰি আহে কাৰণেই আন এটা নাম হ'ল ঘগৰা। নৈখনৰ সম্পৰ্কে অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা য়ায় -

"দঃপিত পৌদং অলাঃমিন
চিলুং লুঃলা>চিলা আবুঃদী বিলেনদুং আগৃৰ আৰপী
অইনঃ লুতীৰ লুলাঃমি
মিকচি চিকুৰ বিপ্লেনদুং পীৰি পাৰিপী।"

অৰ্থাৎ ডবাপিতা বৰষুণত ঢৌ তুলি চিলা নৈৰ ঢল নামিছে। বিদায়ৰ আগজাননী শুনি চকুৰ পৰা চকুলোৰ ঢল নামিছে।

চিয়ম>চিন>চিমেন আবুং বা চিমেন নদী : এই নদীখনো অৰুণাচল প্ৰদেশৰ পূৱ চিয়াং জিলাৰ পৰ্ব্বত মালাৰ পৰা বৈ আহি দীপা ৰে'লষ্টচনৰ উত্তৰ সমভূমিত সোমাৱা চিয়ম বা চিন নদীখনে ধেমাজি জিলাৰ ধেমাজি আৰু জোনাই মহকুমাৰ সীমামুৰীয়া নৈ হিচাপে জনা যায়। নদীখনে ৰে'লপথৰ পৰা দক্ষিণমুৱাকৈ বৈ লাহমনজান, মাৰগাং বা চেঙাজান আৰু পালে নৈক সোঁপাৰে লগত লৈ চিমেনমুখ আৰু শালকটামুখত বুঢ়ীসূতিত পৰিছিল। বৰ্তমান এই নৈখনে চিমেন নৈৰ পৰা এটা শাখা ফাটি দক্ষিণ-পশ্চিম মুৱাকৈ বৈ বালিকুৰ নৈ নামেৰে আৰ্চিয়াক নৈৰ লগত মিলি চিচি টঙানীত পৰিছে। মিচিং ভাষাৰ শব্দ **আচি+ গায়ম>চিয়ম বা আচি+চুম্বন> চিন>চিমেন** শব্দৰ উৎপত্তি। 'আচি' মানে পানী আৰু 'গায়ম' মানে ডাঙৰ আৰু 'চুম্বন' মানে বনৰীয়া পশু-পক্ষীক বুজায়। এই নৈৰ অৱবাহিকা অঞ্চলত বালিচৰ পলস পেলোৱা সাৰুৱাল চৰ ভূমিত বনৰীয়া জীৱজন্তুৱে বিচৰণ কৰি নিড়িবিলী পৰিবেশত চিয়ম নৈত পানী খাইছিল বাবে এই নৈৰ আন এটা নাম 'চুম্বন' আবুং নামেৰে জনাজাত । 'চুম্বন'ৰ পৰাই চিমেন হৈছে। এই নৈখনৰ সম্পৰ্কেও মিচিং অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"চিচুগ-চিৰা চিনদী চিম্বন আঃবুদ চুঃবুদ চুলা আচি তৃঃদুনী
চিঁয়া চিঁয়াঃলা আইপী মীংগেলা মীনামবৃ লুতীৰ লুদুনী।"

অৰ্থাৎ বনৰীয়া জীৱজন্তুৱে চিন নদীত বুকুজুৰাই পানী খাইছে। মৰো-জীয়োকৈ ভাল পাই শেষত বিদায় জনাইছে। কিন্তু এই দিন এতিয়া নাই। সেই কাৰণেই আজি-কালি চিন নদীৰ সম্পৰ্কেও তিৰস্কাৰ উপমা পোৱা যায় -

"চিমৃন অইয়া আবুঃদ চিচুগ-চিৰৌ লেনকাঃমাং
আজ্জাও দক্কৌ মীংগেলা পৰিমাঃলা লাংকাঃমাং

অৰ্থাৎ চিমৃন নৈত এতিয়া বনৰীয়া জীৱজন্তুৱে বিচৰণ নকৰে। সৰুকালৰ পৰা ভাল পাইয়ো নপঢ়াৰ কাৰণে বিয়া নাপাতে।

দিমং>ডিমৌ আবুং ঃ মিচিং ভাষাৰ শব্দাৰ্থ দিৰুং আচাৰ চাৰ-ক+আচি আমং>দিমং বা ডিমৌ শব্দৰ উৎপত্তি। "ৰুং আচাৰ চাৰ-ক' মানে সুৰঙ্গৰ বতাহ বোৱা আৰু 'আচি আমং' মানে জলডুবি সাৰুৱাল ভূমিত। অৰ্থাৎ পৰ্ব্বত-পাহাৰৰ পৰা হিমবাহৰ চেঁচা বতাহে নৈখনৰ পানী ভাগৰ লগত মিলি সুৰঙ্গৰ বতাহ নিচিনাকৈ বৈ অহা নৈখনৰ নামেই হ'ল দিমং বা ডিমৌ নৈ। এই নদী সম্পৰ্কেও অই নিঃতমত উপমা পোৱা যায়।

"দিৰুং আচাৰ চাৰকদী দিতাগ আমং দিমঃদৌ
মৌনাম দঃয়িং কৃকদৌ পীতাং মৌনক পয়োবদৌ।"

অৰ্থাৎ সুৰঙ্গ বতাহ নৈৰ পানীৰ লগত বৈ অহা নদীখনৰ নাম দিমং নৈ আৰু মনৰ বতৰা প্ৰকাশ কৰা ঠাইখন হ'ল চৰাই খেদা পথাৰৰ টঙী ঘৰ।

দিপা>দীপা নৈ ঃ তানি ভাষাৰ শব্দ তৌদি আচি+বিত্পা>দিপা বা দীপা শব্দৰ উৎপত্তি। 'তৌদি''আচি' মানে পৰ্ব্বত-পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা পানী আৰু 'বিপা' মানে নৈ মুখ। এই নৈ সম্পৰ্কেও মিচিং অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় –

"তৌদি আচি বিত্পাংকল পয়োব অকুম ময়বং
বৌদুম-বীগা জীগাদ মীনাম দঃয়িং কৃয়বং।"

অৰ্থাৎ নদীৰ মুখত ঘৰ নবনাবা আৰু সমাগম ঠাইত মনৰ কথা খোলাকৈ প্ৰকাশ নকৰিবা।

দিকাৰী>চিকাৰী আবুং বা নৈ ঃ মিচিং শব্দ তৌদি আচি+বিত্কাৰী>দিকাৰী শব্দৰ উৎপত্তি। তৌদি আচি মানে সুউচ্চ পৰ্ব্বতৰ পৰা বৈ অহা পানী আৰু 'বিতকাৰী' মানে কুলু কুলু সুৰ তুলি বৈ অহা নদী। এই নদীৰ মূল উৎস হ'ল অৰুণাচল প্ৰদেশৰ পূব চিয়াং জিলাৰ পৰা বৈ অহা 'চিনীকৰং'নামৰ নদীখন । এই নদীখনে জোনাই সমভূমিত সোমাই 'চিকাৰী'নৈ নামেৰেও জনাজাত । নৈখনে জোনাইৰ পৰা দক্ষিণ-পশ্চিম মুৱাকৈ বৈ আহি 'জামজিং বিলত পৰিছে। জামজিং বিলৰ পৰা দুটা শাখাত ভাগ হৈ এটা শাখাই দক্ষিণলৈ বৈ বুঢ়ীসুঁতিত পৰিছে আৰু আনটো শাখাই 'নাৰদ' নাম লৈ একেখন বুঢ়ীসূঁতিতে পৰিছে। অই নিঃতমত এই নদী সম্পৰ্কেও এই দৰে উপমা পোৱা যায় -

"আচ্চৌ বিতকাৰ বিকাৰলা বলপ বিতনৌ আঃনৌদৌ দিকাৰী আঃনৌদৌ
ৰংকিত-ৰংকিতলা আচিনাঙীম অমনীদী নক্কী আয়াঃদৌ।"

অৰ্থাৎ কুলু কুলু সুৰতুলি ভটিয়নীলৈ বৈ যোৱা নদীখন দিকাৰী বা চিকাৰী নৈ, মনটোক ৰিঙা ৰিঙা কৰা মৰমটোৱে হ'ল তুমি দিয়া মৰমটো।

চিল্লে আবুং ঃ তানি মিচিং ভাষাৰ শব্দ আন্চং+আচি+ বিল্লে> চিল্লে শব্দৰ উৎপত্তি। 'আন্চং' মানে অতিপাত চেঁচা, 'আচি' মানে পানী আৰু 'বিল্লে' মানে ঠৰঙ্গা লগা

অৰ্থাৎ যিটো পানীৰ, নদীত হাত দিলে ঠৰঙ্গা লাগে এই নদীৰ নামেই হ'ল চিল্লে নদী। এই নদী অৰুণাচলৰ পূব চিয়াং জিলাৰ পৰা বৈ আহি জোনাই সমভূমিত সোমাই চিয়াং নদীত পৰা ধেমাজি জিলাৰ প্ৰথমখন নদী। এই নদী সম্পৰ্কেও তাই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় –

"চিল্লে আচিদ অচুয়ক আনচুং অইয়া আপৌকৌ
আমি কাংকল আয়াঙৌম বিয়ক আম্মৌ কিনপৌকৌ।"

অৰ্থাৎ চিল্লে নদীত গা নোধোবি, ঠাণ্ডা পৰিব। লোকে দেখাকৈ মৰম নিদিবি, লোকে জনাজনি হ'ব। একেখন নদীকে আকৌ এইদৰে উপমা দি গায় –

"চিল্লে আচিদ চিয়কা লেঃনী ইঃদীম তৃঃয়কা
মীনাম দুঃগেল আইয়ী-ন ঙম্মী আয়াং বিয়কা।"

অৰ্থাৎ চিল্লে নদীত পৰি নমৰিবি আৰু মোৰ কেঁচা তেজো পি নাখাবি। ভাল পোৱা প্ৰণয় যুগল থাকি মিছা মৰম নিদিবি। চিকাং আঃনী বা দিবাং নদী ঃ চিয়েং-চিৰকি+বিতগচুকাং> চিকাং নামৰ উৎপত্তি। চিয়েং আচি মানে হ্ৰদিনীৰ পানী আৰু বিতৰ্গচুকাং মানে একে লগ হ'ল । অৰ্থাৎ চিয়াং নদীখনে আন এটা দিশৰ পৰা বৈ অহা অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিৰকি নামৰ নদীখনে য'ত একে লগ ল'লে, এই নদীখনৰ নামেই হ'ল চিকাং নদী আৰু আহোম ভাষাত এই নদীক দিবাং নদী বুলিও কোৱা হয়। এই নদী সম্পৰ্কেও অই

নিঃতমত এই দৰে উপমা পোৱা যায় -

"চিয়েং-চিৰকি গায়েঃদী চিকাঃত বিতগচুকাং
মীবমচুমান অইয়ীবৃ লাঃদৃ-গদঃদ লুতীৰচুকাং।"

অৰ্থাৎ চিয়াং-চিৰকি নদী দুখন চিকাং নদীত লগ লাগিল। সৰুকালৰ ভালপোৱাও বিবাহৰ সময়ত বিদায় জনালে বা নাকচ কৰিলে ।

আনফালে বহুদিন ধৰি ইজনে-সিজনক দেখা-দেখি নেপালে মিচিং য়াঃমে-মৃবৃৰহঁতে 'চিকাং'নদীক তুলনা কৰি এইদৰে মনৰ ক্ষুব্দ বেদনা প্ৰকাশ কৰাও শুনা যায়-

"চিকাং আমনা লুপীচিন আগদীমচিন কাপাঃমা
তুদুং আমনা লুপীচিন য়ালদীমচিন কাপাঃমা
অক দিৰুং আৰাঃদ অইনঃ কীচ্গ চুকাঃনী
অক চিয়াং চিয়াদ-দী অইনম য়াদয়ুদ বমকাঃনী।"

অৰ্থাৎ মৰিলে বুলি কবলৈও মৰিশালীখন দেখা পোৱা নাই। জীয়াই আছে বুলিবলৈও ছাঁটোকে দেখা পোৱা নাই। তেতিয়া হ'লে কোনখন পাহাৰৰ কুৰুঙত লুকাই আছা নাইবা চিকাং নামৰ নদীখনৰ চাকনৈয়াই নদীৰ অটল গৰ্ভলৈ বোৱাই নিলে নেকি ?

দেখা যায়, উত্তৰপৰীয়া নদ-নদী বিলাকৰ লগত মিচিং সমাজ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ নিবিড় সম্পৰ্ক। কেৱল নদ-নদীবিলাকৰ লগতে নহয়, ইয়াৰ পাৰত থকা ঠাইবিলাকৰ নামৰ লগতো মিচিংসকল সংপৃক্ত। যেনে –

১। জ'নাই মুৰ্কং-চেলেক : অসমৰ ধেমাজি জিলাৰ একেবাৰে পূব প্ৰান্তীয় মহকুমাটোৰ নামেই হ'ল জ'নাই মুৰ্কংচেলেক । 'জ'নাই- মুৰ্কং-চেলেক' শব্দকেইটি মিচিং ভাষাৰ শব্দ 'আত্মন-মুৰ্কং+জংকু+অগুনাই' শব্দৰ পৰাই আত্মন-মুৰ্কং শব্দ দুটা লুপ্ত হৈ জংকু+অগুনাই>'জ'নাই শব্দৰ উৎপত্তি। এই 'জ'নাই শব্দৰ পৰাই জোনাই হৈছে। মিচিং ভাষাত 'আত্মন-মুৰ্কং' মানে সোণ-ৰূপ আৰু 'জংকু' মানে লোৱা বা পোৱা পুৰণি ঠাই আৰু 'জংকু' অগ্নাই মানে হুৰাত ভৰাই। এতেকে জ'নাই>জোনাই মানে সোণ-ৰূপৰ পুৰনি জোলোঙা ঠাই বা মিচিং ভাষাত আত্মন-মুৰ্কং চেলেক অৰ্থাৎ সোণ-ৰূপৰ খেৰণিতলি। এই জ'নাই সম্পৰ্কেও মিচিং অই নিঃতমত এইদৰে উপমা পোৱা যায় -

"জ'নাই-মুৰ্কং চেলেকদী আত্মন-মুৰ্কং জংকু অগুনাই
দক্ৰিতীপী উন্নী অইয়াওবৃ আজ্জাও দক্কীব মীৰমচুনামাই।

অৰ্থাৎ জ'নাই মুৰ্কং-চেলেকটো সোণ-ৰূপৰ জোলোঙা ঠাই আছিল আৰু সূৰ্যৰ দৰে ৰঙীন ধুনীয়া কনেংজনীও সৰুকালৰ পৰাই ভালপোৱা আছিল।

২। পীগা চেলেক : স্বৰ্গীয় সোণাৰাম পাএ্রাং কটকীদেৱে লিখা 'মিৰি জাতিৰ বুৰঞ্জী" নামৰ পুথিটো পীগা চেলেক মিচিংসকল বাসস্থান বুলি উল্লেখ কৰিছে যদিও পীগ চেলেকৰ অৱস্থিতি সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা দাঙি ধৰা নাছিল। মিচিং ভাষাত 'পীগা চেলেক' মানে হ'ল বন্য প্ৰাণীৰ বাঁহ তলি বা বনাঞ্চলক বুজায়। এইটো দিশৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে অনুমান কৰিব পাৰি যে, অতীতৰ পীগা চেলেকখনে হয়তু বৰ্তমানৰ পৰা বনাঞ্চল হ'ব পাৰে। কাৰণ আদি-মিচিং ভাষাত পবা বুলি ক'লে কোনো অৰ্থ নোলায়। কিন্তু 'পীগা চেলেক' বুলি ক'লে বন্যপ্ৰাণীৰ বাঁহ তলি বা বনাঞ্চলক বুজায়। এতেকে পীগা শব্দটো বৃটিছসকলে উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰি হয়তু 'পবা' বুলি লিপিবদ্ধ কৰিব পাৰে। এই পবা বনাঞ্চল ১৯২৪ চনত বৃটিছসকলে সংৰক্ষিত বনাঞ্চল হিচাপে ঘোষণা কৰিছিল। মিচিং লোক নিঃতমত পীগা চেলেক সম্পৰ্কে এই দৰে উপমা পোৱা যায় –

"অইয়া চেলেক-দ পীগা অইয়া চেলেক-দ
তকু অকুম মগেলা অকুম বমনা দতাগাই
চিয়াং আঃনীকী চিয়াদ যাদনামীম কাতাগাই
দীপিন-দপিনীম 'ম'মান-দমানতাগাই, অই অইয়া ।"

অৰ্থাৎ পীগা চেলেকত টকৌ পাতৰ ছাল চাই ঘৰবনাই সংসাৰ পাতিছিলো, চিয়াং নদীৰ চাকনৈয়া চাইছিলো আৰু লৰা- ধেমালি কৰি ডাঙৰ-দীঘল হৈছিলো।

এই জ'নাই আৰু পীগা চেলেকৰ নামনিলৈ আছিল দাপলাং আমং। 'দাপালাং' মানে আজান্তি আৰু 'আমং' মানে ঠাই বা

মুলুক । এই দাপলাং আমঙেই হ'ল বৰ্তমানৰ চিলাপথাৰ আৰু চিচি অঞ্চল। দাপলাং শব্দটো লুপ্ত হৈ বৰ্তমান চিচি আৰু চিলাপথাৰ শব্দ দুটাই জনপ্ৰিয়তা আৰ্জে । এইদৰে দাপলাঙৰ আৰু নামনিলৈ আছিল 'দামাজি আমং'। মিচিং শব্দ 'দুঃমা+দামা+আজি>দামাজি শব্দৰ উৎপত্তি বুলি লোক কথাৰ পৰা জনা যায়। মিচিং ভাষাত 'দুঃমা' মানে নাথাকো, 'দামা' মানে নাযাও আৰু 'আত্জি' মানে সৰু ঠেক ঠাই। অৰ্থাৎ দামাজি মানে হ'ল সৰু ঠেক ঠাই। এই সৰু ঠেক ঠাইখনক দিমাং+আচি+চিজি>দিমাচি>দিমাজি বুলিও জনা গৈছিল। 'দিমাং' মানে বলীয়া, 'আচি' মানে পানী আৰু 'চিজি' মানে গাইনদীৰ আগলি নাম। অৰ্থাৎ এই দামাজি নামৰ সৰু ঠেক ঠাইত চিজি বা গাইনদীৰ বলীয়া বানে প্ৰায়েই টৌ খেলি খেলি প্ৰলয়ৰ সৃষ্টি কৰিছিল, কাৰণেই এই ঠাইলৈ মানুহে 'দুমা দামা আজি অৰ্থাৎ সৰু ঠেক ঠাইত নাথাকো, নাযাও বুলি নাকচ কৰি দিমাচি>দিমাজি বুলিছিল। এই দামাজি>ধামাজি শব্দৰ পৰাই অপভ্ৰংশ হৈ ধেমাজি হয়। বৃটিছসকলৰ নথি পত্ৰটো ধেমাজিক 'দামাজি'বুলিহে লিপিব্ধ কৰিছে। মিচিং অই নিঃতমত দামাজি সম্পৰ্কেও এইদৰে উপমা পোৱা যায় –

"দুমাঃ দামা আতজিদাগ আমগেলা দামাজিব কাড়িমিৰিদী দুঃপাক্কা
গৃমাং গৃমাং আমগেলা মীনাম অইব পংকক দক্কী চাৰিল গৃপাক্কাং।"

অৰ্থাৎ নাথাকো, নাযাও আৰু সৰু ঠেক ঠাই বুলি কৈ কাড়ি মিৰি দলে দামাজিত থাকিগল । নাযাও, নাযাও তোমাক এৰি নাযাও বুলিও মিলনৰ সময়ত এৰি গ'ল ।

দেখা যায়, ওপৰত উল্লেখ কৰা নদ-নদী আৰু ঠাইবিলাকৰ মিচিং নামকৰণ বিলাকে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সম্ভাৰলৈ বিশেষ বৰঙণী যোগাইছে। এতিয়াও মিচিং ভাষাৰ শব্দ কনেং, কাংকান, কায়োম, মাঃনাম, অই নিঃতম, আচিন আয়াং, লৃগাং, তৌলাম, মিংমাং, ৰুক্বি, ৰকে, ৰিঃবি-গাচেং, লক্লুং, চমকং, নামকৃৰ, আৰকেপ, কেঃদি, পাপুমপাৰে ৰিঃবি-গাচেং, গাদু, গাপা-গাৰে, মিবু গালুগ, মিবু দুমীৰ, মচাং এগেঃ, পানেই-জংকি, মিগম, মিগাং, আঙ্গুন, অইয়াও, অইচিৰি, গুংগাং, দিবুৰু, দিকম, মাকুম, পাগলেম, দুপং-দুকেঃ, দঃলুং, আপং-আপিন,পুৰাং, লাঃচৰ, অয়িং, নামচিং ইত্যাদি শব্দবিলাক অসমীয়া ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ প্ৰাণ পৰশা শব্দ। সেয়েহে অসমীয়া কবি-গীতিকাৰৰ তুলিকাত মিচিং শব্দই প্ৰাণ পাই উঠে এই দৰে -

"অই নিঃতম এটি হৈ মোৰ কনেং ঐ
বাজি থাকিবা তুমি মোৰে বুকুত ৰই ।
লৃগাঙত আহিবা আপং খাবলৈ
ৰঙা ৰিঃবি-গাচেং গাতে ল'বলৈ
আচিন আয়াং মানে কি অ' মৰমী ?"

ইত্যাদি, ইত্যাদি শব্দ সম্ভাৰবিলাকে কেৱল মিচিং ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিয়েই নহয়, অসমীয়া ভাষা সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ সম্ভাৰো চহকী কৰি সোণত যেন, সোৱাগাহে চৰাইছে বুলিব পাৰি।

মিচিং আগম কীবাঙৰ দুমহীয়া বাৰ্তালোচনী "MIMANG" প্ৰকাশ পাব। গতিকে ভাষাপ্ৰেমী সমূহ লিখক-লেখিকাক মিচিং ভাষাত লিখা প্ৰৱন্ধ, গল্প, কবিতা আদি পঠিয়াই মিচিং ভাষাৰ একমাত্ৰ বাৰ্তালোচনী "MIMANG" খনিৰ শ্ৰীবৃদ্ধিৰ লগতে মিচিং ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰসাৰ-প্ৰচাৰত অৰিহণা আগবঢ়াবলৈ অনুৰোধ জনালো ।

Mg. Kalinath Pangging
C/o-Creative Point
C.D. Road, North Lakhimpur Ph.-9435274497
Email-1. panggingkh@gmail.com 2. joo@gmail.com

মিচিং যুৱ মহোৎসৱ-এক আলোকপাত

পৰমানন্দ চায়েঙীয়া

মিচিংসকলৰ জাতীয় উত্তৰণৰ এক বিশেষ সন্ধিক্ষণত ১৯৮২ চনত অল আসাম মিৰি হাইস্কুলত অনুষ্ঠিত হোৱা মিচিং ছাত্ৰ সন্থাৰ এক অভিৱৰ্তনত আত্ম নিয়ন্ত্ৰণৰ দাবী উত্থাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। ১৯৯৪ চনৰ ৫ মে ৰ দিনা মহকুমা পৰ্যায়ত অৱস্থান ধৰ্মঘটৰ কাৰ্যসূচীৰে আন্দোলনৰ পাতনি মেলা হয়। এক দিঘলীয়া আন্দোলনৰ পাচত ১৯৯৩ চনৰ ১২ ডিচেম্বৰত আলোচনাৰ বাবে অসম চৰকাৰে টি.এম.পি.কে আৰু এম.এম.কে.কেৰ আমন্ত্ৰণ জনায়। আলোচনাৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজতেই ২২, ২৩ আৰু ২৪ জুলাই ১৯৯৪ তাৰিখে চিলাপথাৰত 'বানপীড়িত মিচিং প্ৰধান অঞ্চলত বিকল্প কৃষি-পদ্ধতিৰ সন্ধান' আৰু 'মিচিং সমাজত সমাজ সংস্কাৰ আৰু সাংস্কৃতিক আন্দোলন' শীৰ্ষক দুটা বিষয়ৰ ওপৰত অনুষ্ঠিত হোৱা কৰ্মশালাতেই সাংস্কৃতিক দিশত এক নতুন ধাৰা সৃষ্টি কৰাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হয়।

১৯৯৪ চনৰ ১২ আগষ্টত অসম চৰকাৰৰ সতে অনুষ্ঠিত হোৱা শেষলানি আলোচনা ব্যৰ্থ হয় আৰু আলোচনা বৰ্জন কৰা হয়। তাৰ পাচৰে পৰা পৰিস্থিতিৰ ব্যাপক পৰিৱৰ্তন হয় আৰু অসম চৰকাৰে আন্দোলনকাৰীসকলৰ মাজত বিভাজন অনাৰ বাবে ষড়যন্ত্ৰ আৰম্ভ কৰে। ভূৱা সংগঠন জন্ম দি বলপূৰ্বক ভুৱা স্বায়ত্ব-শাসন মিচিং ৰাইজৰ ওপৰত জাপি দিয়াৰ চক্ৰান্ত ৰচনা কৰে । চৰকাৰৰ এনে চক্ৰান্তৰ ফলতেই ১৯৯৫ চনৰ ২১ এপ্ৰিলৰ দিনা টি.এম.পি.কে আৰু এম.এম.কে.ৰ স্থিতিৰ সমৰ্থনত আৰু চৰকাৰী চক্ৰান্তৰ বিৰুদ্ধে আহ্বান কৰা এক প্ৰতিবাদী সমদলৰ ওপৰত অসম আৰক্ষীয়ে কৰা গুলি চালনাৰ ফলত দুজন সতীৰ্থ নিহত আৰু কেইবাজনো আহত হয়।

উক্ত ঘটনাৰ পাচত পৰিস্থিতি অধিক জটিল হৈ পৰে। টি.এম.পি.কে আৰু এম.এম.কে.ৰ নেতৃবৃন্দক বিচাৰি আৰক্ষীয়ে অভিযান আৰম্ভ কৰে। বিভিন্ন স্তৰৰ প্ৰায় তিনিশ নেতা কৰ্মীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰি ভুৱা অভিযোগ জাপি দি কাৰাগাৰলৈ নিক্ষেপ কৰা হয় । নিৰ্মম অত্যাচাৰ চলিল । এই নিবন্ধৰ লেখকো দুবাৰকৈ কাৰাবাস খাটিবলগীয়া হৈছিল। চৰম ক্ষোভত নেতা কৰ্মীসকলৰ অন্তৰ জ্বলি উঠিল। এক চেপা উত্তেজনাই পৰিস্থিতি জয়াল কৰি তুলিছিল। মুখৰ মাতবোৰ হেৰাই গৈছিল। আন্দোলনৰ পন্থা, সলনি কৰাৰ এক অজান আবেদনে মূক কৰি পেলাইছিল সংগ্ৰামী লোকসকলক । সকলোৰে মুখত এটাই ভাষা : আমাক এতিয়াৰ পৰা গণতন্ত্ৰৰ কথা নক'ব। আমাৰ হাতত বন্দুক দিয়ক।

নেতৃবৃন্দৰ সন্মুখত ভয়ানক প্ৰত্যাহ্বান। সকলো ধৰণৰ সভা-সমিতিৰ ওপৰৰ নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা হ'ল। এনে এক জটিল পৰিস্থিতিত পৰৱৰ্ত্তী পন্থা সম্পৰ্কত গভীৰ চৰ্চা কৰা হ'ল। সংগঠনৰ মাজত মূৰ ডাঙি উঠা নেতিবাচক প্ৰৱণতাক ৰোধ কৰি আন্দোলনৰ ধাৰাক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰাৰ বাবে স্থিৰ কৰা হ'ল এক সাংস্কৃতিক আন্দোলনৰ সিদ্ধান্ত

১৯৯৬ চনৰ ১৫,১৬,১৭ আৰু ১৮ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ঐতিহাসিক কুলাঙ্গাৰ পাতিৰি গাঁৱৰ বিশাল পথাৰত আয়োজন কৰা হয় প্ৰথম মিচিং যুৱ মহোৎসৱ। মিগাং চেঙাৰাম মৰাং আৰু এই লেখকেই ক্ৰমে সভাপতি আৰু সাধাৰণ সম্পাদক হিচাবে লৈ কেন্দ্ৰীয় সাংগঠনিক সমিতি গঠন কৰা হয়। প্ৰকাশ কৰা গোহাৰিত উল্লেখ কৰা হয় 'মানৱ ইতিহাসৰ বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ দৰে মিচিংসকলেও আদিম অৱস্থাৰ পৰাই বৰ্তমানলৈকে নিজস্ব বৈশিষ্ট্যৰে এক স্বকীয় স্থিতি পৃথিৱীৰ বুকুত গঢ়ি তুলিছে। প্ৰকৃতিৰ প্ৰতিকূল পৰিবেশক হেলাৰঙে নেওঁচা দি এই জাতিটোৱে অসম, ভাৰতবৰ্ষ তথা পৃথিৱীৰ দৰবাৰত সগৌৰৱে জীয়াই ৰাখিছে নিজৰ ভাষা, সংস্কৃতি, ঐতিহ্য, জাতীয় পৰম্পৰা আদিক। আজি আমি চাৰিওফালে যদি দৃষ্টি নিক্ষেপ কৰো তেতিয়াহ'লে দেখো যে আমাৰ আশে-পাশে গঢ়ি উঠিছে এক কদৰ্য পৰিৱেশ। লেতেৰা ৰাজনীতিৰ বিষবাষ্প, অধঃপতিত যুৱ মানসিকতা, হিংসা, বিদ্বেষ, বিভাজনৰ চক্ৰান্ত আদিয়ে সামাজিক জীৱন বিঘ্নিত কৰিছে। নিজৰ অসৎ উদ্দেশ্য চৰিতাৰ্থ কৰাৰ বাবে এক চিন্তাশূন্য জীৱনধাৰাৰ প্ৰতি নতুন প্ৰজন্মক এটা শক্তিয়ে আকৃষ্ট কৰি থলুৱা সংস্কৃতিক বিকৃত কৰিব বিচাৰিছে। স্বকীয়তাৰ প্ৰতি উদাসীন কৰি তুলিছে। ৰ'ক ডেন্স, ব্ৰেক ডেন্স চিনি পোৱা আজিৰ যুৱক-যুৱতীয়ে জাতীয় নৃত্য চৌল্লেয়া, লেৰেলি, লত্তা-চঃমানবোৰ চিনি নাপায় । গীটাৰ বজায় গৌৰৱ কৰা আজিৰ যুৱকৰ আঙুলিৰ পৰশত এসময়ৰ মন বলিয়া কৰা আঁজুক তাপুং, তুঃটক তাপুঙে সাৰ নাপায় ।

LOSS OF CULTURE IS LOSS OF INDENTITY.

সংস্কৃতিক বাদ দি জাতীয় বিকাশৰ কথা চিন্তা কৰিব নোৱাৰি। সেয়ে এক জন-সংস্কৃতিৰ প্ৰসংগই মাহি পৰে। আমাৰ জীৱনধাৰাৰ সৈতে খাপখোৱা এক সংস্কৃতি। কিন্তু, অসৎ ৰাজনীতিবিদ আৰু ব্যৱসায়ী শক্তিটোৰ যুটীয়া উদ্যোগত সঠিকভাৱে নিজৰ প্ৰভূত্ব বিস্তাৰ কৰাৰ বাবে যি হাৰত সস্তীয়া গীত, নৃত্য, যৌনগন্ধী চিনেমা, সাহিত্য, মদ, জুৱা ড্ৰাগছ আদিৰ পয়োভৰ ঘটিছে তাক মুকাবিলা নকৰাকৈ সুস্থ সংস্কৃতিৰ বিকাশ সম্ভৱ হ'বনে? এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰি আমি এটা সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছো যে উক্ত সকলো প্ৰত্যাহ্বান গ্ৰহণ কৰি বিশ্বৰ দৰবাৰত আমাৰ এই ভাষা, সংস্কৃতিক বলিষ্ঠ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবই লাগিব। আৰু এইবোৰ দিশত প্ৰধানকৈ নতুন প্ৰজন্মই আগভাগ ল'ব লাগিব। যুগৰ গতিত খোজ মিলাব পৰাকৈ উন্নত মানদণ্ডৰ চিন্তা-চৰ্চাৰ এক সুস্থ পৰিবেশ যুৱ সমাজেই গঢ় দিব লাগিব। তাৰবাবে প্ৰথমে মিচিং যুৱ সমাজ ঐক্যবদ্ধ হ'ব লাগিব আৰু তেওঁলোক ঐক্যবদ্ধ হ'বলৈ আমি সকলোৱে এনে এক বহল মঞ্চ তৈয়াৰ কৰি দিব পাৰিব লাগিব। কেৱল মিচিং নহয়, এনে এটা লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ সকলো জনগোষ্ঠীৰ প্ৰগতিশীল ধাৰাসমূহৰ সতেও এক গণতান্ত্ৰিক সমন্বয় গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰথম পৰ্যায়ত কিছু আশংকা থকা স্বত্বেও বলিষ্ঠ আত্ম বিশ্বাসেৰে আগবঢ়াত সকলো স্তৰৰ নেতা কৰ্মী আৰু ৰাইজৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত অংশগ্ৰহণে উক্ত সিদ্ধান্তই সঠিক আছিল তাক প্ৰমাণিত কৰিলে । ৰাইজৰ বিপুল সঁহাৰিত কঁপি উঠিল চৰকাৰ। জিলা প্ৰশাসনৰ জৰিয়তে অনুমতি বাতিল কৰি নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰা হ'ল । কেন্দ্ৰীয় সাংগঠনিক সমিতি দ্বাৰস্থ হ'ল উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ "The Mising Youth Festival Commencing from 15-02-96 shall be Conducted without any hindrance or disturbance" বুলি দিয়া ৰায় অনুসৰি ধেমাজি জিলা প্ৰশাসনে বাতিলৰ নিষাধাজ্ঞা প্ৰত্যাহাৰ কৰিবলৈ বাধ্য হয়। অসম চৰকাৰৰ এনে নিকৃষ্ট দমনমূলক স্থিতিৰ বিৰুদ্ধে হাজাৰ হাজাৰ ৰাইজে কুলাজানৰ পৰা চিলাপথাৰলৈ এক প্ৰতিবাদী সমদল উলিয়ায়।

মিচিং লোকগীত, লোকনৃত্য, আধুনিক মিচিং গীত, সমবেত গীত আদি শিতানত অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা সহস্ৰাধিক প্ৰতিযোগীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু হাজাৰ হাজাৰ সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ অংশ গ্ৰহণৰ ফলত প্ৰথম মিচিং যুৱ মহোৎসৱ আশা কৰাতকৈ অধিক সফল হয়। Intense belief in a cause or goal is one of the most powerful forces on earth. No matter what odds may be, belief dictates that there is way.

এক নতুন পথৰ সন্ধান ওলাল। এতিয়া মাথো আগুৱাই যোৱাৰ সময়। ১৯৯৭ চনৰ ১৬,১৭,১৮ আৰু ১৯ জানুৱাৰী তাৰিখে শিল্পী দিৱসৰ সতে সংগতি ৰাখি ধেমাজি জিলাৰ জোনাইত দ্বিতীয় মিচিং যুৱ মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। মিগাং চেঙাৰাম মৰাং, মিগাং একলব্য গাম আৰু এই লেখককেই ক্ৰমে সভাপতি, উপ-সভাপতি আৰু সাধাৰণ সম্পাদক হিচাবে লৈ কেন্দ্ৰীয় সাংগঠনিক সমিতি গঠন কৰা হয়। মূল বাণী আছিল- "Preserve and enrich our rich heritage. Make culture the weapon of unity and struggle"। প্ৰকাশিত গোহাৰিত উল্লেখ কৰা হয় যে- যোৱাবাৰ বানপানীয়ে একপ্ৰকাৰ আমাক বিধ্বস্ত কৰি থৈ গ'ল । তাৰ মাজতে আমি যুৱ মহোৎসৱ পাতিবলৈ ওলাইছো। আমাৰ চৌদিশে আজি শোষণ, বঞ্চনা, নিপীড়নৰ প্ৰতিচ্ছবি । তাৰ লগতে চাৰিওফালে আমাক আৱৰি ধৰিছে ৰং বিৰঙৰ সাম্ৰাজ্যবাদী অপ-সংস্কৃতিয়ে। নতুন সৃষ্টিৰ গতি শীলতাৰে উদ্‌বুদ্ধ হ'ব লগীয়া, অন্যায় অত্যাচাৰৰ বিৰোদ্ধে প্ৰতিবাদত গৰজি উঠি বলগীয়া যুৱ-শক্তি আজি লক্ষ্যহীন সন্ত্ৰাসবাদ, অপৰাধ প্ৰৱণতা, পাশ্চাত্য অপ-সংস্কৃতিৰ পংকিলতাত ডুব গৈছে। কৰ্ম সংস্কৃতিৰ বিপৰীতে কেলেংকাৰী কৰি হ'লেও, কাৰোবাৰ জীৱন ধ্বংস কৰি হ'লেও, ৰাতিটোৰ ভিতৰতে ধনী হোৱাৰ ভয়াবহ মানসিকতা গঢ় লৈ উঠিছে। এনে প্ৰৱনতাই আমাক বিদেশী সাম্ৰাজ্যবাদী শক্তি, দেশীয় শাষক-শোষকৰ ভূত্যত পৰিণত কৰিব । আমি হেৰুৱাই পেলাইছো আমাৰ ঐতিহ্য, আপুৰুগীয়া আমাৰ বৰ্ণাঢ্য কৃষ্টি সংস্কৃতি ।

জোনাইবাসী ৰাইজৰ অকুণ্ঠ সহযোগত দ্বিতীয় মিচিং যুৱ-মহোৎসৱৰ সফল সমাপ্তি হয়। ডাঃ জয়ন্ত ৰংপি ডাঙৰীয়াই মুখ্য অতিথি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। কাৰ্বিআংলং আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সাংস্কৃতিক দলেও অংশ গ্ৰহণ কৰে। পৰৱৰ্তী মহোৎসৱ দুবছৰৰ অন্তৰে অন্তৰে অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লোৱা হয়।

সাংস্কৃতিক কৰ্মশালা ঃ ১৯৯৯ চনৰ ২৫ আৰু ২৬ ডিচেম্বৰ তাৰিখে কেন্দ্ৰীয় সাংগঠনিক সমিতিৰ উদ্যোগত চিলাপথাৰৰ এভাৰগ্ৰীণ ক্লাৱত এখন সাংস্কৃতিক কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। কৰ্মশালাত আনু নিঃতমৰ ওপৰত মিগাং সূৰুয কুমাৰ পাতিৰি, মিচিং লোক নৃত্যৰ ওপৰত অই আপ্‌পুন গনেশ পেগু আৰু মিচিং লোক বাদ্যযন্ত্ৰৰ ওপৰত মিগাং প্ৰবীন দলেয়ে উপস্থিত থাকি আলোচনাৰ আঁত ধৰে। এই কৰ্মশালাৰ শেষত অই নিঃতম, আনুনিতম আৰু মিচিং লোকনৃত্যসমূহৰ প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে বিচাৰৰ মানদণ্ড নিৰূপন কৰা হয় ।

তৃতীয় যুৱ মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত হয় ২০০০ চনৰ ১৮, ১৯, ২০ আৰু ২১ এপ্ৰিল তাৰিখে ঢকুৱাখনাৰ পাতিৰিচুকত । এই

মহোৎসৱৰ শ্লোগান হিচাবে লোৱা 'সুস্থ সমাজৰ বাবে জনসংস্কৃতি গঢ়ি তোলক। জনসংস্কৃতিৰ মাধ্যমেৰে ঐক্য, সমন্বয় আৰু সংগ্ৰাম গঢ়ি তোলক' লোৱা হয়।

আলোচনা চক্ৰ আৰু সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচী : ২০০১ চনৰ ১১ মাৰ্চ তাৰিখে টাকাম মিচিং পৰিন কেবাং, মিচিং যুৱ-মহোৎসৱৰ কেন্দ্ৰীয় সাংগঠনিক সমিতি আৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ কলাক্ষেত্ৰ সমাজৰ উদ্যোগত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ কলাক্ষেত্ৰ, গুৱাহাটীত 'মিচিং নৃত্য আৰু বাদ্যযন্ত্ৰ' শীৰ্ষক আলোচনা সভা অনুষ্ঠিত হয়। প্ৰয়াত ভৱেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াদেৱৰ সঞ্চালনাত অনুষ্ঠিত হোৱা আলোচনা সভাত মুখ্য বক্তা হিচাবে মিগাং টাবু টাইদদেৱ, নিৰ্দিষ্ট বক্তা হিচাবে মিগাং অতুল পেগু (জনাই) আৰু মিগাং প্ৰবীন দলে (জনাই) ডাঙৰীয়াই অংশগ্ৰহণ কৰে।

সন্ধিয়া ৪.৩০ বজাত অনুষ্ঠিত হোৱা সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচীত শ্ৰীযুত মহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ, শ্ৰীযুত লোকনাথ গোস্বামী, শ্ৰীযুত প্ৰাঞ্জল শইকীয়া আদিকে ধৰি অন্যান্য বহু বিশিষ্ট শিল্পীৰ লগতে প্ৰায় সকলো গুৱাহাটীবাসী মিচিং ৰাইজ উপস্থিত থাকে। বিশেষভাৱে গালি মেচাকি (জনাই)ৰ কৃষ্টি দলৰ মিচিং লোক নৃত্য 'লেৰেলি আৰু চল্লিয়া'ৰ প্ৰদৰ্শনে সকলোকে মুগ্ধ কৰে। সাংস্কৃতিক সন্ধ্যাৰ উদ্বোধনী ভাষণত সভাপতি মিগাং চেঙাৰাম মৰাংদেৱে কৈছিল-"আজিৰ অসমত এই মুহূৰ্ত্তলৈকে বোধ হয় একমাত্ৰ মিচিঙৰ উঠি অহা চামেই বিৰল উদাহৰণ, যি বাৰুদ সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হোৱা নাই। .... এই যুৱক-যুৱতী সকলে প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰত বিশ্বাসী আৰু জাতিটোৰ উদগতিৰ স্বাৰ্থতেই স্ব-নিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰৰ প্ৰতিও বিশ্বাসী।

চতুৰ্থ মিচিং যুৱ মহোৎসৱ : ২০০৪ চনৰ ১২,১৩,১৪ আৰু ১৫ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে গোগামুখৰ সমন্বয় ক্ষেত্ৰত চতুৰ্থ মিচিং যুৱ মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত হয়। প্ৰকাশ কৰা গোহাৰিত উল্লেখ কৰা হয় যে লোকসংস্কৃতিৰ আধাৰত ৰূপান্তৰকামী গণ-সংস্কৃতিৰ মতাদৰ্শৰে যুৱ-শক্তিক সংগঠিত কৰাৰ উদ্দেশ্যৰেই অনুষ্ঠিত কৰা হয় মিচিং যুৱ মহোৎসৱ। মিচিং যুৱ মহোৎসৱ কেৱল নাচ-গান, ৰং-ৰহইচ নহয়। চহকী বৰ্ণাঢ্য মিচিং জনগণৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিক অপসংস্কৃতিৰ পৰা ৰক্ষা কৰা, বিজ্ঞানসন্মত চৰ্চাৰে তাৰ বিকাশ ঘটোৱা, হেৰাই যাব ধৰা আপুৰুগীয়া সাংস্কৃতিক উপাদানসমূহ পুনৰ উদ্ধাৰ কৰি জনপ্ৰিয় কৰা আৰু ন-পুৰনিৰ ভাল আৰু গতিশীল অংশৰ মাজত সমন্বয় সাধন কৰা, জনসাধাৰণৰ সংগ্ৰামৰ সতে সাংস্কৃতিক সংগ্ৰামৰ সমন্বয় ঘটোৱা আদিয়েই মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ মূল লক্ষ্য। তদুপৰি আন সকলো জাতি-জনগোষ্ঠীৰ প্ৰগতিশীল গণ-সাংস্কৃতিক শক্তিসমূহৰ সতে সুস্থ আন্তঃক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে সাংস্কৃতিক সমন্বয় সাধন কৰাও মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ লক্ষ্য হিচাবে নিৰ্দ্ধাৰন কৰা হৈছে। কাৰণ গণ-সংস্কৃতিক জাতি বা ভাষাগত পৰিসীমাৰে বান্ধিব নোৱাৰি।'

চতুৰ্থ মিচিং যুৱ মহোৎসৱত মিচিং লোকগীত, লোকনৃত্য, লোক-বাদ্য যন্ত্ৰৰ প্ৰতিযোগিতাৰ উপৰিও, গ্ৰাম্যক্ৰীড়া, আত্ম সহায়ক গোটৰ মেলা গ্ৰন্থমেলা, পৰম্পৰাগত খাদ্য মেলা, আলোচনাচক্ৰ, কবি সন্মিলন আদি শিতান অন্তৰ্ভূক্ত কৰা হয়। বিশ্ব বৰেণ্য শিল্পী অসম ৰত্ন ডং ভূপেন হাজৰিকাদেৱে মুখ্য অতিথি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। নিশা অনুষ্ঠিত সাংস্কৃতিক সন্ধ্যাত ডং ভূপেন দাই পৰিবেশন কৰা কাৰ্যসূচী বৃহত্তৰ গোগামুখ, ঘিলামৰা আৰু ঢকুৱাখনাৰ হাজাৰ হাজাৰ শ্ৰোতাই উপভোগ কৰিছিল। যিমান দূৰ জানো এইখনেই ভূপেন হাজৰিকাৰ জীৱনৰ অন্তিম বিশাল সাংস্কৃতিক মঞ্চ

পঞ্চম মিচিং যুৱ মহোৎসৱ ঃ ৯-১২ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১২ তাৰিখে অনুষ্ঠিত হৈছে। আগৰ বছৰৰ দৰেই সকলো শিতানেই অন্তভুক্তিৰ উপৰিও এইবাৰ সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা, আলোচনা চক্ৰ আৰু যুৱ সংসদ (Youth Parliament) শিতান নতুনকৈ অন্তৰ্ভূক্ত কৰা হৈছে। পঞ্চম মিচিং যুৱ মহোৎসৱটি প্ৰয়াত অসম ৰত্ন ডং ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ প্ৰতি উচৰ্গা কৰা হৈছে। মুখ্য অতিথি হিচাবে অংশগ্ৰহণ কৰিছে ভূপেন হাজৰিকাৰ ভাতৃ শ্ৰীযুত সমৰ হাজৰিকাদেৱে। উল্লেখযোগ্য যে, পৰিৱেশ সচেতনতাৰ অংশ হিচাপে এইবাৰ খাদ্য গ্ৰহণৰ বাবে ব্যৱহৃত প্লাষ্টিক সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ নিষিদ্ধ কৰা হৈছে। সকলো প্ৰতিনিধিকে থালি আৰু পানী খোৱা পাত্ৰ আনিবৰ বাবে নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে।

মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ বিশেষত্ব :

১। মিচিং যুৱ মহোৎসৱ জন-সাংস্কৃতিক আধাৰত এক প্ৰগতিশীল দিশ নিৰ্দেশনাৰে পৰিচালিত।
২। মুম্বাই মাৰ্কা হিন্দী চিনেমাৰ গীত, নৃত্য আদি পৰিবেশন কৰা নহয়।
৩। বিজয়ী প্ৰতিযোগী সকলক হাৰমনিয়াম, গীটাৰ, ঢোল-তাল আদি বাদ্য-যন্ত্ৰৰে পুৰস্কৃত কৰা হয়।

অৱশেষত ক'ব বিচাৰো যে, মিচিং যুৱ মহোৎসৱক আমি সকলোৱে জীয়াই ৰাখিব লাগিব। অৱশ্যে মই অনুভৱ কৰো যে মিচিং যুৱ মহোৎসৱ সফল কৰাৰ বাবে সকলো স্তৰৰ জনসাধাৰণক জড়িত কৰোৱা, প্ৰতিযোগিতাৰ মানদণ্ড বৃদ্ধি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত পৰিকল্পনাৰ অভাৱ ঘটিছে। পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত এনে অভাৱ দূৰ কৰিব নোৱাৰিলে যুৱ মহোৎসৱৰ প্ৰাসংগিকতা নাথাকিব। বিস্তৃত পৰিকল্পনাৰে আয়োজন কৰিলে এই মহোৎসৱে দেশী-বিদেশী পৰ্যটকৰ এক অতি আকৰ্ষণীয় অনুষ্ঠানলৈ ৰূপান্তৰিত হোৱাৰ সম্পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে।

গোগামুখত উচ্চ শিক্ষাৰ বুনিয়াদ

সৰ্বেশ্বৰ সুত বৰুৱা

গোগামুখ হাইস্কুলখন ১৯৬৪ চনত স্থাপিত। সেই সময়ত পূৱে বৰদলনি, পশ্চিমে বগীনদী, দক্ষিণে বিলমুখ, উত্তৰে মিংমাং-নলবাৰী— এই বৃহত্তৰ অঞ্চলৰ ভিতৰত গোগামুখত কোনো উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান নাছিল। মঞ্জুৰীপ্ৰাপ্ত চাউলধোৱা এম. ই. স্কুলতে গোগামুখ হাইস্কুলখন আৰম্ভ কৰা হৈছিল যদিও পিছত বৰ্তমান থকা ঠাইতে দীঘলীয়া খেৰি ঘৰ এটা সাজি পঞ্চম শ্ৰেণীৰ পৰা দশম শ্ৰেণীলৈকে স্কুল আৰম্ভ কৰা হয়। চৰকাৰীমতে চাউলধোৱা এম. ই. স্কুলৰ লগতে উচ্চখাপ সংযোগ কৰি হাইস্কুলখন স্থাপন হ'ব লাগিছিল। কিন্তু ৰাইজে এই কথাত ঘোৰ প্ৰতিবাদ সাব্যস্ত কৰে। ৰাইজৰ মতে তিনি কিঃমিঃ দূৰত থকা চাউলধোৱা এম.ই. স্কুলখন আগৰ ঠাইতে থাকক, ইয়াত এম.ই. খাপ হাইস্কুল সহ মঞ্জুৰী প্ৰাপ্ত হ'ব লগে। এই ক্ষেত্ৰত লম্বোদৰ দলেয়ে প্ৰতিবাদৰ নেতৃত্ব দিছিল।

সেই সময়ত মৰুভূমি সদৃশ গোগামুখ অঞ্চলত বাঁহ-কাঠৰ অভাৱ কাৰণে ঘিলামৰাৰ দীঘলী গাঁৱৰ পৰা প্ৰয়াত কেশী হাজৰিকাৰ ট্ৰাকখনত এগাড়ী বাঁহ আমাৰ শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ সকলে কাটি আনেগৈ। সোৱণশিৰিৰ কাষৰীয়া গাঁও— চোমনি মেদক, এদূত আদিৰ পৰা মানুহে শকত খাগৰিৰ পোলা আনি স্কুল ঘৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত কাৰ্বি মেদক আগৰণুৱা আছিল। বাঁহ-ইকৰাৰ অভাৱৰ কাৰণেই বেৰ বিলাক প্ৰথম অৱস্থাত খাগৰি কঁহুৱা-মেডেলা আদি উদ্ভিদেৰে বন্ধা হৈছিল। একালৰ পঁজা একালৰ অট্টালিকা।

লুটপাটৰ এসময়ৰ নায়ক মোহন গামৰ বংশধৰ মহান ব্যক্তি ইন্দ্ৰেশ্বৰ দলেদেৱৰ সভাপতিত্বত এখন স্কুল পৰিচালনা কমিটি গঠন হয়। বৰভূঁইকঁপে বিধস্ত কৰাৰ পিছত এই অঞ্চলৰ বাসিন্দা সকল আৰ্থিক ভাৱে নিশকটীয়া হোৱাৰ হেতু পৰিচালনা কমিটিয়ে পুঁজি সংগ্ৰহৰ কাৰণে ঘৰে প্ৰতি এপুৰাকৈ ধান তোলাৰ এটি প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে। মিংমাং ওখমাটিৰ বাহিৰে আন ঠাইবোৰত সঁহাৰি কম পোৱা গ'ল। পোৱাল দাস আৰু হেম বৰাৰ নেতৃত্বত কিছু ধান সংগ্ৰহ কৰে। ওখমাটি মাৰ্কেটিঙত ধান বিক্ৰী কৰি স্কুল ফাণ্ডত কিছু টকা জমা হোৱাৰ উদাহৰণ আছে।

স্কুল প্ৰতিষ্ঠাৰ সময়ত স্কুল পৰিদৰ্শকৰ কাৰ্যালয় আছিল ডিব্ৰুগড়ত। এবাৰ পৰিদৰ্শক চামচুল হুদা চাহাব উত্তৰ লখিমপুৰৰ পৰা ঘিলামৰালৈ আহোতে বাটত নৱনিৰ্মিত গোগামুখ হাইস্কুলত সোমাই যায় আৰু স্কুলৰ যাৱতীয় কাগত পত্ৰাদি ঘিলামৰাৰ ডাকবঙলালৈ প্ৰেৰণ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ দি যায়। কালক্ৰত হুদা চাহাবৰ কলমতে স্কুলত S.T. আৰু S.C ৰ ফিজৰ গ্ৰাণ্টটো পোৱা হয়। অন্যহাতে হিন্দী গ্ৰাণ্টটো (হৰেণ গোস্বামীৰ নামত) নিয়মীয়াকৈ পোৱা আৰু গ্ৰাণ্ট ইন এইদৰ পইচাটো সহঃ শিক্ষক আৰু কৰ্মচাৰী সকলৰ পাৰিতোষিকৰ নিৰ্মালী চতিওৱা হয়।

স্কুল গ্ৰাণ্ট পাবৰ কাৰণে চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ মতে এজন বিজ্ঞানৰ স্নাতকৰ প্ৰয়োজন। বৰদলনিৰ কলিতা গাঁৱৰ এজন ছাত্ৰই বি. এচ চি পাচ কৰাৰ খবৰ পাই তেওঁক বিচাৰি গ'লো। ল'ৰাজনৰ দেউতাকে একে আষাৰে ভেন্‌চাৰ স্কুললৈ

ল'ৰাটো নপঠাও বুলি জনালে। ঢকুৱাখনাৰ হিলৈদাৰী, গাঁৱৰ বুদ্ধেশ্বৰ গগৈয়ে বি.এচ চি পাচ কৰা গম পাই ঢাপলি মেলি গ'লো। মোৰ একালৰ মহাশয় মনধৰ গগৈদেৱে একে আষাৰে পুতেকক দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি এইদৰে দিলে যে— “তুমি আছা যেতিয়া পোনাক পঠাইছো।” গগৈদেৱে স্কুলখনত সোমাই বহু কষ্ট স্বীকাৰ কৰি সৌ সিদিনা অধ্যক্ষ পদৰ পৰা অৱদ লৈছে। তেখেতক অঞ্চলৰ লোকে বুদ্ধেশ্বৰ গগৈতকৈ বি.এচচি. মাষ্টৰ বুলিলেহে চিনি পায়য়।

স্কুল আৰম্ভণিত কেইজনমান ব্যক্তি কায়িক-আৰ্থিক আৰু বৌদ্ধিক অৱদানৰ কথা উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছো। সেই সকল হ'ল— সভাপতি ইন্দ্ৰেশ্বৰ দলে, সম্পাদক তুলসী পেগু, কমিটিৰ পৰামৰ্শদাতা ৰত্নেশ্বৰ পেৰমে, পিতামহ নন্দলাল” শৰ্মা, পদ্মলাল উপাধ্যায়, যজ্ঞেশ্বৰ চুতীয়া, গগণ দলে, কনিষ্ঠ লিখন দলে, মালিৰাম চাংমাই, পূৰ্ণ শইকীয়া, ৰামেশ্বৰ গোহাঁই, মুখ্যনাথ পাতিৰ, ক্ষমা হাজৰিকা, লম্বোদৰ দলে, লম্বোদৰ পাতিৰ, কামেশ্বৰ দাস, সোমধৰ ভৰালী, হনুমান খনিকৰ, কেশীৰাম হাজৰিকা, চন্দ্ৰ দলে, কান্ত খনিকৰ আদি উল্লেখযোগ্য।

স্কুলৰ খেলপথাৰখন উলু আৰু কেচুমুতাৰে ভৰি পৰিল। সেইবোৰ সমান কৰা, ঘৰ নিৰ্মাণ কৰা, ঘিলামৰাত বাঁহ কাটি অনা আদি বিভিন্ন কামত এই সকল ছাত্ৰৰ নাম মনলৈ আহিছে। তেওঁলোক হ'ল— মহেন্দ্ৰ বৰগোহাঁই, ৰামচন্দ্ৰ দলে, দেবেন বসুমতাৰী, ভৰ দলে, মনিকান্ত পাতিৰ, মহেন্দ্ৰ শৰ্মা, কেশৱ শৰ্মা আদি প্ৰধান।

কমল দলেকে আদি কৰি আমাৰ বিদ্যালয়ৰ পৰা পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৫/৬ জনমান ছাত্ৰই মেট্ৰিক পৰীক্ষাত বহিছিল। অন্যহাতে ঘিলামৰা হাইস্কুলৰ পৰা Pre-Test ত অকৃতকাৰ্য হোৱা ৪ জন ছাত্ৰক মেট্ৰিক পৰীক্ষাত বহোৱা হয় আমাৰ স্কুলৰ তৰফৰ পৰা। সেই বছৰত ফলাফল এনে ধৰণৰ— ঘিলামৰাৰ পৰা অহা গোহাঁই উপাধিৰ এজনে ৩য় বিভাগত, ২জন কম্পাৰ্টমেন্টেল আৰু আমাৰ বিদ্যালয়ৰ পৰা পঠোৱা আটাইকেইজন অকৃতকাৰ্য হয়।

স্কুলৰ প্ৰথম ছাত্ৰী মিনু (বেগম) চুতীয়া আৰু মিলেশ্বৰী দলে। স্কুলৰ সুনাম কঢ়িয়াই আনে ৰণ বাহাদুৰ ছেত্ৰী আৰু মেমবালা দলে। এই অভাজন, হৰেন গোস্বামী (হিন্দী) আৰু হেমৰাজ উপাধ্যায় (সংস্কৃতি) সৈতে স্কুলৰ টৌ-খুটি মাৰো। পিছৰ পৰ্যায়ত দীনমোহন হাজৰিকা, সুৰেন শইকীয়া (কেৰাণী), বগীৰাম পাংগিং আদি স্থায়ী-অস্থায়ী বহু কেইজন শিক্ষক- কৰ্মচাৰীয়ে শ্ৰমদান কৰে। এই আপাহতে চকীদাৰ ৰবীন বৰদলৈ আৰু নোমল দত্তৰ নাম নললে স্কুলৰ ইতিহাস আধৰুৱা হ'ব। সেই সময়ত হমিদ (কচাই), সীতাৰাম (নাপিত), হৰিমোহন (গুমটিৱালা), পেটুৱা (ব্যৱসায়ী), শুভা (হোটেলৱালা), গংগাধৰ পেগু আমাৰ পৰিচিত নাম।

স্কুল প্ৰতিষ্ঠাৰ সময়ত গোগামুখত আজিৰ দৰে বসতি ঘন নাছিল। জনজীৱন আৰ্থিক, শিক্ষা, সচেতনতা, বৌদ্ধিক দিশত পিচপৰা আছিল। গোগামুখ হাইস্কুল স্থাপন হোৱাৰ পিছৰে পৰা সমগ্ৰ অঞ্চলটোৰ উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ কেন্দ্ৰ হৈ পৰে। গোগামুখ হাইস্কুলখনেই অঞ্চলটোৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বুনিয়াদ সৃষ্টি কৰে।

বি. দ্ৰ. ঃ ওপৰত একাংশ হিতাকাংখী লোক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম প্ৰকাশ কৰিছো যদিও বহুলোকৰ নাম স্মৃতিলৈ নহাত ক্ষমা ভিক্ষা মাগিছো।

অই-নিঃতমেই মিচিং ভাষা জীয়াই ৰাখিব

পূৰ্ণ কুমাৰ চিন্তে

মই, আমি দুয়ো, আমি সকলো মিচিং ভাষা চৰ্চাৰ বাবে আৰু মিচিং ভাষাৰ প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ আৰু উন্নয়নৰ বাবে অগ্ৰনী ভূমিকা ল'ব লাগিব। মই মিচিং ভাষাত কথা ক'লে মোৰ মিচিং বন্ধু এজনেও মোৰ লগত মিচিং ভাষাত কথা ক'ব। আমি দুয়ো যেতিয়া মিচিং ভাষাত কথা কম তেতিয়া আমাৰ মিচিং বন্ধু-বান্ধৱেও আমাৰ লগত মিচিং ভাষাত কথা ক'ব। এনেদৰে আমাৰ লগতে সকলো মিচিং সমাজে মিচিং ভাষা ক'ব আৰু মিচিং লোক সকলৰ লগতে অন্য সমাজৰ লোকেও মিচিং ভাষা ক'বলৈ অনুপ্ৰেৰণা পাব আৰু শিকিবলৈও চেষ্টা কৰিব। এয়েহে মিচিং ভাষাত প্ৰথমে ময়েই ক'ব আৰু লিখিব লাগিব। তাৰোপৰি মোৰ পুত্ৰ-পৰিবাৰ, ঘৰৰ পৰিয়ালৰ লোক সকলকো মিচিং ভাষা ক'বলৈ শিকাব লাগিব । এনেদৰে মোৰ নিজা ঘৰৰ পৰাই মিচিং ভাষা কোৱা আৰু লিখাৰ বাবে প্ৰথম আন্দোলন আৰম্ভ কৰিব লাগিব ।

নগৰ চহৰত থকা বহু মিচিং লোকে মিচিং ভাষাত কথা ক'বলৈ অপমানবোধ কৰাৰ দৰে কৰি বা মিচিং ভাষাত কথা কৈ হীনমন্যতাত ভোগা যেন দেখুৱাই ঘৰতো বেছিভাগ অন্য ভাষাতে কথা পাতে আৰু ল'ৰা-ছোৱালীয়েও এনেদৰে অন্য ভাষাতে কথা কবলৈ লয় আৰু নিজৰ মিচিং ভাষাটো নজনাৰ দৰে হৈ পৰে। এইটো অতি লজ্জাজনক কথা। এয়েহে আমি ক'ব পাৰো, অন্য লোকে আমাৰ মিচিং ভাষাৰ অনিষ্ট সাধন কৰা নাই, মিচিং সকলেহে নিজে নিজৰ ভাষাটো ভৱিষ্যতে ডুবাবলৈ গৈ আছে। পাঁচ লাখ মিচিং সম্প্ৰদায়ৰ লোকৰ মাজত প্ৰায় ৩.৫০ লাখ মিচিং লোকেহে মিচিং ভাষা কয় বুলি চৰকাৰী সূত্ৰে প্ৰকাশ । এয়েহে সভা-সমিতি সমূহতো ভাষাবিদ সকলে মিচিং ভাষা হেৰাই যোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি ক'ব খোজে ।

কিন্তু, আমাৰ নিজস্ব অধ্যয়ন আৰু অনুসন্ধান অনুসৰি বৰ্তমান শিক্ষিত মিচিং যুৱচামৰ মাজত নিজৰ ভাষা-কলা আৰু সংস্কৃতি চৰ্চাৰ প্ৰতি যথেষ্ট সচেতনতা আৰু জাগৰণৰ সৃষ্টি হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। গাঁৱলৈ গৈ পুৰনিচাম জ্যেষ্ঠ লোকসকলৰ পৰা প্ৰকৃত মিচিং শব্দ বুটলি আনি লেখা-মলা কৰাৰ হাবিয়াস বৃদ্ধি পোৱা তেওঁলোকৰ মাজত পৰিলক্ষিত হৈছে। তেওঁলোকে নগৰ চহৰত থকা মিচিং লোক সকলকো মিচিং ভাষাত কথা কোৱাৰ বাবে অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছে। মিচিং ভাষাত কথা ক'লেই অন্য ভাষাত অনাদৰ-অৱহেলা কৰা নিশ্চয় নুবুজায়। মোৰ আইক ভাল পাওঁ বুলি ক'লে আনৰ আইক জানো ঘিণ কৰাটো বুজাব! মোৰ আইক সন্মান দিয়া মানেই হ'ল দেশৰ মাতৃ সকলক সমানেই সন্মান দিয়া। শিশু সকলক অন্য ভাষাতকৈ নিজৰ মাতৃভাষাৰে যিকোনো বিষয়ৰ ওপৰত প্ৰাথমিক জ্ঞান প্ৰদান কৰিলে নিশ্চয় শিকিব পাৰিব। প্ৰাণৰ ৰঙেঁৰে ৰঞ্জিত, হৃদয়ৰ ৰঙেঁৰে ৰঞ্জিত, আইৰ ভাষা, অন্তৰত অঁকা, কোনো কালেই পাহৰিব নোৱাৰা, প্ৰাণৰ ভাষা। (অঃকী অলেনাউদক্কী, আজ্জিয়াউদক্কীব, লুপীয়া লুমা-পীয়া ...আমনা লুনাম আগম-গমুগ-গমলাম -গমতিন-গমপিৰ চাম অদৃলঃ চিনেই মিক্পান্ লাঃমায়ে)। এয়েহে নিজস্ব ভাষা-কলা আৰু সংস্কৃতি চৰ্চাৰ মাজেৰে দেশৰ বৰ্ণাঢ্য ভাষা-কলা-সংস্কৃতিলৈ অৱদান যোগোৱাটোৱেই আমাৰ মূল লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য হোৱা উচিত।

মিচিং, বড়ো, দেউৰী, কছাৰ, নেপালী, আদিবাসী আদি প্ৰত্যেকটো জাতি জনজাতিৰ ভাষা-কলা-সংস্কৃতিৰ অৱদানেৰে

সৃষ্টি হোৱা বৃহৎ অসমীয়াৰ ৰহনীয়া লোক কৃষ্টিৰে আমি ৰাষ্ট্ৰৰ ভিতৰতে এক বিৰল সংস্কৃতিৰ দেশ তথা জাতি হিচাপে অসম আৰু অসমীয়াৰ পৰিচয় বহন কৰিব পাৰিছো। এয়েহে অসমী আই হ'ল দেশৰ ভিতৰতে আটাইতকৈ চহকী সংস্কৃতিৰ দেশ। এইখন দেশৰে ৰূপহী অসমৰ আমি সকলো অসমীয়া। এনেদৰে আমি কওঁ, অসম অসমীয়াৰ। আমি এইবোৰ ভাৱিব লাগে।

মিচিং আগম কৌবাঙে (মিচিং সাহিত্য সভা)ও এক লক্ষণীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি মিচিং ভাষাক মাধ্যম হিচাপে নলৈ ভাষা বিষয় (Subject Language) হিচাপে লৈ এক সময় উপযোগী, সুদূৰ প্ৰসাৰী সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰাত ভৱিষ্যতে মিচিং ভাষাক লৈ সন্মুখীন হ'বলগা সমস্যাসমূহকো এৰাই চলিব পৰা হ'ল আৰু অসমত অসমীয়া ভাষাৰ ওপৰত চলা ভাবুকি আৰু প্ৰত্যাহবানৰ বিপৰীতে মিচিং ভাষাই অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাণ-প্ৰাচুৰ্যতা বৃদ্ধি কৰাত যথেষ্ট অৰিহণাহে যোগাব বুলি আমি ক'ব পাৰো । এয়েহে মিচিং সমাজত কোনো গোড়ামি বা উগ্ৰ জাতীয়তাবাদী নীতি আদৰ্শ নাই। মিচিং ভাষাত মহাপ্ৰাণ বৰ্ণৰ উচ্চাৰণ, টান বা কঠিন উচ্চাৰণ নাই। বিশেষকৈ মিচিঙৰ স্বকীয় স্বৰবৰ্ণ দুটাই আছে। এই দুটা স্বৰবৰ্ণৰ উচ্চাৰণ আৰু ব্যৱহাৰ শিকিব পাৰিলেই মিচিং ভাষা শুদ্ধকৈ ক'ব আৰু লিখিব পাৰি। মিচিং সকলে পূৰ্বৰ অসমীয়া লিপিৰ সলনি বৰ্তমান পৰিবৰ্দ্ধিত ৰূমান লিপি ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। পৰিবৰ্দ্ধিত ৰূমান লিপিৰো কেবাবাৰো সংস্কাৰ কৰা হৈছে। মিচিঙৰ ব উচ্চাৰণটো ইংৰাজীৰ B আখৰটোৱেই সামৰি ল'ব পাৰে বাবে ইংৰাজী V বৰ্ণক মিচিঙৰ স্বকীয় অ স্বৰবৰ্ণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ইংৰাজী S আখৰটোৱে মিচিঙৰ সকলোবোৰ চ উচ্চাৰণ সামৰি ল'ব পাৰে বাবে ইংৰাজী C বৰ্ণক মিচিঙৰ স্বকীয় আঁ স্বৰবৰ্ণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল । এতিয়া ছপা মাধ্যমৰ সুবিধাৰ বাবে আৰু অন্য লোকেও সহজতে বুজিব পৰাকৈ মিচিঙৰ এই দুটা স্বৰবৰ্ণ পুনৰবাৰ সংস্কাৰ কৰা হৈছে। ইংৰাজী বৰ্ণৰ ঠাইত । আখৰৰ ওপৰত ৰেপ লগাই (ị) মিচিঙৰ স্বকীয় অ স্বৰবৰ্ণ কৰা হৈছে। ইংৰাজী C বৰ্ণৰ ঠাইত E আখৰৰ ওপৰত ৰেপ লগাই (É) মিচিঙৰ স্বকীয় অ স্বৰবৰ্ণ কৰা হৈছে। এনেদৰে ক্ৰমান্বয়ে মিচিং লিপিৰ সৰলীকৰণ কৰা হৈছে। উপৰোক্ত উদাহৰণ সমূহৰ পৰা আমি ক'ব পাৰো যে আন্তৰ্জাতিক ভাষা সমূহৰ লগত মিচিং ভাষাৰ স্বকীয় স্বৰবৰ্ণ সমূহৰ উচ্চাৰণগত সাদৃশ্যতা আছে। অতি সহজ-সৰল বৈয়াকৰণিক কোমল উচ্চাৰণৰ বাবে মিচিং ভাষা সকলোৱে ক'ব আৰু শিকিব পাৰি। মিচিং ভাষাত এনেদৰেই কোমলতা, প্ৰাঞ্জলতা আৰু গভীৰতাই প্ৰকাশ পায়। এয়েহে অই-নিঃতমৰ কৰুণ সুৰৰ বিননিয়ে গীতৰ অৰ্থ নুবুজা মানুহৰো মন বিষাদেৰে ভৰাই তোলে। অন্যান্য গীত সমূহতো, বিশেষকৈ বিহুগীতত মিচিং ভাষাৰ শব্দ আৰু সুৰৰ প্ৰভাৱ মন কৰিবলগীয়া। অসমত আদিৰে পৰা বসবাস কৰি অহা বিভিন্ন জাতি- জনগোষ্ঠীৰ থলুৱা লোক সকলৰ মনৰ মাজৰ পৰা সুখ-দুখ, প্ৰেম, আনন্দ, উচ্ছ্বাস, উলাহত স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে নিগৰি ওলোৱা সুৰৰ বহিঃপ্ৰকাশেই হ'ল বিহুগীত। এনেদৰে মানুহৰ অন্তৰ পৰশি যোৱা মৰমৰ বুকুচা বব নোৱাৰি অজানিতে সৰি পৰা শব্দৰ বাংকাৰেই হ'ল অই-নিঃতম। এয়েহে মানুহৰ মাজত যেতিয়ালৈকে মৰম-চেনেহ-এনাজৰী থাকিব তেতিয়ালৈকে অই-নিঃতম থাকিব আৰু বৃহৎ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মাজত অই-নিঃতমৰ সুৰৰ ঝংকাৰে বোৱতী নদীৰ দৰেই চিৰদিন লহৰ তুলি থাকিব ।

গতিকে আমাৰ মিচিং ভাষা কোনো দিন মৃত্যুৰ গৰাহত পৰিব নোৱাৰে। অই-নিঃতমেই আমাৰ মিচিং ভাষা জীয়াই ৰাখিব আৰু অই-নিঃতমৰ বাবেই অন্য লোকেও মিচিং ভাষা জীয়াই ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত অৰিহণা যোগাব। ভাষা অবিহনে আমি অস্তিত্ব বিহীন। ভাষা জননীক জীয়াই ৰাখিলেহে আমিও জীয়াই থাকিম। আমি জীয়াই থাকিলে ভাষাও জীয়াই থাকিব। এয়েহে আনক কোৱাৰ আগতে মই নিজেই প্ৰথম মিচিং ভাষা ক'ব লাগিব আৰু মোৰ পুত্ৰ-পৰিবাৰকো মিচিং ভাষা ক'বলৈ শিকাব লাগিব। এনেদৰে মোৰ ঘৰৰ পৰিয়ালৰ পৰাই মিচিং ভাষা চৰ্চাৰ আন্দোলন আৰম্ভ কৰিব লাগিব। ইয়াৰ বাবে আমাৰ নিজস্ব ভাষা-কলা-সংস্কৃতিৰে ভৰপূৰ এক ঐতিহ্যপূৰ্ণ জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিব লাগিব আৰু এনে বাস্তৱমুখী, শৃংখলিত আৰু নীতিগত কৰ্মসূচী তৈয়াৰ কৰি জাতিটোক আগুৱাই নিয়াৰ বাবে আমি আজি মিচিং আগম কীবাঙলৈও আন্তৰিক আহবান জনাওঁ ।

সোৱণশিৰি পাৰৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি সুৰক্ষাত থলুৱা উৎসৱসমূহৰ ভূমিকা

ড° ঠগীৰাম গগৈ

অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ কথা ভৱাৰ আগতে ঠাইখনৰ নিচেই কাষেৰে বৈ যোৱা নদীখনৰ বিষয়ে সকলোকে ভৱাই তুলিছে। অসমৰ প্ৰাণস্বৰূপ অনন্তকালৰে পৰা সুপ্ৰবাহিত বৰলুইতৰ লগতে সোৱণশিৰিৰ দুয়োপাৰে বসবাস কৰা লোকসকলৰ সভ্যতা-সংস্কৃতি অতি প্ৰাচীন। নদীভিত্তিত গঢ় লোৱা সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ মাজতহে জাতি পৰিচয় বিচাৰি পোৱা যায়। ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ জাতিসত্বাসমূহেই নদীভিতত্তিক সভ্যতাৰ সম্বল। নদীকাষৰীয়া জাতীয় সত্বাই একোটা জাতি গোষ্ঠীৰ প্ৰকৃত পৰিচয় বহন কৰি আহিছে। যদি আদিম অৱস্থাৰ পৰা সভ্যতা-সংস্কৃতি কথা মনত পেলাও বিশেষকৈ নীল নদী সভ্যতা, মেচ'পটেমিয়াৰ সভ্যতা, সিন্ধু নদীৰ সভ্যতাৰ, গঙ্গা-যমুনাৰ সভ্যতা অতি উল্লেখনীয়। কিন্তু এই সভ্যতাৰ বহু কৃষ্টি-সংস্কৃতি নদী গতিৰ তদন্ততাই কাললৈ হেৰুৱাই পেলাইছিল। বিশ্বৰ সভ্যতা-সংস্কৃতিসমূহৰ লগতে সোৱণশিৰি পাৰত গঢ় লৈ উঠা অসমীয়া কৃষ্টি-সংস্কৃতি এতিয়া কোন পথেৰে গতি কৰিব বিচাৰিছে তাক আলোচনা কৰাহে বিচাৰ্য বিষয়। আজি বিশ্বায়নৰ যুগত নদীপৰীয়া সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ সংকটৰ পৰত থলুৱা উৎসৱ-পাৰ্বন সমূহৰ দায়-দায়িত্বতা কিমান, থলুৱা সংস্কৃতি কিমান সুৰক্ষিত এই বিষয়টোৱে সকলোকে ভবাই তুলিছে। থলুৱা উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহকেই নিজৰ আত্ম পৰিচয়ৰ স্থল বুলি ভাৱি লোৱা কছাৰীসকলৰ লগতে সোণোৱাল কছাৰী, বড়ো কছাৰী দেউৰীসকলৰ উপৰিও সোৱণশিৰিৰ দুয়োপাৰে বসবাস কৰা মিচিংসকলৰ প্ৰধান বসতিস্থল। সমাজ পাতি বসবাস কৰা পৰত মঙ্গোলীয় জনগোষ্ঠীয় লোকসকলৰ সহ আগমনে অঞ্চলটিত জাতীয় সভ্যতা-সংস্কৃতি থন ধৰি উঠে। সময়ত গঢ় লৈ উঠা সভ্যতাই যেতিয়া সোণশেৰীয়া সভ্যতালৈ ঢাপলি মেলিলে তেতিয়াই অসমীয়া বহুল সাংস্কৃতিক জগতখনত নিৰ্দ্দিষ্ট নদীখনৰ লগতে সমীপৰ ঠাইসমূহৰ আত্ম পৰিচয় সুপ্ৰাসাৰিত হ'ল। যেতিয়াই সোৱণশিৰি পৰাত থলুৱা লোকসকলৰ আশু প্ৰচেষ্টাট সমন্বয়ৰ সোণসেৰীয়া সভ্যতা গঢ়লৈ উঠিল তেতিয়াৰ পৰাই জাতি-জনগোষ্ঠীসমূহৰ নিজৰ পৰিচয় নিজেই ক'ব পৰা হ'ল। নদীখনৰ ধাৰাবাহিক অনুপ্ৰেৰণাত অনুপ্ৰাণিত হৈ থলুৱা লোকসকলে বাসস্থানৰ সহজ অৱস্থানতে কৰ্মদিশ বাছি লোৱাৰ লগতে কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ বৰ চোতালখনকো চহকী কৰি তুলিছিল। নদীপাৰত বসবাস কৰা লোকসকলৰ আত্ম পৰিচয় সোৱণশিৰি নদীখনেই হোৱাত বাৰমাহে নদীখনে দি যোৱা আনন্দ, হৰ্ষ-বিষাদ ভগৱানৰ দান বুলি বুকুতে সাৱতি মনক ধিয়াই আহিছিল। সেয়েহে নদীখনৰ খৰি-খেৰ, নল-খাগৰি, শিল-বালি, মাছ- কাছৰ লগতে কোমল পানীখিনিতে থলুৱাসকলে বসবাসৰ সহজ বৃত্তি বিচাৰি পাইছিল। নদীখনেই আছিল সমীপত বসতি লোকসকলৰ আবেগ-অনুভূতি, ধৰ্ম্মীয়-বিশ্বাস, কৃষ্টি-সংস্কৃতি সময়ৰ চানেকী। নদীখনৰ অপৰূপ সৌন্দৰ্যতাই সকলোকে সমানে আপ্লুত কৰি পেলাইছিল বাবেই জনজাতীয় লোকসকলৰ লগতে থলুৱা লোকসকলৰ গীত-মাতসমূহত নদী, প্ৰকৃতি, সাদৃশ্যতা, ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সুকুমতা প্ৰকাশ পাইছিল। নদীপৰীয়াসকলৰ অনুভূতি, ধৰ্ম্মীয় বিশ্বাস, সৃষ্টিশীল প্ৰতিভাৰে বুটাবচা সমাজখনৰ জীৱন- জীৱিকা কৰ্ম্মস্থলীখন নদীখনৰ পৰাই অনুপ্ৰেৰনা পাইছো বুলি অনুভৱ কৰে। নদীপৰীয়াসকলৰ শিল্পকলা, লোকগীতৰ সুমধুৰ প্ৰেম বুলি আজি সমাজখনে বিশ্বাস কৰিয়ে আহিছে। যৌথ সমাজ ব্যৱস্থাত আপোন পাহৰা হোৱা মানুহৰ মাজত গঢ় লোৱা সম্বন্ধ

বান্ধোনেৰে যুগমীয়া ইতিহাস কোনো সমাজতে বিচাৰি পোৱা নাযায়। গেৰুৱা পাহাৰত ঘটা ঘটনাপ্ৰবাহ সমূহক নদীখনৰ কোবাল গতিয়ে উটুৱাই আনি নামনিবাসীক অধিক সম্পদশালী কৰা সোৱণশিৰি নদীখনৰে এক স্বাভাৱিক গতি। বাৰিষা নদীখনে পেলাই যোৱা বালিচৰত দূৰণিবতীয়া গৃহস্থসকলৰ জীয়াই থাকিবলৈ আবাসস্থল বিচাৰি পোৱাত অঞ্চলটোৰ চৰ অঞ্চল বুলিবলৈকে নোহোৱা হ'ল। নদীপৰীয়া অঞ্চলটো সহজ বাসস্থান হোৱাত অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত সুৰীয়া গীত-মাতবোৰ সোৱণশিৰি পাৰতে বিচাৰি পোৱা গৈছিল। সোৱণশিৰি পাৰত বসবাস কৰা লোকসকলৰ স্ব-নিৰ্ভৰশীল প্ৰতিভাৰে আজিও অসমীয়া সমাজখনক সজাগ কৰি আহিছে। নদীপৰীয়া সংস্কৃতি গঢ় লোৱা পৰত থলুৱা লোকসকলে চলা-ফুৰা, গীত-মাতসমূহত নদীখনক আজুৰি পোৱা গীতত নদীৰ পাৰত লগ পাব বিচৰা মনৰ ভাৱ, নদীৰ পাৰত লহপহীয়া খেতিডৰাৰ কথা আজিও সৃষ্টিশীল অসমীয়া সাহিত্য সম্পদ হৈ আছে। ফাগুন মানেই সোৱণশিৰি পাৰত আউল লগা সময়। কৃষিজীৱী সমাজখনে প্ৰাণ পোৱা সময়ত সৃষ্টি হোৱা কৃষি উৎসৱ অসমৰে এক জাতীয় উৎসৱ।

প্ৰকৃতিৰ সাদৃশ্যতাত গঢ় লৈ উঠা ঠাইসমূহতে অলিখিত চহা কৃষকসকলৰ উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহতে স্বকীয় কৃষি-সংস্কৃতিসমূহ সুৰক্ষিত হৈ আহিছিল। সমাজ পাতি বসবাস কৰা কালৰে পৰা নদীপৰীয়াসকলে নিজা গীত-মাতসমূহত সৃষ্টিশীল প্ৰতিভা জীয়াই থকা কৰ্ম্ম অনুপ্ৰেৰণা বিচাৰি পাইছিল। বহুতে তেনে উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহকে সময়ৰ ভগৱানৰ দান বুলি ভাৱি নিৰ্দ্দিষ্ট স্থানত সুবিধা সময়ত উদ্‌যাপন কৰি আহিছিল। নদীপাৰৰ সমাজখনে যেতিয়া নিজেই পৰিচয় দিব পৰা হ'ল তেনেপৰত নিজা কৃষি-সংস্কৃতিসমূহক জাতীয় সাজ পিন্ধাই সভ্যতা সংস্কৃতিলৈ ঢাপলি মেলিবলৈ ধৰিলে। থলুৱা সংস্কৃতিক জাতীয় সাজ পিন্ধাই এপৰীয়া সমাজে আদৰি নললেও আজিৰ চামৰ ওচৰত থলুৱা কৃষি-সংস্কৃতি কিমান সুৰক্ষিত ই বিচাৰ্য বিষয় হৈ পৰিছে। বিশেষকৈ বিশ্বায়নৰ পৰত দেশৰ উন্নয়নৰ কথা চিন্তা কৰা পৰত থলুৱা কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ লগতে নদীপৰীয়াসকলৰ জনজীৱনৰ কথা চিন্তা কৰা লোকৰ সংখ্যা নোহোৱাই হ'ল। দেশৰ উন্নতি আৰু প্ৰনতিৰ বাবে বিদুৎ উৎপাদনৰ আৱশ্যকতাৰ ওপৰত চিন্তা কৰিয়েই নদীসমূহত বান্ধি দি অধিক সম্পদ আহৰণ কৰা পৰত যুগমীয়া কৃষ্টি-সংস্কৃতিক নিচ্ছিন্ন কৰি পেলায়। থলুৱা লোকসকলেই এদিন গৃহহাৰা হৈ ভগনীয়া ৰূপে ঠাই বিচাৰি ঢপলিয়াই ফুৰিব লাগিব। দীৰ্ঘ শতিকা জুৰি গঢ়লৈ উঠা সোৱণশিৰিৰ সোণসেৰীয়া সভ্যতা, সংস্কৃতি কালৰ সোঁতত হেৰাই যোৱা পৰত থলুৱা উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহৰ প্ৰাসঙ্গিকতাই বা কিমান থাকিব?

চিয়াঙৰ কথাৰে তানি গোষ্ঠীৰ সমল বিচাৰি

ৰাজীৱ কুমাৰ মিলি

ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলেই হয়তো সবাতোকৈ জৈৱ বৈচিত্ৰ্যময় অঞ্চল য'ত নৃতত্ব বিষয়ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীকূলৰ সৰ্বাধিক অৱস্থিতিৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। ইয়াৰে পূৰ্বোত্তৰ হিমালয় হৈছে বিশ্বৰ ১২ টা শ্ৰেষ্ঠ জৈৱ বৈচিত্ৰময় অঞ্চলৰ অন্যতম প্ৰধান অঞ্চল। চিকিমকে ধৰি সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৱ ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজ্যসমূহত বৈচিত্ৰ্যময় জীৱকূলৰ উমান পোৱা আৰু বাসোপযোগী হোৱা বাবে জৈৱ বৈচিত্ৰৰ উষ্ণ অঞ্চল (Biodiversity hot spot zone) বোলা হয়। এই পূৰ্বাঞ্চল ভাৰতবৰ্ষৰ উজনী অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিয়াং, কামেং, সোৱণশিৰি আৰু ডিবাং উপত্যকাত বাৰে বহনীয়া সংস্কৃতিৰে সমৃদ্ধ এক বৃহৎ জনগোষ্ঠীৰ বাসস্থান পোৱা যায়। এই জনগোষ্ঠীৰ লোক সকলৰ মাজত ভাষিক আৰু সাংস্কৃতিক ভাৱে বহুলাংশে সাদৃশ্য থকা তথা তানিক তেওঁলোকৰ পূৰ্বসূৰী বুলি জ্ঞান কৰাৰ ধাৰণাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি একেলগে আবতানি বা তানি গোষ্ঠীৰ বংশধৰ বুলি কোৱা হয়। ইয়াৰে অৰুণাচল প্ৰদেশত যোৱা কিছু বছৰ (২০০৬-২০১০ বৰ্ষ) গৱেষণাৰ বাবে থাকিবলৈ সুযোগ পাই ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ সময়ত তাৰ ভিন্ন অঞ্চলত সংগৃহীত তানি গোষ্ঠীৰ তথ্য সমূহৰ কিয়দাংশৰ এটি বিশ্লেষাত্মক চমু আভাস দিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে।

আবতানিৰ বংশধৰ ও প্ৰবজন :

আমাৰ পূৰ্বপুৰুষ আবতানি বা তানিৰ প্ৰকৃত উৎপত্তিস্থল, সঠিক প্ৰবজনৰ সময় আদিৰ নিৰ্ভৰযোগ্য তথ্য আজিৰ তাৰিখত বিশেষজ্ঞ সকলে উত্তৰ দিবলৈ অপাৰগ। তৎসত্বেও কৰ্ম সংস্কৃতি, ভাষাৰ সাদৃশ্যতা, দৈনন্দিন জীৱন যাপন প্ৰক্ৰিয়াৰ কাৰ্যকলাপ আদিৰ উৎপত্তিস্থল মঙ্গোলীয়া, চীনদেশ আৰু ইয়াৰ আশে-পাশে থকা অঞ্চল সমূহৰ পৰা ইতিহাসে ঢুকি নোপোৱা কোনো এক মাহেন্দ্ৰক্ষণত ভাৰতবৰ্ষত পৰ্দাপন কৰিছিল বুলি ধাৰণা কৰিব পাৰি। বৰ্তমান ইয়াৰ বিপৰীতে সমগ্ৰ অৰুণাচল প্ৰদেশত আজিকোপতি মঙ্গোলীয় নৃগোষ্ঠীৰ বাদে আন গোষ্ঠীৰ অৱস্থান নথকা হেতুকে অৰুণাচল প্ৰদেশ আৰু ইয়াৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলৰ পৰাই তানী গোষ্ঠীৰ উৎপত্তি আৰু প্ৰবজন ঘটিছিল বুলি অন্য এক ধাৰণা কৰিব পাৰি। ইতিপূৰ্বে উল্লেখ কৰা সামুহিক সাদৃস্যৰ ভিত্তিত তানীগোষ্ঠীক ব্যৱহাৰিক দিশ আৰু কিছু বস্তুগত ব্যৱহাৰ তথা আংশিক ভাশে বিভ্ৰাতৰ লক্ষ্য ৰাখি সাতোটা সৰুবৰ জনগোষ্ঠীত ভাগ কৰিব পাৰি । ভৌগলিক ও ৰাজনৈতিক পৰিসীমাৰ ক্ষেত্ৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তেওঁলোকক দুটা শাখাত আলোচনা কৰিব পাৰি। ইয়াৰে অৰুণাচল প্ৰদেশত বসাবাস কৰা ছটা জনগোষ্ঠী ক্ৰমে আপাতানী (পূৰ্বে তানী), হিল মিৰি, তাগিন, নিচি (পূৰ্বে ডালা), গালী (পূৰ্বে গালং), আদী (পূৰ্বে আবৰ) আৰু আনটো হ'ল অসম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশত বাস কৰা মিচিং সকল (পূৰ্বে মিৰি)। বৰ্তমানৰ অৱস্থিতি আৰ লোক সংস্কৃতিৰ আভাষৰ পৰা এওঁলোকক নদীমাতৃক সভ্যতাৰ ধ্বজাবাহক বুলি ক'ব পাৰি। ইয়াৰ কাৰণ হিচাপে তেওঁলোকৰ বাসস্থানৰ আশে-পাশে থকা বিশাল, সুগভীৰ পূৰ্বাঞ্চল ভাৰতবৰ্ষৰ নদীসমূহ যেনে— ব্ৰহ্মপুত্ৰ, চিয়াং, ডিবাং, লোহিত, কামেং আৰ সোৱণশিৰি আদি ।

বিবৰ্তনীক সূত্ৰৰ আধাৰত উক্ত সাতোটা জনগোষ্ঠীৰ আপাতানী সকলক জ্যেষ্ঠ আৰু মিচিং সকলক কনিষ্ঠ বুলি ঠাৱৰ কৰিব পাৰি। সচৰাচৰ নৃতাত্বিক প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি পৰিয়ালৰ জ্যেষ্ঠ পুৰুষ সন্তানে পিতৃ-মাতৃ তথা পৰিয়ালৰ সকলোকে পৰিচৰ্যা কৰাৰ দায়বদ্ধতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ঘৰুৱা কাৰ্যত আত্মনিয়োগ কৰে। ফলত তেওঁ ঘৰ আৰু পিতৃ-মাতৃ পৰা অধিক দূৰত্বত আঁতৰি থাকিব

নোৱাৰা হয়। অন্যহাতে ঘৰৰ সকলো দায়িত্ব নিজে মূৰ পাতি লৈ পৰিয়ালৰ বাকী সদস্যক সুখত ৰখা তথা পৰাপক্ষত কম দায়িত্বপূৰ্ণ কাৰ্যত নিয়োগ কৰে । স্বল্পোপাৰ্জিত ধন আৰু পাৰিবাৰিক দায়বদ্ধতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, স্বাসন্দ্য জীৱন যাপনৰ বাবে কম সন্তান জন্ম দিয়া দেখা যায়। সেই অনুসৰি আপাতানী সকলৰ জনসংখ্যা আটাইতকৈ কম। নামনি সোৱণশিৰি জিলাৰ জিৰ অঞ্চলৰ জিৰ’ উপত্যকা আৰু তালে ভেলী উপত্যকাৰ বাহিৰে গাঁও পাতি বসাবস কৰা আপাতানী গাঁৰৰ অৱস্থিতি কতো পোৱা নাযায়। ২০০১ চনৰ জন গননাৰ তথ্য অনুসৰি কেৱল প্ৰায় ২৬৫০০ সংখ্যক জনসংখ্যাৰ আপাতানী জনগোষ্ঠীয়ে স্বকীয় শিল্প সংস্কৃতিৰ প্ৰতি অত্যন্ত সচেতন আৰু তুলনামূলক ভাৱে কিছু ৰক্ষণশীল মনোভাৱৰ। প্ৰকৃতিৰ আশীৰ্বাদেৰে পুষ্ট ভৌগলিক ও সাংস্কৃতিকভাৱে যথেষ্ট তাৎপৰ্যপূৰ্ণ আপাতানী সকলৰ কৃষিয়েই প্ৰধান জীৱিকা যদিও বনস্পতি খাদ্য বস্তুৰ ব্যৱসায়িক প্ৰসাৰো লক্ষণীয়। উল্লেখ্য যে, আপাতানী আৰু তাৱাং জিলাত বসাবাস কৰা মন্পা জনগোষ্ঠীৰ বাহিৰে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সকলো জনগোষ্ঠীয়েই পদ্ধতিৰে খেতি কৰে । আনহাতে উক্ত দুই জনগোষ্ঠীয়ে কেৱল পানী খেতি কৰে আৰু তেওঁলোকে ঝুম খেতি নকৰে। আপাতানী সকলৰ কৃষি পদ্ধতিয়ে সমগ্ৰ বিশ্বতে সমাদৰ লাভ কৰিছে। ধান খেতিৰ লগত মৎস্য পালন (Paddy cum fish culture) এই জনগোষ্ঠীৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য। জৈৱিকসাৰৰ প্ৰবন্ধন তথা প্ৰয়োগ, পাৰস্পৰিক জ্ঞানেৰে সমৃদ্ধ জলসিঞ্চন পদ্ধতিৰ অৱলম্বন আৰু সামুহিক প্ৰক্ৰিয়াৰে কৃষি কৰ্মৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ আদি এই জনগোষ্ঠীৰ কৃষিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য। অন্যান্য উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্যসমূহৰ ভিতৰত আপতানী বাঁহ অন্যতম। প্ৰনিধানযোগ্য যে এই বিধ বাঁহ গুচ্ছভাৱে গজাৰ পৰিৱৰ্তে প্ৰতি এক মিটাৰ দূৰত্বত এডালকৈ নতুন গজালি মেলে। ঠিক একেদৰে এই অঞ্চলত হোৱা সৰল গছৰ ফুলৰ থোপা (Cone)টো দীঘলীয়া হোৱাৰ বিপৰীতে বিশ্বৰ অন্য প্ৰান্তত হোৱা এই গছৰ ফুলৰ থোপাবোৰ গোলাকাৰ অথবা কণী আকৃতিৰ। সচৰাচৰ দেখা লাই শাকৰ তুলনাত আপাতানী অঞ্চলৰ লাই শাকবোৰ যথেষ্ট চাপৰ ।

প্ৰবজনৰ সময়ৰ পৰা জিৰ' অঞ্চলত স্থাপিত হোৱাৰ বহু পাছলৈকে আপাতানী উপত্যকা সমগ্ৰ এছিয়া মহাদেশৰ ভিতৰত সৰ্ববৃহৎ গাঁও আছিল। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে ঘৰৰ সংখ্যা বাঢ়ি প্ৰথমে সাতখন গাঁৱত বিভক্ত হৈছিল। সেইকেইটা হ'ল- হং, ভোলা, টাজাং, হাৰী, হিজা, টুটা আৰু বামিন মিছি। কালক্ৰমত উক্ত গাঁওবোৰ কিছু গাঁও সদ্যশ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ চুবুৰীৰে আজিৰ তাৰিখত ৩৬ ৰ পৰা ৪০ সংখ্যক গাঁৱলৈ বৃদ্ধি পালে। ইয়াৰে কিছু সংখ্যক লোকে শিক্ষা, জীৱিকা আদিৰ সন্ধানত ইটানগৰ আৰু ইয়াৰ আশে- পাশে থকা চহৰীয়া দাঁতি কাষৰীয়া অঞ্চলত স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰিবলৈ ললে। সাধাৰণতে আপাতানী গাঁৰৰ মূল পথৰ দুয়োকাষে ঘনকৈ শাৰীপাতি কাঠ আৰু বাঁহেৰে সজ্জিত দৃষ্টিনন্দন ঘৰবোৰ যথেষ্ট আকৰ্ষণীয়। তাৎপৰ্য বিষয় এইয়ে যে ঘৰৰ মূধচসমূহ গোটা বাঁহেৰে ছিদ্ৰ বিহীনভাৱে নিৰ্মিত। মূধচৰ বাবে খেৰ, গছৰ পাত আদিৰ ব্যৱহাৰ নহয়। ঘৰবোৰ ঠেক অথচ দীঘলীয়া । ঘৰৰ ভিতৰচৰাত দুই বা তাতোধিক জুহাল দেখা যায়। আগন্তুক অতিথিক জুহালৰ কাষত বহুৱাই শুকান মাংস জুইৰ আজ্যাত সেকি আপঙেঁৰে আপ্যায়ন কৰে। ধান খেতিৰ উপৰিও বিভিন্ন ধৰণৰ সেউজীয়া শাক-পাচলি, লেছেৰা তথা অন্যান্য মাহজাতীয় শস্যৰ খেতি কৰা হয়। আপাতানী সকল গণতন্ত্ৰ বিশ্বাসী। যিকোনো ধৰণৰ সমস্যা তথা সামাজিক কাৰ্য যেনে— উৎসৱ-পাৰ্বনৰ বিধি নিৰূপনৰ বাবে গাঁৰৰ সোঁমাজতে অৱস্থিত ৰাজহুৱা সভাগৃহত সকলো গাঁওবাসীৰ উপস্থিতিত আলোচনা কৰে। ৰাজহুৱা বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়াক বুলিয়া বোলা হয়। আপাতানী গাভৰু সকল সাধাৰণতে বগী আৰু কম উচ্চতা সম্পন্ন তথা অতিশয় ধুনীয়া। প্ৰবাদ আছে যে, তেওঁলোকৰ সৌন্দৰ্যত ভোলগৈ কাষতে বসবাস কৰা নিচি সম্প্ৰদায়ৰ যুৱকে এসময়ত বহু গাভৰু পলুৱাই নি পত্নী বৰণ কৰিছিল। ফলত সংখ্যাত তাকৰ আপাতানী সকলৰ জনসংখ্যা কমি যোৱাত গাঁওবাসী চিন্তিত হ'ল। উক্ত সৃষ্ট সমস্যাৰ আশু সমাধানৰ বাবে এদিন সমূহ গাঁৰৰ ৰাইজ মিলি সভা পাতি এক সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ল যে, আপাতানী গাভৰুৱে নিজকে কুৎসিত ৰূপ ধাৰণ কৰিব। তেতিয়াৰ পৰা আপাতানী মহিলাই কপালত থিয়কৈ এটা থুতুৰীত ৮ৰ পৰা ১০ টাকৈ কলা-নীলা বৰনীয়া ৰঙেঁৰে দাগ অংকন কৰিলে। সেই দাগবোৰ স্থায়ী ৰঙ দিবলৈ দুবিধ গছৰ (Mahonia nepalensis আৰু Rubia Cordifolia) পাত আৰু বাকলি খুন্দি গুৰি কৰি এঙাৰ মিহলাই এবিধ ৰঙ প্ৰস্তুত কৰিলে। নাকৰ ফুলত ডাঙৰকৈ ৰন্ধ্ৰ কৰি বেটৰ টুকুৰা পৰিধান কৰিবলৈ ললে। কিছু দশক এই প্ৰথা চলাৰ পাছত পাছৰ প্ৰজন্মই উক্ত প্ৰথাৰ বিৰুদ্ধে মতামত দিলে। ফলস্বৰূপে ১৯৮৬ চনৰ পৰা দেহত বা মুখমণ্ডলত দাগ বা চিহ্ন অংকন প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰচলন বন্ধ হ'ল।

আকৌ পৰিয়ালকেন্দ্ৰিক পৰিভাষাৰে আলোচনা কৰিলে ঘৰৰ দ্বিতীয় পুৰুষ সন্তান অৰ্থাৎ মাজু ল'ৰাটো সামান্যভাৱে আনবোৰতকৈ জেদি বা মেজাজী হোৱা দেখা যায়। সেই অনুসৰি আবতানী বংশৰ তাগিন সকলক দ্বিতীয় সন্তান বুলি ঠাৱৰ কৰিব পাৰি। তাগিন সকল জনসংখ্যাৰ ফালৰ পৰা আপাতানিতকৈ সংখ্যাধিক যদিও বাকী জনগোষ্ঠীবোৰতকৈ যথেষ্ট কম। তেওঁলোক উজনী সোৱণশিৰি জিলাৰ প্ৰধান জনগোষ্ঠী। জিলাখনৰ সদৰ ঠাই দাপ'ৰিজুৰ উপৰিও দুম্পৰিজু' আৰু ইয়াৰ আশে-পাশে থাকা

অঞ্চলবোৰত এই জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ সংখ্যা সৰ্বাধিক। তাৰোপৰি নামনি সোৱণশিৰি জিলাৰ উত্তৰাংশ ক্ৰমে ৰাগা, বৱাৰ চিমুল আদি ঠাইত তেওঁলোকৰ বাসিন্দা পোৱা যায়। স্বাধীনচেতিয়া মনোভাৱ, স্বসিদ্ধান্তত দৃঢ় আৰু কিছু পৰিমা"ে বৰ্তমানেও আদিম পৰিবেশ বজাই ৰখা দেখা যায়।

তাগিন সকলৰ পাছতেই উল্লেখযোগ্য জনগোষ্ঠী হ'ল হিলমিৰি বা পৰ্বতীয়া মিৰি । সাজপাৰ, কৰ্ম-সংস্কৃতি তথা ভাষা আৰু আবাসগৃহ সজাৰ লগতে ভৈয়ামৰ মিচিং বা মিৰি সকলৰ লগত কোনো প্ৰত্যক্ষ সাদৃশ্য নথকা এই জনগোষ্ঠীৰ লোকসকল সোৱণশিৰি জিলা দুখনৰ অংশ বিশেষত সিঁচৰিত হৈ আছে। নামনি সোৱণশিৰি জিলাৰ দলুমুখ আৰু সোৱণশিৰি জিলাৰ বাৰীৰিজ' ৰাজহ চক্ৰত এই জনগোষ্ঠীৰ লোকে বসবাস কৰে। তদুপৰি পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ গেচি অঞ্চল হিল মিৰিৰ অন্যতম বসতি প্ৰধান অঞ্চল। যোৱা কিছু বছৰৰ পৰা এই জনগোষ্ঠীয়ে কাষৰে বাসিন্দা নিচি জনগোষ্ঠীৰ সতে যাহ যোৱাৰ নীতি (Process of Assimilation) নীতি অৱলম্বন কৰি নিচি সম্প্ৰদায়ৰ এক অংশ হিচাপে চিনাকি দিছে। তৎস্বত্তেও দুই জনগোষ্ঠীৰ মাজৰ ভাষা আৰু সাংস্কৃতিক পাৰ্থক্য আজিও বিৰাজমান। আন জনগোষ্ঠী সমূহৰ দৰে হিলমিৰি সকলৰো কৃষিয়েই প্ৰধান জীৱিকা। ওখ পৰ্বতীয়া ঠাইৰ কিছু এঢলীয়া বনাঞ্চল মুকলি কৰি পাৰম্পৰিক পদ্ধতিৰে খেতি কৰে । গাহৰি, কুকুৰ আৰু কুকুৰা তেওঁলোকৰ প্ৰধান পোহনীয়া জন্তু। ইয়াৰ বাদেও সামাজিক ভাৱে গুৰুত্ব থকা অন্যতম অৰ্ধপোহনীয়া জন্তু হ'ল মেথোন বা মিথোন। ইয়াত মেথোন (Bos fontalis) ক এই কাৰণে অৰ্ধপোহনীয়া বুলি কৈছে যে ইয়াক ৰাখিবলৈ কোনো নিৰ্দিষ্ট ঠাই নাই। গৰুৰ বাবে যেনেকৈ গোহালি, মহৰ বাবে খুটি আমাৰ থাকে তেনেদৰে মেথোনক ৰখা নহয়। গৰাকীয়ে কাণত এক নিৰ্দিষ্ট চিহ্ন অংকন কৰা হয় যাতে গৰাকীয়ে চিনাক্ত কৰাত সুবিধা হয়।

বামেং আৰু সোৱণশিৰি নৈ দুখনৰ অৱবাহিকা তথা দাঁতি কাষৰীয়া সমগ্ৰ পশ্চিম অৰুণাচল প্ৰদেশৰ প্ৰধান জনগোষ্ঠী হ'ল নিচি সকল। পূৰ্বে চুবুৰীয়া আহোম ৰাজ্যৰ ৰজাই এই জনগোষ্ঠীক যুদ্ধৰে বশ কৰিব নোৱাৰি ডফলা নাম দিছিল (যোৰ অসমীয়া অভিধানিক অৰ্থ হ'ল বশ কৰিব নোৱাৰা অবিশ্বাসী, পাহাৰীয়া জাতি ইত্যাদি) যদিও উক্ত বিতৰ্কিত নামাকৰণত এই জনগোষ্ঠীয়ে ক্ষোভ প্ৰকাশ কৰে। পৰৱৰ্তী সময়ত ইংৰাজ চাহাব সকলে উচ্চাৰণ বিভ্ৰাটেৰে ডালা বা ডালা হৈ স্বাধীন ভাৰতৰ সংবিধানত একে নামেৰে অন্তৰ্ভূক্ত কৰিলে । ক্ৰমান্বয়ে উচ্চ শিক্ষিত যুৱ সমাজ তথা নিচি বুদ্ধিজীৱি সকলে উক্ত নামৰ ঘোৰ বিৰোধিতা কৰি এই শতিকাৰ আৰম্ভণি অৰ্থাৎ ২০০৮ চনত সংবিধান সংশোধনৰ জৰিয়তে নিচি নামাকৰণ কৰা হ'ল।

নিচি বসতি প্ৰধান ঠাইসমূহ হ'ল পূৱ কামেং জিলা, পশ্চিম কামেং জিলা, পাপুমপাৰে জিলা, কুৰুং কুমে জিলা, নামনি সোৱণশিৰি জিলাৰ দক্ষিণ পূৱ অংশ আৰু উজনী সোৱণশিৰি জিলাৰ পশ্চিমাংশ। বৰ্তমান অৰুণাচল প্ৰদেশ ৰাজ্যৰ সৰ্বোচ্চ জনসংখ্যাৰ নিচি সকলক চাৰিটা ফৈদত ভাগ কৰিব পাৰি। সেই কেইটা হ'ল— দপুম, দদুম, ডল আৰু আঞ্ৰা আৰি। পূৰ্বে চলুং সকলকো এই প্ৰধান জনগোষ্ঠীৰ মাজত ধৰা হৈছিল যদিও নিজস্ব সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমাৰ ভিত্তিত পাছৰ সময়ত এক সম্পূৰ্ণ জনগোষ্ঠী হিচাপে চিনাকি দি নিচি সকলৰ পৰা আঁতৰি গ'ল। একেটা কথা তাগিন সকলৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য। বৰ্তমান নিচি সকলৰ পাচ শতাধিক খেল পোৱা যায়। ভৌগলিক অসমতাৰ বাবে দুই এঠাইত সাজপাৰ, খাদ্য আৰু কৃষি কৰ্মৰ কিছু পাৰ্থক্য দেখা দিলেও সামাজিক তথা বহিঁবিশ্বৰ সতে কৰা যোগাযোগত ঐক্যতা প্ৰদৰ্শন কাৰ্য সচাই প্ৰশংসনীয় ।

নিচি সকলৰ পিতৃ তান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাৰ প্ৰচলন হয়। এজন পুৰুষে এজনীকতৈ বেছি পত্নী ৰাখিব পাৰে যদিও এগৰাকী পত্নীয়ে স্বামীৰ জীৱিত কালত পৰপুৰুষৰ লগত সম্বন্ধ ৰাখিব নোৱাৰে। বিত্তবান তথা সম্পদশালী লোকে তিনিৰ পৰা চাৰিগৰাকী পত্নী ৰখাও আজিকোপতি দেখা যায় যদিও যোৱা দুই তিনি দশকৰ পৰা ইয়াৰ মাত্ৰা কমি আহিছে।

নিচি আৰু অসমৰ মিচিং সকলৰ মাজত ঘৰ সজাৰ সাদৃশ্য আছে। ঘৰবোৰ সাধাৰণভাৱে বাঁহ, বেত আৰু কাঠেৰে নিৰ্মিত। অৱস্থা সম্পন্ন লোকে ঘৰৰ মূধচ আৰু চাল চালিবলৈ টকৌ পাত ব্যৱহাৰ কৰে যদিও বহুবোৰ ঘৰৰ মূধচ কলপাতেৰে চলা। ঘৰবোৰ উত্তৰা-দক্ষিণা অথবা পূৱমুৱাকৈ সাজে। ঘৰৰ অন্তৰ্ভাগত দুই বা তাতোধিক জুহাল দেখা যায়। নিৰ্দিষ্ট কোঠালি বিহীন দীঘল ঘৰৰ জুহালবোৰৰ চাৰিও কাষে বহিলৈ পৰিয়ালত উদ্ভৱ হোৱা বিভিন্ন সমস্যাৰ আলোচনা কৰি সমাধান সূত্ৰ নিৰ্ণয় কৰে। স্বভাৱতে নিচি সকল স্বাধীনচিতীয়া মনোভাবাপন্ন আৰু গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাত বিশ্বাসী। গাঁও সভাৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ থকা নিচিসকল যিকোনো সামাজিক সমস্যা তথা দুটা দলৰ মত পাৰ্থক্যৰ উচিত মীমাংসাৰ বাবে চিৰাচৰিত প্ৰচলিত পাৰম্পৰিক নীতি অৱলম্বন কৰে। গাঁওসভাক নিচি সকলৰ স্থানীয় ভাষাত ঞিলে বা তেঁলে বোলা হয়। দুটা পক্ষৰ মাজত সৃষ্ট আসোঁৱাহ সমূহ দূৰ কৰিবলৈ গাঁৱৰ ভিতৰত অথবা মুকলি পথাৰত গাঁওসভা (Traditional Village Council) বহে। বয়োজ্যেষ্ঠ তথা জ্ঞানী লোক সকলক বহল, চেপেটা কাঠেৰে নিৰ্মিত ওখ আসনত সকলোৰে সন্মুখত বহিবলৈ দিয়া হয়। ইয়াক খৃঃপূঃ বোলে। সভাৰ মুৰব্বীয়ে দুয়োপক্ষৰ যুক্তিতৰ্ক শুনাৰ পাছত বিষয় বস্তুৰ আশু সমাধানৰ বাবে নিৰপেক্ষভাৱে শেষত ৰায়দান দিয়ে।

নিচিসকলৰ পাছত উল্লেখযোগ্য পঞ্চমটো জনগোষ্ঠী হ'ল আদীসকল। চিয়াং আৰু য়াম্‌নী নৈৰ দুয়ো পাৰে বসবাস কৰা এই জনগোষ্ঠীক পূৰ্বে আবৰ বুলি বহিঃবিশ্বই জানিছিল। অতিশয় বিতৰ্কিত এই শব্দ বহিৰাগতই জাপি দিয়া নামৰ বিপৰীতে এই জনগোষ্ঠীৰ লোকে আদী বুলিহে চিনাকি দিয়ে। আদী বসতি প্ৰধান অঞ্চলসমূহ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ মধ্যমাংশত অৱস্থিত। পূৰ্বে চিয়াং জিলা সম্পূৰ্ণ অংশত আৰু ডিবাং উপত্যকা জিলাৰ নামনি অংশত বসবাস কৰি আহিছে। ৰাজ্য প্ৰশাসনৰ সুবিধাৰ্থে চিয়াং জিলা প্ৰথমে পূৱ চিয়াং জিলা আৰু পশ্চিম চিয়াং জিলাত ভাগ হ'ল। পাছত পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ উত্তৰ পশ্চিম অংশক সামৰি পুনৰ উজনী চিয়াং জিলাৰ সৃষ্টি হ'ল ।

ভৌগলিক অৱস্থানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বৃহৎ আদী জনগোষ্ঠীক দুটা প্ৰধান জনগোষ্ঠীত ভাগ কৰা হয়।` সেইকেইটা হ'ল— (১) পাদাম-মিন্নয়ং আৰু (২) গালী উপগোষ্ঠী। ইয়াৰে পাদাম-মিয়ং সকল চিয়াং আৰু য়াম্‌নী নৈৰ দুয়োপাৰে বসবাস কৰে। ভৌগলিক ভিন্নত, কৃষি কাৰ্যৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ পাৰ্থক্য আৰু ভাষাৰ ধ্বনিগত ভিন্নতাৰ বাবে এই উপগোষ্ঠীক আকৌ ১১ টা ফৈদত ভাগ কৰিব পাৰি। সেই কেইটা হ'ল— পাঃদাম, মিন্‌ন্য়ং, পাঃছি, পাংগি (পাংগিং নহয়), কাৰ্কঃ চিমং, কম্‌কাৰ, বড়ি, আঃচিং, মিলা আৰু টাংগাম্‌। উল্লিখিত আদী ফৈদ সমূহৰ মাজৰ মিয়ং সকলৰ জনসংখ্যা সৰ্বাধিক। তেওঁলোক পূৱ চিয়াং জিলাৰ সম্পূৰ্ণ ভূ- ভাগৰ বিপৰীতে পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ ৰোম্‌গং মহকুমাৰ অন্তৰ্গত চিৰিত নৈৰ আশে-পাশে থকা ৰোগং, জমহ, পেঃছিং আৰু কায়িং অঞ্চলত বসবাস কৰে। পূৱ চিয়াং জিলাৰ উল্লেখযোগ্য মিন্‌ন্য়ং বসতি প্ৰধান ঠাই সমূহ হ'ল— ৰিগা, ৰিউ, দঃছিং, বলে, পান, তুং, কমচিং, য়েং, পাছিঘাট, চিলে, ৰাঃনী, য়াং, বডাক, ৰুক্‌ চিন ইত্যাদি। প্ৰবজনৰ সময়ত এই ফৈদৰ লোকে মঙ্গোলীয় হৈ চীন আৰু তিব্বতৰ দুৰ্গম এলেকা অতিক্ৰম কৰি চিয়াত আৰু চিয়াং নৈৰ সংগমস্থলীত কিছুদিন জিৰনি লয়। ইয়াৰ পাছত তেওঁলোকৰ অনুসৰণ কৰি প্ৰবজিত পাঃদাম ফৈদৰ সতে নৃগোষ্ঠীগত সংঘৰ্ষৰ ফলত চিয়াত এৰি ৰিগা নামে ঠাইত গাঁওপাতি স্থায়ী বাসিন্দা হয়। ৰিগাই হৈছে আদী মিন্‌ন্য়ং সকলৰ অৰুণাচল প্ৰদেশত প্ৰথম বাসস্থান। বৰ্তমান প্ৰায় সহস্ৰাধিক জনসংখ্যাৰ সমষ্টি ৰিগা গাঁৱত ৩৫০তকৈ অধিক ঘৰ আছে। এতিয়া এই বৃহৎ গাঁওখন তিনিটা প্ৰধান চুবুৰী ক্ৰমে মংকু, মবোক আৰু পগিংত বিভক্ত। ই পাছিঘাটৰ পৰা প্ৰায় ১৫০ কিলোমিটাৰ উত্তৰ পশ্চিম আৰু আলীৰ পৰা প্ৰায় ৯০ কিলোমিটাৰ উত্তৰ-পূৱ দিশত অৱস্থিত। বৰ্ধিত জনসংখ্যা তথা নতুন ঠাইত বসতি স্থাপনৰ বাবে পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত কিছু সংখ্যক লোকে প্ৰথমে দছিং আৰু কালক্ৰমত পান, ৰোমগং, ৰতুং, য়াগৰুং আৰু পাছিঘাটলৈ প্ৰবজন ঘটে। আজিৰ তাৰিখত মিয়ং আদী সকল ৰিগাত বাস কৰা ৬৮ সংখ্যক প্ৰজন্ম পাৰ হৈ গৈছে। মিন্‌ন্য়ং সকলক পুনৰ দুটা উপগোত্ৰত ভাগ কৰিব পাৰি। তেওঁলোক হ'ল কুঃৰি আৰু কুঃমিং।

পাঃদাম-মিন্‌ন্য়ং ফৈদৰ দ্বিতীয় জনগোষ্ঠী হ'ল পাঃদাম সকল। অৰুণাচল প্ৰদেশত পাঃদাম সকলৰ প্ৰথম বাসস্থান হৈছে দাম্‌'। আজিৰ দামৰ' ৩৮৬ সংখ্যক ঘৰ সমষ্টিৰ এখন বৃহৎ গাঁও। এই বিশাল দামৰ' গাঁওখন এতিয়া দহটা গাঁও সদৃশ বিশাল চুবুৰীত বিভক্ত। সেই কেইটা হ'ল পেমে, পেৰ্টিন, বৰাং, য়িৰাং, উজনী লেগী, নামনি লেগী, টায়েং, মেগু, বগং আৰু ৰাটান। উজনী চিয়াং জিলাৰ মাৰয়াং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত মাৰয়াঙৰ পৰা প্ৰায় ১০ কিলোমিটাৰ দক্ষিণ-পূৱ অঞ্চলত দাম্ৰী অৱস্থিত । পাঃদাম সকলৰ বৰ্তমান মূল বসতি প্ৰধান ঠাইবোৰ হ'ল— উজনী চিয়াং জিলাৰ দক্ষিণ পূৱ অঞ্চল যেনে- মায়াং, দাম্বী, পূৱ চিয়াং জিলাৰ মেঃবৌ, নামনি ডিবাং উপত্যকাৰ ডাম্বুক, পাগ্‌লাম, ৰঃয়িং ইত্যাদি ।

পাঃদাম-মিন্‌ন্য়ং উপগোষ্ঠীৰ আন এক উপগোষ্ঠী হ'ল পাংগি সকল। ক্ষুদ্ৰ জনসমষ্টিৰ অধিকাৰী এওঁলোক উজনী চিয়াং জিলাৰ গেকু অঞ্চলত বসবাস কৰে। একে ফৈদৰ আন এক উপগোষ্ঠী পাঃছী সকলৰ প্ৰধান অধ্যুষিত অঞ্চল হ'ল চিবুত বা আদী পাঃছী। উজনী চিয়াং জিলাৰ মায়াং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত এই চিবুত গাঁওখন প্ৰায় ৩৮ কিলোমিটাৰ দূৰৈত দক্ষিণ-পূৱ অঞ্চলত অৱস্থিত। তাৰোপৰি পাঃছী অধ্যুষিত উল্লেখযোগ্য গাঁওবোৰ হ'ল— চিক' বিঃনে ইত্যাদি। একেদৰে মিলাং সকলৰ প্ৰধান ঠাই হৈছে মিলাং গাঁও। এই গাঁৱৰ কিছুসংখ্যক লোকে পাছৰ সময়ছোৱাত ডাবিং নামে ঠাইত বসতি স্থাপন কৰে। টাংগাম বসতি ঠাইসমূহৰ ভিতৰত উজনী জিলাৰ নিংগিং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত মঃচিং, নিংগিং, চিংগিং আৰু আংগিং গাঁও ইত্যাদি। আনহাতে আঃশ্চিং সকল পাংগ' গাঁৱৰ বাসিন্দা। একেদৰে একেই জিলাৰ অন্তৰ্গত কাৰ্ক জনগোষ্ঠীৰ লোকে সকল কাৰ্কঃ গাঁও, ৰামচিং, জাঃ, বন্দঃ আদিৰ বাসিন্দা অন্যহাতে কমকাৰ জনগোষ্ঠী ককাৰ গাঁও আৰু চিমং সকল চিমং, য়িং কিয়ং আদি অঞ্চলত বাস কৰি আছে।

আদী জনগোষ্ঠীৰ আনটো ফৈদ গালী সকল মূলতঃ পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ বাসিন্দা। তেওঁলোকক আকৌ চাৰিটা প্ৰধান উপগোষ্ঠীত ভাগ কৰিব পাৰি। সেইকেইটা হ'ল— গালী, পাইলিবঃ ৰামৌ আৰু বকাৰ। ভৌগলিক ও সাংস্কৃতিক ভিন্নতা তথা স্বপৰিচয় দাঙি ধৰি এই ফৈদৰ প্ৰধান জনগোষ্ঠী গালীসকল আদী গোষ্ঠীৰ পৰা ফালৰি কাটি আহিল । গালী অধ্যুষিত অঞ্চলসমূহ ক্ৰমে পূৱ চিয়াং জিলাৰ নাৰী- কয়ুং তথা পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ আলৌ, লিকাবালি, বাঃছাৰ, লিৰঃমবা, কাম্‌কি, কম্বঃ, ৰেবঃ

পেৰগিং ইত্যাদি। অন্যহাতে আন তিনি উপগোষ্ঠী ক্রমে পাইলিবঃ, বকাৰ আৰু ৰামৌ সকল পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ উত্তৰ পশ্চিমাঞ্চল যেনে তাতঃ, মেছুকা আৰু মনিগং ইত্যাদি অঞ্চলৰ বাসিন্দা । আদী সকলৰ অৰ্থনীতি তথা জীৱিকা কৃষি প্ৰধান। খেতিৰ ভিতৰত ঝুম খেতিয়েই মুখ্য যদিও নামনি অঞ্চলৰ অৰ্ধসমতলীয়া ঠাই সমূহত পাৰম্পৰিক জলসিঞ্চন প্ৰক্ৰিয়াৰে ভূই ৰুই খেতি কৰা আৰম্ভ হৈছে। ঝুম খেতিত স্থানীয় ভাষাত মঃপৃ আৰ্‌গ বা আদী আৰ্‌গ বোলা হয়। তেওঁলোকৰ মঃপৃ আৰ্‌গ যদিওবা পৰম্পৰাগত কিন্তু ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন, প্ৰণালীগত বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ আৰু বিজ্ঞানাগাৰত প্ৰমাণিত তথ্যৰ পৰা ই যথেষ্ট বিজ্ঞানসন্মত বুলি ক'ব পাৰি। পাহাৰৰ এঢলীয়া মাটিত এবছৰৰ পৰা সৰ্বাধিক দুবছৰ খেতি কৰাৰ পাছত প্ৰায় এঘাৰ বছৰৰ বাবে এৰি দিয়া হয়। এনেদৰে দীৰ্ঘসময় এৰি দিয়াৰ ফলত শস্য উৎপাদনত শেষ হৈ যোৱা মাটিৰ প্ৰয়োজনীয় পুষ্টিকৰ মৌল সমূহ পুনৰ স্বাভাৱিক প্ৰাকৃতিক প্ৰক্ৰিয়াৰে সংগঠিত হয়। খেতিৰ বাবে ব্যৱহৃত পাহাৰীয়া ভূমিৰ নিৰ্দিষ্ট অংশক স্থানীয় ভাষাত পাতাত বোলে। এটা পাতাতত এবাৰ খেতি কৰি দ্বিতীয়টো পাতাত সাজু কৰি ৰখা হয়। এনেদৰে এটাৰ পাছত এটা পাতাতত খেতি কৰাৰ ফলত এটা সক্ৰিয় প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়সূচী সৃষ্টি হয়। একেদৰে প্ৰায়বোৰ আদী গাঁৱত সাধাৰণতে ১২ সংখ্যক পাতাত পোৱা যায়। ব্যতিৰেকে ১৭ ৰ পৰা ২৭ সংখ্যক পাতাত থকা গাঁৱৰ দুই এক অৱস্থিতিও পোৱা যায়। পাতত মাটি দীঘলীয়া সময় অব্যৱহৃত হৈ থকাৰ ফলত অৰণ্যৰ যোগেদি সংগঠিত পুষ্টিকৰ মৌলসমূহে কৃষি ভূমিৰ উৰ্বৰা শক্তি বৃদ্ধি কৰে ।

ঝুম বা মঃপৃ আৰ্‌গৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট কৰি থোৱা পাতাতৰ ওখ ডাঙৰ গছ, লতা আৰু অন্যান্য ঘাঁহনিবোৰ চাফা কৰি শুকাবলৈ দিয়া হয় । পাছত এই শুকান গছ লতাবোৰত জুই লগাই দিয়া হয়। এঢলীয়া হোৱা বাবে এই কৃষিভূমি সমূহৰ উপৰিভাগত থকা উৰ্বৰা শক্তি সম্পন্ন, জৈৱিক পুষ্টি মৌল সমৃদ্ধ থুনুকা মাটি ভাগ সাধাৰণ বতাহত উৰি যায় অথবা বৰষুণৰ পানীত উটি যায়। উক্ত খহনীয়া ৰোধ কৰিবলৈ পূৰ্বে কাটি থোৱা ওখ গছৰ কাণ্ড ডালবোৰ পথাৰত হেলনীয়াকৈ সমান্তৰালভাৱে এক নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বৰ অন্তৰালত পাৰি দিয়া হয়। ফলত প্ৰয়োজনীয় পুষ্টিকৰ মৌলসমূহৰ বহিঃগমন নঘটে। এই প্ৰক্ৰিয়াক স্থায়ীভাৱে পাপেং বোলে। উক্ত পাপে প্ৰক্ৰিয়া আদী মিন্‌ন্যং আৰু আশ্চিং সকলৰ বাদে বাকী উপগোষ্ঠীসমূহত পোৱা নাযায়। তাৎপৰ্যপূৰ্ণ যে একোখন খেতি ডৰাত এবছৰত এটা সময়ত ৩৫ ৰ পৰা ৫০ বিধ শস্যৰ মিশ্ৰিত খেতি কৰা হয়। ঝুম খেতিৰ বাদেও অৰ্ধ সমতলীয় ঠাইত পাৰম্পৰিক জলসিঞ্চন প্ৰক্ৰিয়াৰে খেতি কৰা দেখা যায়। অৱশ্যে এইবিধ খেতি সমভূমি অঞ্চলৰ পৰা আমদানীকৃত। ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ কিছু বছৰ পূৰ্বৰে পৰা এই খেতিৰ আৰম্ভ আদী অধ্যুষিত অঞ্চলবোৰত হৈছিল। ইয়াত পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা সৰুবৰ জুৰি, নৈ, ডোঙা আদিৰ পৰা নলা খান্দি পানীভাগ কৰা খেতিক আদী সকলে আচি আৰ্‌গ বা পাঃতাং আৰ্‌গ বোলা হয়। তাৎপৰ্যৰ বিষয় এই যে এই পদ্ধতিৰ পৰা এইবিধ খেতিয়ে পাহাৰীয়া লোকসকলৰ মাজত যথেষ্ট জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে। কৃষিৰ উপৰিও আদী সকল পশুপালনতো অভ্যস্ত । গৰুৰ সংখ্যা তাকৰ যদিও প্ৰায়বোৰ পৰিয়ালত গাহৰি আৰু মেথোন পোহা দেখা যায়। তেওঁলোকে চাংঘৰৰ সংলগ্ন পাছফালৰ কোঠাত গড়াল সাজি গাহৰি পোহে । আন জনগোষ্ঠীবোৰৰ তুলনাত আদীসকলৰ ঘৰবোৰ বহল । ঘৰৰ সোঁমাজতে এটা জুহাল থাকে। পুৰনি কালত পানী আনিবলৈ ও ৰাখিবলৈ ডাঙৰ ডাঙৰ বাঁহৰ চুঙা আৰু গেৰী নামৰ এবিধ বিশেষ লাইৰ ফলক পাত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

সামাজিক অনুষ্ঠানবোৰৰ ভিতৰত কীবাং উল্লেখযোগ্য। ভৌগলিক পৰিসীমা তথা জনসংখ্যাৰ ভিত্তিত কীবাঙক তিনিটা স্তৰত ভাগ কৰিব পাৰি। গাঁও পৰ্যায়ৰ সভা সমিতিসমূহ অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ পাৰম্পৰিক গাঁও পৰিষদ বা (Traditional Village Council) গাঁও সভাক দঃলুং কীবাং পতা হয়। কেইবাখনো গাঁও মিলি এখন গাঁওসমূহৰ পৰিষদ বা বাংগ' কীবাং আৰু সমগ্ৰ জনগোষ্ঠীৰ বাবে বগোম বকাং কীবাং আছে। একোখন গাঁৱত ৪ ৰ পৰা ১০ জন গাম বা গাঁওবুঢ়া থাকে। একোজন গামে এটা খেল বা গোত্ৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। উল্লিখিত কীবাং গাঁৱৰ সোঁমাজত থকা সভাগৃহ বাদেঃৰেত অনুষ্ঠিত হয়। পাঃদাম উপগোষ্ঠীয়ে দেঃৰেক মচুপ বা মুঃচুঃপ বোলে। এনে দেঃৰে বা মুচুপত পূৰ্বে গাঁৱৰ ডেকা ল'ৰাই ৰাত্ৰি যাপন কৰি গাঁওবাসীক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰিছিল । একেদৰে গাঁৱৰ গাভৰু ছোৱালী সকলৰ বাবেও ৰাত্ৰি যাপনৰ বাবে গাভৰু চাং বা ৰাঃচেং অথবা ৰিঃচেং নামেৰে এক সামাজিক অনুষ্ঠান আছিল। অৱশ্যে গালী জনগোষ্ঠীৰ ৰিঃচেং বা ৰাঃচেং নাছিল । শিক্ষাৰ পোহৰ পোৱাৰ পাছৰ পৰা এই মুচুপ বা দেঃৰেৰ গুৰুত্ব কমি আহিল । বৰ্তমান মুচুপ বা দেঃৰে সভাগৃহ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিলেও ইয়াত ৰাত্ৰি যাপন কৰা নহয়, একেদৰে কোনো আদী গাঁৱত বৰ্তমান ৰিঃচেঙৰ অস্তিত্ব নাই। কিছু ধ্বনিগত, উচ্চাৰণ আৰু শব্দৰ পাৰ্থক্য থাকিলেও আদী গোষ্ঠীৰ মাজৰ পাঃদাম, মিয়ং, পাঃচী, আঃশ্চিং, পাংগি, কাৰ্ক, চিমং আৰু বড়ি সকলৰ ভাষা প্ৰায় একে ধৰণৰ হোৱাৰ বিপৰীতে মিলাং, টাংগাম, গালী, পাইলিব, বকাৰ আৰু ৰামৌ সকলৰ পাৰ্থক্য তুলনামূলকভাৱে অধিক তথা নিজৰ মাজত কথা হলে বাহিৰৰ লোকে ভূ-পোৱা নাযায়। এই সকলৰ মাজত কাৰ্কঃ আৰু চিমং সকলৰ উচ্চাৰণ ও ধ্বনি তুলনামূলকভাৱে শুৱলা। আনহাতে মিয়ং সকলৰ উচ্চাৰণত কিছু

পৰিমানে দৃঢ়তা পোৱা যায়। একেদৰে পাঃদাম সকলৰ অলপ দীৰ্ঘ সুৰীয়া হয়।

আবতানি গোষ্ঠীৰ মাজৰ সৰ্বাধিক জনসমষ্টিৰ অধিকাৰী মিচিং সকলক এই গোষ্ঠীৰ কনিষ্ঠ হিচাপে ঠাৰৰ কৰিব পাৰি। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল জনসমষ্টিৰ জনবিন্যাস তথা তুলনামূলক ভাৱে আৰামপ্ৰিয় ও বুধিয়ক স্বভাৱ। এই জনগোষ্ঠীৰ লোক সকলক অসম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ মুঠ ১২ খন জিলাত কম বেছি পৰিমানে বসবাস কৰি আছে। উজনী অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ দক্ষিণফালে তিনিচুতীয়া জিলাৰ অন্তৰ্গত লাইকা, দধিয়া, অমৰপুৰ আৰু ফিল' বাৰী অঞ্চল; ডিব্ৰুগড় জিলাৰ অন্তৰ্গত চাউলখোৱা, বগীবিল, জোনগাঁও, পানীমিৰি গাঁও, চেঞ্চামুখ (চেঁচা), দিহিংমুখ, শিৱসাগৰ জিলাৰ উত্তৰ পশ্চিমাঞ্চলৰ ৰজাবাৰী, বাম ৰজাবাৰী, পানী দিহিং, দিচাংমুখ, দিখৌমুখ, ৰূপহীমুখ, শগুনপৰা, চন্টক, ডিপ্লিং, ৰাঙলী, যোৰহাট জিলা বাঁহফলা, কলবাৰী, বৰমুকলি, টিয়ক, হালোৱাটিং, নগাচুলি, মৰিয়নী, স্থান বিশেষক বাদ দি সমগ্ৰ মাজুলী; গোলাঘাট জিলাৰ বংকোৱাল, ধনশিৰিমুখ, ৰঙাগড়া, বোকাবিল, গেলাবিল, দুসুতিমুখ, গুলুং, তেমেৰা আদি মিচিং বসতি প্ৰধান ঠাই। একেদৰে ধেমাজি জিলা অন্তৰ্গত জনাই (জোনাই নহয়) মুৰ্কংচেলেকৰ পৰা লক্ষীমপুৰ জিলাৰ বিস্তীৰ্ণ অঞ্চল তথা পশ্চিমে শোনিতপুৰ জিলাৰ গহপুৰ তথা ৰঙাজানলৈ সমগ্ৰ অঞ্চল মিচিং সকলৰ বাসস্থান । উল্লিখিত ঠাই বিশেষে মিশ্ৰিত জনসমষ্টি পোৱা যায় যদিও মিচিং সকলেই এই ঠাইৰ প্ৰকৃত ভূমিপুত্ৰ। অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চাৰিখন জিলা ক্ৰমে পূৱ চিয়াং জিলা, পশ্চিম চিয়াং জিলা, নামনি ডিবাং উপত্যকা জিলা আৰু লোহিত জিলাতো মিচিং জনগোষ্ঠীৰ লোক সিঁচৰিত হৈ আছে। পূৱ চিয়াং জিলাৰ অয়ান, মৌঃবঃ, লেডুম, নামচিং অঞ্চলত এইজনগোষ্ঠীৰ জনবসতি পোৱা যায়। একেদৰে নামনি ডিবাং উপত্যকা জিলাৰ ডাম্বুক তথা পাগ্‌লামৰ অংশ বিশেষত আৰু লোহিত জিলাৰ অন্তৰ্গত বৰডোম্‌চা অঞ্চলত প্ৰায় ২৯ খন মিচিং গাঁও আছে। অসমত বসবাস কৰা মিচিং জনগোষ্ঠীয়ে সন্মুখীন হোৱা বাৰ্ষিক বানপানী আৰু নদী কাষৰীয়া ঠাইৰ নিয়মিত গড়াখহনীয়াই আৰ্থ সামাজিক উন্নয়নৰ প্ৰধান হেঙাৰ হিচাপে থিয় দিছে। পৃথিৱীৰ বৃহত্তম নদী দ্বীপ মাজুলী আৰু লখিমপুৰ জিলাৰ ঢকুৱাখানা মহকুমাৰ অন্তৰ্গত মাতমৰা চাৰিকড়ীয়া, ধেমাজি জিলাৰ চিচিকলঘৰ, টঙানি, শিৱসাগৰ জিলা দিচাংমুখৰ নামনি অঞ্চল গোলাঘাট জিলাৰ ধনশিৰিমুখ আদিত প্ৰবল খহনীয়াৰ কৱলত পৰি পূৰ্বৰ ভৌগলিক মানচিত্ৰ সলনি হ'ল। একেদৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ইয়াৰ উপনৈ সমূহৰ বৰ্ষাকলীন বাঢ়নী পানীয়ে কৃষকক জৰুলা কৰি প্ৰায় সৰ্বস্ৰান্ত কৰিলে। খাদ্যৰ সন্ধান মিচিং যুৱচামৰ একাংশই জীয়াই থকাৰ তাড়নাত কেৰেলা, পুনা, গুজৰাট, তামিল নাডু আদি ৰাজ্যত দিন হাজিৰা কৰি, অসমৰ বিভিন্ন জিলাত ৰিক্সা চলাই, দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত অতি কম নিৰিখত সুৰক্ষা কৰ্মী হিচাপে দিন কটাই জীৱনৰ আটাইতকৈ উজ্জীৱিত সময় (The most productive period) অবাবতে নষ্ট কৰি আছে। কোৱা বাহুল্য যে এই উজ্জীৱিত যুৱ সমাজক এক সঠিক দিকদৰ্শনেৰে সঁচা অৰ্থত মানৱ সম্পদৰূপে গঢ় দিব নোৱাৰিলে জাতিৰ ভৱিষ্যতৰ ভেটি তেনেই ঠুনুকা। এক পূৰ্ণকালীন দীৰ্ঘম্যাদী বৈজ্ঞানিক পৰিকল্পনাৰ সুস্থ প্ৰয়োগৰ অবিহনে এই জনগোষ্ঠীৰ ভৱিষ্যত যথেষ্ট পৰিমানে বিপদ সংকুল বুলি ঠাৰৰ কৰিব পাৰি ।

অৰুণাচল প্ৰদেশত মিচিঙৰ অস্তিত্ব :

আমাৰ পৰ্যবেক্ষণ ঃ ইতিপূৰ্বে উল্লিখিত চাৰিখন জিলাত মিচিং জনবসতিৰ সম্ভেদ পোৱাৰ পাছত বিশ্লেষাত্মক অধ্যয়নৰ বাবে কিছু প্ৰয়াস কৰা হৈছিল। তাৰে অংশ বিশেষক ইয়াত আলোচনা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ সদৰ ঠাই আলোৰ উত্তৰ পশ্চিম দিশত অৱস্থিত ৰোগং এখন মহকুমা। ক্ষেত্ৰ ভিত্তিক অধ্যয়নৰ বাবে এই অধ্যয়নৰ বয়োজ্যেষ্ঠ লোকসকলৰ পৰা জানিব পাৰিছিলো যে ৰোম্‌ঙৰ পূৰ্বে নাম আছিল টুগ্‌দং । এই টুগদং সৃষ্টি হ'ল তাত সেই সময়ত থকা দুখন মিচিং গাঁও ক্ৰমে দাগ্‌দুং আৰু দাত পৰা। আজিৰ পৰা প্ৰায় দুই শতিকাৰ পূৰ্বে ৰিগা অঞ্চলৰ পৰা প্ৰবজন কৰা আদী মিন্‌ন্‌য়ং সকলৰ অত্যাধিক হেঁচাৰ ফলত সেই গাঁও দুখনৰ লোক সকলে সেই ঠাই পৰিত্যাগ কৰি অন্য অঞ্চললৈ ঢাপলি মেলিলে। ৰোগং গাঁৱৰ পশ্চিম দিশত থকা গাঁও সমূহৰ নামবোৰৰ মিচিং শব্দৰ সাদৃশ্য আছে। যেনে ৰোগং গাঁৱৰ পৰা পশ্চিম দিশত প্ৰায় ১১ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত থকা এখন গাঁৱৰ নাম য়গং। একেদৰে ৮ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত আছে মপোং গাঁও আৰু ১৮ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত গাঁওখন হ'ল য়চিং তথা ২১ কিলোমিটাৰ পশ্চিম দিশত থকা গাঁও হ'ল মৌলম। উল্লেখ্য যে, মিচিং জনগোষ্ঠীৰ চাৰহ আৰু নৰহ এই উপাধীধাৰী বংশৰ লোক সকল ৰোগং অঞ্চলৰ পৰা গৈ দাম্‌দা, দেকু হৈ অসমলৈ প্ৰবজন কৰা বুলি ইয়াৰ বুঢ়া মেঠাসকলে দাবী কৰে । সেই অনুসৰি মিচিং সকলৰ এটা দল মনিগং, তাতঃ হৈ প্ৰথমে ৰোম্‌গং আৰু পাছত আলৌ (আলং নহয়), বাঃছাৰ, লিকাবালি হৈ অসমত প্ৰৱেশ ঘটিছিল বুলি অনুমান কৰিব পাৰি ।

দ্বিতীয়টো উল্লেখযোগ্য স্থান হ'ল ৰিগা। ই পাছিঘাটৰ পৰা প্ৰায় ১৫০ কিলোমিটাৰ উত্তৰ পশ্চিম আৰু আলৌৰ পৰা প্ৰায় ৮০ কিলোমিটাৰ উত্তৰ পূৱ দিশত অৱস্থিত। বৰ্তমানৰ ৰিগা গাঁওখনৰ ঠিক দক্ষিণ পশ্চিম দিশত অৱস্থিত এখন পাহাৰৰ ওখ টিলাত ভাৰ্ডং বংশৰ লোকে বসবাস কৰিছিল বুলি কোৱা হয়। এতিয়াও ৰিগা গাঁৱত সেই সময়ত কাৰ্ডং বংশৰ লোকে ব্যৱহাৰ কৰা মাটি

কলহ, বাঁহৰ বৰচুঙা, চৰু আদি পাত্ৰ কিছুলোকে সযতনে ৰাখিছে।

তৃতীয়টো স্থান হ'ল কাৰ্কঃ। ই উজনী চিয়াং জিলাৰ সদৰ ঠাই য়িং কিয়ঙৰ পৰা প্ৰায় ১৫ কিলোমিটাৰ দক্ষিণ পশ্চিম দিশত আৰু পাছিঘাটৰ পৰা প্ৰায় ১৮০ কিলোমিটাৰ উত্তৰ পশ্চিম দিশত অৱস্থিত। উল্লেখ্য যে, কাৰ্কঃ গাঁৱত পেগু চিয়েং নামেৰে এক হ্ৰদ সদৃশ বৃহৎ পুখুৰী বৰ্তমানেও আছে। প্ৰনিধানযোগ্য যে মিচিং জনগোষ্ঠীৰ পেগু বংশৰ লোক এই গাঁৱতে প্ৰথমে অৱস্থান কৰিছিল বুলি জনশ্ৰুতি চলি আহিছে।

চতুৰ্থতে, উজনী চিয়াং জিলাৰ মায়াং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত তথা প্ৰায় ৩৮ কিলোমিটাৰ দূৰত্বৰ দক্ষিণ পূৱ প্ৰান্তত অৱস্থিত এখন গাঁও চিবুত বা আদী পাঃছী। পাঃছী উপগোষ্ঠীৰ মুল বাসস্থান চিবুত গাঁৱত পূৰ্বে মিচিং সকলৰ ৰেগন উপাধীৰ লোকে বসবাস কৰিছিল। প্ৰবাদ আছে যে, প্ৰবজনৰ সময়ত আদী পাঃছী সকলৰ সতে মিচিং সকলৰ মিলি, কাৰ্ডং আৰু ৰেগন বংশৰ লোকে চিয়াত আৰু চিয়াং নৈৰ সংগমস্থলী চিয়াত অঞ্চলত কিছুদিন থিতাপি লৈছিল। পাছত মিলি আৰু কাৰ্ডং সকলে চিয়াং নৈৰ পাৰেদি দক্ষিণ পূৱ দিশে গুচি যোৱাৰ বিপৰীতে ৰেগন সকলে চিয়াতৰ উত্তৰ পূৱ অঞ্চল তথা বৰ্তমানৰ চিবুত গাঁৱত বসতি স্থাপন কৰে। উল্লেখ্য যে ৰেগন সকলৰ দুটা উপগোত্ৰ ক্ৰমে গনতৌ আৰু গনমে আদী পাঃছী সকলৰ অতিকে আপোন তথা স্ববংশধৰ বুলি দাবী কৰে। এই দুই উপগোত্ৰই বাস কৰা ডিঃতে (পাহাৰৰ টিলা) অঞ্চলটো বৰ্তমানৰ চিবুত গাঁৱৰ পৰা প্ৰায় ৩ কিলোমিটাৰ দক্ষিণ-পূৱ প্ৰান্তত আছে। বিধিৰ কি বিপাক যে সেই সময়ত খজুলি আৰু জ্বৰে মহামাৰীৰ ৰূপ ধাৰন কৰিছিল। ফলত তেওঁলোকে উক্ত স্থান ত্যাগ কৰি চিয়াং নৈৰ বাওঁ পাৰেদি সমভূমি অঞ্চললৈ প্ৰবজন কৰিলে।

পঞ্চমতে, চিবুত গাঁৱৰ পৰা প্ৰায় ৫ কিলোমিটাৰ উত্তৰ-পূৱ প্ৰান্তত অৱস্থিত চিক' গাঁও। ইয়ো বৰ্তমান আদী পাঃছী অধ্যুষিত অঞ্চল। এই গাঁৱৰ উত্তৰ-পূৱ সীমান্তৱৰ্তী অঞ্চলত অৱস্থিত এটা পাহাৰৰ নাম কাৰ্ডং য়িংকি। উক্ত পাহাৰত পূৰ্বে কাৰ্ডং গাঁও এখন আছিল। তেওঁলোক কিয় সেই ঠাই পৰিত্যাগ কৰিলে তাৰ সঠিক তথ্য নাই ।

গতিকে উপৰুক্ত তথ্য সমূহৰ পৰা এই কথা নিশ্চিত যে, মিচিং সকলৰ প্ৰবজনত দলৰ সংখ্যা নূন্যতম তিনিটা বা তাতোতকৈ অধিক আৰু তেওঁলোকে নূন্যতম তিনিটা গিৰি পথেদি আজিৰ অসমলৈ প্ৰবজন কৰিছিল। ইয়াৰে এটা দল চিয়াং নৈৰ সোঁফালে ৰিগা হৈ দঃচিং আৰু বলেং-পান পথেদি য়েম্চিং পাৰ হৈ য়েং, ৰং পথেদি সমতলৰ উৰ্বৰ কৃষি ভূমিৰ সন্ধানত অসম সোমাইছিল। একেদৰে আন এটা দলে চিয়াত উপত্যকাৰ পথেদি গৈ চিয়াং নৈৰ বাওঁফালে প্ৰথমে ডাম্বুক আৰু পাছত পাগ্লাম হৈ পূৱ প্ৰান্তত থকা ৰয়িঙেদি চিয়াং নৈ পাৰ হৈ অসমত প্ৰৱেশ কৰিছিল। তৃতীয়টো দল পশ্চিম চিয়াং জিলাৰ অন্তৰ্গত মনিগং, তাতঃ হৈ কাম্কি (সম্ভৱত দলে উপাধীৰ লোকে এই অঞ্চলত বসবাস কৰিছিল!!) আৰু ৰোমগং অঞ্চলৰ পৰা অহা কিছুলোকৰ লগ লাগি আলী-বাঃছাৰ লিকাবালি হৈ অসমলৈ আহে। অন্যহাতে অসম অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সীমান্তৱৰ্তী লোহিত জিলাৰ অন্তৰ্গত ডিৰাক তালাচী চকীৰ পৰা প্ৰায় ১০ কিলোমিটাৰ পূৱ দিশত থকা বৰডোম্চা অঞ্চলত প্ৰায় ২১ ৰ পৰা ২৯ সংখ্যক মিচিং গাঁও আছে। তেওঁলোক যোৱা শতিকাৰ মাজ ভাগত শিৱসাগৰ জিলা দলপা গাঁও আৰু মাজুলীৰ মধ্য অঞ্চলৰ পৰা অহালোক। অধিক তথ্য উৎঘাটনৰ বাবে সম্পূৰ্ণ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজন আছে।

পৰ্যলোচনা ও উপসংহাৰ :

অতি বৈচিত্ৰ্যময় তথা পাৰস্পৰিক জ্ঞান ও বাৰেৰহনীয়া সংস্কৃতিৰে সমৃদ্ধ আবতানি বা তানি গোষ্ঠীৰ এক সংস্কৃতিবাদ সংস্কৃতিৰ পৰিপূৰক প্ৰয়োজনীয় আটাইবোৰ উপাদানেৰে চহকী এখন বিশাল সমাজ। ভৌগলিক ক্ষেত্ৰৰ ওচৰা ওচৰিকৈ থকা জনগোষ্ঠীসমূহৰ ভাষাৰ তথা সামগ্ৰিক ভাৱে সম্পাদিত কাৰ্য সমূহৰ সাদৃশ্যতা থকাটো তেনেই স্বাভাৱিক। এই বৃহৎ তানী গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্গত জনগোষ্ঠীসমূহৰ সাধাৰণ সাদৃশ্য সমূহৰ ভিতৰত বাসগৃহৰ বাবে চাং ঘৰৰ ব্যৱহাৰ, খাদ্যৰ ভিতৰত ভাত, সেউজীয়া শাক- পাচলি আৰু মাছ-মাংসক সিজাই খোৱা তথা তেল আৰু মছলা জাতীয় খাদ্যৰ নূন্যতম ব্যৱহাৰ, উৎপাদিত খাদ্য শস্যৰ সিংহভাগ জাতীয় সুৰা অৰ্থাৎ আপং প্ৰস্তুতকৰণ, দঃঞিঃ-পঃলক প্ৰধান উপাস্য দেৱতা হিচাপে মাংগলিক কাৰ্য সম্পন্ন কৰা ইত্যাদিয়ে প্ৰধান।

গৃহ নিমাৰ্ণৰ বাবে আদী আৰু গালী জনগোষ্ঠীয়ে মাটিৰ ওপৰত শিলৰ টুকুৰা পাৰি খুটা লগোৱা দেখা যায়। তেওঁলোকৰ উপগোষ্ঠী সমূহৰ মাজত অৱশ্যে কিছু পাৰ্থক্য দেখা যায়। তাৰ ভিতৰত আদী মিন্‌য়ং আৰু গালী সকলে টকৌ গছৰ পাতেৰে ঘৰৰ মূধচ মাৰে। আনহাতে পাঃদাম আৰু পাঃছী সকলে বনৰীয়া কলগছৰ আধা শুকান ঢকোৱাৰে ঘৰৰ চাল চালে। দিনৰ ভাগতো এই জনগোষ্ঠী (পাঃদাম আৰু পাঃছী)ৰ ঘৰৰ অন্তৰ্ভাগ আন্ধাৰে আগুৰি ধৰে। চিমং, কাৰ্কঃ, আঃশ্চিং, টাংগাম আদী সকলৰ চাল তথা মূধচবোৰ সম্পূৰ্ণ চুকীয়া বা কোণীয়া। আনহাতে পাঃদাম, মিয়ং, গালী সকলৰ ঘৰৰ মূধচ ধেনুভিৰীয়া ।

নিচি আৰু মিচিং সকলে মাটিত খুটা পুতি ঘৰ সাজে। কোনো নিৰ্দিষ্ট কোঠাৰ ব্যৱস্থা নাই যদিও আগন্তুক অতিথিৰ বাবে

ঘৰৰ সন্মুখ ভাগত আচুতীয়া অৰ্ধমুকলি কোঠা ৰখা হয়। আদীসকলে জুহালটো মাটিৰ পৰা বিশেষ খুটা পুতি আয়তাকাৰ বা বৰ্গাকাৰত মজিয়াৰ সমান্তৰালকৈ সজাৰ বিপৰীতে বাকী জনগোষ্ঠী সকলে মজিয়াৰ উপৰিভাগত একে আকাৰত জুহাল সাজে। জুৰি বা নদ-নদীৰ পৰা পানী আনিবলৈ বাহৰ বৰচুঙা ব্যৱহাৰ কৰে। সৰহকৈ পানী ৰাখিবলৈ গেৰি নামৰ এবিধ জাতি লাউ (Water Gourd) ৰ ফলৰ অন্তৰ্ভাগ কাটি বহল কৰি ভৰাই ৰাখে। সাধাৰণ খাদ্যবোৰৰ ভিতৰত ঝুম খেতিত উৎপাদিত সেউজীয়া শাক পাচলি সিজাই খায়। তানি গোষ্ঠীৰ লোকে আধ্যাত্মিক ভাৱে প্ৰকৃতি বিশ্বাসী। সূৰ্য-চন্দ্ৰক প্ৰধান উপাস্য দেৱ-দেৱী তথা ভূমিক কৃষি কৰ্মৰ উৰ্বৰা শক্তিৰ বাবে অঞ্জলী আগবঢ়ায়। যোৱা শতিকাৰ আৰম্ভণীতে আধ্যাত্মিক গুৰু তথা সমাজ সংস্কাৰক তালম ৰুৰ নেতৃত্বত ১৯৮৬-৮৭ বৰ্ষত দক্ষিণ কোৰিয়াৰ ৰাজধানী চহৰ চিউলত অনুষ্ঠিত বিশ্ব ধৰ্ম সভাত দঃঞিঃ পঃলঃ নামেৰে এক নতুন ধৰ্মৰ পঞ্জীয়নভূক্ত কৰিলে। তেতিয়াৰ পৰা মিচিং সকলক বাদ দি বাকী জনগোষ্ঠী সমূহে প্ৰণালীগত ভাৱে ধৰ্মীয় মাঙ্গলীক কাৰ্যসমূহ সম্পন্ন কৰি আহিছে। মিচিং সকলৰ মাজতো উক্ত ধৰ্ম কিছু পৰিমানে ইতিমধ্যে প্ৰভাৱিত কৰিছে। আনহাতে তানি গোষ্ঠীৰ মাজৰ এক শ্ৰেণীয়ে খ্ৰীষ্টান ধৰ্মতো দীক্ষিত হৈছে। অসমৰ মিচিং সকলৰ আকৌ বহুতেই হিন্দু ধৰ্মক আকোৱালি লৈছে আৰু তাৰে কিছু অংশই একোটা ধৰ্মৰে অন্য কিছু উপসংঘ (যেনে- ঠাকুৰ অনুকুল চন্দ্ৰ, শংকৰী, কৃষ্ণগুৰু আদি)ত জড়িত হৈ আছে। যদিও তানী জনগোষ্ঠীয়ে স্বকীয় সাংস্কৃতিক মৰ্যদা বজাই ৰাখিছে, তথাপিও পৰিৱৰ্তীত পৰিস্থিতিত যথেষ্ট বিপদৰো সন্মুখীন হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য প্ৰধান কাৰক সমূহৰ মাজৰ এটা হৈছে নৱ প্ৰজন্মৰ জাতীয় চেতনাৰ অভাৱ। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে উচ্চ শিক্ষাৰ নামত বহিঃগমন কৰি বাহিৰৰ শিক্ষাৰে শিক্ষিত যুৱ সমাজৰ এচামে স্বভাষাৰ প্ৰতি অনিহা প্ৰকাশ কৰাটো অতিশয় দুৰ্ভাগ্যজনক। আজিৰ মিচিং বা আদী সকলৰ উচ্চ শিক্ষিত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মুখত ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ শব্দ ও বাক্য আখৈ ফুটাদি স্পষ্টকৈ ক'ব পাৰি যদিও সেই একেইবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিজস্ব ভাষা বা সাংস্কৃতিক সভাত বক্তব্য প্ৰদান কৰিব লগা হ'লে তেওঁলোকৰ অৱস্থা তথৈবচ হৈ পৰে। (এই লেখকো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়)। ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ প্ৰধান উপায় হ'ল নিজৰ ঘৰখন তথা অভিভাৱক সকল। জুহালত গঢ়িহে কমাৰশাল গঢ়া কথাষাৰৰ গুঢ়াৰ্থ বুজি অভিভাৱক সকলে নিজৰ ঘৰখনতে এক সুস্থ পৰিবেশ গঢ় দিলে কিছু ফলপ্ৰসু সমাধান লাভ কৰিব পাৰি। লগতে ভাষা সংস্কৃতিৰ লগত সংপৃক্ত জাতীয় অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান সমূহে সদিচ্ছাৰে যথেষ্টখিনি প্ৰতিকাৰৰ ব্যৱস্থা ল'ব পাৰে। ইয়াত উল্লেখ নকৰিলে ভুল হ'ব যে আজিৰ কিছু বছৰৰ পৰা সাহিত্য সভা তথা সাংস্কৃতিক সভাসমূহত এক শ্ৰেণীৰ স্বয়ম্ভু নেতা জাতীয় লোকৰ অনাহকত প্ৰদূষিত ৰাজনৈতিক বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰি প্ৰকৃত সংগঠনক, নিষ্ঠাবান কৰ্মী আৰু প্ৰতীতযশা সাহিত্যিক পণ্ডিত সকলক বিতুষ্ট কৰি মুল বিষয়বস্তুৰ পৰা নিলগাই ৰখা কাৰ্যই সামাজিক প্ৰমূল্যবোধ থকা লোকক ব্যথিত কৰিছে তথা এনে স্বাৰ্থন্বেষী লোকৰ দ্বাৰা সম্পাদিত কাৰ্যই বৃহত্তৰ জাতীয় স্বাৰ্থৰ প্ৰতি নেতিবাচক প্ৰভাৱ যে পেলাব ই ধ্ৰুৱপ। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষিত যুৱচাম তথা সাহিত্য-সংস্কৃতি প্ৰেমী সকলৰ তেনে সভা সমিতিৰ জড়িত হৈ জাতীয় দায়িত্ববোধ পালন কৰাটোৱেই হৈছে সময় তথা পৰিস্থিতিৰ আহবান।

দ্বিতীয়টো, সমস্যা হ'ল সাংস্কৃতিক অৱক্ষয়। এই বিধ সমস্যাই সমগ্ৰ বিশ্বৰ থলুৱা জনগোষ্ঠী সমূহৰ বাবে বিশ্বায়নে প্ৰদান কৰা কুৰি আৰু একবিংশ শতিকাৰ জটিল সমস্যা হিচাপে ইতিমধ্যে প্ৰতীয়মান হৈছে। জাতীয় সাংস্কৃতিক সমলসমূহৰ সঠিক তথ্য উদঘাটন, পুংখানুপুংখ অধ্যয়ন তথা বিশ্লেষণ আৰু ব্যৱহাৰ অবিহনে কোনো জাতিৰ সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা সুস্থিৰ নহয়। আজিৰ তাৰিখৰ তানি গোষ্ঠীৰ কোনো জনগোষ্ঠীৰে জাতীয় সমলসমূহ প্ৰকৃতপক্ষে অত্যন্ত চহকী এই জনগোষ্ঠী সমূহৰ মৌলিক সাংস্কৃতিক অধ্যয়নৰ এক অনুষ্ঠান অতীব প্ৰয়োজন। এই অধ্যয়ন কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে বিলুপ্তিৰ পথত গতি কৰা জাতীয় সমল সমূহৰ পুনৰ উদঘাটন কৰি সম্পূৰ্ণ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বিশ্লেষণৰ জৰিয়তে প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিলে ঈপ্সিত লক্ষ্যত উপনীত হ'ব পাৰি। ইয়াৰ বাবে উল্লিখিত জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক মহাসভাৰ নেতৃত্বই সন্মিলিত প্ৰক্ৰিয়াৰে কাম কৰিলে প্ৰকৃত সমস্যাৰ মোকাবিলা কৰি বিশ্বৰ দৰবাৰত আমাৰ বাৰেৰহনীয়া সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমাক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পৰা যাব আৰু তেতিয়াই আমি গৌৰৱেৰে (অহংকাৰ নহয়) কম We are the sons of Abotani.

তৃতীয় উল্লেখযোগ্য সমস্যাটো হ'ল ৰাষ্ট্ৰযন্ত্ৰই পূৰ্বাঞ্চল পৰা অত্যাধিক সম্পদ আহৰণৰ প্ৰৱনতা। পেট্ৰলিয়াম জাত সামগ্ৰী কয়লা তথা আন আন খনিজাত দ্ৰব্যৰ নিসৰন তথা এইবোৰৰ পৰা সৃষ্ট প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আদিয়ে অঞ্চলটোৰ আৰ্থ সামাজিক দিশত প্ৰভূত প্ৰভাৱ পেলায়। তাৰোপৰি যোৱা কিছু দশকৰ পৰা নিৰ্মিত, নিৰ্মিয়মান তথা প্ৰস্তাৱিত জলবোমা সদৃশ নদীবান্ধ প্ৰকল্প সমূহে অৰুণাচল প্ৰদেশ তথা অসমত বসবাস কৰা তানি গোষ্ঠীৰ সমাজ জীৱনত এক বিৰূপ প্ৰভাৱ যে পেলাব ই সহজেই অনুমেয়। বাকীবোৰ দিশক একাষে ৰাখি কেৱল আমাৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা আহৰণ কৰা তথ্যই অঞ্চলটোৰ জৈৱ বৈচিত্ৰতাত যে এই প্ৰকল্প সমূহে এক অকল্পনীয় বিনাশ মাতিব ই প্ৰায় নিশ্চিত। ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ পৰা ইয়াক নিশ্চিতভাৱে ক'ব পাৰি যে তানি গোষ্ঠীৰ লোকে

পাহাৰীয়া খেতিত ৩০ ৰ পৰা প্ৰায় ৫০ বিধ শস্যৰ খেতি কৰে। উক্ত পদ্ধতিৰ কৃষি কাৰ্যত জলসিঞ্চনৰ জৰিয়তে পানীৰ প্ৰয়োগ কৰা নহয় আৰু ই সম্পূৰ্ণ বৰষুণৰ পানীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল (Rainfed Agriculture)। একেদৰে নদীৰ পানী ভাগ ভেটা দিয়াৰ ফলত অঞ্চলটোৰ কাষৰ কৃষি ভূমিত পানীৰ পৰিমান মুল জলপৃষ্ঠতকৈ অতিৰিক্তভাৱে জমা হয়। ফলত মাটিৰ মুল গঠন প্ৰক্ৰিয়াত বাধা প্ৰদান কৰে। এনেদৰে জমা হোৱা পানীয়ে মাটিৰ প্ৰয়োজনীয় পুষ্টিকৰ মৌলসমূহৰ বিশৃংখল হৈ উৰ্বৰা শক্তি নষ্ট কৰে। অন্যহাতে পাহাৰৰ অৰ্ধসমতলীয়া তথা জুৰিৰ পৰা নলা খান্দি পথাৰলৈ পানীভাগ বোৱাই লৈ যায়। বিপৰীতে বোৱতী নদীৰ পানীভাগ পাহাৰৰ ওপৰ ঠাইত ভেটা দি পানী ভাগৰ সিংহভাগ বন্ধ কৰাৰ ফলত এই অঞ্চলসমূহত পানীৰ নাটনি হয়। এনে কৰাৰ ফলত খেতি মাটি কৃষি কাৰ্যৰ বাবে অনুপযোগী হয়। পাহাৰীয়া খেতিৰ ৫০ সংখ্যক তথা পানী খেতি (Wet Rice Cultivation)ৰ ৩০ সংখ্যক মুঠ ৮০ সংখ্যক শস্য বিপন্ন হয়। একেদৰে কৃষিভূমিৰ অনুৰ্বৰতাৰ বাবে অন্য অৰণ্যাঞ্চলত খেতি কৰিবলৈ কৃষক সকল ধাৱমান হ'ব যিয়ে বিস্তীৰ্ণ অৰণ্যভূমিৰ উন্নত জৈৱ বৈচিত্ৰক বিপন্ন কৰি তুলিব। প্ৰণিধান যোগ্য যে তানি গোষ্ঠীৰ মিচিং (TMPK, MMK) তথা অন্যান্য ছাত্ৰ ও সামাজিক জাতীয় সংগঠনৰ নেতৃত্বই অহৰহ এই প্ৰকল্প সমূহৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰতিবাদ জনাই আহিছে আৰু ই জাতীয় জীৱনৰ দায়বদ্ধতা প্ৰকাশ কৰাতো আশাব্যঞ্জক যদিও তেওঁলোক কিমান দূৰ সফল হয় ই সময়েহে নিৰূপন কৰিব। সবিশেষ এই ক্ষুদ্ৰ পৰিসৰত আলোচনাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত নহয় বাবে পাছৰ পৰ্যায়ত পুংখানুপুংখ আলোচনাৰ বাবে লেখাটিৰ মুখনি মাৰিছো।

কৃতজ্ঞতা ঃ গৱেষণাৰ সমুদায় খৰচ বহন কৰা পণ্ডিত গোবিণ্ড বল্লভ পন্ট হিমালয় বিকাশ প্ৰতিষ্ঠানৰ মাননীয় সঞ্চালক তথা একে প্ৰতিষ্ঠানৰ উত্তৰ-পূৱ শাখাৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ডং প্ৰসন্ন কুমাৰ সামল, বিজ্ঞানী ডং সতীশ চন্দ্ৰ আৰ্য, অগ্ৰজ প্ৰতীম বন্ধু মিহিন দঃলঃ, ডং লৌচামবাম জীতেন্দ্ৰ সিং, ভাতৃ প্ৰতীম বন্ধু দুৰ্লভ ঘোষ, ডাগম কাট, দেবা পাঃছি, ডয় টাৰাক তথা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ সমূহ কৰ্মীক ধন্যবাদ জনালো। এই ছেগতে ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ সময়ছোৱাত বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহযোগিতা আগবঢ়োৱা ৰোম্‌গং গাঁৱৰ বন্ধু টাজিং জামৌ, টাটে জামৌ, টাকেং জামৌ, টাবম মিঃজে, মপুং গাঁৱৰ টাট্রে জেৰাং, পাংগ' গাঁৱৰ টুঃনুং টেডী, ৰেঙৌ গাঁৱৰ তাপোম তাবি, পান গাঁৱৰ তাকাৰ দুঃপাক, তাদি পানৰ অয়াৰ গাৱ, দঃচিং গাঁৱৰ টাপিৰ মিঃজে, চিক' গাঁৱৰ লকৰাম দাই, আলম য়ম্মন তথা উল্লিখিত গাঁওসমূহৰ গাঁওবুঢ়া সকলক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো। থকা-মেলাৰ সুবিধা কৰি দিয়া ৰোম্‌গং মহকুমাৰ মহকুমাধিপতি শ্ৰীযুত তাৰঃ মিঃজে, শিক্ষক টি. মিঃবাং তথা দামৰৌ গাঁৱৰ বাঃলম পাটিনলৈ ধন্যবাদ থাকিল।

উদ্‌ধৃত তথ্যৰ উৎস :

(1) অন্তৰংগ আলাপ : (২০১০) মিহিন দঃলঃৰ সতে (দঃলঃ এজন জ্যেষ্ঠ গৱেষক)।
(2) ৰয়,শচীন : (১৯৫০) Aspects of Padam Minyong Culture, Director of Research, Govt. of Arunachal Pradesh, Itanagar.
(3) Nyori, Tai (1993) The Adis, People and their Culture, OMSONS Publication, Rojouri Building, New Delhi, India.
(4) Annonymous (2009): Annual Progress Report, GBPIHED, NE Unit, Vivek Vihar, Itanagar
(5) Personal Communication with Mr. T. Mibang, Asst. Teacher, Rumgong Higher Secondary School on 11-8-2008 at Rumgong Village.
(6) Personal Communication and focus group discussion with Nini Tapak and Villagers of Riga 23rd Sept. 2011 at Riga Village.
(7) Personal Communication with Lokram Dai and Alom Yommin on 27th Nov. 2011 at Sikko Village, Upper Siang.
(8) Personal Communication with Mr. Ingong Yompeng at Sibuk Village on 22rd Nov. 2011, Upper Siang.

মিবুৰ তাগিৰ কাঃনাম

ৰামেশ্বৰ মেদক

আদিম অৱস্থাৰ পৰাই মানুহে প্ৰকৃতিৰ তাণ্ডৱৰ সৈতে মুখামুখি হৈ আহিছে৷ বানপানী, ভূমিকম্প, আগ্নেয়গিৰি ধুমুহা, বৰষুণ আদি প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগবোৰ কোনোবা অদৃশ্য শক্তিৰ প্ৰভাৱত সংঘটিত হয় বুলি ধাৰণা কৰি মানুহে সেইবোৰ প্ৰভাৱৰ পৰা ৰক্ষা পাবৰ বাবে মনতে এক দৈবশক্তি সম্পন্ন অতিপ্ৰাকৃতিক শক্তিৰ প্ৰতি ভক্তি প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ লয়৷ মানুহৰ সেই আদিম বিশ্বাসপ্ৰসূত কাৰ্যাবলীয়েই পৰৱৰ্তী কালত ধৰ্মৰ ৰূপ লয়৷ ধৰ্মীয় কাৰ্যাৱলীৰ চোৱা-চিতা কৰিবলৈ মানৱ সমাজত আপোনা-আপুনি এচাম লোকৰ সৃষ্টি হ'ল যাক পুৰোহিত বুলি অভিহিত কৰা হয়৷ মিবু সকল হ'ল মিচিং সমাজৰ এক শ্ৰেণীৰ পুৰোহিত৷ তেওঁলোকে আঃবাং গোৱাৰ সময়ত তেওঁলোকৰ গাত দেৱতা লাওঁ মানুহৰ ভূত-ভৱিষ্যত দুখ-দৈনা আদিৰ বিষয়ে সবিশেষ ক'ব পাৰে বুলিয়েই তেওঁলোকক দৈৱশক্তি সম্পন্ন লোক বুলি ভবা হয়৷ সুখ-দেন নিবাৰণৰ উপায় দিব পৰা ক্ষমতাৰ বাবেই মিসকল সমাজৰ মংগল৷ সাধক বুলি ভাৱি মিচিং সমাজে তেওঁলোকক এক সুকীয়া আসন প্ৰদান কৰি আহিছে৷ সম্প্ৰতি মিচিং সমাজত মিবুৰ বিলুপ্তি ঘটিছে যদিও তেওঁলোকৰ প্ৰতি মিচিং মানুহৰ আস্থা আজিও অটুট আছে৷

ইংৰাজী ভাষাৰ পুৰোহিত শব্দটো (PRIEST) লেটিন ভাষাৰ পন্টিফোৰ (PONTIFEX) পৰা অহা৷ ইয়াৰ আভিধানিক অৰ্থ হ'ল সাকো গঢ়োতা৷ পুৰোহিতজন একে এগৰাকী ব্যক্তি যিজনে মানুহ আৰু ভগৱান বা অতি প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ মাজত সাকো গঢ়িব পাৰে৷ অতি সৰল অৰ্থত ভগৱান বা দেৱ-দেৱী আৰু মানুহৰ মাজত মধ্যস্থতাকাৰী হিচাপে থিয় হৈ মানৱ সমাজৰ কল্যাণ সাধন কৰিব পৰা লোকজনকে পুৰোহিত বুলি কোৱা হয়৷ মিচিং সমাজৰ পুৰোহিত গৰাকীক মিৰু বুলি ভৱা হয়৷ অধ্যাপক নাহে পাদুনৰ মতে মিবুৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ হ'ল মি 'মানুহ আৰু বু 'পিতৃ' অৰ্থাৎ মানৱ জাতিৰ পিতৃ । মিৰুৱে তানি অৰ্থাৎ মানৱ জাতিৰ ইতিহাস গীতৰ দ্বাৰা ব্যক্ত কৰাৰ বাবেই সম্ভৱত এই নাম দিয়া হৈছে৷"

মিচিং সমাজত মিবুৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে দুটামান লোককথা শুনা যায়৷ প্ৰথম লোককথা মতে পৃথিৱৰী প্ৰথম মানৱ আবুতানিয়ে দঃঞ্জিৰ জীয়েক য়াচিক বিয়া কৰাইছিল৷ সেই সয়মত পৃথিৱীত খাদ্যৰ নাটনি হৈছিল৷ সেয়েহে এদিনাখন আবুতানিয়ে খাদ্য-শস্য বিচাৰি শহুৰেকৰ তালৈ যাত্ৰা কৰিলে৷ বাটতে আবুতানিয়ে কাজে য়াগেৰ ঘৰত উপস্থিত হ'ল৷ তেওঁ কংজে ৰাংগৰ ওচৰত পৃথিৱীৰ খাদ্য নাটনিৰ সকলো কথা বিবৰি ক'লে৷ আবুতানিৰ কথা শুনি কাজে য়াংগই মৰমতে কিছু শসা দি সেইবোৰ ৰোপনৰ যাৱতীয় পৰামৰ্শও আগবঢ়ালে৷ শস্য ভাল হ'লে পাঁচ বছৰৰ মূৰত কঃজে য়াংগৰ নামত এটা সকাম ৰাজহুৱাকৈ পাতিবলৈ আবুতানিৰ পৰা প্ৰতিশ্ৰুতি আদায় কৰিলে৷ আবুতানিয়ে শস্যৰ বীজ লৈ পৃথিৱীলৈ উভতি আহি কাজে ৰাগেৰ নিৰ্দেশমতে শস্য সিঁচি পাঁচদিনলৈকে পথাৰলৈ গৈ শস্য চোৱা নাছিল৷ পাঁচ দিনৰ মূৰত পথাৰলৈ গৈ দেখে যে কপৌ চৰায়ে শস্য খাই শেষ কৰিলে৷ তাকে দেখি আবুতানিয়ে বৰ বেজাৰ পাই কান্দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে৷ এনেতে হাবিৰ পৰা চেউকাৰী নামৰ এগৰাকী দেবতা ওলাই আহি আবুতানিৰ দুখৰ কথা সুধিলে৷ আবুতানিয়ে চেউকাৰীৰ ওচৰত সকলো ঘটনা বিৱৰি ক'লে৷ চেউকাৰীয়ে ততালিকে ধেনু ঝাঁড়েৰে কপৌবোৰক বধ কৰে৷ কপৌ চৰাইৰ টৌটোলাত থকা ধান উলিয়াই আবুতানিয়ে পুনৰ সিঁচিলে৷

কঃজে য়াংগই 'আলি'ৰ প্ৰতিদান হিচাপে আৰু চেউকাৰীয়ে চৰাই বধ কৰি সহায় কৰাৰ নিমিত্তে এটা ডাঙৰ পূজা দিয়াৰ চৰ্ত আছিল৷ সেই চৰ্তমতে আবুতানিয়ে খেতি চপোৱাৰ পিছত উক্ত পূজা পতাত লাগি গৈছিল৷ চেউকাৰীয়ে কেনেকৈ, কিদৰে উজ পূজা পাতিব লাগে সকলো বুজাই দিছিল৷ সেইমতে আবুতানিয়ে এটা মুচুৰ সাজিলে৷ এই সকামত বহুত মানুহ সমাগম হৈছিল আৰু চেউকাৰীয়ে নিজেই মধ্যস্থতা কৰি পূজাৰ কামত নিৰ্দেশ দিছিল৷ এই পূজাৰ মুংগং হিচাপে চেউকাৰীয়ে গাঁৱৰ মানুহৰ পৰাই এজনক বাছি উলিয়াইছিল৷ তেওঁ যুংগুপ্তক লাগতিয়াল কথা আৰু আঃবাংবোৰ শিকাই দিছিল৷ মুংগুওঁৰ লগে লগে গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুৱে পূজা সম্পাদনাৰ কামত আৰু গীত-মাতত যোগ দিব লাগে৷ পূজাৰ মাজভাগত যুগেওঁৰ গাত দেৱতাই লভে আৰু আঃবাৰ যোগেদি গাঁৱৰ ৰাইজক ভূত-ভৱিষ্যতৰ আপদ-বিপদ, থকা-মেলা, সুখ-শান্তি, খেতি বাতি ইত্যাদিৰ বিষয়ে কৈ দিয়ে৷ এই যুংগৃওঁৰ

পৰাই মিবুৰ উৎপত্তি হৈছে বুলি মিচিং সমাজত বিশ্বাস আছে।

দ্বিতীয় লোক কথামতে ডঃৰ নামৰ মানুহজনৰ ৰঃব আৰু নিঃব নামৰ দুজন সন্তান আছিল। ডঃৰৰ মৃত্যৰ পাছত দুই ভাই- ককাইৰ মাজত পৈতৃক সম্পত্তিৰ বাবে দুৰ্ঘোৰ কাজিয়া লাগিল । ভায়েক-ককায়েকৰ কাজিয়াৰ বাবে দুয়োৰে মাজত দেৱগণে কেইটামান প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰিলে। ৰঃব ভোটা বুদ্ধিৰ আৰু ঈৰ্ষাপৰায়ণ আছিল। আনহাতে নিঃব বুধিয়ক আছিল। স্বাভাৱিকতে নিঃবই দেৱতা সকলৰ কৃপা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল আৰু দেৱগণে আয়োজন কৰা প্ৰতিযোগিতাত নিঃব সুকলমে উত্তীৰ্ণ হ'ব পাৰিছিল। সেয়েহে দেৱতাসকলৰ সিদ্ধান্ত মৰ্মে নিঃবই ডঃৰৰ সকলো সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী হোৱাৰ অধিকাৰ লাভ কৰিলে। আনহাতে প্ৰতিযোগিতাত পৰাস্ত হৈ ৰঃবই হতাশাত নিঃবৰ পৰা বিদায় লোৱাৰ সিদ্ধান্ত ললে। বিদায় পৰত ৰঃবই নিঃবক তাৰ চকুযুৰিক কৌপাতেৰে ঢাকি ধৰিবলৈ ক'লে। সেইমতে নিঃবই নিজৰ চকুযুৰিক কৌপাতেৰে ঢাকি ধৰিলে। কিন্তু ৰঃবই নিজকে দঃয়িং চাবৰণ নামৰ কাল্পনিক জাল এখনেৰে মেৰিয়াই লৈ অদৃশ্য হৈ পৰিল। ফলত নিঃবই ৰঃবক দেখা নোপোৱা হৈ পৰিল কিন্তু ৰঃবই নিঃবক দেখা পাই থাকিল। সেয়েহে ৰঃবই তাৰ হিংসুক আচৰণ চৰিতাৰ্থ কৰিবৰ বাবে সুবিধা পাই থাকিল । কালক্ৰমত ৰঃবৰ সতি-সন্ততিসকলক অপম নামেৰে জনাজাত হ'ল। ৰঃবৰ লগতে বিভিন্ন অমাংগলিক দেৱ-দেৱীবোৰে সুযোগ পালেই নিঃব বা মানৱ সন্তানৰ ওপৰত নানা ধৰণৰ বেমাৰ-আজাৰ, অপায়-অমংগল, মাৰি-মৰক আদি নিক্ষেপ কৰে। ফলত মানুহৰ নানা ধৰণৰ ৰোগ-ব্যাধি হয়। মানুহৰ ওপৰত আৰোপ কৰা এনে অমাংগলিক কাৰুকাৰ্যৰ বিনিময়ত মানুহৰ পৰা পূজা আদায় কৰাৰ বাবে অপমবোৰে মানৱ সন্তানক অপহৰণ কৰি নি মিবু হিচাপে দীক্ষা দিয়ে। এনেকৈয়ে মিচিং সমাজত মিবুৰ সৃষ্টি হয় বুলি বিশ্বাস আছে।

এগৰাকী মিবুৱে মিবু দাগনাম বা মিবু চুমনাম অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে ৰোগ বা অপায়-অমংগলৰ কাৰণবোৰ বিচাৰি উলিয়ায়। মিবু দাগনামৰ বাবে প্ৰথমে এটা বেদী তৈয়াৰ কৰা হয়। মিবুৰ অগং বা আলধৰা ব্যক্তিজনে পিঃৰ বনৰ লগতে নানা তৰহৰ বনৰীয়া গছ বনৰ পাত আদিৰে বেদীখন সাজি উলিয়ায়। সেই বেদীৰ সন্মুখতে মিবুৱে এজাক ডেকা-গাভৰুৰ সংগত আঃবাং গাই আঃবাঙৰ তালে তালে য়কচা জোকাৰি নৃত্য কৰে। নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ আঃবাং গোৱাৰ অন্তত মিবু গৰাকীৰ গাত দীক্ষাকাৰী দেওভূতে লম্ভে। এই দেওভূতেই মিবুজনক মাধ্যম হিচাপে লৈ মানুহৰ ৰোগ-ব্যাধিৰ কাৰণবোৰ মানুহৰ আগত প্ৰকাশ কৰে। মিবুজনৰ গাত দেও লম্ভাৰ সময়ত তেওঁ বাহ্যিক জ্ঞানশূণ্য হৈ পৰে। তেনে অৱস্থাত তেওঁ কি কৈছিল সেই কথা তেওঁ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ ঘূৰি অহাৰ সময়ত ক'বগৈ নোৱাৰে। তেওঁৰ কথাবিলাক মিবু দাগনামৰ সময়ত সমবেত ৰাইজে শুনি মনত ৰাখে। দেও লম্ভাৰ কিছু সময় পিছতেই তেওঁ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ ঘূৰি আহে আৰু অচেতন অৱস্থাত তেওঁ কোৱা কথাবোৰ গৃহস্থৰ লগতে সমবেত ৰাইজৰ পৰা শুনি সেইবোৰৰ পাঠোদ্ধাৰ কৰি যাৱতীয় দিহা-পৰামৰ্শ বা মাৰি-মৰকৰ প্ৰতিবিধান দিয়ে।

মিচিং সকলৰ যিকোনো মাংগলিক অনুষ্ঠানতে পঃৰ আপং অপৰিহাৰ্য, মিবু দাগনামো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। নিৰ্দিষ্ট নীতি- নিয়মৰ মাজেদি বনোৱা পঃৰ আপংখিনি এগৰাকী মহিলাৰ হতুৱাই তাঃচুগত চকোৱা হয়। তাঃচুগৰ পৰা প্ৰথমে নিগৰি ওলোৱা আপংখিনিৰ চোক নাথাকে । এনে আপঙক কাদলাদ মাঃনাম আপং বুলি কোৱা হয়। দৈনন্দিন ব্যৱহাৰৰ বাবে চকা আপঙত এনেদৰে প্ৰথমেই নিগৰি অহা আপংখিনিক পুনৰ তাঃচুগত ঢালি দিয়া হয়। তেতিয়া ইয়াৰ চোক বাঢ়ে। পিছে মিবু দাগনাম অনুষ্ঠানত এই কাদলাদমাঃনাম আপংখিনিকে পাত্ৰ এটাত লৈ মিবুৱে তেওঁৰ পিতৃ পুৰুষসকলক স্মৰণ কৰি আহুতি দিয়ে। নিশা কুকুৰাই ডাক দিয়াৰ আগতেই মিবু দাগনাম পৰ্ব শেষ হয়। তেতিয়া মিবুৱে এখন পৰিস্কাৰ কৌপাতেৰে তাঃচুগৰ উপৰিভাগ ঢাকি ৰাখে। পিছদিনা পুৱা তেওঁ কৌপাতখন আঁতৰাই তাতে মঙ্গল চায়। পঃঞ্গত ডাঙৰ বা সৰু জীৱজন্তুৰ খোজৰ চিন দেখিলে সেইবোৰৰ পাঠোদ্ধাৰ কৰি গৃহস্থ বা সমবেত ৰাইজক বুজাই দিয়ে। অৱশ্যে পঃঞ্গত মঙ্গল চোৱা পৰ্বটো মিবু দাগনামৰ অপৰিহাৰ্য অংশ নহয়। গৃহস্থই অনুৰোধ কৰিলে মিবু গৰাকীয়ে মিবু দাগনাম অনুষ্ঠানত এই পৰ্বটোও সংযোজন কৰি দিব পাৰে ।

য়কচা : মিবুৱে মিবু দাগনাম কাৰ্য সম্পাদন কৰিবৰ বাবে য়কচা ব্যৱহাৰ কৰে৷ য়কচাখন দেখিবলৈ এখন দীঘল তৰোৱালৰ দৰে; কিন্তু তৰোৱালৰ দৰে বেকা নহৈ য়কচাখন পোন। য়কচা তীব্ৰতীয় সংস্কৃতিৰ অংশ বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। মিচিং তথা তানি গোষ্ঠীৰ লোকসকল মংগোলীয়াৰ পৰা প্ৰবজন হৈ অহাৰ পথত তিব্বতত লো-লক্কৰৰ সংস্পৰ্শলৈ আহে। য়কচাখন অষ্ট ধাতুৰে নিৰ্মিত। মিবুৱে ব্যৱহাৰ কৰা য়কচাখনক জীৱিত আৰু নিৰ্জীৱ এই দুই শ্ৰেণীত ভগোৱা হয়। নিৰ্জীৱ য়কচাপাত কোনো মাংগলিক কামত ব্যৱহাৰৰ উপযোগী নহয়। জীৱিত য়কচাখনৰ কেইটামান বৈশিষ্ট্য আছে। মিবুৰ অজ্ঞাতে সেইখন কোনোবাই চুৰি কৰি নিলেও নিশা কুকুৰাই ডাক দিয়াৰ আগতেই পুনৰ মিবুৰ হাতলৈ ঘূৰি আহে। দ্বিতীয়তে, মিবুৰ সন্মতি বা আদেশ অবিহনে আন মানুহে য়কচাখন খাপৰ পৰা টানি উলিয়াব নোৱাৰে। তৃতীয়তে, মিবু দাগনামৰ সময়ত তেওঁ দেওভূতৰ জগতত গৃহস্থৰ পিতৃপুৰুষ সকলক বিচাৰি যোৱাৰ সময়ত আন দেওভূতে তেওঁক আগছি ধৰে। সেইবোৰক ছত্ৰভংগ দিবৰ বাবে মিবুৱে য়কচাখন আত্ম ৰক্ষাৰ আহিলা হিচাপে

ব্যৱহাৰ কৰে। চতুৰ্থতে, মিবু দাগনামৰ সময়ত নৃত্যৰ তাল ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে য়কচাখন ব্যৱহাৰ কৰে। তদুপৰি যিসকল ব্যক্তি মিবু দাগনাম অনুষ্ঠানত উপস্থিত থাকে সেইসকলৰ মাজত দুই এবছৰৰ ভিতৰত মাৰি মৰক আদিৰ প্ৰভাৱত পৰিব লগা ব্যক্তি থাকিলে য়কচাখনে তেনে লোকক বিচাৰি উলিওৱাত সহায় কৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। মিৰু দাগনাম অনুষ্ঠানৰ আগমুহূৰ্তত মিবুৱে নানা স্তুতি। গাই য়কচাখনক আদৰে মানি লয়। প্ৰাৰম্ভিক আঃবাং গোৱাৰ পাছত মিবুৱে কুকুৰা কণীৰে য়কচাখন সানে। এটা পাত্ৰত কাদলাদমাঃনাম আপং লৈ সেই আপং য়কচাখনেৰে তাঃচুগত নিক্ষেপ কৰি য়কচাখনৰ উপৰি পুৰুষক জলপিণ্ড দান কৰে। তাৰ পাছতহে আঃবাঙৰ মুল পাঠলৈ আগবাঢ়ে। মিবু এগৰাকীক তেওঁৰ দীক্ষাকাৰী আপমে য়কচাখন প্ৰদান কৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। এগৰাকী মিবুক য়কচাখন প্ৰদান কৰাৰ আগতে আন গৰাকী মিবুৰ হাতত য়কচাখন থাকে। পূৰ্বপুৰুষ মিৰুজনৰ মৃত্যু হ'লেহে নতুনকৈ এগৰাকী মিবুক দিক্ষা দিয়া হয়৷ সেয়েহে এপাত য়কচাৰ নিজাকৈ এটা পুৰুষাক্ৰম থাকে। মিবু দাগনাম পৰ্ব আৰম্ভ কৰাৰ আগমুহূৰ্তত মিবুগৰাকীয়ে সেই উপৰিপুৰুষ মিৰুসকলক শ্ৰদ্ধা আৰু উপচাৰ বা আহুতি প্ৰদান কৰাৰ পিছতহে মিবু দাগনাম কাৰ্য সুকলমে সম্পাদন কৰিব পাৰে। মিবুৰ সেই পুৰুষানুক্ৰমৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এপাত য়কচা কিমান দিনীয়া পুৰণি তাৰ এটা সম্যক ধাৰণা কৰিব পাৰি ।

মিবু দাগনাম অনুষ্ঠানৰ উপৰিও মঙ্গল চাবৰ বাবে য়কচাখন ব্যৱহাৰ কৰে। য়কচাৰ লগত প্ৰায় অংগাংগীভাৱে সংলগ্ন সামগ্ৰীবোৰ হ'ল আপং, আদা, কণী আৰু চাউল। মঙ্গল চাবৰ বাবে য়কচাখন ব্যৱহাৰ কৰাৰ সময়ত মিবুৱে কাদলাদমা নাম আপন্তেৰে য়কচাখন ধোৱে, যাক পূদেঃনাম বুলি কোৱা হয়। দ্বিতীয়তে, দঃঞ্জি পালক সাক্ষী কৰি কণীটো কেচা অৱস্থাতে টুকুৰাকৈ কাটি লয়। তৃতীয়তে, মঙ্গল চাওঁতা গৃহস্থৰ ঘৰৰ চাৰিওকাষে কোনো অমংগলীয়া শক্তি বা আন প্ৰতিবন্ধক থাকিলে আদা টুকুৰা কাটি এনে অপশক্তিৰ উৰ্ধলৈ নিজকে তুলি লয়। এতিয়া থোকৰ পৰা ছিঁঙি অনা ধানখিনি হাতেৰে বাকলি গুচাই লৈ তেনে চাউলখিনি য়কচাৰ জোঙা মূৰৰ পৰা তললৈ ঢালি দিয়া হয়। এডাল জীৱিত য়কচাই তেনে দৰে হাতেৰে বাকলি গুচোৱা চাউল শুহি লয়। তেনেদৰে ঢালি দিওঁতে য়কচাত দুই এটা চাউল লাগি ধৰিলে উৰম দকচুদাগ বুলি কোৱা হয় আৰু এটাও চাউল লাগি নধৰিলে উৰম পাচুম একেবাৰে ভাল নহয় বুলি কোৱা হয়। তেনে কৰাৰ ফলত কোনো এটা চাউল যদি টুকুৰা হৈ যায় তেন্তে ইয়াক মৃত্যুৰ আগজাননী বুলি অভিহিত কৰা হয়। আনহাতে কোনো চাউল যদি য়কচাৰ ধাৰাল অংশইদি বাগৰি গৈ নালত থকা ধাতৰ পাতত লাগি নিৰ্দিষ্ট এক চাৰিসীমাৰ বাহিৰ হৈ যায় তেন্তে পৰিয়ালটো মাজত, কোনোবা এজন য়াল গুলা চিপানাক দুং বুলি ধাৰণা কৰা হয়। মিবুৱে য়কচাত কাণ পাতি শুনি তেনে ব্যক্তিক বিচাৰি উলিয়ায়।

দগনী :- য়কচাৰ ক্ষেত্ৰত হোৱাৰ দৰে দগনীৰ ক্ষেত্ৰতো জীৱিত আৰু নিৰ্জীৱ দগনী পোৱা যায়। নিৰ্জীৱ দগনীৰ কোনো ব্যৱহাৰিক মূলা নাই। এক সাধাৰণ পৰীক্ষাৰ সহায়ত নিৰ্জীৱ আৰু জীবিত দনী বাচি উলিয়াব পাৰি। হাতেৰে বাকলি গুচোৱা কেইটামান চাউলৰ ওপৰত এটা দগন ধৰি থাকিলে ই চাউলবোৰক নিজৰ গালৈ টানি আনে। অবশ্য চুম্বকে লো আকৰ্ষণ কৰাৰ তীব্ৰতাৰ সৈতে এনে আকৰ্ষণ তুলনীয় নহয়। ইয়াৰ কাৰ্য ক্ষমতা মিবুৱেহে নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে। নিৰ্জীৱ দগনীবোৰে মিৰুৰ আদেশ-নিদেশৰ প্ৰতি কোনো ধৰণৰ প্ৰতিক্ৰিয়া নেদেখুৱায়। সাধাৰণতে দগনী মিবুসকলৰ দীক্ষাকাৰী আপমবোৰেহে প্ৰদান কৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। এগৰাকী মিবুক তেওঁৰ জীৱনকালত মিৰুত্ব অনুশীলন কৰিবৰ বাবে মুঠতে এঁকৈশটা দগনী প্ৰদান কৰা হয়। যিমান সোনকালে মিৰু গৰাকীৰ মৃত্যু হয়। অৱশ্যে এই এঁকৈশটা দগনী হেৰাই গ'লে নতুবা বাৰ্তা বহন ক্ষমতা হেৰুৱাই পেলালে তেওঁক নতুনকৈ একোটা দগনী প্ৰদান কৰে। মিবুগৰাকীয়ে লোভত পৰি অভোজনীয় পদ্য সামগ্ৰী ভোজন কৰিলে বা আপম বা আন দীক্ষাকাৰী দেৱতাৰ দৃষ্টিত কিবা অপৰাধ কৰিলে আপমে নগ্নীৰ বাৰ্তা বহন ক্ষমতা হ্ৰাস কৰি পেলায়। ফলত মিৰুগৰাকীৰ দৌৰাত্মৰ বাবে দগনীৰ ক্ষমতা ক্ৰমাৎ হ্ৰাস হৈ গৈ এসময়ত ই নিৰ্জীৱ বা নিস্ক্ৰিয় হৈ পৰিব পাৰে। দগ্নীৰ লগত জড়িত আন এটা লোকবিশ্বাস এয়ে যে এগৰাকী মিবুৱে কোনো এঘৰত মিৰু দাগনাম কৰিবলৈ হ'লে অনুষ্ঠানৰ আগমুহূৰ্তত গৃহস্থৰ হতুৱাই হাতৰ মণিবন্ধত দগনীটো বান্ধি দিবলৈ। দিয়ে। ইয়াৰ অৰ্থ এই যে গৃহস্থৰ মৃত উপৰি পুৰুষসকলক দেৱলোকত বিচাৰি উলিয়াবৰ বাবে গৃহস্থৰ মৃত উপৰিপুৰুষসকলক দেবলোকত বিচাৰি উলিয়াবৰ বাবে মিৰুগৰাকীয়ে এটা পাৰপত্ৰ লাভ কৰে। ক্ষমতা আছে বুলিয়েই মিবুৱে কোনো উদ্দেশ্য নোহোৱাকৈ দেৱলোকত প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰে। দেৱলোকৰ প্ৰৱেশদ্বাৰত মিবুৱে দগনীটোক দেখুৱাই অমুকাটো পৰিয়ালৰ দুখ দৈন্য নিবাৰণৰ বাবে পৰিয়ালটোৰ মৃত উপৰিপুৰুষসকলক বিচাৰি উলিয়াই দুখ দুৰ্গতিৰ কাৰণবোৰ জানি লয়। কিন্তু তাগিৰ কাংনাম বা মণ্ডুল চোৱা অনুষ্ঠানৰ ক্ষেত্ৰত মিৰুৱে তেওঁৰ উপৰিপুৰুষ তথা দীক্ষাকাৰী দেৱতাগৰাকীক মনৰ ভিতৰত স্মৰণ কৰি ব্যক্তি বা পৰিয়াল বিশেষৰ অপায় অমঙুলৰ কাৰণবোৰ ক'বৰ বাবে দীটোকে আদেশ দিয়ে। দগ্নীটোক মাধ্যম হিচাপে লৈ মিবুৰ দীক্ষাকাৰী দেৱতাগৰাকীয়ে তৎক্ষনাৎ ব্যক্তি বা পৰিয়ালটোৰ সমস্ত ইতিহাস তথ্য ভূত-ভবিষ্যত গননা কৰি তাৰ ফলাফল মিৰুজনক জনাই দিয়ে। দেৱতাগৰাকীৰ পৰা শুনা কথাখিনিকে মিবুৱে মঙ্গল চাওঁতা ব্যক্তিজনক জনাই দিয়ে। দগ্নীৰ জৰিয়তে দেৱতা আৰু মানুহৰ এনে প্ৰত্যক্ষ যোগাযোগ সম্ভৱ

হোৱা বাবে দগ্ীক মোবাইল ফোন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবৰ বাবে এগৰাকী ব্যক্তি মিবু হোৱাটো অপৰিহাৰ্য। অন্যথা দেৱভাষা আঃবাঙৰ পাঠোদ্ধাৰ সাধাৰণ ব্যক্তিৰ দ্বাৰা সম্ভৱ নহয়।

ওপৰৰ বৰ্ণনাই এই কথা প্ৰমাণ কৰে যে দগ্ী এবিধ দৈৱযুক্ত সামগ্ৰী। মিচিংসকলৰ এক পুৰণিকলীয়া বিশ্বাস এই যে জন্মৰ পাছৰ পৰা শুচি বা নামকৰণ কৰাৰ আগমুহূৰ্তলৈকে নৱজাতক সন্তানটো দেৱতাসকলৰ জিম্মাত থাকে। কিন্তু তাকে নামকৰণৰ জৰিয়তে মনুষ্যকৰণ কৰা হয়। নামকৰণৰ আগমুহূৰ্তলৈকে দেৱতাসকলৰ জিম্মাৰ পৰা নিজৰ হাতলৈ আনি মানুহে নৱজাতকৰ ওপৰত নিজৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবৰ বাবে নৱজাতকৰ হাত বা কঁকালত এটি দগ্ী বান্ধি দিয়। তেনে কৰাৰ ফলত দেৱতাসকলে কোনো ধৰণৰ কোপদৃষ্টি নৱজাতকৰ ওপৰত নিক্ষেপ কৰিব নোৱাৰে বুলি দাৰণা কৰা হয়। সাধাৰণ মানুহৰ এনে পৰম্পৰাগত বিশ্বাসমতে এইবুলি হকাবাধা কৰিব খোজে যে মৰমৰ আতিশায্যত এনে কৰা উচিত নহয়। দগ্ীৰ নিজস্ব এটা ক্ষমতা আছে। নৱজাতকৰ জন্মৰ সময়ত গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ বা পৃথিৱীৰ অৱস্থানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি দগ্ীটোৰ ক্ষমতাই নৱজাতকৰ ওপৰত বিৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিব পাৰে। বহুক্ষেত্ৰত এনে প্ৰতিক্ৰিয়া নৱজাতক সন্তানটো যৌৱনত ভৰি দিয়াৰ সময়তো প্ৰকাশ পাবগৈ পাৰে । গতিকে দীৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত সাৱধানতা অপৰিহাৰ্য। কেতিয়াবা এগৰাকী মিবুৱে মাটিত আঁচ পাৰি পাৰিও মঙল চাব পাৰে । তেওঁ তেনেই সাধাৰণ এটুকুৰা সৰু বাঁহ বা কাঠৰ মাৰি এডাল লৈ নিজে বহি থাকি হাতেৰে ঢুকি পোৱা দূৰত্বলৈকে মাটিত বিযোৰীয়াকৈ আঁচ টানি লয় । আঁচ টনাৰ সময়ত তেওঁ উশাহ বন্ধ কৰি লয়। দীঘে-পথালিয়ে তেনেকৈ আঁচ টনাৰ পাছত তেওঁ ঘৰবোৰত মাৰিডালেৰে জাপ মাৰি মাৰি মিবুৰ নিজা পদ্ধতিৰে অজান কিবা এটা গননা কৰে। তেনেকৈ গননা কৰাৰ সময়ত মাৰিডালেৰে ঘৰবোৰৰ কোনো এডাল আঁচ স্পৰ্শ কৰিলে গৃহস্থৰ অমঙ্গল হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অমঙ্গলীয়া কোনো ধৰণৰ সম্ভাৱনা দূৰতে বিদূৰ কৰিবৰ বাবে মিবুৱে পুনৰ গননা কৰি প্ৰতিকাৰৰ বিধান দিয়ে ।

ঘৰৰ ভেঁটি মাটি ঘৰ বান্ধিবৰ বাবে শুভ হয় নে নহয় এই কথা জানিবৰ বাবে গৃহস্থই নিজেও মঙল চাই লোৱা দেখা যায় । সন্ধ্যাপৰত গৃহস্থগৰাকীয়ে কেইটামান ধানৰ বাকলি গুচাই তৰা বা কৌপাতত চাৰিটাকৈ টোপোলা বান্ধে । এতিয়া গৃহস্থই উপৰিপুৰুষৰ নাম স্মৰণ কৰি ভেটি মাটিৰ চাৰিওচুকত টোপোলা চাৰিটা পুতি থয়। নিশা গৃহস্থই সপোন দেখে। সপোনৰ প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ইয়াৰ পাঠোদ্ধাৰ কৰা হয়। পুৱা গৃহস্থই দঃঞ্জি-পঃলঃ, গুঃমৃন চঃয়িঙৰ নাম লৈ টোপোলাবোৰ উঠাই আনে। চাউলবোৰ নিখুঁট হৈ থাকিলে ভেটিটো ভাল বুলি ধৰা হয়। আনহাতে কোনো এটা চাউল হেৰালে তেনে মাটিক ঘৰ বান্ধিলে অদূৰ ভৱিষ্যতে ঘৰৰ কোনো লোক মৃত্যুমুখত পৰিব পাৰে আৰু চাউল টুকুৰা হৈ থাকিলে দুৰ্ঘটনা আদিত পতিত হোৱাৰ সম্ভাৱনা থকা বুলি কোৱা হয়। মিবুৱে ঘৰ ভেটি চোৱাৰ পদ্ধতিটো অলপ সুকীয়া। তেওঁ বিযোৰীয়াকৈ চাউল হাতত লৈ চাৰিওচুকৰ বাবে চাৰিটা চাউল চাৰিচুকীয়াকৈ ৰাখে। এতিয়া ভেটি মাটিৰ চাৰিও চুকৰ পৰা এটিপ এটিপকৈ চাৰিটিপা মাটি লৈ চাৰিওচুকৰ চাউলৰ সৈতে মুঠি মাৰি ধৰি কাণত লগাই কাণ পাতি শুনে। কোনো এটা চুকত অমঙ্গল হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকিলে সেই চুকৰ চাউলটোৱে এক আচহুৱা শব্দ কৰি মিবুগৰাকীক ইঙ্গিত দিয়ে। এনে শব্দৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মিবুৱে ঘৰ ভেটিৰ খুটাবোৰ ইফাল-সিফাল কৰাৰ পৰামৰ্শ দিয়ে।

তৰাপাত ঃ এখিলা তৰাপাতৰ সহায়তো মিবুৱে মানুহ এজনৰ মঙ্গলামঙ্গলৰ ভৱিষ্যতবাণী কৰিব পাৰে। নিৰ্দ্দিষ্ট তৰাপাতখিলা তেওঁ জুইত সেকি লয়। তেওঁ পাতখিলা চিৰিলি চিৰিলিকৈ ফালি লয়। তেনেদৰে ফালোতে যাতে পাতখিলা অনাকাঙ্খিতভাৱে ক'ৰবাত ফাটি নাযায় তাৰবাবেই পাতখিলাক জুইত সেকি লোৱা হয়। এনেদৰে ফালি লোৱা পাতখিলাত মিবুগৰাকীয়ে উলোটা-পুলোটাকৈ কেইবাবাৰো গননা কৰে। গননা কৰোতে চিৰি লোৱা অংশবোৰ পাক নাখালে গৃহস্থৰ কোনো ধৰণৰ অমাঙ্গলিক প্ৰভাৱ নাই বুলি কোৱা হয়। আনহাতে পাকখাই ধৰিলে পাক খোৱাৰ ধৰণ আৰু স্থানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মিবুৱে অমাংগলিক প্ৰাদুৰ্ভাৱৰ সময়, প্ৰকাৰ আৰু সেইবোৰৰ প্ৰতিকাৰৰ বিধান দিব পাৰে।

চাউল : মিবুৱে চাউলৰ সহায়ত মঙ্গল চোৱাৰ সময়ত চাউলখিনি হাতত লৈ এখিলা তৰাপাতত পেলায়। তাৰাপাতৰ অভাৱ হ'লে কলাপাত বা কৌপাততো এই কাম কৰিব পাৰে। চাউলখিনি পাতত পৰাৰ ধৰণটোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি সেইবোৰৰ বিষয়ে গৃহস্থক অৱগত কৰে। চাউলখিনি পাতত সিঁচৰিত হৈ পৰা, চাউলবোৰৰ ইটোৰ পৰা সিটোৰ দূৰত্ব বা পাতৰ সিৰবোৰৰ অনুপাতৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তেওঁ কৰা গননাৰ অৰ্থ ভাঙি কয়। মিবু এগৰাকীৰ মতে চাউলবোৰ পাতত একেলগ হৈ পৰিলে বা পাতৰ বাহিৰ হৈ পৰিলে ই অমঙ্গল সূচায়। আনহাতে চাউলবোৰৰ পাৰস্পৰিক দূৰত্বই বেলেগ বেলেগ অৰ্থ বহন কৰে।

তামোল : যদিও প্ৰাথমিক মান-সন্মানৰ প্ৰতীক হিচাপে বঁটাত তামোল-পাণ আগবঢ়োৱা হয়,মিবুৱে মঙল চাবৰ বাবে তামোল বা পাণ বেলেগ বেলেগকৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে । তামোল ব্যৱহাৰ কৰিলে তেওঁ তামোলটো কটাৰীৰে দুফালকৈ ফালি চায় । তামোলটো সমানে দুফাল হ'লে উৰম পঃচুম ভাল বুলি কোৱা হয়। আনহাতে উৰম পঃচুম বেয়া হ'লে উৰমে তামোলটো সমানে দুফালকৈ

ফালিব নোৱাৰাকৈ কটাৰীখন বেঁকাকৈ ঠেলি পঠিয়ায় বুলি অভিহিত কৰে। তামোলৰ ফণাটোতে গৃহস্থই ভূমি বিবাদ আদিত লিপ্ত থাকিলে মিবুৱে সেইবোৰ দেখা পায় আৰু তেনে বিবাদত গৃহস্থৰ পৰিণতি আদিৰ বিষয়ে সবিশেষ ক'ব পাৰে ।

মিবুৰ উপৰিও মিচিং মানুহে কন্যা খুজিবলৈ যোৱাৰ সময়ত তামোল ফালি মঙ্গল চোৱাৰ এটা পৰম্পৰা আছে। আনুষ্ঠানিক বিয়া পাতিবৰ বাবে দৰা ঘৰৰ মানুহে কণ্যাৰ মোমায়েকে দাঘৰে পতা শৰাইৰ পৰা এটা তামোল লৈ গঢ়িব খোজা সম্পৰ্কটো দঃঞি পঃলৰ সম্পৰ্ক (অৰ্থাৎ পুৰুষ পুৰুষলৈ সম্পৰ্কটো ভালে থাকিব নে নেথাকে) হ'ব নে নহয় সেইটোৰ এটা সম্যক ধাৰণা কৰিবৰ বাবে ফালি চায়। তামোলটোৰ কণটো সুন্দৰ হ'লে সম্পৰ্কটো ভাল আৰু ঘৃণীয়া হ'লে সম্পৰ্কত ভৱিষ্যতে ঘৃণে ধৰিব বুলি ধাৰণা কৰা হয়।

পাণ ঃ পাণখিলাক মিবুৱে দুভাগত বিচাৰ কৰে। পাণখিলাৰ মধ্যমা ঠাৰিৰ সোঁফালটোক অতীত আৰু বাঁওফালটোক ভৱিষ্যত বুলি ধৰি লৈ তেওঁৰ গননা আৰম্ভ কৰে। পাণৰ মাজত থকা ফুটাবোৰে মৃত্যু সূচায়। তেনে ফুটা সোঁফালে থাকিলে ইতিমধ্যে পৰিয়ালটোৰ পৰা কোনো লোকৰ মৃত্যু হৈছে আৰু বাওঁফালে থাকিলে অদূৰ ভৱিষ্যতে মাৰি-মৰকৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হ'ব বুলি কোৱা হয়। পাণৰ শিৰা-উপশিৰাবোৰৰ গঠন প্ৰক্ৰিয়াবোৰ বিশ্লেষণ কৰি মিবুৱে সেইবোৰৰ অৰ্থ ভাঙি কয় । এই গননাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মিবুৱে উম সকাম, তালীং উই, দবুৰ আদিৰ বিষয়ে সবিস্তাৰে গৃহস্থক জনাব পাৰে।

আচিন তাগিৰ : মূলতঃ উৰম সকামত বধ কৰা গাহৰিৰ আগ মঙহত মিবুৱে মঙল চায়। গাহৰিটো বধ কৰাৰ আগতে যাৱতীয় পূজাভাগ কৰা হয় । য়েগমান মান্নাম পদ্ধতিৰে বা ফলীয়া বাহ বুকুত হানি সকামৰ গাহৰিটো বধ কৰা হয়। অতি সাৱধানেৰে আগ মঙহটো উলিয়াই তাকে মিবুগৰাকীয়ে তন্ন তন্নকৈ পৰীক্ষা কৰে। আগ মঙহৰ কেন্দ্ৰভাগত দ খালৰ দৰে দাগ থাকিলে এয়া কবৰৰ চিন আৰু গৃহস্থৰ কোনো এজন লোকৰ মৃত্যু সূচায়। পৰিধিত থাকিলে পা-পৰিয়াল বা আত্মীয়-স্বজনৰ মৃত্যু সূচায়। আনহাতে দাগটোৰ স্পষ্টঅস্পষ্টটা মৃত্যুৰ নিকটতা বা সুদূৰুতাৰ সংকেত নিহিত থাকে। তদুপৰি পঃৰাগ, দবুৰ আদি ৰাজহুৱা অনুষ্ঠানত বধ কৰা গাহৰিৰ আগমঙহতো মিবুৱে ৰাজহুৱা অনুষ্ঠানৰ বাবে তাগিৰ কাঃনাম কৰি ৰাইজৰ খেতি-বাতি, দৈনন্দিন জীৱন আদিৰ কথা আগতীয়াকৈ জনাব পাৰে।

আকিঃ উক্কা ঃ কোনো লোক বহুদিন একেলগে একোটা বেমাৰত ভূগি থাকিলে মিবুৱে তেনে লোকৰ পেটত হাত দি পৰীক্ষা কৰি চায়। পেটৰ সোঁফালে টান অনুভৱ হ'লে উৰম পঃচুম বেয়া, বাওঁফালে টান হ'লে সাধাৰণ উয়ু যেনে ডাঙৰীয়া, পাঁজাব উয়ু আনহাতে বুকুৰ ফালে টান অনুভৱ হ'লে মানুহজনৰ বহুত ডাঙৰ পাপ থকা বুলি অভিহিত কৰা হয় । পাপৰ প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বেমাৰ নিৰাময়ৰ বাবে বুৰতী দবুৰ পাতিবলৈকো পৰামৰ্শ আগবঢ়াব পাৰে। বহুক্ষেত্ৰত মিবুৰ সলনি অভিজ্ঞ পুৰুষ মহিলায়ো আকিঃ উক্কাওঁৰ জৰিয়তে ৰোগী এগৰাকীৰ নিদান আগবঢ়োৱা দেখা যায়।

কণী ঃ মঙল চাবৰ বাবে কণীটো প্ৰায়ে পূৰাপূৰিকৈ সিদ্ধ কৰি চোকোৰাটো গুচাই লোৱা হয়। কণীৰ কুহুম অংশটো নিখুঁটকৈ উলিয়াই লৈ ইয়াক দুফাল কৰা হয়। কণীৰ কুহুমটো গাহৰিৰ আগমঙহৰ দৰেই বিভিন্ন ধৰণৰ দাগ ওলাব পাৰে । দাগবোৰ নীৰিক্ষণ কৰি মিবুৱে সেইবোৰৰ অৰ্থ সাধাৰণ মানুহে বুজি পোৱাকৈ ভাঙি কয় । তদুপৰি পোৱালি কুকুৰৰ আগমঙহতো মিবু বা অভিজ্ঞ লোকে মঙল চাব পাৰে। তেওঁৰ মতে ব্যক্তি এগৰাকীৰ কোনো পাপ থাকিলে এই পদ্ধতিত অতি নিশ্চিতভাৱে ধৰা পৰে। পাপ ধৰা পেলাবৰ বাবে কুকুৰাৰ আগ মঙহৰ মঙল হ'ল প্ৰধান উপায় ।

মিবু য়ুপকাংঃ মিবু য়ুপকাঙৰ বাবে চাউল বা তামোল পাণৰ টোপোলা আগবঢ়োৱা হয়। চাউলবোৰ সাধাৰণতে পাঁচ, সাত, ন, এঘাৰ বা বিযোৰীয়া সংখ্যাত দিয়া হয়। মঙল চাওতা ব্যক্তিগৰাকীয়ে আগনিশা মিবু গৰাকীক উক্ত টোপোলা আগবঢ়ায়। মিবুৱে টোপোলাটো গাৰুৰ তলত ৰাখি শোৱে । নিশা সপোন দেখে। মিবুৰ দীক্ষাকাৰী অপম বা দেৱতাই সপোনত ব্যক্তিগৰাকীৰ দুখ-দূৰ্গতিৰ কাৰণবোৰ আৰু প্ৰতিকাৰৰ উপায়বোৰ মিবুক কৈ দিয়ে। পিছদিনা মিবুৱে ব্যক্তিগৰাকীক তাকে ব্যক্ত কৰি দিয়ে ।

মিচিং সমাজত মিবুৰ বিষয়ে বহুবোৰ কাহিনী শুনিবলৈ পোৱা যায়। ভিন ভিন মিবুৰ প্ৰসংগ উত্থাপনেৰে কাহিনী কওঁতাসকলে ক'ব খোজে যে অমুক মিবুজন তমুক মিবুজনতকৈ বেছি ভাল। ভাল বোলা শব্দই সম্ভৱত বেছি কৰ্তৃত্বশীল মিবুক বুজায়। ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কালত এটা কথা শুনা গ'ল যে অপমৰ উপৰিও আন আন অমাংগলিক দেৱতায়ো এগৰাকী ব্যক্তিক মিবু হিচাপে দীক্ষা দিব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে চিলাপথাৰৰ পুনৈ গাঁৱৰ শ্ৰী পুতিৰাম কুলিক আপমে দীক্ষা দিয়া বুলি কোৱা হয়। আনহাতে গোগামুখৰ চুতলি গাঁৱৰ শ্ৰী দেৱকান্ত দলেক বৃৰি বৃআগে দীক্ষা দিয়া বুলি দাবী কৰে। গতিকে আপমে দীক্ষা দিয়া মিবুৰ সৈতে বৃৰি বৃআগে দীক্ষা দিয়া মিবুৰ কিছু প্ৰাৰ্থক্য থাকিব পাৰে। কৰ্মগতভাৱে তেওঁলোক দুয়োৰে পূজা সমাপন কৰাৰ পদ্ধতি বা মঙহ চোৱাৰ পদ্ধতিৰ পাৰ্থক্য ইয়াৰ উদাহৰণ হ'ব পাৰে।

গতিশীল সমাজ ব্যৱস্থা আৰু সংস্কৃতিৰ পৰিৱৰ্তন

কেশৱ পাইট

স্বকীয় কলাকৃষ্টিৰ ফালৰ পৰা মিচিংসকলক দেশৰ ভিতৰতেই অন্যতম জনগোষ্ঠী হিচাপে বিবেচিত কৰা হয়। মিচিং সমাজৰ জনজীৱনত সুকীয়া সংস্কৃতিৰ গতিধাৰাৰ মাধ্যমেদি তেওঁলোকৰ জীৱন-জীৱিকা, কৰ্মময় জীৱনৰ উদ্বেলিত ছন্দ, আচাৰ- ৰীতি আৰু সমাজ ব্যৱস্থা সংপৃক্ত হৈ আছে। এনে কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ বিজ্ঞানসন্মত আৰু বাস্তৱ ৰূপত তুলি ধৰি পৰিৱৰ্ত্তিত কালত নতুন ৰূপত যুৱ প্ৰজন্মৰ মাজত এক প্ৰগতিশীল সাংস্কৃতিক ধাৰা উদ্বোধন তথা দিশ-নিৰ্দেশনাৰ উদ্দেশ্যৰে মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ সূচনা কৰা হৈছিল ১৯৯৬ চনৰ ১৫-১৮ ফেব্ৰুৱাৰীত চিলাপথাৰৰ কুলাজানত । আৰম্ভণীতেই চৰকাৰী পক্ষই কিবা এটা সংশয় অনুভৱ কৰি যুৱ মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰাত অনুমতি দিবলৈ কুণ্ঠিত হৈছিল। অৱশ্যে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ হস্তক্ষেপত নিষেধাজ্ঞা বাতিল কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। যুৱ মহোৎসৱ উদ্‌যাপন কৰাৰ এক পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে যদিও নিৰ্দ্দিষ্ট সময়ৰ ধাৰাবাহিকতা ৰক্ষা কৰাত কিছু অনাকাঙ্খিতভাবে বিঘ্নিত হৈছে। কিন্তু কিছু পলমকৈ হ'লেও পুনৰবাৰ যুৱ মহোৎসৱ পাতিবলৈ লোৱাটো আনন্দৰ বতৰা হৈছে নিশ্চয়। আচলতে যুৱ মহোৎসৱ নহৈ যুৱ সমাৰোহ হ'লেহে বেছি উচিত হ'ব যেন লাগে। যি কি নহওঁক বৰ্তমান যিধৰণে যুৱ মহোৎসৱ উদ্‌্যাপিত হৈছে ইয়াৰ বীজ আৰম্ভ হৈছিল প্ৰতিখন মিচিং গাঁৱতেই আজিৰ পৰা বহু বছৰ আগতেই। যদিও আজি সৰ্বাত্মকভাৱে আৰু শৃঙ্খলিতভাৱে যুৱ মহোৎসৱ উদ্‌্যাপিত হৈছে এই কাৰ্যকেই প্ৰায়বিলাক মিচিং গাঁৱত পঃৰাগ উৎসৱৰ জৰিয়তে অতি অনুষ্টুপীয়াকৈ পালন কৰি অহা হৈছিল । মিচিং গাঁওসমূহত কৃষিকৰ্মৰ সফল সামৰণিৰ অন্তত প্ৰায় ৩/৪ বছৰৰ অন্তৰে অন্তৰে অনুষ্ঠিত কৰা পঃৰাগ উৎসৱত কাষৰীয়া গাঁওসমূহৰ পৰা মৃমবৃৰ য়াঃমেৰ দল আমন্ত্ৰণ কৰি আনিছিল আৰু তেওঁলোকৰ মাজত প্ৰীতিৰ ভোজভাত খোৱাৰ লগতে নৃত্য গীতৰ অঘোষিত প্ৰতিযোগিতা চলিছিল। এখন গাঁৱৰ দ্বাৰা উদ্‌্যাপিত পঃৰাগ উৎসৱ আজিৰ বিস্তাৰিত ৰূপত উদ্‌্যাপন কৰা যুৱ মহোৎসৱৰ দৰে হ'লেও যুৱ মহোৎসৱৰ দৰেই প্ৰায়বিলাক আয়োজন কৰা হৈছিল। যিয়েই নহওক এয়া সময়ৰ তাগিদা আৰু ইয়াৰ জৰিয়তে অধুনালুপ্ত মিচিং কৃষ্টি সংস্কৃতিক সংৰক্ষণ আৰু সংবৰ্দ্ধনৰ মাধ্যম হিচাপে গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

মানুহৰ দৈনন্দিন আৰু বাস্তৱ জীৱনৰ সংস্কৃতি নিবিড়ভাৱে জড়িত হৈ আছে। কিন্তু আজিৰ যন্ত্ৰৰ যুগত সেই সাতামপুৰুষীয়া সংস্কৃতি বিপন্ন হৈ আহিছে। আজি শিক্ষিত আৰু বিত্তৱানসকলৰ সংস্কৃতিৰ ধাৰণাই কিছু বেলেগ হৈ আহিছে। সংস্কৃতি সদায় গনমুখী হোৱাটো বাঞ্চনীয়; কিন্তু গনমুখী সংস্কৃতিত শিক্ষিত লোক আৰু বিত্তৱানসকলৰ ৰাহি জোৰা নিমিলে । এয়েহে আমদানিকৃত সংস্কৃতিৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ সংস্কৃতিৰ ৰুচি পৰিতৃপ্ত কৰে। ৰুচিপূৰ্ণ সংস্কৃতিৰ বাবে নিশ্চয় পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰয়োজন । এয়েহে সেই পৰিৱৰ্তনৰ সোঁতত সমাজৰ অধিকাংশ লোকেই খোজ মিলাব নোৱাৰে। ৰুচিপূৰ্ণ বা গণ সংস্কৃতিৰ মাজত নিশ্চিতভাৱেই কিছু ব্যৱধান ৰৈ গৈছে। ইয়াকেই যদি আমি উচ্চ সংস্কৃতি বুলি গণ্য কৰো তেন্তে হয়তু বুভুক্ষ মানুহে উচ্চ সংস্কৃতি গঢ়ি তোলাত উদাসীন হৈছে। ইয়াত তেওঁলোক দায়ী হ'ব নোৱাৰে। হয়তু দৰিদ্ৰতাই তেওঁলোকক স্থিতাৱস্থাৰ লগত আপোচ কৰিবলৈ বাধ্য কৰে। কিন্তু এয়াও সত্য যে । উচ্চ সংস্কৃতিকামী মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৱে কেতিয়াও এনে এটা উচ্চ সংস্কৃতিৰ পৰিৱেশ ৰচনা কৰাত উৎসাহী নহয়।

সংস্কৃতি সদায়েই গতিশীল। সময়, পৰিবেশ-পৰিস্থিতিৰ তাগিদাত সামাজিক জীৱন ধাৰণ পৰিৱৰ্তন হ'বই / এনে পৰিৱৰ্তনৰ

মূল কাৰণ উৎপাদন পদ্ধতি, শিক্ষা আৰু আধুনীকিকৰণৰ জৰিয়েত বিধি ব্যৱস্থাৰ সলনি হৈ আহিছে আৰু স্বাভাৱিকতেই সমাজত সংস্কৃতিৰো পৰিৱৰ্তন ঘটায়। আজিৰ পৰা এশ বছৰ আগত সমাজত যি সাংস্কৃতিক পৰিৱেশ আছিল এয়া আজি কোনো সমাজতেই নাই। পিন্ধা-উৰা, থকা-মেলা, খোৱা-বোৱা আদি সকলোবোৰ ভিন্ন কাৰণত পৰিৱৰ্তন হৈছে, এই পৰিৱৰ্তনৰ ধাৰা অনাগত কাললৈ হৈ থাকিব। কিন্তু পৰিৱৰ্তনৰ নামত নিজৰ কৃষ্টি সংস্কৃতিক আনৰ লগত বিলীন কৰি দি স্ব-জাতিৰ অস্তিত্বক সংকটাপন্ন কৰাটো নিশ্চয় সচেতন সমাজৰ কাম নহয়। গতিকে আমি পৰিৱৰ্তনৰ জৰিয়তেই নিজৰ পৰিচয় তুলি ধৰিবলৈ হ'লে স্বকীয় কলা কৃষ্টিক যুগৰ লগত খাপ খুৱাই নতুনত্বৰ ৰূপ দিব লাগিব। গতিকে গতিময় সংস্কৃতিৰ ধাৰা অব্যাহত ৰাখি পৰিৱৰ্তনশীল জীৱনচৰ্যাৰ লগত ইয়াক একাত্ম ৰূপ দিব লাগিব।

সময় বাঢ়িছে, জনসংখ্যাও বৃদ্ধি হৈছে। লগে লগে মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াও দ্ৰুত হাৰত সলনি হৈছে। সেই সলনিয়ে সংস্কৃতিত পোনপটীয়াকৈ প্ৰভাৱ পেলায় বাবেই সংস্কৃতিৰো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। কিন্তু এইটো নহয় যে সংস্কৃতিৰ পৰিৱৰ্তন মানেই সংকট নহয়। এটা সময় আছিল মিচিংসকলে ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে নাচ গান কৰাটো তথাকথিত অসমীয়া সমাজৰ আধুনিক সমাজ গঢ়োতাসকলৰ দৃষ্টিত অশ্লীল আছিল। সম্ভৱতঃ একমাত্ৰ মিচিংসকলেই আছিল যে ডেকা-গাভৰুৱে একেখন চোতালত একেলগে নাচ গান কৰিছিল। সেই সময়ৰ শিক্ষিত আৰু ভদ্ৰ সমাজৰ তীব্ৰ সমালোচনাত মিচিং জাতীয় সংগঠন বাংনী কীবাঙেও এনে সুৰীয়া নৃত্য পৰিত্যাগ কৰাৰ সিদ্ধান্ত ল'ব লগা হৈছিল। কিন্তু এয়া আজি সমগ্ৰ অসমৰ জাতীয় নৃত্য "চিহ্ন"। যিসময়ত মিচিংসকলে আভিজাত্যৰ প্ৰতীক হিচাপে 'মিৰু গালুক' পিন্ধি ইতিকিঙৰ সন্মুখীন হৈছিল আজি এয়াই চৌখিন সমাজ তথা অন্য সচেতন সমাজৰো আদৰণীয় সাজ হৈ পৰিব। গতিকে এই পৰিৱৰ্তনৰো আমি শৃঙ্খলিত আৰু জাতীয় অস্থিৰ লগত খাপ খুৱাই আদৰি লোৱাটো উচিত বুলি ভাৱো।

অতি সম্প্ৰতি কালত আমাৰ জাতীয় সংস্কৃতিৰ কেইটামান উপাদান অন্য সমাজৰ বাবে অতি আদৰণীয় হৈ পৰিছে। বিশেষতঃ পৰম্পৰাগত খাদ্যাভাস, সাজপাৰৰ জনপ্ৰিয়তাই অন্য সমাজৰ বাৰে এক প্ৰকাৰ ঈৰ্ষণীয় বিষয়। আমাৰ খাদ্যাভাসৰ বিজ্ঞানসন্মত ব্যঞ্জনা আৰু জাকজমকীয়া সাজপাৰ সকলো শ্ৰেণীৰ লোকৰ বাবেই আদৰণি হোৱাৰ ফলত অন্য সমাজতো ইয়াৰ প্ৰয়োগ আৰু প্ৰচলনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। জানিব পৰামতে মিচিং জাতীয় সাজপাৰ বিশেষতঃ মহিলাৰ মেখেলা-চাদৰ (এগে-গাচৰ, গেৰ' আদি) যন্ত্ৰৰ সহায়ত উৎপাদন কৰি উদ্যোগীকৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। যদি এয়াই হয় আমাৰ জাতীয় সংস্কৃতিৰ মূল্যৱান উৎপাদন সাৰ্বজনীন হৈ পৰিব। সাৰ্বজনীন হোৱাটো অতিশয় ভাল খবৰ হ'লেও ইয়াৰ মালিকীস্বত্ব যদি অন্যৰ হাতলৈ গুচি যায় তেন্তে মিচিং সমাজৰ বাবে অতিশয় দুৰ্ভাগ্যজনক হ'ব। সেয়েহে সময় থাকোতে এনে আপুৰুগীয়া জাতীয় সংস্কৃতিৰ উপাদানসমূহক 'পেটেন্ট' কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ইয়াৰ বাবে জাতীয় সংগঠনসমূহেই বিশেষ উদ্যোগ ল'ব লাগিব ।

মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ জৰিয়তে জাতীয় কৃষ্টি সংস্কৃতিক পৰিৱৰ্ত্তিত ৰূপত আৰু স্বকীয়তা বজাই ৰাখি আগবঢ়াই নিয়াত উদ্‌গনি দিব লাগে। পৃথিৱীত প্ৰায়বিলাক জনগোষ্ঠীৰেই নিজস্ব আৰ্হিৰে সমাজ ব্যৱস্থা, খোৱা-বোৱা, থকা মেলা পিন্ধা উৰা আৰু আচাৰ ৰীতি থাকে। জাতি জনগোষ্ঠীসমূহৰ এই সুকীয়া পৰিচয় সচেতনভাৱে আগুৱাই নিবলৈ সংস্কৃতিয়েই হৈছে মূল আধাৰ। আমাৰ সমাজত এনে সুকীয়া পৰিচয়ৰ মূল আধাৰ সংস্কৃতিৰ উপাদান ইতিমধ্যে অলুপ্তিৰ পথত। মিচিং সমাজত প্ৰচলিত বাদ্যযন্ত্ৰ, বহুলোক ৰীতি, গীত মাত ইতিমধ্যে হেৰাই যাবলৈ ধৰিছে। অন্ধ অনুকৰনপ্ৰিয়তা, জাতীয় চেতনাৰ অভাৱ, প্ৰকৃতিৰ পৰিৱেশ আদি ভিন্ন কাৰণত ইতিমধ্যেই আমি সেইবোৰৰ চৰ্চা বা আচৰণ ত্যাগ কৰিছে। যুৱ মহোৎসৱৰ মঞ্চতেই যুৱ সমাজৰ মাজত জাতীয় কৃষ্টি- সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ সংকল্প দৃঢ় কৰিব লাগিব। ইতিমধ্যেই লাহে লাহে পৰিত্যক্ত হৈ পৰা সংস্কৃতিয়ে যেতিয়া পুনৰ আমাৰ সমাজত প্ৰাণৱন্ত হৈ উঠিৰ তেতিয়াহে মহোৎসৱ পতাৰ সাৰ্থকতা থাকিব।

সোৱণশিৰি...?

কেশৱ কৃষ্ণ চত্ৰধৰা

সোৱণশিৰিৰ বিষয়ে ঐ আপুন শিল্পী গণেশ পেগুৱে গাইছে এনেদৰে-
"সোৱণশিৰি সোণৰ নদী, যুগে যুগে বৈ যায় ।
দুয়ো পাৰে সোণৰ গুড়ি, সিঁচি সিঁচি যায়।।"

অসমৰ বুকুৰে বৈ যোৱা নৈ বিলাকৰ ভিতৰত সোৱণশিৰিয়ে এক নিৰ্দিষ্ট আসন লাভ কৰি আহিছে। বোৱতী সোৱণশিৰিৰ ৰূপ, সৌন্দৰ্য্য আৰু গাম্ভীৰ্যতাৰ সহজ ব্যাখ্যা সম্ভৱ নহয়। এবাৰ সোৱণশিৰিৰ ওচৰলৈ অহাসকলৰ প্ৰত্যেকৰে অন্তৰত এক মচিব নোৱৰা সাঁচ বহুৱাই যায়। পুনৰ আহিবৰ মন যায়। ন ন ভাৱেৰে সোৱণশিৰিক অনুভৱ কৰিবৰ মন যায়। হেঁপাহ নপলায়। উপন্যাস সম্ৰাট ৰজনীকান্ত বৰদলৈদেৱে সোৱণশিৰিক বৰ্ণনা কৰাৰ চেষ্টা কৰা দেখা যায়। তেখেত বিৱৰণিয়েই শুৱণি সোৱণশিৰিৰ বহল ব্যাখ্যাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে সোঁৱৰাই দিয়ে। বৰদলৈদেৱে তেখেতৰ অমৰ উপন্যাস 'মিৰি জীয়ৰী' ত সোৱণশিৰিৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে এনেদৰে " এই অসম দেশৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত সোৱণশিৰী নামেৰে এখন নৈ আছে । এই নৈখন অসমৰ উত্তৰত থকা মিৰি আৰু ডফলাৰ পৰ্বতলানীৰ পৰা ওলাই লক্ষীমপুৰৰ মাজেদি বাগৰি খেৰকতীয়া নৈত পৰিছেগৈ। খেৰকতীয়া এখন বেলেগ নৈ নহয়। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ঠাল এটা মাথোন। ঘাই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পৰা ফাটি আহি সোৱণশিৰীত পৰিছে। আজিকালিও লক্ষীমপুৰ আৰু মাজুলীৰ সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ মানুহৰ ভিতৰত এনেকুৱা প্ৰবাদ আছে যে ব্ৰহ্মপুত্ৰ বাবাই আগবাঢ়ি আহি, তেওঁৰ পৰম ৰূপৱতী সৰ্বগুণে বিভূষিতা ভাৰ্য্যা সোৱণশিৰীক বাটৰ পৰা আদৰি নিছে। যি ঠাইত সোৱণশিৰী আৰু খেৰকটীয়া লগ লাগিছে, সেই ঠাইৰ পৰা যিখন নৈ হৈছে, তাৰ নাম লুইত। লুইত লক্ষীমপুৰ আৰু মাজুলীৰ মাজেদি বাগৰি পছিম মুখে ব্ৰহ্মাপুত্ৰত পৰিছে।

সোৱনশিৰী নৈখন বহলে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাঁচ জোখৰ এখোজমান হ'ব। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পানীতকৈ ইয়াৰ পানী নিৰ্মল। যিমান ওপৰৰ ফাললৈ যোৱা যায়, ইয়াৰ পানী সিমান নিৰ্মল পোৱা যায়। আনকি ওপৰৰ ফলে পানী ইমানেই ফটফটীয়া যে তললৈকে দেখি। এই পানীৰ লগত ঠায়ে ঠায়ে সোণ মিহলি আছে। আগেয়ে সোৱনশিৰী অসমৰ এখন প্ৰধান সোণ কমোৱা নৈ আছিল। আজিকালিও ঠায়ে ঠায়ে সোৱণশিৰীৰ পানীত সোণৰ ৰেণু আছে। কিন্তু আজিকালি অসমীয়া মানুহে সোণ ধুবলৈ এৰিছে। বৃত্তিটো বৰ কষ্টকৰ, লাভ নহয় । কপালত থাকিলেহে এমাহ বালি ধুই এসিকি সোণ উলিয়াব পাৰি। আগেয়ে ৰজাৰ দিনত ধান-চাউল বৰ সস্তা আছিল । এসিকি সোণেৰেই এপৰিয়াল মানুহক গোটেইটো মাহ খাবলৈ আটিছিল। কিন্তু আজিকালি পাঁচ-ছয় টকা ৰূপ নহ'লে এটা মানুহকে খাবলৈ নটাত পৰিল । সেইদেখি আজিকালি অসমীয়া মানুহে বাধ্য হৈ এনেবিলাক বৃত্তি এৰি পেলাইছে। কিন্তু আজিকালিও সোৱণশিৰী আইৰ দুখীয়া অসমীয়া মানুহক সোণ দান কৰা পুণ্য-ফাঁকি ৰহিত হ'লেও, আইৰ আন আন গুণ সকলো আগৰ দৰেই আছে। সেই কাৰণে আৰু তেওঁৰ শীতল সুকোমল বেথালগা আদৰতেই অসমীয়া মানুহে এতিয়াও আইক বখানিবলৈ এৰিব পৰা নাই; আইৰ ৰূপেৰো সীমা নাই। কতবা বৰ বিতোপন বিতোপন হাবিৰ মাজেদি বাগৰিছে। কতবা গাঁৱৰ মাজেদি গৈ পাৰত থকা মানুহবিলাকক তেওঁৰ শীতল বতাহ আৰু নিৰ্মল পানী দি দেহে মনে ভালে ৰাখিছে"। উপন্যাসখনৰ অন্য এঠাইত তেখেতে সোৱণশিৰিৰ নৈসৰ্গিক সৌন্দৰ্যৰ বৰ্ণনা কৰিছে এনেদৰে "বেলি পাতত বহিছে। আকাশ সুন্দৰ নিৰ্মল। হেঙুলীয়া আকাশৰ ছাঁ সোৱণশিৰী নৈত পৰি সোৱণশিৰী নৈৰ পানীকো হেঙুলীয়া বৰণ কৰিছে। সোৱণশিৰী নৈৰ বুকুত মৃদু মণ্ড বতাহ বৈছে। ৰিপ্ ৰিপ্ সুৰে আই সোৱণশিৰী বব লাগিছে। ইফালে দূৰৈত মিৰি গাৱত জুই জ্বলিছে। দুই- এটিকৈ বিহু ঢোল মিছিং গাঁৱত বাজিছে। এনেই সোৱণশিৰী নৈখন বহল। দুয়োকাষে সবুজ ৰঙৰ ঘাঁহ, ঠায়ে ঠায়ে চিকুণ বালিৰ চৰ। মুটতে পাঁচ মাইলমান দূৰৈতে পাহাৰৰ চিকুণ দৃশ্য; তাতে সন্ধিয়া কালত মৃদু-মন্দ

বতাহ। সিফালে পূৰৰ পালৰ পৰা বেলি নৌ মাৰ যাওঁতেই পূৰ্ণিমাৰ জোনটিয়ে দেখা দিছে। সোৱণশিৰী নৈখনে কেনে যে চিকুণ দৃশ্য এটি ধৰিছে তাক বৰ্ণাই শেষ কৰিব নোৱাৰি আৰু আমাৰো সিমান শক্তি নাই। কোনোবাই যদি কেতিয়াবা এনে সময়ত ঠিক এনে দিনত নাৱেৰে সোৱণশিৰীৰ "পথালি পাম" (ক) খণ্ডৰ ওচৰত ফুৰিবলৈ পাইছে সেয়াই আমি দিয়া এই দৃশ্যটোনো কেনে তাক বুজিব পাৰিব । আৰু কবিত্ব শক্তি থাকিলে তাকে বৰ্ণাই এখন পুথি ও লেখিব পাৰিব। বাস্তৱিক পক্ষত কাতি আঘোণ মহীয়া এনেকুৱা সময়ত সোৱণশিৰীৰ বুকুত ফুৰিবলৈ বৰ চিকুণ। স্বভাৱৰ সৌন্দৰ্য্যত মন মোহিত হয়। আৰু কৰুণাৰ সাগৰ পৰমেশ্বৰৰ এনেবিলাক দৃশ্য দেখি তেওঁলৈ ভক্তিৰ সঞ্চাৰ হয়। নিতান্ত অভাবুকেও ভাব পায়।"

সোৱণশিৰি নামটো :

১৫ নিযুত বছৰ আগত হোৱা এক ভূ-আন্দোলনিক পৰিঘটনা সংঘটিত হৈছিল। এই পৰিঘটনাৰ পাছৰ পৰ্যায়ৰ পৰাহে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ নদ-নদীসমূহৰ অৱস্থিতিআৰু গতি -পথৰ ধাৰণা কৰাটো সম্ভৱপৰ । সেই সময়ৰেপৰা সোৱণশিৰি নদীৰো অৱস্থিতি আৰু গতিপথৰ বিষয়ে উমান পোৱা যায়। পুৰাণৰ মতে সোৱণশিৰিৰ আদি নাম 'স্বৰ্ণশ্ৰী'। যাৰ অৰ্থ 'সোণৰ নদী' বা 'সোণালী সৌন্দৰ্য্য'। বৈদিক যুগত সোৱণশিৰিক স্বৰ্ণ-গংগা নামেৰে বিভূষিত কৰিছিল। হিন্দু দেৱ-দেৱীৰ মন্দিৰ, দেৱালয়ত তান্ত্ৰিকসকলে সোৱণশিৰিৰ পানীক তান্ত্ৰিক উপাচাৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। সোৱণশিৰিৰ পাৰৰ অন্যতম জনগোষ্ঠী মিচিংসকলে সোৱণশিৰি নদীক মাতৃজ্ঞান কৰে। তেখেতসকলে সোৱণশিৰিক 'অৱনৰি আনেঃ' বুলি মাতে। 'অৱনৰি' অৰ্থাৎ সোণ সৰি সৰি যোৱা আৰু 'আনেঃ' মানে 'মাতৃ । ইয়াৰ দ্বাৰা নদীখনৰ কাষত বাস কৰা জনগোষ্ঠীয় লোকসকলৰ সোৱণশিৰি নদীৰ সৈতে কেনেধৰণৰ ভাৱাবেগ অন্তঃনিহিত হৈ আছে বুজিব পৰা যায়।

তেতিয়াৰ সৌমাৰপীঠৰ চুতীয়া ৰাজ্যৰ অন্তৰ্গত সোৱণশিৰি নদীৰ দুইপাৰৰ হাবুং অঞ্চলটোত যে এক তৎকালীন নদীমাতৃক সভ্যতাই গঢ় লৈছিল সি নিশ্চিত আৰু সেই সভ্যতা নীল নদীৰ সভ্যতাৰ সমসাময়িক আছিল সেইকথা মুছলমান পৰিব্ৰাজক ইবন বটুটাৰ বিৱৰণেই প্ৰমাণ কৰে।

নদীখনৰ উৎপত্তিস্থল আৰু নদী অৱবাহিকাটো :

সোৱণশিৰি এক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নদী। মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্ৰধান উপনদী সোৱণশিৰিক ইয়াৰ উৎপত্তিস্থলত লুকং চ্যু (Lokongchu) আৰু তাৰি চ্যু (Tari chu) নামেৰে জনা যায়। সাগৰপৃষ্ঠৰ পৰা ৫,৫৯১ মিটাৰ উচ্চতাত অৱস্থিত প'-ৰোম (Po-Rom) শৃংগৰ পাদদেশৰপৰা সোৱণশিৰিৰ ওলাই আহিছে। প্ৰায় ৫২০ কিলোমিটাৰ দৈৰ্ঘ্য অতিক্ৰম কৰি নদীখন মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ লগ লাগিছে। প্ৰথমাৱস্থাত সোৱণশিৰিৰ উৎপত্তিস্থল আৰু চাংপোৰ উৎপত্তিস্থল সম্পৰ্কত দ্বি-মত আছিল। প্ৰকৃততে সোৱণশিৰিৰ জলৰাশিয়ে নামনিত মহাবাহু বহ্মপুত্ৰৰ নে চাংপোৰ বিশাল জলৰাশিয়ে নামনিত বহ্মপুত্ৰৰ ৰূপ লৈছে এই লৈ সন্দেহ আছিল। ১৮৭৭ চনত কেপ্টেইন উইথড্ৰ'পৰ দুঃসাহহিক অভিযানেহে এই মতানৈক্যৰ অন্ত পেলায়। হিমালয়ত চাংপোৰ সমান্তৰালকৈ দীৰ্ঘদূৰত্ব অতিক্ৰম কৰা নদীখনে অসম-অৰুণাচলৰ সীমান্তৰ গেৰুকামুখত অসমৰ সমতল ভূমিত প্ৰৱেশ কৰিছে। সোৱণশিৰি অৱবাহিকাই মুঠ ৩৯,০০০ বৰ্গ কিলোমিটাৰ বিস্তিত অঞ্চল আৱৰি আছে। এই বিশাল অৱবাহিকাটোৰ ১৫,০০০ বৰ্গ কিলোমিটাৰ তীব্ৰতত অৱস্থিত আৰু বাকী অংশ ভাৰতৰ ভৌগলিক পৰিসীমাৰ অন্তৰ্গত। অৱবাহিকাটোত গড় হিচাপত বছৰি বৰষুণৰ পৰিমাণ ২৩৫৬ মিঃমিঃ আৰু অঞ্চলটোৰ সৰ্বোচ্চ উঞ্চতা ৩৪.১৫ ডিগ্ৰী চেলছিয়াছৰ বিপৰীতে নিম্নতম উঞ্চতা হ'ল ৭.৮৫ ডিগ্ৰী চেলছিয়াছ। জলীয় বাষ্পৰ পৰিমাণ শতকৰা ৬২ শতাংশৰ পৰা শতকৰা ৮৩ শতাংশৰ ভিতৰত সীমাবদ্ধ ।

সোৱণশিৰিয়ে ইয়াৰ উৎপত্তিস্থলৰপৰা ২০৮ কিঃমিঃ বৈ অহাৰ পাছত অসম অৰুণাচল সীমান্তৰ গেৰুকামুখ-দুলুংমুখেদি ভৈয়ামলৈ ঢাপলি মেলিছে। গেৰুকামুখ গিৰিসন্ধিৰ পৰা প্ৰায় ৫০ কিঃমিঃ ভয়ামলৈ বৈ গৈ নদীখনে লুইত-খাবলুত মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ লগ লাগিছে। মেনি, কেবিত, কুবু, চিৰাৰ, চিচি, চিপাৰি, মেংগ, চিনজেন, কমলা, দুলুং, বগীনৈ, ঘাগৰ, কাকৈ, ৰঙানৈ, ডিক্ৰং আদি উপনদীক সাৱটি সোৱণশিৰি চিৰপ্ৰৱাহমান।

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মুঠ জলৰাশিৰ প্ৰায় ১০% (শতাংশ) পানী সোৱণশিৰিয়ে যোগান ধৰে। নদীখনৰ নিৰ্মল ধাৰাৰ অৱস্থিতিৰ উমান ২০০০ চনৰ আগত গেৰুকামুখত সোৱণশিৰিক প্ৰকাশ্যে দেখা লোকেহে অনুভৱ কৰিব পাৰিব। গেৰুকামুখ গিৰিসন্ধিৰ অপৰূপ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য, ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত বসবাস কৰা লোকসকলৰ বাবে সোৱণশিৰি নদীমাতৃৰ এক নিৰ্মোহ দান । নদী, প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ এক অন্যতম সংযোগস্থলীৰূপে চিহ্নিত গেৰুকামুখৰ বনভোজস্থলীৰ বিষয়ে অজ্ঞাত লোক উজনি অসমত নিশ্চয় নোলাব। পাহাৰ অঞ্চলত ধীৰ অথচ খৰস্ৰোতা নদীখনৰ বিশালতাৰ অনুমান লুইত-খাবলুত সোৱণশিৰি-ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ

সংযোগস্থলীত উপস্থিতি অবিহনে সম্ভৱ নহয়। বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক সম্পদেৰে ভৰপূৰ সোৱণশিৰিৰ জলৰাশিয়ে নদীখনৰ দুয়োকাষে গঢ় লোৱা জনগোষ্ঠীসমূহ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিত বিশেষ অৰিহনা যোগাই আহিছে।

১৯৫০ চনৰ বৰভূঁইকঁপ আৰু সোৱণশিৰি উপত্যকা :

১৯৫০ চনৰ ৯ চেপ্তেম্বৰ তাৰিখে তেতিয়াৰ কলিকতাৰ পৰা প্ৰকাশিত অমৃত বাজাৰ পত্ৰিকাত সোৱণশিৰিৰ বানত ৮০০ জনতকৈও অধিক লোক মৃত বা সন্ধানহীন হোৱা বুলি এক বাতৰি প্ৰকাশ পাইছিল। উদ্ধাৰকাৰী কৰ্মীৰ মতে উক্ত মৃত বা সন্ধানহীন ৮০০ জন লোকৰ ভিতৰত ৩৫১ জন সোৱণশিৰিৰ উত্তৰপাৰৰ আৰু বাকীখিনি পূব পাৰৰ বাসিন্দা আছিল । পি টি আই (প্লেচ ট্ৰষ্ট অব ইণ্ডিয়া) লিখিছিল এনেদৰে "সোৱণশিৰিৰ জলপৃষ্ঠ ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি হৈ আছে আৰু ইতিমধ্যে গাছীমিৰি নামৰ এটা মিৰি সম্প্ৰদায়ৰ ১৭ জনৰ বাহিৰে বাকী সকলো বানত উটি যায়। ভৈয়ামৰ মিৰি, গালং, আঁকা আৰু ডফলা লোকসকল বানত বেয়াকৈ ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। পৰ্বতবাসী মিৰিসকলৰ বিষয়ে একো জনা নাযায়। ১৫ আগষ্ট তাৰিখে বৰ ভঁইকঁপত দুলুংমুখৰ পশ্চিমৰৰ্ত্তী সমগ্ৰ পাহাৰীয়া এলেকাত অৱস্থিত প্ৰায়বোৰ মিৰি গাঁও এটা হ্ৰদলৈ ৰূপান্তৰ হয়। জানিব পৰা গৈছে যে সোৱণশিৰিৰ উজনিত কেইটামান বৃহৎ বান্ধ সৃষ্টি হয়। যেতিয়া সমগ্ৰ ভাৰতীয়ই তৃতীয় স্বাধীনতা দিৱস উদযাপনত মতলীয়া হৈ আছিল ঠিক সেই সময়তে ৮.৭ মানদণ্ডৰ এটা প্ৰৱল ভূমিকম্পই উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল বেয়াকৈ জোকাৰিছিল। ভূমিকম্পৰ প্ৰাৱল্য ইমানেই বেছি আছিল যে কলিকতা, কালা আৰু পোনাত অৱস্থিত ভূ-কম্প যন্ত্ৰই সিদিনা সন্ধিয়া ৭ বাজি ৪২ মিনিটত অসম ৰাজ্যৰ সীমাৰেখাৰপৰা ২৯° উত্তৰত আৰু ৯৭° পূবত এক অভিকেন্দ্ৰপৰা উৎপত্তি হোৱা প্ৰৱল ভূমিকম্পৰ বতৰা দিয়াৰ পাছত ই বিকল হৈ পৰে। ভূমিকম্পটোৰ জোকাৰণি ১৮৯৭ চনত অসম (ৰিটাৰ স্কেলত মানদণ্ড ৮.৭), ১৯৩৪ চনত বিহাৰ আৰু ১৯৩৫ চনৰ কোৱেটৰ জোকাৰণিতকৈও অধিক প্ৰাৱল্যৰ আছিল।"

ভূমিকম্পৰ পৰৱৰ্ত্তী কালত নদীৰ পানী শুকাই গৈছিল । পানী ক্ষিপ্ৰ গতিত শুকাই যোৱাৰ ফলত সকলোৱে বুজি উঠিছিল যে পাহাৰত ভূমিস্খলন হৈ নদীৰ সোঁত বন্ধ হৈ গৈছে যাৰ ফলত যিকোনো মুহূৰ্ততে বানপানী হ'ব পাৰে। ৰাতি ৯ বজাত গোগামুখ অঞ্চল হঠাৎ গভীৰভাৱে প্লাৱিত হোৱাত অঞ্চলটোৰ লোক গছত উঠি প্ৰাণ ৰক্ষা কৰাৰ বাহিৰে কোনো গত্যন্তৰ নাছিল। যিসকলে গছত উঠিব পাৰিছিল তেওঁলোক বাচিছিল আৰু যিসকল গছত উঠিব নোৱাৰিছিল তেওঁলোকক পানীয়ে উটুৱাই লৈ গৈছিল। গোগামুখত ১০ ফুট পৰ্যন্ত বালিৰ তৰপ পৰিছিল। পিছত নতুন ঘৰৰ খুটা পুতিবৰ বাবে গাঁত খান্দোতে মাটিৰ তলত মৃতদেহ উদ্ধাৰ হৈছিল।

অঞ্চলটোত ১৯৫০ চনৰ ৮.৬ ৰিটাৰ স্কেলৰ ভূমিকম্প হোৱাৰ পাছতে ২১ আগষ্ট, ১৯৫০ চনৰ হিন্দু কাক সম্পাদকীয়ত এনেদৰে বৰ্ণনা কৰিছে- " What has been described as the second fiercest of earthquakes record by man-made machines so far has rcked Eastern Tibet and Assam. From the report coming in after the partial re-eastablishment of disrupt communications, it is clear that there has been, in addition to much loss of properity, some loss of life too and Islands have disappeared into the Brahmaputra. The rumblings of the first, tremendous shock are still being felt and heard. The 'To political problems clamouring for solution has now been added the task of relief and rehabilitation and the sympathy and help of all India will go to those who have suffered in this frontier province. Steps have been taken to rush food and medical aid to the affected areas and the Government and voluntary agencies will have their hands full. They deserve very support in the form of money and meterial that the people of India can give.'

১৯৫০ চনৰ ভূমিকম্প কিমান বিধ্বংসী আছিল তাৰ তুলনা পাবলৈ নাই। ১৯৫০ চনৰ ভূমিকম্পৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী লঠিয়া গাঁৰৰ নিবাসী "দীননাথ চুতীয়াই কৰা বৰ্ণনা এনেধৰণৰ " ৰাতিটো অতি উৎকণ্ঠাৰে কটোৱাৰ পাছত পুৱা গাঁৱত এটা বৃহৎ জাবৰৰ দ'ম দেখা পাইছিলো। আমাৰ গাঁৰৰ কাষেদি বৈ যোৱা ৰঙা নদী আৰু সোৱণশিৰি নদী ৰাতিৰ ভিতৰতে শুকাই গৈছিল আৰু মানুহে ইপাৰৰ পৰা সিপাৰলৈ খোজকাঢ়ি পাৰ হৈছিল। নদী দুখনৰ অস্তিত্ব প্ৰায় নোহোৱাৰ দৰে হৈছিল। পৰম্পৰাগত ভাৱে নিৰ্মিত আমাৰ ঘৰ বিলাক অতি লঘু হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ভাগি পৰিলেও মৃত্যু বা আঘাত প্ৰাপ্ত লোকৰ সংখ্যা কম আছিল। ভূমিস্খলনৰ ফলত পাহাৰৰ তৰ-তৃণৰ সেউজীয়া আৱৰণটো নিশ্চিহ্ন হোৱা আমি দূৰৈৰ পৰা দেখিছিলো। উন্মুক্ত পাহাৰ বিলাকে কোনো বনৰীয়া জন্তুৰ আকৃতি গ্ৰহণ কৰাৰ দৰে দৃশ্য আমাৰ চকুত ভাহি উঠিছিল। দৰাচলতে পাহাৰে তেনে ৰূপ ধাৰণ কৰাৰ দৃশ্যটো আছিল মতিভ্ৰম। আমি ভবা নাছিলো যে কাল সন্ধ্যা নামিবলৈ তেতিয়াও বাকী আছিল। ১৯৫০ চনৰ ১৯ আগষ্ট তাৰিখে সংহাৰ মূৰ্ত্তি ধাৰণ কৰি বান নামি অহাত মানুহ বিলাকে নিৰাপদ স্থানৰ বাবে চাৰিওফালে দৌৰা দৌৰি কৰিবলৈ ধৰিলে । সকলো ওখ ঠাই পানীত ডুব যোৱাত গছেই

আছিল একমাত্ৰ বিকল্প। যিসকল সময়মতে গছত বগাব পাৰিছিল তেওঁলোক ৰক্ষা পৰিছিল আৰু যি নোৱাৰিছিল তেওঁলোকক বানৰ প্ৰৱল সোঁতে উটুৱাই নিছিল। আমাৰ বহুতেই গছৰ ডালত দুদিনলৈকে নোখোৱা নোবোৱাকৈ আছিল। পানী গুকোৱাৰ পিছত জীৱিত সকলৰ অনুসন্ধান জোৰ গতিত চলিছিল । ৰাস্তা পদূলি সম্পূৰ্ণ বিধ্বস্ত হোৱাত উদ্ধাৰকাৰী দলে বোকা ফালি জীৱিত লোকৰ অনুসন্ধানত নামিছিল। গোগামুখত ১০ ফুট পয্যন্ত বালিৰ তৰপ পৰিছিল। নতুন ঘৰৰ খুঁটা পুতিবৰ বাবে গাঁত খান্দোতে মাটিৰ তলত মৃতদেহ উদ্ধাৰ হৈছিল। যেতিয়া কোনো লোকে মোক সোৱণশিৰিৰ বৃহৎ বান্ধ নিৰ্মাণৰ কথা কয় তেতিয়া মোৰ মনত ১৯৫০ চনৰ সেই বানৰ দু-স্বপ্নৰ কথা ৰোমন্থন কৰি গা শিয়ৰি উঠে আৰু তেনে ঘটনাৰ পুনৰাবৃত্তি কথা ভাবিবলৈকে ভয় লাগে।”

সাম্প্ৰতিক সময়ত সোৱণশিৰি উপত্যকা :

‘সোণৰ নদী’ সোৱণশিৰি উপত্যকাটোত বাস কৰা লোকসকলৰ বাবে প্ৰকৃতিৰ এক অপৰূপ দান। নদীমাতৃক ৰাজ্য হিচাপে উচ্চ আসন লাভ কৰা অসমত এই সোৱণশিৰি নদীৰ গুৰুত্ব অতুলনীয়। অতীজৰেপৰা নদীখনে অঞ্চলটোত বাস কৰা লোকসকলৰ সমাজ, সংস্কৃতি,পৰিৱেশ আৰু জীৱন ধাৰণৰ পৰিপূৰক সামগ্ৰীসমূহৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা বহন কৰি আহিছে। বিশেষকৈ উপত্যকাটোত বাস কৰা গালং, পৰ্বতীয়া মিৰি, মিচিং, দেউৰী, বড়ো, সোণোৱাল কছাৰী আদি জনগোষ্ঠীসকলৰ স্বাভাৱিক জীৱন যাত্ৰা, আৰ্থ-সামাজিক দিশত বিশেষভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে। নদীকেন্দ্ৰীক পৰম্পৰৰ্গত বৈশিষ্ট্যৰে জনগোষ্ঠীসমূহে পালন কৰা লুমি, লুকি, দীপে, লুবেন্স'লে, ইল', দ'লো, টাম, লিচি, পাটে, নিকি, দেৰ, আলিঃ আই লৃগাং আদি উৎসৱসমূহে উপত্যকাটোৰ চহকী জীৱনশৈলীৰ উমান দিয়ে ।

সময়ৰ লগে লগে উপত্যকাটোৰ দৃশ্যপট সলনি হবলৈ ধৰিছে। স্বাৰ্থন্বেষী লোকৰ গ্ৰাসত পৰি সোৱণশিৰি এতিয়া মৃত্যু যান্ত্ৰণাত ককবকাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। শুৱণি সোৱণশিৰিৰ সৌন্দৰ্য আৰু গৰিমা ম্লান পোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। সোৱণশিৰিৰ সোণৰ চোঁকুৰা, সোনালী পীঠিয়া, শিহু, সাৰুৱা মাটিৰ বলুকা, বাওধান, যাওবন, খেৰ, তৰানি, সন্ধ্যা ভাসমান নাঁৱৰ পৰা ভাঁহি অহা বাঁহীৰ সুৰ-ঐনিতম আদিবোৰ নিঃশেষ কৰি দিয়াৰ ষড়যন্ত্ৰত যেন লিপ্ত হৈ পৰিছো আমিবোৰ। বক-কোকিলৰ কোলাহল ভালপোৱা উপত্যকাবাসীৰ জীৱনযাত্ৰাৰ ভাৰসাম্য নদীখন অবিহনে যে অস্তিত্বহীন সেই কথা অৱনৰিৰ বলুকাত পুৱতি নিশা অৱস্থান কৰা প্ৰত্যেক অসমীয়াই মৰ্মে মৰ্মে উপলদ্ধি কৰিব। আমি মনত ৰখা উচিত শান্ত মাতৃৰূপী নদীখনৰ ভয়াবহ ৰূপে অঞ্চলটোত বাস কৰা লোকসকলৰ মনত এক পাহৰিব নোৱৰা সাঁচা বহুৱাই থৈ গৈছে।

সোৱণশিৰিৰ ভৱিষ্যৎ আৰু আমাৰ কৰণীয়ঃ

‘নদী হ'ল প্ৰাকৃতিকভাৱে বৈ অহা বৃহৎ পৰিমাণৰ পানীৰ ধাৰ।' ই যদি সঁচা হয়, নদীৰ এই প্ৰাকৃতিক অধিকাৰক সন্মান কৰা আমাৰ নৈতিক দায়িত্ব। সোৱণশিৰিক এই অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত কৰা উচিত নহয়। এইক্ষেত্ৰত সোৱণশিৰি উপত্যকাৰ জনগোষ্ঠীকেইটাৰ দায়িত্ব অধিক। সময়োচিত পদক্ষেপ, চিন্তাশীল মনৰ উপসংহাৰ আৰু একত্ৰিত প্ৰচেষ্টায়েহে ভৱিষ্যতে সোৱণশিৰি নদীক চিৰপ্ৰবাহমান কৰি ৰাখিব । তেতিয়াহে আমাৰ দৰে জনগোষ্ঠীসমূহৰ অস্তিত্ব বৰ্তী থাকিব। এইক্ষেত্ৰত মিছিং জনগোষ্ঠীটোৱেই আজিৰ দৰে আগভাগ লব লাগিব । অনথ্য সময়ৰ সোঁতত আমি সোৱণশিৰিৰ লগতে আমাৰ অস্তিত্ব হেৰুৱাই পেলোৱাটো নিশ্চিত । শিল্পী সূৰ্য চিত্তে, গনেশ পেগুকে আদিকৰি বহু ব্যক্তিক উপত্যকাটোৱে দান কৰিছে। সোৱণশিৰি নদীয়ে জীপাল কৰি ৰখা উপত্যকাটোৰ উৰ্বৰা শক্তি অক্ষুন্ন ৰাখিব পাৰিলেহে ভৱিষ্যতে আমি ইয়াৰ পৰা প্ৰকৃত প্ৰতিদান আশা কৰিব পাৰিম। শেষত মোৰ অনুভৱেৰে, মই যদি কবি হলোহেতেন । কবিতাৰ দৰে কিবা এটা লিখিলোহেতেন এনেদৰে,

2000

‘সোৱণশিৰি’ অকল এটি নাম বা এখন নদী নহয়
আবেগ অনুভূতিৰে বুজাব নোৱাৰা শব্দ ‘অৱনৰি' ।

২০১১

‘স্বৰ্ণশ্ৰী’ মাথো ভাৱাবেগ, এক মলিন প্ৰতিচ্ছবি
যন্ত্ৰণাকাতৰ বাস্তৱ
পাশবিক অত্যাচাৰত হেৰাই যাব খোজা ভয়ানক মৃত্যু।

আজিৰ পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত
মিচিং সমাজ

সূৰ্যদীপ পেগু

আজিৰ যুগ গোলকীকৰণৰ যুগ। সমগ্ৰ বিশ্ব আজি এখন গাঁৱলৈ ৰূপান্তৰ ঘটিছে। আজিৰ এই পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত মিচিং সমাজ কোন পথে গতি কৰিছে এই বিষয়ে হয়তো বিস্তৃত গৱেষণাৰ প্ৰয়োজন হ'ব। আমি এই লেখাত মিচিং সমাজৰ কেতবোৰ সমস্যা আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তনৰ বিষয়ে থুলমুল আলোচনা আগবঢ়াবলৈ চেষ্টা কৰিছো ।

মিচিং সকল পূৰ্বপুৰুষৰ পৰাই নদীপৰীয়া বাসিন্দা। তেওঁলোকৰ সমাজ আৰু সভ্যতা নদীক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই গঢ় লৈ উঠিছে। বিশেষকৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু সোৱণশিৰি নদী তথা ইয়াৰ উপনৈসমূহৰ পাৰত মিচিং সকলে বহু শতিকা ধৰি সমাজ পাতি বসবাস কৰি আহিছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ-সোৱণশিৰি আৰু ইয়াৰ উপত্যকা সাৰুৱা কৰি কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰে আৰু জল পৰিবহনতো সুচল হয়। ব্ৰহ্মপুত্ৰ, সোৱণশিৰি, চাৰিকড়ীয়া, দিহিং, দিচাং, বুৰৈ, জীয়াভৰলী, ধনশিৰি, ৰঙানৈ, দিক্ৰং, পিছলা, লাইপুলীয়া, দিপা, দিকাৰী, কুমটীয়া, কনানৈ, খেৰকটীয়া আদি নৈ উপনৈসমূহৰ পাৰে পাৰে সুজলা-সুফলা ভৌগোলিক পৰিবেশত তেওঁলোক বসবাস কৰে।

১৯৫০ চনৰ বৰভূঁইকঁপে ব্ৰহ্মপুত্ৰকে ধৰি সোৱনশিৰি আৰু ইয়াৰ উপনৈসমূহৰ চৰিত্ৰগত আৰু গুণগত মানৰ আমূল পৰিৱৰ্তন ঘটাইছে। ফলত উক্ত নদীসমূহৰ বুকু বাম হৈ যোৱাৰ বাবে কম পানীতে ইয়াৰ কাষৰীয়া বিস্তৃণ অঞ্চল বানে প্লাৱিত কৰিবলৈ ধৰিছে। ফলত নদীপৰীয়া মিচিংসকল প্ৰতিবছৰে হোৱা বান-খহনীয়াত কম-বেছি পৰিমানে ক্ষয়-ক্ষতিৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হৈছে।সম্প্ৰতি গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ বাবেই হওক বা আন কাৰণতেই হওক বানৰ সংহাৰী ৰূপ ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। নদী-উপনদীসমূহৰ বানপানী প্ৰতিৰোধৰ বাবে পঞ্চাশৰ দশকতে বন্ধা মথাউৰিসমূহৰ আয়ুস এতিয়া পঞ্চাশৰ পৰা যাঠি বছৰৰ ভিতৰত। ইতিমধ্যে মথাউৰিসমূহ দুৰ্বল হৈ পৰিছে আৰু নদীৰ জলধাৰাৰ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা হেৰুৱাই পেলাইছে।

কেৱল কৃষিকৰ্মক জীয়াই থকাৰ প্ৰধান সম্বল হিচাপে লোৱা মিচিংসকলে সঘনাই হোৱা বান-খহনীয়াৰ বাবে শ শ হেক্টৰ কৃষিভূমি হেৰুৱাব লগা হৈছে আৰু পলস বালিয়ে কৃষিভূমি পুতি পেলোৱাৰ ফলত কেবা বছৰলৈ কৃষি কৰ্ম কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগা হৈছে। আনহাতে বছৰৰ বেছিভাগ সময় খেতি-পথাৰ বানপানীয়ে প্লাৱিত কৰাৰ বাবে খেতি-বাতিৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়। মুঠতে বান-খহনীয়াই প্ৰায়ভাগ মিচিংলোকৰ অৰ্থনৈতিক পৰিৱেশ ধ্বংস কৰিছে, বান-খহনীয়াত সৰ্বস্ব হেৰুওৱা বহু মিচিং পৰিয়ালৰ জীৱন নিৰ্বাহ তথা পৰিয়াল পোহপাল দিয়াটো জটিল অংকৰ দৰে হৈ পৰিছে। বান-খহনীয়াই সৃষ্টি কৰা এনেবোৰ পৰ্বতসম দুৰ্দশা তেওঁলোকৰ মাজৰ পৰা কেতিয়ালৈ অৱসান ঘটিব? সাম্প্ৰতিক সময়ত এই প্ৰশ্নটো নদীপৰীয়া মিচিংলোকৰ বাবে আটাইতকৈ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। এসময়ৰ শ শ বিঘাৰ ভূমিৰ গৰাকী বহু মিচিং লোক আজিৰ তাৰিখত মথাউৰিৰ শাৰী শাৰী পঁজাৰ বাসিন্দা হৈ ভূমিহীন কৃষকলৈ ৰূপান্তৰ ঘটাৰ উপৰিও অনিশ্চিত ভৱিষ্যত লৈ জীৱন নিৰ্বাহ কৰি আছে। বান-খহনীয়াত মাটি- বাৰী হেৰুওৱা এই দুৰ্গত পৰিয়ালবোৰৰ পুনৰ সংস্থাপনৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে লয় নে নলয় এই কথাও তেওঁলোকে নাজানে ।

বিজ্ঞানসম্মতভাৱে নিৰ্মাণ কৰা মথাউৰি আৰু খহনীয়া প্ৰতিৰোধৰ ব্যৱস্থা অবিহনে নদীপৰীয়া মিচিং লোকসকলৰ সমস্যাৰ কোনোদিনেই অন্ত পৰাৰ সম্ভাৱনা নাই। এই গুৰুতৰ সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে মিচিং জাতীয় সংগঠনসমূহে মাজে সময়ে আন্দোলন ব্যৱস্থা কৰিছে যদিও এইয়া যথেষ্ট নহয়। বান-খহনীয়াৰ স্থায়ী সমাধানৰ বাবে আন্দোলন তীব্ৰতৰ কৰি তুলিব লাগে আৰু চৰকাৰক বাধ্য কৰাব লাগে। ধেমাজি জিলাৰ চিলাপথাৰ অঞ্চলৰ কাৰেং চাপৰি, দেউৰীঘাট, আৰ্নে আদি গাঁওসমূহ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বানত বিধ্বস্ত হৈ গৈছিল আৰু খহনীয়াত শ শ হেক্টৰ কৃষিভূমি আৰু আবাসভূমি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত জাহ গৈছে। যদিও ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত নিৰ্মাণ চলি থকা বগীবিল দলঙৰ বাবে ভাৰতীয় ৰেল বিভাগে স্থায়ী প্ৰতিৰোধৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ঠিক তেনেদৰে লখিমপুৰ জিলাৰ ঢকুৱাখনা মহকুমা আৰু মাজুলী মহকুমাৰ চকুলোখ্যাত মাতমৰা মথাউৰিৰ স্থায়ী প্ৰতিৰোধৰ বাবে ভাৰতৰ ভিতৰতে পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে জিঅ' টিউব পদ্ধতিৰে মথাউৰি নিৰ্মাণৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এই জিঅ'টিউব পদ্ধতি কিমান ফলদায়ক হয় এইয়া সময়তহে ক'ব পৰা যাব। মুঠতে বান খহনীয়াৰ স্থায়ী প্ৰতিৰোধৰ ব্যৱস্থা যেতিয়ালৈকে সম্ভৱ নহয়, তেতিয়ালৈকে নদীপৰীয়া মিচিং লোকৰ উন্নয়ন আশা কৰিব পৰা নাযায়।

শিক্ষা অবিহনে এখন সমাজ অথবা এটা জাতি প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই যাব নোৱাৰে। এখন সমাজ সভ্যতাৰ ক্ৰমবিকাশ লাভৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু প্ৰধান দিশটোৱেই হ'ল শিক্ষা। কিন্তু আমাৰ মিচিং সমাজত এই গুৰুত্বপূৰ্ণ শৈক্ষিক দিশটো আজিও পয়ালগা অৱস্থাত আছে। পূৰ্বতে শিক্ষা গ্ৰহনৰ বহু প্ৰতিকুল পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হোৱাৰ পাছতো আৰু বিদ্যালয়- মহাবিদ্যালয়ৰ অসুচলতাৰ পাছতো মিচিং সমাজৰ পৰা বহু উচ্চ পৰ্যায়ৰ চাকৰি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। যদিও আজিৰ তাৰিখত হাততে ঢুকি পোৱা বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয় থকাৰ পাছতো MBBS, ENGINEERING, IIT আৰু অন্যান্য প্ৰতিযোগিতা মূলক পৰীক্ষা সমূহত আসন পোৱাত ব্যৰ্থ হৈছে। মিচিং বসতি প্ৰধান গ্ৰামাঞ্চলত শৈক্ষিক পৰিবেশ দিনক দিনে বিধ্বস্ত হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ মূলত হ'ল কাঠফুলাৰ দৰে গঢ়ি উঠা ভেন্সাৰ বিদ্যালয় আৰু উপযুক্ত শিক্ষকৰ অভাৱ, বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰতিযোগিতা মূলক পৰীক্ষাসমূহত ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ গ্ৰামাঞ্চলৰ বিদ্যালয়বোৰত গুণগত শিক্ষাৰ অভাৱ, বিধ্বস্ত আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা, বিদ্যালয়সমূহৰ উপযুক্ত আন্তঃগাঠনিৰ অভাৱ আদি। গ্ৰামাঞ্চলৰ আৰ্থিক ভাৱে অভাৱগ্ৰস্থ পৰিয়ালে আনকি আৰ্থিকভাৱে সূচল পৰিয়ালৰ ল'ৰা-ছোৱালীকো বাৰ মাহে কৃষিকৰ্মত আৰু ঘৰুৱা কামত অত্যাধিকভাৱে নিয়োজিত কৰা পৰিলক্ষিত হয়। বৰ্তমান যুৱচামৰ মুখত প্ৰায়ে এই কথা শুনা যায় যে আজিকালি পঢ়ি শুনি কি লাভ, টকা পইচা নিদিলে চাকৰি নাপায়। আমি কওঁ, এইয়া সম্পুৰ্ণ অমূলক ধাৰণা এনে ধাৰণাৰে আজিৰ যুৱ চামে চৰম হতাশ গ্ৰস্থতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছে। আজিৰ মুখ প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ যিজনে প্ৰতিযোগিতাত জয়ী হ'ব পাৰিব সেইজনেই তিষ্ক্তি থাকিব পাৰিব। যোগ্যজনৰ বাবে চাকৰিৰ অভাৱ নাই। প্ৰয়োজন মাথো গভীৰ অধ্যয়ন, মনৰ সদিচ্ছা আৰু প্ৰতিযোগী মনৰ। তদুপৰি শিক্ষা গ্ৰহণ বা ডিগ্ৰী কেৱল চাকৰিৰ বাবে নহয়। আমাৰ সমাজত উপযুক্ত আৰু সফল কৃষক, উদ্যোগী,সচেতন সমাজসেৱক তীক্ষ্ণ ৰাজনীতিবিদ আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰে উপযুক্ত শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন। এতিয়া মাথো প্ৰয়োজন মিচিং বসতি প্ৰধান গ্ৰামাঞ্চলত এক সুস্থিৰ শৈক্ষিক পৰিবেশ সৃষ্টি কৰা। এ শৈক্ষিক আন্দোলন আৰম্ভ কৰিবলৈ আমাৰ সমাজৰ সচেতন ব্যক্তি সকলে আৰু শিক্ষিত চামে আগভাগ ল'ব লাগে।

ভাৰতবৰ্ষত স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ ৬৪ বছৰ অতিক্ৰম কৰাৰ পাছতো এক বৃহৎসংখ্যক মিচিং লোকে উপযুক্ত চিকিৎসা সেৱা আৰু স্বাস্থ্য সেৱা লাভৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে। স্বাস্থ্য সেৱা উন্নয়নৰ বাবে চৰকাৰে লোৱা বিভিন্ন আচঁনিৰ পৰা মিচিং বসতি প্ৰধান গ্ৰামাঞ্চল বঞ্চিত হৈ আছে । প্ৰায় ভাগ মিচিং অঞ্চলত জনসাধাৰণে প্ৰাথমিক চিকিৎসা সেৱাৰ পৰা এতিয়াও বঞ্চিত হৈ পৰিছে। তেনেদৰে প্ৰায় ভাগ অঞ্চলত এতিয়াও কোনো স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ নাই। কোনো কোনো অঞ্চলত স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ থাকিলেও যাতায়তৰ অসুবিধাৰ দোহাই দি স্বাস্থ্যকৰ্মী নাথাকে। যাৰ ফলত আজিৰ চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ চৰম উন্নতিৰ যুগতো মিচিং জনসাধাৰণে প্ৰাথমিক বা বিনা চিকিৎসা অবিহনেই মৃত্যুমুখত পৰে । আনহাতে বহু গুৰুতৰ ৰোগত আক্ৰান্ত বহু ক্ষেত্ৰত অন্ধবিশ্বাসৰ বশৱৰ্তী হৈ গাৱঁলীয়া বেজৰ হতুৱাই জৰা-ফুকা কৰি চিকিৎসা প্ৰদানেৰে ৰোগীজনক তিল তিল মুখলৈ ঠেলি দিয়ে।

ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ স্বাস্থ্য অভিযানে পুষ্টিকাৰক খাদ্য, অনাময়, স্বাস্থ্যকাৰক, বিশুদ্ধ খোৱা পানী আদি দিশ বোৰ সামৰি এক বিস্তৃত পদক্ষেপ হাতত লৈছে। তদুপৰি গ্ৰাম্য কৰ্মী, দৰিদ্ৰ মাতৃ আৰু শিশু সকলৰ বাবে গুণগত স্বাস্থ্য পৰিচৰ্যা সুলভতা প্ৰাচুৰ্যতা উত্তৰন ঘটাবলৈ কাৰ্যসূচী লৈছে যদিও মিচিং অঞ্চলত এইয়া ফুটুকাৰ ফেনতহে পৰিণত হোৱাৰ পৰিলক্ষিত আনহাতে জৰুৰীকালীন সেৱা ১০৮ এম্বুলেঞ্চো দুৰ্গম যাতায়তৰ বাবে মিচিং বসতি প্ৰধান অঞ্চলত ৰোগীক নিবলৈ নোৱাৰে। যাৰবাবে ৰোগীক ঠেলা আৰু ঘোঁৰা গাড়ীত স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰলৈ নিয়াৰ বাবে বিকল্প নাথাকে। বিশুদ্ধ খোৱা পানীৰ অভাব

বহু শিশুৱে পুষ্টিকাৰক আহাৰ নাপাই পুষ্টিহীনতাত ভোগা, গৰ্ভাৱতী মাতৃয়ে উপযুক্ত পুষ্টিকৰ আহাৰ খাবলৈ নোপোৱা, পুৱা-গধুলি পুৰুষ নাৰী সকলোৱে পৰম্পৰাগত পানীয় গ্ৰহণ, হাড় ভগা শ্ৰম আদি বিভিন্ন কাৰণত মিচিং লোক কল ৰোগীয়া হোৱা দেখা যায়। আমি ভাৱো এখন ৰোগীয়া সমাজক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি আজিৰ নতুন প্ৰজন্মই সৰলভাবে বিশ্ববাসীৰ সন্মুখত থিয় দিব নোৱাৰে। এটা নিৰোগী জাতিৰ বাবে প্ৰতিজন মিচিং লোকেই নিজৰ স্বাস্থ্য সেৱাৰ প্ৰতি সদা-সচেতন হোৱা দৰকাৰ আৰু পুষ্টিকাৰক খাদ্যাভাস গ্ৰহণ কৰাটো বৰ প্ৰয়োজনীয় । আমাৰ নেতৃস্থানীয় সংগঠন আৰু সচেতন ব্যক্তি সকলে মাজে সময়ে স্বাস্থ্য সজাগতাৰ বাবে স্বাস্থ্য শিবিৰৰ আয়োজন কৰিলে বহু লোক উপকৃত হ'ব। এইখিনিতে স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ বাবে থকা চৰকাৰী আঁচনিৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিলো। সেই অনুসৰি ৫০০০ সাধাৰণ লোক আৰু ৩০০০ জনজাতি লোক থকা অঞ্চলত একাখনকৈ স্বাস্থ্য উপকেন্দ্ৰ, ৩০,০০০ সাধাৰণ লোক আৰু ২০,০০০ জনজাতি লোক থকা অঞ্চলত ৰাজহুৱা স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আৰু ১২০,০০০ সাধাৰণ লোক আৰু ৮০,০০০ লোক থকা অঞ্চলত সামূহিক স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ স্থাপনৰ বিধান আছে। এই পৰিসংখ্যাৰ লগত মিচিং জনসংখ্যাৰ তুলনা কৰিলে ওলাই পৰিব, আচলতে আমি স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আৰু উপযুক্ত আৰু উপযুক্ত চিকিৎস্যাসেৱাৰ পৰা কিমান অন্যায়ভাৱে বঞ্চিত হৈ আছে।

মিচিংসকল স্বভাৱতে কৃষিজীৱী। কৃষি-কৰ্মৰ ওপৰতে তেওঁলোক সম্পূৰ্ণভাৱে নিৰ্ভৰশীল। ধান, সৰিয়হ, মাহ আদিয়েই তেওঁলোকৰ প্ৰধান খেতি। ইয়াৰোপৰি আলু, নহৰু, কপাহ, কচু, গোমধান আদি খেতিও কৰা দেখা যায়। মিচিংসকল ভৈয়ামলৈ অহাৰ পূৰ্বে পাহাৰত ঝুম খেতি কৰিছিল। পূৰ্বতে মিচিংসকলৰ কৃষিভূমিৰ আয়তন বেছি আছিল। নৈপৰীয়া পলসুৱা সাৰুৱা মাটিৰ বাবে শস্য উৎপাদনো বহুত বেছি আছিল। কিন্তু বৰ্তমান কেতবোৰ কাৰকৰ বাবে শস্য উৎপাদনৰ হাৰ হ্ৰাস পাইছে। বিশেষকৈ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ বাবে কৃষিভূমিৰ পৰিমাণ হ্ৰাস, গৰাখহনীয়াৰ বাবে শ শ বিঘা কৃষিভূমি নদীৰ বুকুত জাহ যোৱা, বানপানীৰ বালিয়ে কৃষিভূমি বালিৰে পুতি পেলোৱাৰ বাবে কেইবাবছৰলৈ মাটি ছন পৰা আদি। দ্বিতীয়তে একেডৰা মাটিতে প্ৰতিবছৰে বাৰে বাৰে খেতি কৰি থকাৰ ফলত মাটিৰ উৰ্বৰতা হ্ৰাস পোৱা। তৃতীয়তে বৈজ্ঞানিক ভিত্তিত কৃষি শস্য উৎপাদনৰ বাবে জ্ঞানৰ অভাৱ। যুগ যুগ ধৰি কেৱল পৰম্পৰাগত কৃষিপদ্ধতিকে অৱলম্বন কৰি অহা দেখা যায়।

আজিৰ পৰিবৰ্তিত পৰিস্থিতিত পুৰনিকলীয়া আৰু পৰম্পৰাগত কৃষি পদ্ধতি বাদ দি আধুনিক বৈজ্ঞানিক কৃষি পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিলেহে কৃষি শস্য উৎপাদানেৰে মিচিংসকলৰ স্বাৱলম্বী হ'ব পাৰিব। অত্যাধিক কৃষি শস্য উৎপাদনৰ বাবে ৰাসায়নিক সাৰ আৰু ঔষধৰ ব্যৱহাৰৰ সলনি জৈৱিক সাৰ আৰু ঔষধৰ ব্যৱহাৰেহে মাটিডৰাৰ উৎপাদন ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰি ৰাখিব। তেনেদৰে বহুমুখী কৃষিকৰ্মৰ ব্যৱস্থাও কৰিব পৰা যায়।

কৃষি কৰ্মৰ উন্নয়ন সাধনেই মিচিংসকলৰ উত্তৰণৰ মূল চাবিকাঠি। যুগৰ সৈতে খোজ মিলাই তেওঁলোকে কৃষিকৰ্মত গুৰুত্ব দিলে উন্নয়ন হাতৰ মুঠিত থাকিব বুলি ভাৱিব পাৰি।

উপৰোক্ত সমস্যাসমূহৰ বাদেও মিচিং সমাজত যাতায়াত আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ, পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় ব্যৱস্থা আৰু অন্ধবিশ্বাস, মিচিং ভাষাৰ বিকাশৰ বাবে মন্থৰতা, মিচিং স্বায়ত্ব শাসিত পৰিষদৰ চৰম দুৰ্নীতি আৰু ইয়াৰ নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত নকৰা, ভূমি সমস্যা আৰু সম্প্ৰতি অৰুণাচলত নিৰ্মীয়মান আৰু প্ৰস্তাৱিত নদীবান্ধে নৈপৰীয়া মিচিংসকলৰ জীৱন আৰু জীৱিকালৈ চৰম সংশয় নমাই আনিছে।

সমাজ পৰিৱৰ্তনশীল। নিজস্ব কৃষ্টি-সংস্কৃতি অক্ষুন্ন ৰাখি আধুনিক সমাজ ব্যৱস্থাৰ সৈতে খাপ খুৱাই সামাজিক পৰিৱৰ্তন সকলোৰে কাম্য হ'ব। অন্যথা পৰিৱৰ্তনশীল সমাজ ব্যৱস্থাৰ লগত খোজত খোজ মিলাই আগবাঢ়িব নোৱাৰিলে মিচিং জাতি বহুদূৰ পিছপৰি ৰ'ব।

যুৱ শক্তি আৰু সংস্কৃতিক বিপ্লৱ

ৰয়েল পেগু

এটা সমাজ বা জাতি গঠনত যুৱ শক্তিয়ে চালিকা শক্তিৰ ভূমিকা পালন কৰে। সু-সংগঠিত যুৱ শক্তিৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰে এটা জাতি বা দেশৰ প্ৰগতি-ভৱিষ্যৎ। সেয়েহে সম্প্ৰতি দেশে দেশে যুৱ শক্তিক প্ৰাধান্য দিয়া দেখা যায়। আজিৰ যুৱ সমাজ অহা কালিৰ দেশৰ ভৱিষ্যৎ। যুৱ সমাজৰ ধ্যান-ধাৰণা, শিক্ষা, কৰ্ম সংস্কৃতি, ঐক্য, চিন্তা-চৰ্চাৰ ওপৰতে সংশ্লিষ্ট জাতি বা এখন দেশৰ প্ৰগতি বহু পৰিমাণে নিৰ্ভৰশীল।

অসমৰ অন্যতম বৃহৎ জনগোষ্ঠী মিচিংসকলৰ যুৱ সমাজেও জাতিটোৰ উত্তৰণৰ পথত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। ১৯২৪ চনত জন্ম লাভ কৰা মিচিং বানে কেবাং মিচিং জাতিৰ আটাইতকৈ পুৰণি তথা পিতৃস্বৰূপ সংগঠন যদিও ১৯৭১ চনৰ ১৬ অক্টোবৰত জাতিটোৰ যুৱ শক্তিকলৈ জন্ম লাভ কৰা তাকাম মিচিং পৰিন কেবাঙৰ উদ্যোগতহে মিচিংসকলৰ যুৱ শক্তিয়ে সংগঠিত ৰূপ লাভ কৰে। ইয়াৰ পিচত ১৯৯০ চনৰ ১০ জানুৱাৰী আৰু ১৯৯৩ চনৰ ২৯ মাৰ্চত জন্ম লাভ কৰা ক্ৰমে তাকাম মিচিং মিমে কেবাং আৰু মিচিং মিমাগ কেবাঙৰ লগতে তাকাম মিচিং পৰিন কেবাঙৰ যৌথ নেতৃত্বত দীৰ্ঘ বছৰ ধৰি মিচিং যুৱ সমাজৰ লগতে জাতিটোক সু-সংগঠিত কৰি মিচিং জনগোষ্ঠীৰ আৰ্থ-সামাজিক, শিক্ষা, ৰাজনৈতিক উত্তৰণ তথা স্বাধিকাৰ লাভৰ বাবে গণসংগ্ৰাম কৰি আহিছে। তদুপৰি এই তিনিওটা জাতীয় সংগঠনৰ উদ্যোগত বিশেষকৈ জাতিটোৰ যুৱ শক্তিক সংগঠিত কৰি জাতীয় চেতনাৰে উদ্‌বুদ্ধ কৰি মিচিং জনগোষ্ঠীৰ স্বকীয় কৃষ্টি-সংস্কৃতি, লোকসাহিত্য আদি সংৰক্ষণ, চৰ্চা, প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ তথা সৰ্বতোপ্ৰকাৰ বিকাশৰ মহৎ উদ্দেশ্যে আগত ৰাখি মিচিং যুৱ মহোৎসৱ উদযাপন কৰি আহিছে। জানিব পৰা মতে, অহা ৯ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা চাৰিদিনীয়া বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে গোগামুখত পঞ্চম মিচিং যুৱ মহোৎসৱখনি অনুষ্ঠিত হ'ব। মিচিংসকলৰ জাতীয় সংগঠন তাকাম মিচিং পৰিন কেবাং, তাকাম মিচিং মিমে কেবাং, মিচিং মিমাগ কেবাং আদি সংগঠনৰ উদ্যোগত অনুষ্ঠিত যুৱ মহোৎসৱে জাতিটোৰ যুৱ সমাজক সু-সংগঠিত কৰাৰ লগতে স্বকীয় কৃষ্টি-সংস্কৃতি সংৰক্ষণ তথা প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত ইতিবাচক তথা সু-দূৰ প্ৰসাৰী ভূমিকা পালন কৰিব বুলি আমাৰ দৃঢ় বিশ্বাস। সম্প্ৰতি বিশ্বায়নৰ যুগত মিচিংসকলৰো পৰিচয়ৰ সংকটে দেখা দিছে। মিচিংসকল স্বকীয় ভাষা-লোকসাহিত্য, কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰে চহকী যদিও ইয়াৰ বিকাশ, প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ আৰু জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়াটো আজিও চালুকীয়া অৱস্থাতে আছে। এনে চালুকীয়া জাতি এটাক সু-সংগঠিত কৰি সৰ্বদিশত উত্তৰণেৰে প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই নিবলৈ জাতীয়তাবোধৰ চেতনাৰে উদ্‌বুদ্ধ যুৱ শক্তিৰ ওপৰতে সৰ্বাধিকভাৱে নিৰ্ভৰশীল। বৰ্তমানৰ আধুনিক বিজ্ঞানৰ যুগটো মিচিংসকলৰ সমাজ ব্যৱস্থাক বিভিন্ন অন্ধবিশ্বাস আৰু কু-সংস্কাৰে আৱৰি ৰাখিছে। ইপিনে মিচিংসকলৰ দৈনন্দিন সমাজ জীৱনত অধিক পৰিমাণে আপঙৰ ব্যৱহাৰ আৰু হকে-বিহকে বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বন পালন কৰা আদি কাৰ্যও মিচিং সমাজৰ উন্নয়নৰ আন এক প্ৰধান অন্তৰায়। জাতিটোৰ

যুৱ সমাজে উপযুক্ত শিক্ষা আৰু বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰে এনে অন্ধবিশ্বাস আৰু কু-সংস্কাৰবোৰ আঁতৰ কৰিব লাগিব। নৈপৰীয়া মিচিংসকলৰ কৃষিয়েই প্ৰধান জীৱিকা। কিন্তু বছৰি হোৱা বানপানী আৰু গৰাখহনীয়াৰ ফলত মিচিং ৰাজৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাটো দিনে দিনে অতি বেয়াৰ পিনে গতি কৰিছে। তদুপৰি পুৰণিকলীয়া কৃষি পদ্ধতিৰে আজিও কৃষিকৰ্ম কৰি অহাটো নৈপৰীয়া মিচিং কৃষক ৰাইজৰ আৰ্থ-সামাজিক দিশত পিচপৰি থকাৰ এক প্ৰধান কাৰণ । এক সৱল অৰ্থনৈতিক বুনিয়াদ অবিহনে এটা জাতিৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰ উত্তৰণ অসম্ভৱ। সেয়েহে কৃষিজীৱী মিচিং ৰাইজে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ কৃষিকৰ্মত মনোযোগ দিয়াৰ লগতে জাতিটোৰ যুৱ সমাজেও বিভিন্ন বৃত্তিমুখী জীৱিকাত নিয়োজিত হৈ অৰ্থনৈতিক ভেটিটো সৱল কৰি তুলিব লাগিব।

উপযুক্ত শিক্ষাৰ অবিহনে আজিৰ যুগত কোনো ব্যক্তি বা জাতিয়েই সু-সভ্য তথা উন্নত জাতি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব নোৱাৰে। আজিৰ যুগত জ্ঞানহে আচল শক্তি আৰু মূলধন। উপযুক্ত শিক্ষাৰে শিক্ষিত হৈ যুৱ প্ৰজন্মই জাতিটোক নেতৃত্ব দিব লাগিব । বৰ্তমান ভোগবাদী তথা বস্তুবাদী চিন্তা-চৰ্চাই উশৃংখল কৰি তুলিছে যুৱ সমাজক । যুৱ সমাজৰ মাজত দিনে দিনে বৃদ্ধি পাইছে বিভিন্ন অপৰাধজনিত কাৰ্যকলাপ। অবাৱতে অপচয় হৈছে জাতিৰ ভৱিষ্যৎ যুৱ শক্তি। এনে উৎশৃংখল তথা অপৰাধজনিক কাৰ্যকলাপৰ বিপৰীতে জাতীয়তাবোধ চেতনাৰে উদ্‌বুদ্ধ তথা প্ৰগতিশীল চিন্তা-চৰ্চা আৰু কৰ্ম সংস্কৃতিৰে বলীয়ান যুৱ সমাজৰ ঐক্যবদ্ধ শক্তিয়েহে গঢ়িব জাতিৰ ভৱিষ্যৎ। ভাষা-সাহিত্য, সংস্কৃতিয়ে এটা জাতিৰ প্ৰথম পৰিচয়। মিচিং ভাষাক জীয়াই ৰাখিবলৈ হ'লে নিজৰ জাতিৰ সকলো মানুহে এই ভাষাটো ক'ব লাগিব। কেৱল উৎকৃষ্ট সাহিত্য সৃষ্টি হ'লেই সেই জাতিৰ ভাষাটো আপোনা-আপুনি জীয়াই নাথাকে। উদাহৰণ হিচাপে ক'ব পাৰি যে, ভাৰতীয় সভ্যতাৰ আটাইতকৈ পুৰণি সংস্কৃত ভাষাত অনেত মৌলিক তথা মহৎ সাহিত্য সৃষ্টিৰ পিচত এই ভাষাটোক কোৱা মানুহৰ অভাৱৰ বাবে সংস্কৃত ভাষাটো আজি মৃতপ্ৰায়। সেয়েহে মিচিং ভাষাক জীয়াই ৰাখিবলৈ হ'লে, মিচিঙৰ স্বকীয় পৰিচয় জীয়াই ৰাখিবলৈ হ'লে মিচিং ভাষাত সাহিত্য চৰ্চা-সৃষ্টিৰ লগতে সকলো মিচিং মানুহে নিজৰ মিচিং ভাষাটো ক'ব লাগিবই। কিন্তু আজিকালি এচাম শিক্ষিত মিচিং যুৱক-যুৱতীয়ে নিজৰ মাতৃভাষাত কথা ক'বলৈ লাজ পায়। কিন্তু মাতৃভাষা সকলোৰে ভাৱে প্ৰাণৰো আপোন। সেয়েহে সকলো মিচিং মানুহে নিজৰ মিচিং মাতৃভাষাত কথা কোৱাৰ সমান গৌৰৱৰ কথা আন একো নাই ।

অসমৰ দ্বিতীয় বৃহৎ তথা নৈপৰীয়া জনগোষ্ঠী মিচিংসকলৰ শদিয়াৰ পৰা বুৰৈ-ভৰলীলৈকে মূল বসতিস্থল। নৈপৰীয়া মিচিংসকলৰ স্বকীয় কৃষ্টি-সংস্কৃতি, ভাষা-লোকসাহিত্যই জাতিটোৰ ঐতিহ্যক বৰ্ণময় কৰি ৰাখিছে। নৈপাৰৰ নৈসৰ্গিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা পৰিৱেশত বাস কৰা সহজ-সৰল তথা কৃষিজীৱী মিচিং লোকৰ জীৱনজোৰা শ্ৰমক এফাঁকি ঐনিঃতম আৰু এপাক নাচোনে মহীয়ান কৰি ৰাখিছে। পৰিবৰ্তিত সময়ে মিচিং সমাজ জীৱনকো স্পৰ্শ কৰিছে। বিশ্বায়নৰ নামত পশ্চিমীয়া অপ-সংস্কৃতিয়ে মিচিং সমাজ আৰু জীৱনক চুই গৈছে। সম্প্ৰতি বিশ্বায়নৰ কাল ধুমুহাই মিচিংসকলৰ লগতে ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ জাতি-জনগোষ্ঠীসমূহৰ কলা-কৃষ্টি- সংস্কৃতি, ভাষা-সাহিত্যক বিপন্ন কৰি তুলিছে। বিশ্বায়নৰ নামত আজি এচামে মানুহৰ পৰম্পৰা, জনবিশ্বাস, লোককলা-কৃষ্টিক লৈ ব্যৱসায় কৰিছে। একোটা জাতিৰ বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিয়ে সেই জাতিৰ ইতিহাসৰ কথা কয় । কৃষিজীৱী মিচিংসকলৰ বৰ্ণাঢ্য জীৱন আলোকিত কৰি ৰখা সংস্কৃতিৰ পথাৰত অপ-সংস্কৃতিয়ে সুলভ হৈ পৰিছে। অপ-সংস্কৃতিৰ আলিংগনৰ পৰা মুক্ত কৰি মিচিঙৰ সংস্কৃতিৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰিবলৈ আজি সংস্কৃতিক বিপ্লৱৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। তদুপৰি বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মাজত সুস্থ সাংস্কৃতিক বিনিময়ে মিচিংসকলৰ সংস্কৃতিৰ পথাৰখনক অধিক সমৃদ্ধি কৰি তুলিব। মিচিং লোককলা-কৃষ্টিক স্বকীয়ভাৱে জীয়াই ৰাখিবলৈ আজি সকলো মিচিঙে ঐক্যবন্ধ ভাৱে ওলাই অহাৰ সময়। বিশেষকৈ জাতিটোৰ সু-সংগঠিত যুৱ শক্তিয়ে মিচিংসকলৰ স্বকীয় কৃষ্টি- সংস্কৃতি,ভাষা-সাহিত্য সংৰক্ষণ, চৰ্চা, বিকাশ, প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ তথা জাতিটোৰ সৰ্বতোপ্ৰাকৰ উত্তৰণৰ বাবে মাৰবান্ধি আগবাঢ়ি ওলাই আহিলেহে মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ প্ৰকৃত লক্ষ্য-উদ্দেশ্যে সফল হ'ব।

মিছিং লোকখাদ্য : এটি বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন

ৰত্নেশ্বৰ মিলি
সহকাৰী অধ্যাপক,
অসমীয়া বিভাগ
ললিত চন্দ্ৰ ভৰালী মহাবিদ্যালয়
মালিগাঁও, গুৱাহাটী-১১

অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল কেৱল ভাষাৰেই নহয়; ই সংস্কৃতিৰো যাদুঘৰ আৰু ভূস্বৰ্গ। আৰ্য আৰু আৰ্যভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ সু-সমন্বয়ত মহিমামণ্ডিত মায়াময় আৰু বৰ্ণিল নন্দন-কানন। এই বিশাল ভূ-খণ্ডত ইতিহাসে নগৰকা দিনৰেপৰা নানা জাতি-জনগোষ্ঠীৰ লোকে বসবাস কৰি সুকীয়া সুকীয়া কৃষ্টি-সংস্কৃতি জীয়াই ৰাখিছে। এই কৃষ্টি-সংস্কৃতি অতি বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। খোৱা- খাদ্য, ভাষা-উপভাষা, সাজপাৰ, সামাজিক জীৱন পদ্ধতি, চলন-ফুৰণ, কথনভংগী, গৃহ নিৰ্মাণ পদ্ধতি, ৰীতি-নীতি, কৃষি-পদ্ধতি, চিকাৰ পদ্ধতি আদিত বিচিত্ৰতা পৰিলক্ষিত হয়। খাদ্য সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ থলুৱা আৰ্যভিন্ন আৰু অসমীয়া আৰ্যসকলৰ ভিন্নধৰ্মী খাদ্যৰ সুষম সমাহাৰ ঘটি খাদ্য সংস্কৃতিয়ে বিচিত্ৰ ৰূপ লাভ কৰিছে। যাৰ ফলস্বৰূপে অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰতিটো জাতি- জনগোষ্ঠীৰে পৰম্পৰাগত খাদ্য সংস্কৃতি অতি চহকী হৈ পৰিছে।

বৃহত্তৰ মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্গত অসমৰ দ্বিতীয় সৰ্ববৃহৎ জনগোষ্ঠী মিচিংসকলৰ খাদ্য পৰম্পৰাও স্বমহিমাৰে প্ৰোজ্জ্বল আৰু চহকী। তেওঁলোকৰ অধিকাংশ খাদ্য সামগ্ৰীয়েই প্ৰকৃতি জগতৰপৰা আহৰিত। ভৌগোলিক পৰিৱেশে যে জাতিৰ আহাৰৰ তালিকা নিৰ্ণয় কৰে' ই ধ্ৰুৰূপ। অতি প্ৰাচীন কালতে মিছিংসকলে চীনৰ হোৱাংহো আৰু ইয়াংচিকিয়াং নদীৰ উত্তৰ-পশ্চিম উপকূল অঞ্চলৰপৰা প্ৰব্ৰজন কৰি অৰুণাচলৰ গিৰি-গুহাত অটব্য অৰণ্যৰ মাজত বসবাস কৰা মিছিংসকলে প্ৰকৃতিৰ সহজ লভ্য পশু-পক্ষী, মাছ-কাছ, ফল-মূল, ফুল-পাত আদি আহাৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰাৰ উপৰিও ঝুম পদ্ধতিৰে খেতি কৰি আলু, কচু, গোমধান, কণীধান, ক্লু, কুঁহিয়াৰ, লাও, কোমোৰা, জলকীয়া আদিও গ্ৰহণ কৰে। পাহাৰ-পৰ্বতত বহু বছৰ থকাৰ পিছত সময়ৰ পৰিৱৰ্তন, জনসংখ্যা বৃদ্ধি, খাদ্য বস্তুৰ নাটনি, বাসোপযোগী ঠাইৰ সন্ধান আদি কাৰণত মিছিংসকলে অসমৰ সমতল ভূমিলৈ নামি আছে। অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত বিশেষকৈ নদ-নদীৰ উপকূল অঞ্চল, হাবি-জংঘলৰ মাজৰ মুকলি ঠাই আদিত বসবাস কৰিবলৈ লয়। এনেদৰে এঠাইৰপৰা আনঠাইলৈ সলনি কৰি ঘুৰি ফুৰোঁতে কৃষিজীৱী আৰু চিকাৰজীৱী মিছিংসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যসম্ভাৰত বিভিন্ন ধৰণৰ পশু- পক্ষী, মাছ-কাছ, ফল-মূল, পত্ৰিকা-লতিকা, কাণ্ড-ফুল আদি খাদ্য দ্ৰব্য সন্নিৱিষ্ট হয়। তদুপৰি অসমৰ সাৰুৱা মাটিত বিভিন্ন ধৰণৰ স্বাস্থ্যসন্মত বিবিধ শস্যৰ খেতি কৰাৰ লগতে মীন আৰু পশু পালন কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰা আন আন থলুৱা আৰ্যভিন্ন আৰু অসমীয়া আৰ্যসকলৰ লগত শ শ বছৰ ধৰি সহ-অৱস্থান কৰাৰ ফলস্বৰূপে মিছিংসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যত নতুন নতুন খাদ্যসামগ্ৰীও সংযোজিত

ভোজন-সম্ভাৰ : মিচিংসকলে দৈনন্দিন জীৱন ধাৰণত পৰম্পৰাগতভাৱে বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য ভক্ষণ কৰে। সেইবোৰৰ আকৃতি প্ৰকৃতি অনুযায়ী তলত দিয়া ধৰণে বিভিন্ন শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভূক্ত কৰি আলোচনা কৰিব পাৰি।

(১) অন্নবাচক : (পঁইতা ভাত/কৰ্কৰা ভাত) পিনকাং আপিন, পিন্ আপিন (দুপৰীয়া ভাত), পিবাগ আপিন (মোৰ ভাত), পুৱা আপিন (তৰা পাতত সিজোৱা ভাত)।

(২) প্ৰাণীবাচক : (ক) জলচৰ : মাছ, কাছ, কুচিয়া, কেঁকোৰা ।

(খ) স্থলচৰ : (অ) বনৰীয়া হৰিণা, শহাপহু, মেথোন, নেউল, জহামল, শিয়াল , বনৰীয়া গাহৰি, বনৰীয়া মহ, নিগনি, কেটেলা পহু;

আ) ঘৰচীয়া/পোহনীয়া — গাহৰি, ছাগলী।

(গ) উভচৰ : (অ) ভেকুলী,

(আ) শামুক

(ঘ) সৰীসৃপজাতীয় ঃ গুঁই, সাপ (কম পৰিমাণে)
(ঙ) চৰাইবাচক ঃ (অ) বনৰীয়া - শগুণ, মইনা, ভাটৌ আদিৰ বাহিৰে সকলো প্ৰজাতিৰ চৰাই ।
(আ) ঘৰচীয়া/পোহনীয়া— হাঁহ, পাৰ, কুকুৰা ।
(চ) পতংগবাচক ঃ বৰলৰ টোপ, কুদুৰ টোপ, আমৰলি পৰুৱাৰ টোপ (ছ) উদ্ভিদবাচক : (অ) বৃক্ষজাতীয় – তাগ্ (ডিমৰু), তাকুগ্ (ডিমৰু জাতীয় এবিধ গছ), কুপিয়াং/তাপিয়াং, চূঃমাং (বোৱাল), তাককৃৰ (উৰিয়াম), চিংগালি (মিঠা শিমলু), লাংগিদ (মজ), পচলা, বাঁহগাজ, মৰাপাট, তেজপাত, মহানিম্ । (আ) গুল্মজাতীয়— অম্বে (মেচাকি), অঙেৰ, দৌৰমি, গুৰবান, নৰসিংহ, বৃকম, চৰমান দকে, অগীন
অয়িং,অকৰবিৰিক (অকলবিহ), মূৰণী কঃতুং।
(ই) লতা/লতিকা ঃ নীকুং (নলটেঙা), আদি তাকৃৰ, বৃৰীম তাকৃৰ, বুংকি ৰৌপুদ (ভেদাই লতা), য়ঃৰ্দ (টিকনি বৰুৱা), দীঃলিপকা, পিপলি, দৰবুম য়েচাং, মাংনী অয়িং, ৰিন্জি, বেতগাজ, ৰঙা লাউৰ আগ, জাতিলাউৰ আগ, কেৰেলাৰ আগ, জিকাৰ আগ, পাকলি জ্ঞানী, কলমৌ, তাঃচিন-তাঃয়িন।
(ঈ) তৃণজাতীয় ঃ অকাং (ঢেকীয়া), অউঅয়িং, কুয়াব অয়িং, গেঃনাগ্ (খুতুৰা), তাপেঃ তামেঃ (জিলমিল), মানিমুণি, পদিনা, মছন্দৰি, মেচৰ অয়িং, চিত্ৰী ৰুংকুং, মাৰ্চাং (মালকাঠি), ৰুক্জি (বিহলঙনি), খৃঃদৃ কঃৰ্, ৰিকিৰিমি, পক্গ (যমলামুটি), পাঃতাং অয়িং (মাটি কাদুৰি), লাই জাবৰী, আদাপাত, পাৰ্বতি, টেঙামৰা, লফা, দ্ৰোণ, টেঙেচী—তুলে (লাই), পীতু (সৰিয়হ), মূলাপাত, পালেং, কচু, বন্ধা কবি, আলুৰ পাত, নহৰুৰ পাত, পিঁয়াজৰ পাত, মাটিমাহৰ পাত ।
(৩) মূল/শিপাজাতীয় : আলু, কাঠ আলু/আলি, পাগলি (মিঠা আলু), নহৰু, পিঁয়াজ, আদা, হালধি, ইঙৰি (শিঙৰি), কামৰালি, মাঃয়ং, চুংকৃক, ঙিনতি, আন্ছ্ং আলি, এঙে (কচু), তৰাৰ গজালি, এলুক (শেলুক), মূলা, গাজৰ। (৪) ফল/গুটিবাচক : বিট, ওলকবি, ভেন্দি, বেঙেনা, কেৰেলা, টিয়হ, ধুন্দুলি, জিকা, ভোল, বিন, লেছেৰা/ডাংবড়ি, উৰহী, কুন্দলী, বিলাহী, পটল, ঔটেঙা, থেকেৰা, কৰ্দৈ, বাংক (ভেকুৰি তিতা), আম, কঠাল, বগৰী, মধুৰী, জলকীয়া, নেমু, জৰা, ৰবাব, লিচু, নৰা বগৰী, বন বগৰী, লেটেকু, পনিয়ল, চংকং, আনাৰস, গিপাগ (শিমলু গুটি), জামু, বগী জামু, কল, অমিতা, লিঃলাং (ছালি গছ), তাক, তাকুগ্ আঃয়ে, কুকপিয়াং আঃয়ে, নুনী, আমলখি, কোঁটকুৰা, বেল, বেতৰ গুটি, কচুকলা (কচু পিপলি), দৰগে, চিংকিন, এলুক আঃয়ে, গঃৰু টুম্পেত্ (ৰঙা বৰণৰ এবিধ সৰু আকৃতিৰ মিঠা ফল), কণ জলকীয়া, ভোট জলকীয়া, চাৰক মূৰ্ছ (আবৰ জলকীয়া), পকৰ জ্বালা, গোমধান, কণীধান ।
(৫) মাহজাতীয় ঃ মাটিমাহ, মটমাহ, মগুমাহ, বুটমাহ, মচুৰ, লেছেৰামাহ, উই পেঃ ৰেদ
(৬) মচলা জাতীয় : জালুক, পিপলি, ধনীয়া, জংনি অঃৰি, জিৰা , লং, ডালচেনি।
(৭) মিঠা জাতীয় ঃ গুৰ, চেনি, কুঁহিয়াৰ, মৌ ৰস, কলাবাতি (লুহীয়া অৰ্থাৎ কঁহুৱা জাতিৰ এবিধ মিঠা বন) আৰু নানা ফুলৰ ৰস
(**৮) পিঠা/সাগুহ জাতীয় :** পিঠাগুৰি, কৰাই গুৰি, আম্বুক (সাগুহ), তিলপিঠা, নাৰিকল পিঠা, চিৰা, ঘিলা পিঠা, আমৃন অয়িং (খুদ চাউলৰ আঞ্জা)।
(৯) খাৰ জাতীয় : পচলা খাৰ, মাটিমাহৰ খাৰ, খেৰৰ খাৰ, চৌদা খাৰ
(১০) ফুলজাতীয় : ৰঙা লাউৰ ফুল, চম্পা ফুল, শেৱালি ফুল, মেটেকা ফুল (পথাৰত গজা) কঁহুৱাৰ গেৰ, কলফুল।
(১১) লোণজাতীয় : নিমখ ।
(১২) মুহুদি জাতীয় : তামোল-পাণ, কৰ্পূৰ (তৰা জাতিৰ সুগন্ধি গছ), লিঃলাং আছুগ (ছালি গছৰ ছাল), যুমৰাং পাণ (আঙনি পাণ), ছিংগি তাং (শিমলুৰ কাঁইট), ছঃমাং আছ্ (ছালি গছৰ বাকলি) (বোৱাল গছৰ বাকলি), তামাক আঃয়ে (ছেৰা গছৰ গুটি), শিলিখা, আমলখি, তাকমা
(১৩) নিচাজাতীয় : (ক) পানীয় : আপং – পঃৰ (ছাই মদ) আৰু নগিন (বগা মদ/সাঁজ)।
(খ) বাতিখোৱা : ভাং, ধপাত (বৰপাত), ঢেঁকীয়া, অকলবিহ/অকলবিৰ ।
(গ) গুজি খোৱা : মানধপাত।
(ঘ) চোবাই খোৱা : মান ধপাত (তামোলৰ লগত খোৱা)।
(১৪) গাখীৰ : গৰু গাখীৰ, ম'হৰ গাখীৰ, ছাগলীৰ গাখীৰ ।

ডিম্ব/কণী ঃ হাঁহৰ কণী, কুকুৰা কণী, কাছ কণী, মাছৰ কণী, অন্যান্য চৰাই-চিৰিকতিৰ কণী।
(১৬) তেল : সৰিয়হ তেল।
(১৭) চাটনি : খাৰলি, খলিহৈ।

উল্লেখনীয় যে মিচিংসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্য-সম্ভাৰসমূহৰ আহৰণ, প্ৰস্তুতকৰণ, ৰন্ধন, পৰিৱেশন, ভক্ষণ অতি আমোদজনক। সিবিলাকৰ লগত জৰিত লোকাচাৰ বা লোক ৰীতি-নীতি, লোকসাহিত্যত উল্লেখ আদি মন কৰিবলগীয়া দিশ।
আহৰণ আৰু প্ৰস্তুতকৰণ ঃ দৈনন্দিন জীৱন ধাৰণ কৰোঁতে ভোক নিবাৰণৰ বাবে বা তৃষ্ণা দূৰ কৰিবলৈ প্ৰাণী মাত্ৰে খাব লাগে। ভক্ষণৰ প্ৰকৃতি আৰু ৰুচি অনুযায়ী প্ৰাণীবোৰক পৰজীৱী, সহজীৱী, ৰক্তপায়ী, কীটভক্ষী, মাংসহাৰী, তৃণভোজী আদি শ্ৰেণীভূক্ত কৰা হৈছে। মানুহ সৰ্বভক্ষী বাবে আহাৰ হিচাপে বিভিন্ন খাদ্য কেঁচাই-সিজাই চোবাই গোটে গোটে গিলি নতুবা পী-শুহি সকলো ধৰণে খায়। ভিন্ ভিন্ ব্যক্তিৰ খোৱাৰ ৰুচি-অভিৰুচি ভিন্ ভিন্ হ'লেও সামগ্ৰিকভাৱে একেটা জনগোষ্ঠীৰ ৰুচি-অভিৰুচিৰো কেতবোৰ উমৈহতীয়া সাদৃশ্য আছে।' মিছিংসকলৰো নিজা ৰুচি-অভিৰুচি সন্মত পৰম্পৰাগত খাদ্য আছে। আদিম কালৰেপৰা মিছিংসকলে প্ৰকৃতি জগতৰপৰা নানা ধৰণৰ খোৱা খাদ্যবোৰ আহৰণ কৰি আহিছে। বিৱৰ্তনৰ লগে লগে প্ৰকৃতিজাত বনৰীয়া পশু-পক্ষী, মাছ-কাছৰ পালন আৰু শাক-পাচলি আদিৰ কৰ্ষণৰ জৰিয়তে দৈনন্দিন ভৌতিক জীৱনত আহাৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰে

মিছিংসকল খোৱা খাদ্যত স্বল্পতুষ্ট নহয়। 'খাই তৰিম খাই মৰিম', 'খাই যাম গিৰি যাম', 'খাই-বই ভক্তি' বুলি দৈনন্দিন আহাৰ গ্ৰহণ কৰোঁতে 'আপং খায় তাপং ওলায়' (দিনকদিনে আৰ্থিকভাৱে শোচনীয় হৈ পৰা) আদি প্ৰবাদ-বাক্যৰ সৃষ্টি হৈছে। খোৱা কৰ্মই মিছিংসকলৰ জীৱনৰ ধৰ্ম। দৈনিক খোৱাৰ উপৰিও সকামে-সবাহে, উৎসৱে-পাৰ্বণে উদৰ পূৰাই মাছে-মঙহে, মদে-ভাতে খায় সেয়েহে তেওঁলোকে দৈনন্দিন খাদ্যসমূহ বিবিধ প্ৰক্ৰিয়াৰে কাটি-বাছি ৰুচিসন্মতভাৱে ৰান্ধি-বাঢ়ি তৃপ্তিৰে ভক্ষণ কৰে। খাদ্য-দ্ৰব্যৰ ভিন্নতা অনুযায়ী সেইবিলাকৰ প্ৰস্তুতকৰণ, ৰন্ধন, পৰিৱেশন আৰু ভক্ষণ ভিন্ ভিন্ হয়।

মিছিংসকলে আলহী তথা অঙহী-বঙহী ঘৰলৈ আহিলে অতি সাদৰ আদৰ কৰে; 'কি খুৱাম কি নুখুৱাম' কৰি ঘৰে-বাৰীয়ে বিচাৰি পিপিতাই ফুৰে। ভাত আৰু আপঙেই (আপিন আপং) মিছিংসকলৰ অতিথি আপ্যায়নৰ প্ৰধান খাদ্য দ্ৰব্য। নিজা ঘৰত পোহনীয়া গাহৰি, ছাগলী, হাঁহ, কুকুৰা আদি নাথাকিলে ওচৰ-চুবুৰীয়াৰপৰা কিনি বা ধাৰলৈ আনি মাৰি পুৰি, কাটি-বাছি, ৰান্ধি খুৱায়। গাহৰি হ'লে ৰাতাগ্ (ডাঙৰকৈ কাটি পোৰা বা সিজোৱা মাংসৰ টুকুৰা) দি আৰু হাঁহ-কুকুৰা হ'লে লাত্গ-আলাপ-আচিন (ঠেং-ডেউকা-কলিজা) গোট গোটকৈ দি আঞ্জা ৰান্ধি আপংসহ আলহীক আপ্যায়ন কৰে। আনকি আলহী আহিব বুলি গম পালে মাছ মাৰি বা চিকাৰ কৰি হ'লেও আগতীয়াকৈ মাছ-মাংস, শাক-পাচলি সংগ্ৰহ কৰি থয়। অথচ মিছিংসকলৰ মন সন্তুষ্ট নহয়; আলহী বিদায় দিয়াৰ সময়ত অসন্তুষ্ট মনেৰে কয়— 'ভালদৰে খুৱাবই নাপালোঁ, একোৱেই দিব নোৱাৰিলোঁ।' সেয়েহে কোনো কোনোৱে আলহীক কুকুৰা, হাঁহ, নামচং (শুকান মাছৰ গুড়ি), শুকান মাছ, কোমোৰা, ৰঙালাও, জলকীয়া, কচু, আপং আদি টোপোলা হিচাপে লগত দি পঠিয়ায়।

ভাত মিছিংসকলৰ প্ৰধান খাদ্য। কৃষিজীৱী মিছিংসকলে আহু, বাও, শালি— এই তিনি ধৰণেৰে খেতি কৰি ধান উৎপাদন কৰে আৰু এই ধানৰপৰা চাউল উলিয়ায়। জহা, বৰা, মাগুৰি, জাইঊীয়া (জাহিঙ্গা), কাতি নেউলি, জলডুবি, পাঃদাম, আমপাকি (পাখি), এমনা (আমনা), গমিৰি, লাই (লাহি), ৰঙা আলি (ৰঙা শালি) ইন্দুৱালি (সেন্দুৰশালি), জওঁাই কুৱা (জোঁৱাই খোৱা), কুলাপকী আদি মিছিং সমাজত বহুল প্ৰচলিত ধানৰ নাম (অৱশ্যে অঞ্চলভেদে ধানৰ নাম বেলেগ বেলেগ হয়)। এক দীঘলীয়া পদ্ধতিৰে মিছিংসকলে ধানৰপৰা চাউল উলিয়ায়। পথাৰৰপৰা ডাঙৰি ডাঙৰিকৈ ধান চপাই আনি ভঁৰালত মুঠি মুঠিকৈ জাপি থৈ প্ৰয়োজনৰ সময়ত তাৰপৰা নমাই ভৰিৰে গচকি গচকি (য়িগ্গেঃলা) ধান মাৰি বা সৰাই ৰ'দত ডলা বা পাটীৰে শুকুৱাই জীয়ৰী- বোৱাৰীয়ে উৰালত মাৰিৰে তুংতুং-তাংতাংকৈ খুন্দি ছন্দ মধুৰ ধ্বনি তুলি কুলাৰে কাম্পুচি কাপ্পুচিকৈ জাৰি জোকাৰি তুঁহখিনি পেলাই চাউল উলিয়াই সেই চাউল চৰুত দি হেতাৰে বা বাঁহৰ হেতা (পীএ্র) মাৰিৰে লৰাই ভাত ৰান্ধে।

মিছিংসকল প্ৰধানতঃ আমিষভোজী; কেতিয়াবাহে তেওঁলোকে নিৰামিষ আহাৰ খায়। বিবিধ প্ৰজাতিৰ বনৰীয়া-ঘৰচীয়া পশু-পক্ষী, মাছ-কাছ, শাক-পাচলি আদিৰ সমাহাৰত ৰান্ধি খোৱা সুব্যঞ্জিত আহাৰেই হৈছে আমিষ আহাৰ। আমিষ আহাৰৰ বিভিন্ন উপাদান অনুসৰি প্ৰস্তুত প্ৰণালীও সুকীয়া সুকীয়া। শাক-পাচলি কুটা-বছাৰ ওপৰত ব্যঞ্জনৰ সোৱাদ নিৰ্ভৰ কৰে। এই দিশলৈ লক্ষ্য ৰাখি মিছিংসকলে শাক-পাচলি কুটা-বছাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে। গাহৰি হ'লে প্ৰথমে উৰাল মাৰিৰে ডিঙি চেপি মাৰি মলদ্বাৰ কাটি খেৰেৰে মল ওলোৱা নলীডাল বন্ধ কৰি ভিতৰলৈ সোমোৱাই দি পেট ফালি (সকাম নিকামত পেটৰ গোটেই অংশখিনি কাটি উলিয়ায়) কলিজা, যকৃৎ, নাড়ি-ভুৰু, তেজ আদি উলিয়াই ডিঙি অলপ কাটি কণ্ঠনলী (ডাল) উলিয়াই লয়। তাৰপিছত গছৰ টান ডাল (গাহৰিৰ সৰু ডাঙৰ অনুযায়ী) লৈ জোঙা কৰি মলদ্বাৰৰ ফালৰপৰা সোমোৱাই মুখেদি উলিয়াই মাৰি ডালৰ দুই মূৰে ধৰিব

পৰাকৈ সুবিধা কৰি এডাল খুঁটি পুতি নতুবা এটুকুৰা কাঠ পাৰি তাত মূৰৰ ফালৰ মাৰিডাল থৈ গাহৰিটোৰ তলত খেৰেৰে জুই জ্বলাই নোমবোৰ পুৰি ফলা বাঁহ নতুবা দা-কোৰেৰে চুচি (ৰাপুং) খেৰেৰে ঘঁহি পানীৰে পৰিষ্কাৰকৈ ধুই ছফা কৰি আগঠেং, পাছঠেং, মূৰ, কাণ, নেজ আদি ভাগে ভাগে কাটি ৰন্ধনৰ উপযোগী কৰি তোলে । ছাগলী হ'লে ছালটো চেলাই নতুবা গৰম পানীত ডুবাই নোমবোৰ চুচি চুচি (গিগেঃলা) গুচাই কাটি টুকুৰা টুকুৰ কৰে। একেদৰে অন্যান্য বনৰীয়া জন্তুবোৰৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰথমে ছাল-চেলাই (বন গাহৰিৰ বাহিৰে) পেট ফালি নাড়ী-ভুৰু, কলিজা, হাওঁফাওঁ, পাকস্থলী আদি উলিয়াই কটা-ছিঙা কৰি ৰান্ধিবৰ বাবে উপযোগী কৰি তোলে। হাঁহ পাৰ, কুকু কে আদি কৰি অন্যান্য চৰাই-চিৰকতিৰো ডিঙি মুচুৰি কলিজাত হেঁচা দি মাৰি ছাল-চেলাই (পৃগ্‌লাত) নতুবা ঠাণ্ডা বা তপত পানীত ভিজাই নোম-পাখি এৰুৱাই (চুন্‌ন্‌পাগ) জুইত পুৰি (ছাল চেলালে জুইত আকৌ নুপোৰে; মিছিংসকলে কদাপিহে ছাল চেলায়) পানীৰে ধুই তল পেটৰ ওচৰেদি ফালি নাড়ী-ভুৰ (আকিঃ) উলিয়াই ডেউকাৰ কাষেদি বুকু আৰু পিঠিৰ জোৰা ভাঙি তলৰ ঠোঁটটোৰে সৈতে খাদ্য নলীডাল টানি (ছেৰপাগ্) গুচাই দুফাল কৰি কলিজা (আচিন), যকৃৎ (আয়ন), আমঠু (লাতিন), মূৰ (মিত্‌তুগ), টিকা (দপিনা), ডেউকা (আলাগ), ঠেং (লৌতৃগ) আদি ভাগে ভাগে উলিয়াই দা-কটাৰিৰে গড়ৰ ওপৰত থৈ টুকুৰা-টুকুৰকৈ কাটে।

পেটু বা ভুৰুৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালীও মনকৰিবলগীয়া। বহল পাত্ৰত থোৱা পানীত নতুবা পুখুৰীত জুবুৰিয়াই পেটুবোৰ দীঘল দীঘলকৈ টানি উলিয়াই এমূৰৰপৰা ফালি বা উকটিয়াই (পৃগ্‌লাত) দি পানীৰে ধুই নতুবা পানী ভৰাই (উকটিয়াই বা বেলটাই নিদিলে) চেপি চেপি (য়িপুং) মলবোৰ উলিয়াই ছফা কৰে। একেদৰে ঘিলা (লাতিন), পাকস্থলী (বুতুলুং) আদিৰ ভিতৰত থকা অৱশিষ্ট আধাৰ গুচাই পেলাই নিমখ-হালধি দি পানীৰে সিজাই লোৱাৰ পিছত টুকুৰা-টুকুৰকৈ কাটি ৰন্ধাৰ উপযোগীকৈ প্ৰস্তুত কৰে।

সকাম-নিকাম, ভোজ-ভাত, উৎসৱ-পাৰ্বণ অনুসৰি কুকুৰা, গাহৰি আদি মাংসৰ কটা-মেলা পদ্ধতিও বেলেগ হয়। বিশেষকৈ জঃছাগ, লয়, ৰিত, গুৰু উয়ু, বাঃচাগ আদিত কুকুৰা মাংসৰ ঠেং-টিকা (লৌতৃগ-লাবিয়াং), আলাব্ (ডেউকা), কলিজা (আচিন- আলাম) আদি গোটা গোটাকৈ আৰু গাহৰি মাংসৰ টিকা (দপিনাং), কাণ (য়ৌৰুং), মেকত্ (নেগুৰ/নেজ), ৰাতাগ্ (ডাঙৰ ডাঙৰকৈ কটা ছাল-চৰ্বি-তেলযুক্ত মাংসৰ টুকুৰা) আদি নিৰ্দিষ্ট জোখত কাটি লয়।

মাংসৰ দৰে মাছৰো প্ৰজাতি অনুসৰি কুটা-বছা কৰাৰ বেলেগ বেলেগ নিয়ম আছে। মিছিংসকলে সৰু সৰু পোনা মাছ কুটা- বছা নকৰে; ভালদৰে ধুই পখালি খায়। সৰু জাতৰ ঔৰতাগ্ (পুথি), জাং (দৰিকণা), নিঃতুলুপ (খলিহনা প্ৰজাতিৰ সৰু), বাঃলাবাটি (বটীয়া), চুল্লি মাদ্ (বটীয়া আকৃতিৰ), গীৰমেঃ (টোৰা/বামী) মূৰা আদিৰ পেটু গুছোৱাৰ পৰিবৰ্তে মূৰৰ ফুল থকা অংশ ভালদৰে ছফা কৰে। নাঃৰীং (শিঙৰা), ঙপা (শিঙি), পাবুৰ (মাগুৰ), দাংকৌং (ককিলা) আদিৰ কাঁইট কাণৰ পাহিৰে সৈতে টানি (কিঃপাগ্) গুচায় দিয়ে। ৰৌ, বৰালি, শিলঘৰীয়া, শাল, শল, কুড়ি, চেনী আদিৰ ফিচা, বাকলি (বাকলি থকা মাছ হলে), ফুল, পেটু, কোৰেৰিৰ সৈতে ডাঁৰ কাটি পেলাই কণী/ডিম্ব (কণী থাকিলে) উলিয়াই দীঘে-পথালিয়ে ৰেপি-কাটি টুকুৰা কৰে। পেটুৰপৰা পিত্ত উলিয়াই (লাঃপাগ) আৰু পাকস্থলী উকলিয়াই (পৃগ্লাত) অৱশিষ্টখিনি ধুই-পখালি ৰন্ধাৰ উপযোগী কৰে । কুচীয়াৰ বাকলিটো চেলাই পেট ফালি পেটু গুচাই পথালিকৈ ৰেপে নতুবা টুকুৰা কৰে। কেঁকোৰাৰ পায়ু, ঢাকনি, দাঁত খোলা আদি পেলায়। কাছৰ চল মাথা, ঠেং আদি ভাগে ভাগে কাটি উলিয়াই কুটা-বছা কৰি ডোখৰ ডোখৰকৈ কাটে।

উদ্ভিদজাতীয় পৰম্পৰাগত খাদ্যসমূহৰ প্ৰায় ভাগেই তিতা, টেঙা আৰু কেঁহা গুণযুক্ত। সেইবিলাকৰ কিছুমান প্ৰকৃতিজাত আৰু আন কিছুমান কৃষিজাত। প্ৰতিটো খাদ্য উপাদানৰে পৰিৱেশন বা কুটা-বছা পদ্ধতি বেলেগ বেলেগ । পাত-শাকবোৰ ছিঙি আনি ধুই-পখালি দুই হাতেৰে মুঠি মাৰি ধৰি অথালি-পথালিকৈ ফালি-ছিৰি (পেদ্‌মৃগ-পেছ), টুকুৰা-টুকুৰ (পেতুং-পেদয়ুং) কৰে; অৱশ্যে ফালি ছিৰি সিজালে বা ৰান্ধিলে তিতা-কেঁহা লগা শাক-পাত (পাক্কম/নেফাফু, কনী অয়িং/তিতা শাক ইত্যাদি) ফালি- ছিৰি বা টুকুৰা কৰি নাৰান্ধে। তদুপৰি লাঃছৰ (সিজোৱা বা বইল কৰা) হিচাপে ৰন্ধা যিকোনো পাত-শাক বৰকৈ ফালি বা টুকুৰা কৰি নিদিয়ে; গোটা গোটে দিয়ে।

আলু, কচু, ৰঙালাউ, জাতিলাউ, কোমোৰা, অমিতা আদি মূল আৰু ফলজাতীয় পাচলিবোৰ বাকলি কাটি গুচাই দীঘে পথালিয়ে পাতল আৰু ডাঠকৈ কাটি-কুটি লয়। কলফুল, ঔটেঙা, বাঁহগছ, কচুথোৰ (ঙেকং, দইকচা), পচলা, বন্ধা কবি আদিৰ ওপৰত থকা বৰ্জনীয় অংশখিনি গুচাই মিহি মিহিকৈ কুটি-কাটি (দুপ/লদুপ) ৰান্ধিবৰ বাবে তৈয়াৰ কৰে। বাকলি যুক্ত বা আঁহযুক্ত শাক-পাচলি যেনে— কচু থোৰ, কচু লতিকা, ৰঙা লাউৰ আগ, জাতিলাউৰ আগ, টিকনি বৰুৱা, যম লাখুটি, অঙেৰ, ছাগলী শিঙিয়া আদিৰ ওপৰৰ আঁহখিনি গুচাই (চেপাগ) মোটোকাই ভাঙি কুটা-বছা কৰে।

মাহজাতীয় বিশেষকৈ মাটিমাহ, মগুমাহ আদি মৰণাই মৰাই জাৰি জোকাৰি ৰদাই শুকুৱাই সযতনে সাঁচি থোৱাৰপৰা

নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ উলিয়াই আনি ভাজি (আগেঃলা) চিচা-বটলেৰে নতুবা মিহি গোটা মাৰিৰে হেচি পিহি দুফাল বা গুৰি (নৌৰদু) কৰে।

মচলা জাতীয় যেনে— আদা, নহৰুৰ বাকলি গুচাই বা নুগুচাই জালুক, জলকীয়া, জিৰা, লং, ডালচেনি আদি মিহলাই খুন্দনা (বাঁহে নিৰ্মিত চুঙা আকৃতিৰ নতুবা কাঠৰ উৰাল আকৃতিৰ) বা উৰালত খুন্দি গুড়ি কৰে।

খাৰজাতীয় যেনে— মাটিমাহৰ জাবৰ, ধানখেৰ, পচলা পুৰি ছাইখিনি বাঁহৰ চুঙা বা জাতিলাউৰ খোলাত (তলফালে বিন্ধা কৰা) ভৰাই তাত পানী ঢালি চাকি খাৰ প্ৰস্তুত কৰে। সান্দহ, পিঠাগুৰি, কৰাইগুৰি আদি ধান চাউলৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা হয়। চিত্ৰ আম্বুক (সান্দহ) আৰু চিৰা আম্বুক মিচিংসমাজত প্ৰধানকৈ প্ৰচলিত। ধান খুন্দি চাউল উলিয়াই সেই চাউলৰপৰা নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ লৈ পানীত ভিজাই কোমালাই কেৰাহিত ভাজি অলপ ঠাণ্ডা কৰি উৰালত গুড়ি গুড়িকৈ খুন্দি আম্বুক (সান্দহ) প্ৰস্তুত কৰে। আনহাতে বৰা চাউল বা অন্য আঠাযুক্ত বা আঠাহীন ধান প্ৰথমে পানীত কেইবাঘণ্টা ধৰি ভিজাই পানীখিনি পেলাই সেইধান ভাজি খুন্দি চেপেটা কৰি তুঁহখিনি কুলাৰে জাৰি চিৰা প্ৰস্তুত কৰে। পিতাং বা পিঠাৰ বাবে প্ৰথমে চাউল পানীত ভিজায়। তাৰ পিছত মিহি গুড়িকৈ খুন্দি কুলাৰে জাৰি আৰু খৰাহিৰে চালি পিঠা গুৰি উলিয়াই পিঠা-পনা প্ৰস্তুত কৰে আৰু দুই এদিনৰ বাবেও ধোঁৱা চাঙত দি নতুবা ৰ'দত দি শুকুৱাই থয়। কৰাই গুড়ি শুকান ভজা চাউল খুন্দি প্ৰস্তুত কৰে।
পুৰাং (তৰাপাতেৰে বান্ধি সিজোৱা ভাত) আপিনৰ বাবেও বৰাধান ৰ'দত শুকুৱাই নতুবা ডাৱৰীয়া বতৰ হ'লে কেৰাহিত ভাজি উৰালত খুন্দি কুলাৰে জাৰি চাউল উলিয়ায়। শুকান মাংস মিছিংসকলৰ অতি জনপ্ৰিয় খাদ্য। সকাম-নিকাম, উৎসৱ-পাৰ্বণ, ভোজ-ভাত আদিত বেছি হোৱা গাহৰি, কুকুৰা, হাঁহ আদিৰ মাংস চালনী, চান্দনি (ঘেৰ নিদিয়া চালনী), খৰাহিৰে জাকিৰ (কিঃৰা) ওপৰত নতুবা ধোঁৱাচাঙত থৈ নতুবা খৰিকাৰে চিলাই জুইৰ কাষত জুহালৰ মাটিত গুজি নতুবা জাকিৰ ওপৰত থৈ সেকি বহুত দিন ধৰি খাব পৰাকৈ খৰখৰীয়াকৈ
শুকুৱায়। শুকান মাছ আৰু নামচং (শুকান মাছৰ গুড়ি) মিছিংসকলৰ আন এটি তৃপ্তিদায়ক জনপ্ৰিয় খাদ্য। শুকান মাছ আৰু নামচং প্ৰস্তুত কৰিবৰ বাবে প্ৰথমে মাছ মাৰে। যেতিয়া খাল-বিল, নদ-নদী আদিত অপৰ্যাপ্ত পৰিমাণে মাছ পায় তেতিয়া মিছিং সকলে কৰ্মব্যস্ততাৰ মাজতো নতুবা আজৰি সময়ত মাছ মাৰি আনি পুৱা দুপৰীয়া ৰাতিৰ সাজৰ বাবে বেছি হোৱাখিনি ধুই পখালি কুটা-বছা কৰি ধোঁৱা চাঙত (ৰ'দত নশুকুৱায়) খৰখৰীয়াকৈ শুকুৱাই উৰালত গুড়ি গুড়িকৈ খুন্দি (লগত জলকীয়া, আদা, নহৰু, কচুপাত, ভুলৰপাত, জিকাৰ পাত দি) বাঁহৰ শুকান চুঙাত মাছৰ গুড়িবোৰ ঠাহি ঠাহি মাৰিৰে হেঁচুকি সুমুৱাই মুখখনি ধান খেৰেৰে বন্ধ কৰি তাৰ ওপৰত মাটি লিপি দিয়ে আৰু কলপাত নতুবা পলিথিনেৰে বায়ু সোমাব নোৱাৰাকৈ মুখনি মাৰি ধোঁৱা চাঙত (পৌৰাব, ৰাং, ৰাপতী, কুম্বাং) শুকুৱাই থয়।
নিচাজাতীয় পানীয় খাদ্য আপঙৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালীও বৰ দীঘলীয়া । আপং দুবিধ — পঃৰ (ছাইমদ) আৰু নগিন (বগা মদ/সাজ)। এই দুইবিধ আপং প্ৰস্তুত কৰিবৰ বাবে আটাইতকৈ প্ৰয়োজনীয় উপাদানটো হ'ল অপব (বাখৰ)। অপবৰ বাবে প্ৰথমে বিভিন্ন বনৌষধ যেনে— জালুক, জলকীয়া, বিহলঙনি, পিপলি, হালধী, মধুৰীপাত, কঁঠাল পাত, মাটি কঁঠালৰ পাত ৰিকম (এবিধ লতা), মানিমুনি, বনজালুক, দ্ৰোণ, কুঁহিয়াৰ পাত, ৰানাম আন্নী (ঘাঁহ জাতীয় উদ্ভিদ), তিতা চম্পা পাত, ইনজাৰী (ঘাঁহ জাতীয় উদ্ভিদ), আদাপাত, তাপাত পুংকেৰ, ইক্‌ছেদ-ইকয়েদ (এবিধ লতা), মাৰ্চাং (মালাকাঠি), ভেদাই লতা, লং, ইলাচী, যম লাখুটি, পতে আদি এশ-এবুৰি পত্ৰ-লতিকা বুটলি আনি ধুই টুকুৰা টুকুৰকৈ কাটি ৰ'দত দুই-তিনিদিন শুকুৱাই ভিজা চাউলৰ লগত মিহলাই উৰালত খুন্দি ঘূৰণীয়াকৈ বা চেপেটা-ঘূৰণীয়াকৈ গোল কৰি খেৰেৰে মেৰিয়াই ৰ'দ নতুবা ধোঁৱা চাঙত শুকুৱাই পূৰঠ হ'বলৈ দিয়ে। তাৰ পিছত পঃৰ আপং (ছাইমদ) প্ৰস্তুতিৰ বাবে চাউল উলিয়াই ডাঙৰ কেৰাহিত সিজাই তাত পোৰা তুঁহগুৰি (খেৰেৰে পোৰে) ঢালি দি চাউল সিজিলে নমাই কেৰাহিৰপৰা ভাত উলিয়াই ঠাণ্ডা হলে হাতেৰে হেঁচুকি-মোহাৰি তাত বাখৰ (অপব) ছটিয়াই কলহত ভৰাই ধোঁৱা চাঙত উঠাই থৈ পূৰঠ (অদপী) হ'বলৈ দিয়ে। নীগন আপঙৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালীও একেই; মাত্ৰ নগিন আপঙত তুঁহগুৰি দিয়া নহয়। পাঁচ-ছয় দিনৰ অন্তত পূৰঠ হ'লে পঃৰ আপং প্ৰকৃতিৰে বাঁহেৰে নিৰ্মিত যতন (তাঃচুক)ত চাকিবলৈ লয়। আনহাতে নগিন
আপং খৰাহিৰে কেৰাহি নতুবা চৰিয়াত হাতেৰে চেপি চেপি চাকি খোৱাৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰি তোলে। আন আন নিচা জাতীয় দ্ৰব্য যেনে— ধপাত (বৰপাত, মানধপাত), তামোল-ছালি, চাঁদা বা খৈনী (বজাৰৰ পৰা কিনা) আদিও আগতীয়াকৈ প্ৰস্তুত কৰে। বিশেষকৈ চুৰট হিচাপে খাৰা বৰপাত আৰু মলিয়াই ছাঁদা হিচাপে খোৱা মানধপাতৰ খেতি নিজে কৰি পাতবোৰ গছৰপৰা ছিঙি মুঠি মুঠিকৈ বান্ধি দাং মাৰিত ওলমাই জুহালৰ ওচৰত চতিৰ ওপৰত থৈ শুকুৱাই ওপৰভাগ মোহাৰি

ভাঁজ কৰি গোটাকৈ মেৰিয়াই কাঠৰ টুকুৰা বা পীৰাৰ চুকত সৰু সৰুকৈ ৰেপি কাটি লয় । সেইদৰে মানধপাতো শুকুৱাই থৈ প্ৰয়োজনৰ সময়ত তাৰপৰা লৈ চূণৰ লগত মিহলাই হাতেৰে মোহাৰি মোহাৰি গুড়ি কৰে ।

ইয়ুগ (বাঁহগছ) আৰু ইঃকুং (খৰিচা) বাবে প্ৰথমে বাঁহৰ পুলি (জাতি বাঁহ, ভলুকা) কাটি আনি ওপৰৰ ঢকোৰাখিনি পেলাই কাটি-কুটি লয়। ইয়ুগ কাটিয়েই লগে লগে খায়; কিন্তু ইং কুং পানীত ভিজাই টেঙা কৰি সযতনে থৈ এমাহ ধৰি খায়। বহুতে ইয়ুগ

আৰু ইঃকুং শব্দ দুটা একেটা অৰ্থতে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। মিছিং মানুহে সৰিয়হৰ পৰা তেল পেৰী উলিয়ায়। সৰিয়হখিনি প্ৰথমে ৰ'দত শুকুৱাই ভঁৰালত গুড়ি গুড়িকৈ খুন্দি কেৰাহিত ভাজি বেতেৰীত (বেতেৰে নিৰ্মিত যতন) ভৰাই ঘানীত থৈ তাৰ ওপৰত কঠিন কাঠৰ বৰঙা (কেঞ্চি) পাৰি মানুহে উঠি গচকাই তেল নিগৰায় ।

পিটিকা মিছিংসকলৰ প্ৰিয় খাদ্য। আলু, বেঙেনা, বিলাহী, পাতত দিয়া মাছ, পোৰা মাছ, আদা, নহৰু, জিকা, ভোল, নামঢ়ং, শুকান মাছ, খলিহৈ, খাৰলি পোৰা জলকীয়া, কেঁচা জলকীয়া, পকা জলকীয়া আদি মিহলাই পিটিকা প্ৰস্তুত কৰে ।

ৰন্ধন প্ৰকৰণ : পৰিয়াল এটাৰ আলহী আপ্যায়ন আৰু ৰন্ধন প্ৰকৰণৰ সমস্ত দায়িত্ব ঘৰখনৰ গৃহিনীজনীৰ নতুবা বৰঘৰ শুৱনি জী- বোৱাৰীৰ ওপৰত ন্যস্ত থাকে। ভিন্ ভিন্ বতৰত ভিন্ ভিন্ ৰুচিৰ মানুহক একেলগে সন্তুষ্ট কৰাকৈ ৰন্ধা-বঢ়াত সিদ্ধহস্তা নাৰী এগৰাকী ঘৰখনৰ গৃহ-চিকিৎসকৰ লেখীয়া। বিনা খৰচত ঘৰতে প্ৰস্তুত কৰা বিভিন্ন সাঁচতীয়া খাদ্য আৰু বাৰী এখনৰপৰাই হওক নতুবা হাবি-বননিৰপৰাই হওক তুলি অনা পাত-পচলাৰে পৰিয়াল এখন চলাব পৰাটো এগৰাকী দক্ষ গৃহিনীৰ কৃতিত্ব। অৱশ্যে এইক্ষেত্ৰত পুৰুষৰ সহযোগিতাও অনস্বীকাৰ্য। বিশেষকৈ খাদ্যসামগ্ৰীৰ যোগান দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত পুৰুষৰ ওচৰত তিৰোতা ঋণী । ৰন্ধন প্ৰকৰণৰ জৰিয়তে এগৰাকী তিৰোতাৰ ৰুচি অভিৰুচি সম্পন্ন নান্দনিক মনৰ পৰিচয় পোৱা যায়। মিচিংসকলে পৰম্পৰাগত খোৱা খাদ্যসমূহ বিভিন্ন পদ্ধতিৰে ৰান্ধি খায়। এই ফালৰপৰা মিচিংসকলৰ ৰন্ধন প্ৰক্ৰিয়াক তলত দিয়াৰ ধৰণে ভাগ কৰি আলোচনা কৰিব পাৰি।

আপিন মনাম (ভাত ৰন্ধা) : চাউল আৰু পানী চৰুত একেলগে দি নতুবা আগতে পানী দি উতলিবৰ সময়ত বা উতিলিলে চাউল দি নিসিজালৈকে দুবাৰ তিনিবাৰকৈ হেঁতাৰে বা বাঁহৰ মাৰিৰে (পৌঞ্ৰ) লৰাই ভাত ৰান্ধে। ভাত ৰান্ধোতে কেতিয়াবা চাউলীয়া (চাউল নিসিজিলে) হৈ থাকিলে ‘আমবৃমুৱাকাং’ (চাউলীয়া হোৱা), পানী পেপেলীয়া হৈ থাকিলে ‘জুজেৰকাং’, তলিৰ পোৰা ভাতক ‘শুক্কাম’, গাখীৰেৰে ৰান্ধিলে ‘গাকিৰ আপিন’ বা ‘পাঃবাত’ (<পায়স+ভাত); মাৰ থাকিলে অৰ্থাৎ মাৰ ভাত বা নিসনি ভাতক ‘পিবাগ আপিন' বোলে। তদুপৰি গৰমভাতক ‘গুনী আপিন’, ঠাণ্ডাভাতক ‘পিনকাং আপিন' আৰু তৰাপাতেৰে বান্ধি সিজোৱা ভাতক ‘পুৰাং আপিন’, এৰেহা বা চুৱাভাতক ‘পিম্‌পৰ’, টেঙা ভাতক ‘নাম্‌জেনী আপিন’ বোলে।

দিনটো কামত ব্যস্ত থকা মিছিংসকলে গাৰ বল-শক্তি অক্ষয় ৰাখিবৰ বাবে দিনত তিনিবাৰ ভাত খাব লগা হয়— - ৰাতিপুৱা, দুপৰীয়া আৰু ৰাতি । ভিন্ ভিন্ সময়ত খোৱা ভাতৰ নামো বেলেগ বেলেগ হয় । পুৱাৰ ভাতক পিন্‌কাং আপিন (পঁইতা ভাত/কৰ্কৰা ভাত/বাহি ভাত; তপত ভাত হ'লেও পিন্‌কাং/আনচূঃন আপিন বা ঠাণ্ডা ভাত), দুপৰীয়াৰ ভাতক পিন্ (সঁচা ভাত/আৰ আপিন আৰু ৰাতিৰ ভাতক য়ুমী আপিন (ৰাতিৰ ভাত) বুলি কয়। মিছিংসকলে ভাতৰ লগত সু-ৰুচিপূৰ্ণ বিবিধ ব্যঞ্জন মিহলাই তৃপ্তিৰে খায় অৱশ্যে পঁইতা ভাতৰ লগত কদাচিতহে আঞ্জা খায়। নামচং (শুকান মাছৰ গুৰি), পোৰা মাছ, পাতত দিয়া মাছ, পোৰা আলু- বেঙেনা, লাঃছৰ (নিমখ, হালধী, জলকীয়া, তেল আদি নিদিয়াকৈ সিজোৱা শাক-পাচলি), পানাম (পাতত দিয়া যিকোনো খাদ্য) আদিয়েই হৈছে পঁইতা ভাতৰ লগত খোৱা সুস্বাদু ব্যঞ্জন ।

পুৰাং আপিন (তৰাপাতত বান্ধি সিজোৱা ভাত), পিবাগ আপিন (মাৰ বা নিসনি ভাত) আদিও মিচিংসকলৰ অন্নবাচক খাদ্য। পুৰাং আপিন আলি-আঃয়ে লৃগাং উৎসৱত খোৱা হয় যদিও খাবলৈ মন গ'লে যেতিয়াই তেতিয়াই খায়। পিবাগ আপিন সৰু ল'ৰা-ছোৱালী আৰু অসুস্থ মানুহক খুৱায়।

অয়িং কীঃনাম (আঞ্জা ৰন্ধা) : খুউব আকাল বা অভাৱ আৰু ব্যস্ত নহ'লে মিছিংসকলে ভাতৰ লগত আঞ্জা নোখোৱাকৈ নাথাকে। মাছ-মাংসৰ ভিন্নতা অনুযায়ী ৰুচিসন্মত শাক-পাচলিৰ সংমিশ্ৰণ ঘটাই মিছিংসকলে আঞ্জা বা তৰকাৰী ৰান্ধে। সেইমৰ্মে ৰন্ধন প্ৰণালীও ভিন্ ভিন্ হোৱা দেখা যায়। মিছিংসকলে সৰিয়হৰপৰা তেল উলিয়াই খায় যদিও হাঁহ, ছাগলীৰ মাংস হ'লেহে তেলেৰে ভাজি তৰকাৰী ৰান্ধে। গাহৰি, কুকুৰা, মাছ আদিৰ আঞ্জা তেলেৰে কম পৰিমাণেহে ৰান্ধে। তেল নিদিয়াকৈয়ে প্ৰায়ভাগ আঞ্জা ৰান্ধি খায়। সেই আঞ্জাসমূহৰ ভিতৰত সৰু সৰু মাছৰ লগত কণ কণ বিলাহী, ঔটেঙা, নলটেঙা, থেকেৰা টেঙা, আমৃনৰ (খুদ চাউলৰ গুড়ি) আঞ্জা; ডাঙৰ ডাঙৰ মাছৰ লগত নলটেঙা, বাঁহগছ, আমৃন, ঔটেঙা, ঢেঁকীয়া, দৰবুম য়েচাং (নলত বগোৱা লতা জাতীয় শাক), ৰঙালাও, বেতগাজ, জাতিলাও, জিলমিল, বতুৱা, খুতুৰা, ভেদাইলতা, লাইশাক, ফুলকবি, কাঠআলু আদিৰ আঞ্জা ৰান্ধি

তৃপ্তিৰে খায়। সেইদৰে মাংসৰ লগতো বিবিধ শাক-পাচলি মিহলাই তৰকাৰী ৰন্ধা হয় যদিও গাহৰি মাংসৰ লগত মাটিমাহ লাইশাক, ঔটেঙা, বিলাহী, মেচাকি, তাকুক, ডিমৰু গুৰবান, নেফাফু, অকলবিহ, পচলা আদিৰে সিজোৱা আৰু ভজা আঞ্জা পাহৰিব পৰা বিধৰ নহয়। গাহৰিৰ মূৰৰ ভিতৰত থকা পুনিক (কোমল অংশ), কাণ, ঠেং, কলিজা, তৈল্যমাংস আদিৰ লগত ঔটেঙা, জালুক, মচলা, নহৰু আদি দি সিজোৱা আঞ্জা কোনোবাই চৰিয়ালেও খাই থাকিবৰ মন । একেদৰে গাহৰিৰ কলিজা, যকৃৎ, নাড়ী-ভুৰু, তেজ আদিৰ লগত মেচাকি আৰু পিঠাগুৰি মিহলাই সিজোৱা আঞ্জা খাইপোৱাজনে হয়তো কোনো দিনাই নাপাহৰে। এইদৰে তৈল্যযুক্ত মাংস ডাঙৰ ডাঙৰকৈ সমান জোখত কাটি ঔটেঙাৰ লগত সিজোৱা ৰাতাগ'ৰ আঞ্জা অতি তৃপ্তিদায়ক আৰু এই আঞ্জা খালে খাই থাকিবৰ মন যায়।

কুকুৰা মাংসৰ লগতো বিবিধ শাক-পাচলি মিহলাই আঞ্জা ৰান্ধি খায়। সেইবিলাকৰ ভিতৰত পিঠাগুৰি, কৰাইগুৰিৰ লগত জালুক, নহৰু, মা-মচলা দি ৰন্ধা কুকুৰা মাংসৰ আঞ্জাৰ জুতিয়েই বেলেগ। তদুপৰি কুকুৰা মাংসৰ লগত পিপলিৰ পাত, বিহলঙনি, মালাকাঠি, বনজালুক, মানিমুনি, ভেদাইলতা, নৰসিংহ, জালুকগুটি, পিপলি জলকীয়া, নহৰু, আদা, লং, ডালচেনি আদিৰ সংমিশ্ৰণত ৰন্ধা জাল আঞ্জা আটাইতকৈ তৃপ্তিদায়ক আৰু শক্তিবৰ্দ্ধক। গৰ্ভৱতী অৱস্থাত আৰু প্ৰসৱ কৰাৰ পিছত তিৰোতাক জাল আঞ্জা খোৱায়। কুকুৰা মাংসৰ লগত কোমোৰা আঞ্জাও ৰুচিসন্মত ।

হাঁহ আৰু ছাগলী মাংসৰ লগত আলু, দালি, ৰঙালাও আদি খায় যদিও পিঠাগুৰিৰ লগত হাঁহ মাংস; আলু-ৰঙালাওৰ লগত ছাগলী মাংস আৰু নেমুটেঙাৰ পাত দুখিলামান দি ৰন্ধা আঞ্জাই জিভাৰ পানী নিগৰায় ।

শুকান মাছৰ লগত কচুথোৰ, কচুলতিকা, নলটেঙা, ঔটেঙা, আমৃন (মলখু) আদিৰ আঞ্জা সোৱাদযুক্ত হয়। এইদৰে নামচঙৰ (শুকান মাছৰ গুৰি) লগত কচুলতিকা আৰু কচুথোৰৰ আঞ্জাৰ দৰে তৃপ্তিদায়ক জগতৰ ক'তো পাবলৈ নাই ।

বাঃনাম (পোৰা) : মাছ-মাংসৰপৰা আদি কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ ফল, মূল আৰু পত্ৰ-লতিকা মিছিংসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে পুৰি ভাতৰ লগত খায়। সকলো মাছে পুৰি খায় আৰু সেইবিলাকৰ ভিতৰত খৰিকাত দিয়া পুঠি, কাৱৈ, বৰালি, চেনী আদিৰ সোৱাদে আপোন পাহৰায়। আপঙৰ লগত খালে ততোধিক তৃপ্তিদায়ক হয়।

মাংসৰ ভিতৰত আটাইতকৈ পুৰি খাই ভাল লগা মাংসবিধ হৈছে গাহৰি মাংস। তেলযুক্ত মাংস নিৰ্দিষ্ট জোখত কাটি সিজাই নতুবা নিসিজাই নিমখ আৰু জলকীয়া গুৰি সানি পুৰি আপঙৰ লগত খালে কোনোবাই দুগালত চৰিয়াই থপৰিয়াই থাকিলেও এৰিবলৈ মন নাযায়। শুকান গাহৰি মাংসও অধিক তৃপ্তিদায়ক। গাহৰি মাংসৰ কলিজা, মেকত (নেগুৰ/নেজ), কাণ দুখন পুৰি খাই অতি বেছি সোৱাদ পোৱা যায়। হাঁহ কুকুৰাৰ ঠেং, ডেউকা, মাথা, কলিজা, আমঠু আদি নিমখ-জলকীয়া সানি পুৰি খালে তৃপ্তি পোৱা যায়।

নাম (পাতত দিয়া) : মাছ, মাংস, পাত-শাক আদি পাতত দি খোৱাও মিছিংসকলৰ এক পৰম্পৰাগত প্ৰথা। কলপাততকৈ তৰা পাতেৰে সিজোৱা খাদ্য অতি সোৱাদপূৰ্ণ। মিছিংসকলে কণ কণ মাছৰপৰা আৰম্ভ কৰি ডাঙৰ মাছো নিমখ-জলকীয়া সানি পাতত দি খায়। দৰিকণা, নিঃতুলুপ (খলিহনা আকৃতিৰ সৰু মাছ), বাঃলাবাতি (বটীয়া) আদিৰ উপৰিও শুকান মাছ, নামচং (শুকান মাছৰ গুৰি) আদিও পাতত দি অতি তৃপ্তিৰে (লগত ভোট বা কণ জলকীয়া দি) খায়। মাছৰ দৰে গাহৰি, হাঁহ, কুকুৰা আদিৰ মাংস তথা নাড়ী, ভুৰু, অণ্ডাশয় পাততদি খায়। গাহৰি চৰ্বিৰ লগত চাঃদৰি (জিৰা গছ), লাইশাক, নেফাফু, তাকুক আৰু মাছৰ কণী নিমখ- জলকীয়া মিহলাই পাতত দি খোৱাই আটাইতকৈ বেছি তৃপ্তিদায়ক। বিবিধ শাক পাচলি যেনে— কচুথোৰ, কচুলতিকা, জিলমিল, মালাকাঠি, নহৰু পাত, ভেন্দি, মচন্দৰি, নলটেঙা, সৰিয়হ, আদা, কেঁচাহালধি আদিও মিছিংসকলে পাতত দি খায় । সেইবিলাকৰ উপৰিও মিছিংসকলে পাতত দি খোৱা আন এটি তৃপ্তিদায়ক খাদ্য হ'ল পুতাং আপিন (তৰা পাতেৰে বান্ধি সিজোৱা ভাত) । পুৰা আপিন কচু আৰু মাটিমাহৰ আঞ্জাৰে খাই মিছিংসকলে তৃপ্তি লাভে।

ৰাঃনাম (সিজোৱা) : মিঠা জাতীয় মূলৰপৰা আৰম্ভ কৰি ফল-পাত জাতীয় শাক-পাচলি, মাছ-মাংস আদিলৈকে মিছিংসকলে সিজাই খায়। তেল নিদিয়াকৈ সিজাই খোৱাকে ৰাঃনাম বা ৰাঃছৰ (সিজোৱা) বোলে। তেল নাথাকিলে বা খাবলৈ মন গ'লেই মিছিংসকলে সিজাই খায়। মাছ-মাংসৰ উপৰিও মাছৰ কণী, মুৰ্গীৰ কণী আদিও সিজাই খায়। মিছিংসকলে লাইশাক, সৰিয়হ কলফুল, আলু, ভাত কেৰেলা, তিতা কেৰেলা, কলমৌ মেচাকি, জিকা, ভোল আদি নিমখ-জলকীয়াৰে (শুকান জলকীয়া ফুছাইত পুৰি প্ৰস্তুত কৰা) লগত মিহলাই বেছিকৈ খায়। লাইশাক, সৰিয়হ, কবি আদিৰ ৰাঃছৰ অতি তৃপ্তিদায়ক ।

আনাম (সেকা) : জুইত সেক দিয়াটোকেই আনাম বোলে। মাছ-মাংস জুইত সেকি খোৱাটো মিছিংসকলৰ প্ৰাচীন পৰম্পৰা। যিকোনো মাছ যিকোনো মাংস খৰিকাত দি নতুবা নিদি মাজে মাজে ৰেপি তাত নিমখ জলকীয়া সানি জুইত সেকি মিছিং সকলে খায়। তাৰে ভিতৰত গাহৰি মাংস, পুথি মাছ, কাৱৈ মাছ বেচ সোৱাদ লগা। এই প্ৰক্ৰিয়াৰে মিছিংসকলে পুৱা-গধূলি আপং আৰু

ভাতৰ লগত মাছ-মাংস খায়।

আনাম (ভজা) : তেল নিদিয়াকৈ ভাজি সিজোৱা কাৰ্যই হ'ল আনাম (ভজা)। কৰাইগুৰি, মাটিমাহ, মগুমাহ মটৰমাহ, গোমধান, কণীধান, সাগুহ, চিৰা, আদি মিছিংসকলে ভাজে। তদুপৰি শুকান মাছ, নামচং, শুকান জলকীয়া, কঁঠাল গুটি, ৰঙালাউৰ গুটি আদি শুকানকৈ কেৰাহিত মলমলীয়াকৈ ভাজি খায় ।

বানাম (তেলেৰে ভজা) : তেলেৰে ভাজি খোৱা পৰম্পৰাকে বানাম (ভজা) বোলে৷ পূৰ্বতে তেলখোৱাৰ পৰম্পৰা মিছিং সমাজত নাছিল; কিন্তু সৰিয়হৰপৰা তেলপেৰী উলিয়াবলৈ শিকাৰ পৰা মাছ-মাংস, শাক-পাচলি আদি ভাজি খোৱাৰ পৰম্পৰা তেওঁলোকৰ খাদ্য সংস্কৃতিত সংযোজিত হয়। সকলো আঞ্জাই ভাজি খাই যদিও, কুকুৰা, গাহৰি, হাঁহ, ছাগলী, পাৰ আদিৰ মাংসৰ আঞ্জা সোৱাদ লগাকৈ শুকানকৈ ভাজি (অলপো পানী নিদিয়াকৈ) খায়।

য়িঃবুদলগ্নাম (ভাপত দিয়া) : পাতত দিয়া আৰু ভাপত দিয়া প্ৰণালীগতভাৱে একেই। কিন্তু খুউব কম তাপ বা কম সময়ৰ ভিতৰত সিজিবলগীয়া যেনে— শুকান মাছ, নামচং, নলটেঙা, মচন্দৰি আদি পাতহে তপত ভাতৰ ভিতৰত নতুবা ফুটছাইৰ ভিতৰত সিজাই মলমলীয়া গোন্ধ লৈ মিছিংসকলে পঁইতা ভাত, দুপৰীয়া ভাত আদি খায় ।

য়ন্নাম (পিটিকা) : সিজোৱা শাক-পাচলি, মাছ-মাংস, কণী আদিৰ লগত নিমখ, জলকীয়া, আদা, নহৰু, বিলাহী, ধনীয়া আদি মিহলাই সানি-পিটিকি খোৱাকে য়ন্নাম বা পিটিকা বোলে। পিটিকা মিছিংসকলৰ প্ৰিয় আৰু পৰম্পৰাগত খাদ্য। নামচঙৰ লগত পোৰা বিলাহী, বেঙেনা, জিকা, ভোল, সিজোৱা কলডিল সানিপিটিকি মিছিংসকলে তৃপ্তিৰে খায়। পিটিকাত কেঁচ। কণ জলকীয়া, ভোট জলকীয়া আদিয়ে বেচিকৈ প্ৰাধান্য পায় ।

পৰিৱেশন, ভক্ষণ আৰু ৰীতি-নীতি : আহাৰ আহৰণ, প্ৰস্তুতকৰণ, ৰন্ধন আদি মিছিং তিৰোতা বা জীয়ৰী-বোৱাৰী যি কৰ্তব্য পৰিৱেশনৰ ক্ষেত্ৰতো একেই কৰ্তব্য। ঘৰৰ মুৰব্বী তিৰোতাগৰাকীয়ে নতুবা ডাঙৰ বোৱাৰী গৰাকীৰ ওপৰত ৰন্ধা-বঢ়াৰ কাম সৰ্বাধিক ন্যস্ত থাকে। ৰন্ধা-বঢ়া কৰাৰ আগতে ৰান্ধনী গৰাকীয়ে গা-পা ধোৱাটো মিছিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত নিয়ম। ৰাতিপুৱা শুই উঠিয়েই জুহাল, চৰু, কেৰাহি, থাল-বাতি ধুব লাগে। ভাতসাঁজ ৰান্ধিয়ে পৰিয়ালৰ সদস্য সংখ্যা অনুযায়ী কাঁহী-বাতি ধুই আনি প্ৰতিগৰাকীৰ বাবে কাঁহীত ভাত-আঞ্জা সজাই দিব লাগে। ভাতকোৱাৰ সময়ত কোনোবাই যদি অনুপস্থিত থাকে, তেতিয়াহ'ল তেওঁৰ বাবেও ভাত-তৰকাৰী বাঢ়ি চৰিয়া-ঢাকনিৰে ঢাকি খুঃঢ়ং বা পীৰাবৰ ওপৰত থৈ দিব লাগে। ঘৰৰ মুৰব্বী বা জ্যেষ্ঠজনৰ থালৰ পৰা প্ৰথমে ভাত-আঞ্জা দিয়াটো নিয়ম আৰু মাছৰ মাথা ডাঙৰেহে খাবলৈ পায়; সৰুৱে নাপায় । জুহালৰ বাওঁফালে বা সোঁফালে ভাত-আঞ্জাৰ চৰু-কেৰাহি নমাই সেইফালেই বঢ়া-মেলা কৰাটো মিছিংসকলৰ পৰম্পৰাগত প্ৰথা। জুহালৰ চাৰিওফালে বহি ভাত খোৱাটো তেওঁলোকৰ নিয়ম যদিও জীয়ৰী বা বোৱাৰীয়ে খুঃচুঙত বহি খাব নাপায় আৰু সেইদৰে পুৰুষেও (বয়সস্থ লোকে) কঃগত নবহে। এখন থালত তিনি-চাৰিজনকৈ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে একেলগে ভাত খায়। সেয়ে, তেওঁলোকৰ থালৰ চাৰিওফালে ভাত সজাই দি মাজত খালী কৰি তাতে আঞ্জা বাঢ়ি দিয়ে। বাকী এজনকৈ খোৱা বা বয়সস্থ লোকসকলৰ কাঁহীৰ বাওঁফালৰ অৰ্দ্ধাংগত ভাত হেঁচি দি সোঁফালৰ অৰ্দ্ধাংগত আঞ্জাৰ বাতি (যি যি ৰান্ধে) দিয়ে। ভাতৰ লগতে কলহ (গিৰি) নতুবা বেলেগ বেলেগ বাতিত পানী আৰু আপং সজাই দিব লাগে। এইক্ষেত্ৰত ৰান্ধনিক বাকী জীয়ৰী বোৱাৰীয়ে সহায় কৰে। ভাতখোৱাৰ আগতে মুৰব্বী গৰাকীয়ে ভাত কেইটা ভাত চাঙৰ তললৈ পেলোৱাটো নিয়ম আৰু আপং খাওঁতেও এই নিয়ম মানি চলে। কোনোৱে জুহালৰ চুকত আপং বাকি দিয়ে। তেনে কৰিলে মৃত উপৰি পুৰুষক পিণ্ড দিয়া বুজায় বুলি মিচিংসকলৰ বিশ্বাস ।

মিছিংসকলৰ ভকত সমাজ আৰু কেতবোৰ সকাম-নিকাম, উৎসৱ-পাৰ্বণ, ভোজ-ভাত আদিত খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ, ৰন্ধন, পৰিৱেশন, ভক্ষণ আদিৰ ক্ষেত্ৰত পাৰ্থক্য দেখিবলৈ পোৱা যায়। ভকতৰ ভাত-আঞ্জা সৰ্বসাধাৰণ পুৰুষ-তিৰোতাই নাৰান্ধে, চুবলৈ নাপায়। সাধু ভকত (সাতোলা) জনে নোখোৱালৈকে আপং-আপিন কোনেও খাব নোৱাৰে অৰ্থাৎ নাপায় । তেওঁ খোৱাৰ পিছতহে সকলোৱে খোৱা নিয়ম। সকাম-নিকামত কাঁহীৰ পৰিবৰ্তে কলপাত, তাকুক আনী, তুঃদুগ আনী, কল-ঢকোৱা আদিৰে ভাত আৰু কৰ (আপঙৰ লগত আগতীয়াকৈ খোৱা ব্যঞ্জন) খায়। উৎস-পাৰ্বণ, ভোজ-ভাত আদিৰ বেলিকাতো উপস্থিত থকা মানুহক শাৰী শাৰীকৈ বহুৱাই পাত বা ঢকোৱা পাৰি বিলনীয়াই এফালৰপৰা সিফাললৈ বাওঁহাতত চৰিয়া বা তেনে কোনো পাত্ৰত লোৱা ভাত-আঞ্জা সোঁহাতৰ হেতাৰে বাঢ়ি দি যায়। পাতৰ (কলপাত, তাকুক আনী) ৰ'দ-বৰষুণ নপৰা অংশখিনি ওপৰমুৱাকৈ পাৰি ব্যৱহাৰ কৰা নিয়ম মিছিং সমাজত আছে। ৰাভা আদি জনগোষ্ঠী দৰে মিছিঙতো ভোজৰ প্ৰকৃতি অনুসাৰে কিছুমান সামাজিক আৰু মাংগলিক অনুষ্ঠানৰ নাম পৰ্যন্ত গঢ়ি উঠিছে। মৃতকৰ আপং, আপিন, আদিন, আয়িং আদি দিয়াক পিণ্ড দিয়া বোলে। তিলনি উৰম আপিন, দদ্গাং, জঙাইকুৰা (জোঁৱাই খোৱা), জঙাই বাঃছাগ, লয়, গুৰু, য়াল বাঃমৃদ, ৰিত আদি সেইধৰণৰ উৎসৱ অনুষ্ঠান। সেইবিলাকতো খোৱা-বোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কিছু নীতি নিয়ম আছে।

মিছিংসকলে বিবিধ শাক-পাচলি তথা মাছ-মাংসৰ সমাহাৰত একোটি স্বাদযুক্ত আঞ্জা ৰান্ধে যদিও কিছুমান শাক পাচলি আন কিছুমান শাক-পাচলিৰ লগত মিহলি নকৰে যেনে- বিলাহীৰ লগত ঔটেঙা, ঢেকীয়াৰ লগত গাহৰি, কুকুৰা আদিৰ মাংস; তিতাৰ লগত টেঙাৰ; আমৃন অয়িঙৰ লগত হাঁহ, কুকুৰা, ছাগলী মাংস নিদিয়ে, কচু শাকত মাংস ইত্যাদি। বতৰ অনুযায়ীও শাক- পাচলি খোৱাৰ কিছু নিয়ম আছে অৰ্থাৎ আবতৰীয়া বতৰত হোৱা শাক-পাচলি মিছিংসকলে নাখায়। তেওঁলোকে ভোজনৰ পিছত কোনোধৰণৰ মিঠা জাতীয় বস্তু নাখায়। পানীও খুউব কম পৰিমাণে খায়। বৰঞ্চ তাৰ পৰিবৰ্তে আপঙেই সেৱন কৰে। ভোজন- ভক্ষণৰ পিছত মুহুদি কৰাটো মিছিংসকলৰ এক প্ৰাচীন পৰম্পৰা। তামোল-পাণ, কৰ্পূৰ, লিঃলাং আছ্গ (ছালি গছৰ বাকলি), ছিংগি তাং (শিমলুৰ কাঁইট), ছ্ঃমাং আছ্গ (বোৱাল গছৰ বাকলি), তামাগ (ছেৰা গছৰ গুটি), আদিৰে মুখ শুদ্ধি কৰে। চুৰট, চাঁদা, খৈনী আদিও মিছিং সকলৰ মুহুদি জাতীয় খাদ্য দ্ৰব্য। মিছিং লোকখাদ্যৰ লগত কেতবোৰ বিশ্বাসো জড়িত হৈ আছে। বিশ্বাস-অবিশ্বাসৰ ফলস্বৰূপে খোৱা খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত কেতবোৰ নিষিদ্ধ বাচক আৰু ইতিবাচক বচন পোৱা যায়। যেনে—

ঠাল ঠেঙুলি মেলি গুটি ধৰা যেই কোনো গুটি আনক ভাগ নিদিয়াকৈ অকলে খাব নেপায়, যদি খায় খাওঁ তাজনৰ যুঁজা আঙুলিৰ পুত্ৰ সন্তান হয়।

একেলগে যুক্ত হৈ থকা কল, বেঙেনা আদি ফল এজনে খাব নাপায়; অন্যথা যঁজা সন্তান জন্ম লাভ কৰে বুলি বিশ্বাস ।

মদ, চকা তাঃচুকত (বাঁহেৰে নিৰ্মিত শংকু আকৃতিৰ যতন) কচু, ৰঙালাও, কোমোৰা আদি ৰাখি খালে অঘটন ঘটি গৃহস্থৰ গৰু ম'হক বাঘে খায় ।

মেলি থকা মুখত উৰণীয়া মহ মাখি উৰি ভাহি সোমালে মাংস খাবলৈ পায় বুলি বিশ্বাস ।

ভাত লৰাই দিওঁতে হাতৰ হেতা পিছলি পৰিলে সেই গৃহস্থলৈ আলহী আহে বুলি ভাৱে। কুকুৰাৰ মাথা উঠি অহা ডেকা ল'ৰাই খালে চেৰেপাই (হাবিলৈ গ'লে) কামুৰি হাৰাশাস্তি দিয়ে বুলি বিশ্বাস)।

কুকুৰাৰ মলদ্বাৰ উঠি অহা ডেকা ল'ৰাই খালে সকলো কামতে পিছ পৰি থাকে বুলি বিশ্বাস ।

তৰকাৰী বা আঞ্জা ৰান্ধোতে কেৰাহিৰ তলিৰ এলান্ধুত হঁহা যেন দেখাকৈ ফিৰিঙতি উঠিলে গৃহস্থই মাংস খাবলৈ পায় বুলি বিশ্বাস কৰে ।

মাঃয়ং (এবিধ বনৰীয়া মিঠা আলু) খান্দিবলৈ যাওঁতে বান্দৰ জাতীয় জন্তু দেখিলে খান্দিবলৈ লোৱা মাঃঙৰ গুটি ডাঙৰ নহৈ বান্দৰৰ আঙুলিৰ দৰে সৰু আৰু চিৰলা চিৰলি হয় বুলি বিশ্বাস কৰে ।

মতা মানুহে চৰুৰ ঢাকনিত ভাত খাব নাপায় তেনে ঢাকনিত ভাত খোৱা মতা মানুহৰ মনত সৰু কামতো সদায় আউল লাগে বুলি বিশ্বাস কৰে ।

মতা মানুহে আম্গ ভাত খালে অঁকৰা হয় ।

পৰুৱা খালে মানুহে বেছি সময় পানীত সাঁতুৰিবলৈ সমৰ্থ হৈ বুলি মিছিং মানুহে ডিমৰু গুটি আৰু তাকুক আঃয়েৰ ভিতৰত থকা পৰুৱা খায়।

মতা মানুহে মৃঃতুৰ ভাত (ভাতৰ চৰুৰ ঢাকনিৰ তলত চামনিৰ দৰে তৰপ বান্ধি থকা ভাত) খালে মগজ সুস্থিৰ নহয় বুলি ভাৱে ।

ভাত খোৱাৰ অন্তত পেট মোহাৰিব নাপায়। তেনে কৰিলে পেট ডাঙৰ হৈ বুলি বিশ্বাস কৰে।

আলি-আঃয়ে-লৃগাঙৰ সময়ত কুকুৰা কণী খালে ধাননি পথাৰত ধান নগজি কণ গেলি নষ্ট হয় বুলি বিশ্বাস।

আপং বনাওঁতে পাদিলে আপং মিঠা নহৈ টেঙা হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। সেয়ে বনাওঁতাই ওচৰত নাপাদে। তদুপৰি আপং বনোৱাৰ সময়ত তিতা, টেঙা, কেঁহা জাতীয় ফলমূল খালে আপঙো একে ধৰণৰ হয় বুলি তেনে সময়ত সেইবোৰ ফল-মূল নাখায়।

কচু আৰু আদা চোৰ কৰি খাব নাপায়। চোৰ কৰি খালে বহুমুখী কচু আৰু আদাৰ দৰে যুঁজা আঙুলিৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ জন্ম হয়।

চৰু বা ঘটিৰ তলিৰ পোৰা ভাত ডেকা ল'ৰা আৰু গাভৰু ছোৱালীয়ে খালে বিয়াৰ সময়ত নতুবা পলাই যোৱাৰ সময়ত বৰষুণ দিয়ে বুলি বিশ্বাস ।

ল'ৰা-ছোৱালী আৰু তিৰোতাই (স্বামী থকা) মাছৰ মাথা খাব নাপায়। খালে পিতৃ বা স্বামীৰ সোনকালে মৃত্যু হয় বুলি বিশ্বাস কৰে।

লোকখাদ্যৰ ঔষধীয় গুণ : মিছিংসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যৰ প্ৰায়বোৰেই ঔষধী গুণ যুক্ত। পঃৰ আপং খালে প্ৰস্বাৱৰ গণ্ডগোল আৰু নগিন আপং খালে পেটৰ অসুখ ভাল হয়। কলফুলে কেলছিয়াম যোগায়। গাহৰিৰ তেলে পেটৰ অসুস্থ ভাল কৰাত সহায় কৰে। মানিমুনি, ভেদাইলতা, বিহলঙনি, মচন্দৰি, মালাকাঠি, জালুক, পিপলি আদি জ্বৰ আৰু চৰ্দি আৰোগ্য হোৱাত সহায় কৰে মেচাকি আৰু তাকুক সিজাই খালে পেটৰ অসুখ ভাল হয়। জালুক, অমিতা, কলমৌ, কুকুৰা মাংস সন্তান প্ৰসৱ কৰা তিৰোতাই খালে গাখীৰ সৰহকৈ ওলায় । কেঁচা হালধিৰ ৰস খালে পেটৰ বেমাৰ হাজাৰ নহয়। তদুপৰি কটা ঘাত কেঁচা হালধি খুন্দি বান্ধি দিলে তেজ বন্ধ হয় আৰু হালধিয়ে ফোঁহাৰপৰা পূজ ওলোৱাৰ ক্ষেত্ৰতো সহায় কৰে। খাৰ খালে হজম আৰু 'পেট ছফা হয়। এনেধৰণৰ ঔষধি গুণ যুক্ত শাক-পাচলি পোৱা যায় যদিও আন কিছুমানৰ বিষাক্ত গুণো আছে; যেনে— বৰালি মাছৰ লগত কৰ্দৈ, থেকেৰা টেঙা; গৰ্ভৱতী মহিলাই অধিক পৰিমাণৰ মচলা-জলকীয়া খালে স্বাস্থ্যৰ ক্ষতি সাধন কৰে।
গীত-মাতত লোকখাদ্য : পৰম্পৰাগত খাদ্যবস্তুক লৈ মিছিংসকলৰ বহুতো গীত-মাত, ফকৰা-যোজনা আদিৰ সৃষ্টি হৈছে। তলত কেইটামান অইনিতঃম উল্লেখ কৰা হ'ল—

ৰক্প পৰক অঃলাংকা
দল্ঃদউৰীম দলাংকা
দঃলুং আজন জাংকা
কাঃল্ঃদউৰীম কাঃলাংকা
ভাৱাৰ্থ : মতা কুকুৰা পুহিব
খাবলৈ মন গ'লেই খাবা
গাঁৱতে পীৰিতি কৰিবা
চাবলৈ মন গ'লেই চাবা ।

পিতাং অয়িং আলুমক
আদিন আমনা চীপকৃত
লঙীকনীম নক বাইয়াম
নউঅং আঁমনা ইনকৃত ।
ভাৱাৰ্থ : পিঠাগুৰি আঞ্জাত পিঠাৰ লদা এটা
মাংস বুলি ছুই পালোঁ
এদিনাখন তোমাৰ বায়েৰাক
তুমি বুলি চিকুটি পালোঁ।

দেঃক্কু আচীম তৃঃদাগ্গম
আপং তৃঃলুদ আঙুঁদাগ
দেঃক্কু আমেম কাংদাগ্গম
অইনম কাঃলুদ আঙুঁদাগ ।
ভাৱাৰ্থ : বহুত পানী খালেও
আপং খোৱাৰ স্পৃহা বেলেগ
বহুত ছোৱালী দেখা পালেও
তোমাক চোৱাৰ স্পৃহা বেলেগ ইত্যাদি।

ফকৰা-যোজনাত খাদ্য :

অঙম মাদুঃনী পাঃতাঙম মাদুঃ
(মাছ লাগেনে পুখুৰী লাগে)
অয়িঙীম কাঃলা আলম গ্লাং
(আঞ্জা চাই লোণ দিবা)
আল কামান অয়িঙী নীং কামান অকুমী
(লোণ নিদিয়া আঞ্জা, পত্নী নথকা ঘৰ)

আপং তৃঃলা তাপং লেন্দাগ
(আপং খাওঁতে টিকা ওলোৱা)
মূৰ্হ তাকেঃ দৃকাম্‌পী
(জলকীয়া আদাৰ দৰে জ্বলা)
বীদিন দদ বীলাং তৃঃমাং
(মাংস খায়, মাংসৰ জোল নাখায়)
ঙুমাৰ চুকল ঙেঁৰতাগ চুম্‌মুন্না চুম্‌কে চুলা ছিদ ।
(চেঙেলি মাছৰ জাপ দেখি পুঠি মাছে জাপ দি বিপদত পৰে)
মকাণ্ডীম্ কাঃলা আমবৃনীম লুকলাং
(চৰু চাই চাউল দিবা)

মিচিংসকলৰ খাদ্য সংস্কৃতি অধ্যয়ন কৰিলে দেখা যায় যে তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যাভাস স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰে পৰিপূৰ্ণ । তদুপৰি আন আন ওচৰ-চুবুৰীয়া জনগোষ্ঠীৰ খাদ্য পৰম্পৰাৰ বৈশিষ্ট্যৰ লগতে বহু দেশী-বিদেশী জাতি জনগোষ্ঠীৰ অত্যাধুনিক খাদ্যাভাসৰ নানা উপাদান তথা বৈশিষ্ট্যৰো সংমিশ্ৰণ ঘটা দেখা যায়। কিন্তু কোৱা বাহুল্য যে নগৰীয়া হোটেল, ৰেষ্টুৰেণ্ট আদিত প্ৰাপ্ত অত্যাধিক মচলা দি ৰন্ধা আধুনিক কৃত্ৰিম খাদ্য সম্ভাৰতকৈ মিছিং তথা আন আন থলুৱা জনজাতীয় খাদ্য সম্ভাৰৰ চাহিদা দিনক দিনে বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে। আনকি বিদেশী পৰ্যটক তথা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰতো মিছিংসকলে খৰিকাত দি সেকি পুৰি খোৱা গাহৰি মাংস, পঃৰ আপং (ছাইমদ), পুৰাং আপিন (তাপাতেৰে সিজোৱা ভাত), বিবিধ বনশাকৰ আঞ্জা আদিয়ে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মুঠতে মিছিংসকলৰ প্ৰাকৃতিক ভাৱে (খৰিৰ জ্বলন্ত জুইত) পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰে কুটা-বছা কৰি ৰন্ধা বিবিধ খাদ্য সম্ভাৰ বিজ্ঞানসন্মত, ঔষধী গুণযুক্ত, ফলদায়ক আৰু ৰুচিসন্মত। স্বাস্থ্য আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ ফালৰপৰাও মিছিংসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যাভাস অতি মংগলজনক।

পাদটীকাঃ
১. বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা : অসমৰ লোক-সংস্কৃতি, পৃ. ১৩৮
2. উপেন ৰাভা হাকাচাম ঃ ৰাভা-লোক-সংস্কৃতি, পৃ. ১
3. —ঐ— ঃ উক্ত গ্ৰন্থ, পৃ. ৭৬

গ্ৰন্থপঞ্জী :

কুম্বাং,ডিৰাম : লুগ মীংগ, মিচিং আগম কৌবাং, ধেমাজি, ২০০৭
কুলি, জৱাহৰ জ্যোতি :মিচিং সংস্কৃতি, ডিব্ৰুগড়, ২০০৩
গগৈ, লীলা : অসমৰ সংস্কৃতি, ডিব্ৰুগড়, ৫ম সংস্কৰণ, ১৯৯৪
নাৰ্জি, ভবেন : বড়ো-কছাৰীৰ সমাজ আৰু সংস্কৃতি, পুনৰ সংস্কৰণ, ২০০৯
পেগু, গণেশ : মিছিং জনসাহিত্য, ধেমাজি, ১ম প্ৰকাশ, ১৯৯৬
পেগু, নোমল : গমিগ, মিচিং আগম কৌবাং, ১৯৯৭
বৰুৱা, বিৰিঞ্চি কুমাৰ :অসমৰ লোকসংস্কৃতি, নৱম সংস্কৰণ, ২০০৯
মৰাণ, মোহন :মৰাণ লোক-সংস্কৃতি, ডিব্ৰুগড়, ১ম প্ৰকাশ, ২০০৯
শৰ্মা, নবীন : অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিৰ আভাস, ১৯৯৫
ঐ : লোক-সংস্কৃতি, প্ৰথম প্ৰকাশ, ১৯৯৭
হাকাচাম, ৰাভা উপেন : অসমীয়া আৰু অসমৰ তিব্বত বৰ্মীয় ভাষা, তৃতীয় আৰু সংশোধিত সংস্কৰণ, ২০০৭
ঐ : অসমীয়া আৰু অসমৰ ভাষা উপভাষা, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০৯
ঐ :ৰাভা-লোক-সংস্কৃতি, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০৬

শিক্ষাগত পৰিবেশ গঢ়ি তোলাত শিক্ষিত মিচিং ব্যক্তিসকলৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ব

শ্ৰীতৰুণ লয়িং
সহঃ অধ্যাপক
অসমীয়া বিভাগ, যোৰহাট কলেজ

লোকপিয়ল অনুযায়ী মিচিংসকল অসমৰ দ্বিতীয় সংখ্যাগৰিষ্ঠ ভৈয়াম জনজাতি । নৃ-তাত্বিক বিচাৰত মিচিংসকল মঙ্গোলীয় প্ৰজাতিৰ লোক। ভাষাতাত্বিক দিশৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে মিচিংসকলৰ ভাষাটো চীন-তিব্বতীয় ভাষা-পৰিয়ালৰ তিব্বত-বৰ্মী শাখাৰ উত্তৰ অসম উপশাখাৰ অন্তৰ্গত । বৰ্তমান মিচিংসকল অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে ধেমাজি, লক্ষীমপুৰ, শোণিতপুৰ আৰু দক্ষিণপাৰে তিনিচুকীয়া, ডিব্ৰুগড়, শিৱসাগৰ, যোৰহাট আৰু গোলাঘাট জিলাত বসতি কৰি আছে । তদুপৰি অৰুণাচল প্ৰদেশৰ লোহিত, চিয়াং আৰু ডিবাং উপত্যাকাতো মিচিংসকলৰ বসতি পোৱা যায়।

শিক্ষা হৈছে মানৱ জীৱনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ । প্ৰকৃত শিক্ষাই মানুহক সৎ, বিনয়ী, আদৰ্শবান কৰি তোলে । উল্লেখযোগ্য যে মিচিং সমাজ-ব্যৱস্থাৰ প্ৰকৃত-শিক্ষাৰ পৰা শিক্ষাগত পৰিৱেশ গঢ়ি তোলাৰ বাবে শিক্ষিত মিচিং লোকসকল আগবাঢ়ি অহা দেখা নাযায় । যাৰফলত মিচিং সমাজৰ শিক্ষা-ব্যৱস্থা আজিও অতি পুতৌ লগা

শিক্ষিত মিচিংসকলৰ মনোভাৱ (নিজৰ সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতি) :

যেতিয়াই কোনো এজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী মিচিং সমাজৰ পৰা ওলাই গৈ অন্য ক'ৰবাত উচ্চ শিক্ষা, কাৰিকৰী শিক্ষা ইত্যাদি গ্ৰহণ কৰিব লগা হয় পোনছাতেই তেওঁৰ অন্য সমাজৰ লগত নিজৰ সমাজখনৰ এক তুলনামূলক ছবি মনৰ মাজতে সততে উপলব্ধি কৰে । অনেক শিক্ষিত মিচিং ব্যক্তিয়ে কেতিয়াবা সংস্কাৰ সাধিবৰ বাবে যত্ন কৰে যদিও সমাজৰ পৰম্পৰাগত নীতি-নিয়ম দোহাই দি বেছিভাগ লোকেই পৰিবৰ্তন হ'ব নিবিচাৰে । অন্যহাতেদি কিছুমান এনে শিক্ষিত লোক আছে যি উচ্চ শিক্ষা আহৰণ কৰাৰ পিছত চাকৰি পাই কোনোদিনে ঘৰলৈ ঘুৰি নাযায় । তেনে লোকে অন্য সম্প্ৰদায়ৰ ছোৱালী বিয়া কৰাই একেবাৰে নিজৰ সমাজখনক পাহৰি পেলোৱা দেখা যায় । এনেধৰণৰ অনেক মনোভাৱ মিচিং শিক্ষিত লোকসকলৰ নিজৰ মাজত দেখা যায় ।

শিক্ষিত মিচিংসকলে সমাজখনৰ উজ্বল ভৱিষ্যতৰ বাবে কৰা চিন্তাচৰ্চা :

কোনো এখন সমাজৰ ভৱিষ্যৎ নিৰ্ভৰ কৰে সেই সমাজৰ শিক্ষিত ব্যক্তিসকলে লোৱা কাৰ্যপন্থাৰ ওপৰত । শিক্ষিত মিচিংসকলে সমাজখনৰ উন্নতিৰ দিশত সততে আগবাঢ়ি অহা দেখিবলৈ পোৱা নাযায় । উদাহৰণস্বৰূপে শিক্ষাৰ সংস্কাৰ, কৃষি বিপ্লৱ, ঔদ্যোগিক বিপ্লৱ আদিৰ বিকাশ তথা পৰিৱৰ্তন সাধনৰ বাবে একত্ৰিতভাৱে কোনো মিচিং সংগঠন আগবাঢ়ি অহা নাই । ৰাজনৈতিক নেতা- পালিনেতাকে প্ৰমুখ্য কৰি শিক্ষাবিদ বা আন সংগঠনৰ বিষয়ববীয়া সকলে হাড়ে-হিমজুৰে সমাজৰ উজ্বল ভৱিষ্যতৰ কাৰ্যপন্থা হাতত লোৱা পৰিলক্ষিত নহয় । দুই-এক বিশিষ্ট ব্যক্তি এইক্ষেত্ৰত আগবাঢ়ি অহা দেখা যায় যদিও হাতে-কামে জনতাৰ চকুত লগাকৈ তেওঁলোকৰ কাৰ্য্যাৱলীক প্ৰদৰ্শন কৰিব পৰা নাই । বৰ্তমান ভোগবাদী সমাজ ব্যৱস্থাৰ বাবেই হওক বা অন্য কাৰণতেই হওক শিক্ষিত অনেক মিচিং ব্যক্তিয়ে সমাজৰ উজ্বল ভৱিষ্যতৰ চিন্তা কৰাৰ পৰিৱৰ্তে বিলাসী জীৱন কটোৱা, গাদী দখল কৰি ক্ষমতা আহৰণ কৰা ইত্যাদি কামত ব্যস্ত হোৱা দেখা যায় ।

শিক্ষিত মিচিংসকলে সমাজৰ উন্নতিৰ বাবে লোৱা কাৰ্যপন্থা :

মিচিংসকল ঘাইকৈ নদীৰ পাৰত বসবাস কৰে । নদীয়ে বছৰি বছৰি সৃষ্টি কৰি অহা বানপানী, গৰাখহনীয়া আদিৰ ফলত তেওঁলোকৰ স্থায়ী ভূমিৰ অভাৱ সততে পৰিলক্ষিত হয় । এনে গাওঁবোৰত ম্যাদি পট্টাৰ ব্যৱস্থা দেখিবলৈ পোৱা নাযায় । যাৰ ফলত

তেওঁলোকে অনেক চৰকাৰী সুবিধা, বেংকৰ পৰা পোৱা ঋণ, সাহায্য, দুখীয়া মানুহৰ বাবে থকা নানান আঁচনিৰ পৰা বঞ্চিত হব লগা হয় । যিবোৰ গাঁৱত গৰাখহনীয়া বা বানপানীৰ দৰে সমস্যা 'নাই তেনে গাঁৱতো অধিকাংশ লোকৰে ম্যাদী পট্টা নাই। শিক্ষিত মিচিংসকলে জনসাধাৰণক লৈ তেনে ব্যৱস্থাবোৰৰ প্রতি সচেতন কৰা দেখা নাযায় । যাৰফলত ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থা (Public Distribution System) আদিকে কৰি অনেক চৰকাৰী আঁচনিত অনিয়ম, দুর্নীতি আদিয়ে গ্রাস কৰা দেখা যায় । কেতিয়াবা অনেক দালাল, অসাধু চক্রৰ কবলত পৰি বহু লোক সৰ্বস্বান্ত হোৱাও দেখিবলৈ পোৱা যায়। শিক্ষিত মিচিংসকলে সমাজৰ উন্নতিৰ বাবে এনে দিশবোৰলৈ আঙুলিয়াই দি কার্যপন্থা হাতত ল'লে জনসাধাৰণ নিশ্চয় উপকৃত হ'ব ।

উন্নয়নৰ মূল চাবিকাঠি হ'ল যাতায়ত । যাতায়ত ব্যৱস্থা উন্নতি হোৱাৰ লগে লগেই সমাজলৈ বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ আদান- প্রদান ঘটি উন্নতিৰ গ্রাফিক ৰেখাদাল ওপৰলৈ যোৱা দেখা যায় । উল্লেখযোগ্য যে মিচিং গাওঁবোৰত যাতায়ত ব্যৱস্থাৰ দিশত অতি পুতৌলগা ছবি এখন সততে পৰিদৃষ্ট হয় । অন্যান্য জনগোষ্ঠীৰ তুলনাত মিচিংসকল যাতায়তৰ দিশটোৰ প্রতি একেবাৰে সচেতন নহয় । যাৰফলত খেতিয়কে আৰম্ভ কৰি সকলোৱে যুগে যুগে দুর্ভোগ ভুগি আহিবলগীয়া হৈছে । সমাজৰ শিক্ষিত চামটোৱে এইক্ষেত্ৰত আওকান কৰা দেখা যায় । এনে কথাবোৰৰ দিশৰ প্রতি মিচিং শিক্ষিত সমাজ আজিও আগবাঢ়ি অহা নাই ।

শিক্ষিত মিচিংসকলে শিক্ষা ব্যৱস্থা উন্নতিৰ হকে হাতত লোৱা কার্যপন্থা :

কোনো এটা দিশৰ উন্নতিৰ বাবে সকলো লোকৰ ঐকান্তিকতা একান্তই প্রয়োজন । শিক্ষিত মিচিংসকলৰ প্রচেষ্টাতে মিচিং ভাষা-সাহিত্যৰ বিকাশৰ বাবে মিচিং আগম কীবাং (মিচিং সাহিত্য সভা) প্রতিষ্ঠা হয় । মিচিং আগম কীবাঙৰ প্রচেষ্টাতে অভিধান, মিচিং ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি সম্বন্ধীয় অনেক গ্রন্থ সম্পাদনা আৰু প্রকাশিত হৈ গুলাইছে । কিন্তু মিচিং সমাজৰ শিক্ষাৰ উন্নতিৰ দিশত শিক্ষিত মিচিং সকলে তেনে উল্লেখনীয় কার্যপন্থা হাতত লোৱা সততে পৰিলক্ষিত নহয় । উদাহৰণ স্বৰূপে মিচিংসকলৰ মাজত সকলোৱে মিলি এটা মিচিং ভাষা-সংস্কৃতিৰ গৱেষণা কেন্দ্ৰ (Research Centre) প্রতিষ্ঠা কৰা নাই । এটা উল্লেখযোগ্য পুথিভঁৰাল, যাদুঘৰকে আৰম্ভ কৰি Mising Academic Centre, Carrier Councelling আদি শৈক্ষিক দিশৰ চিন্তা-চর্চা কৰা দেখা নাযায় । মিচিংসকল শিক্ষাৰ দিশত উন্নতি সাধিবলৈ হ'লে চাৰিবেৰতে আৱদ্ধ নাথাকি Seminar, Workshop, Conference, Research Journal Published আদি একত্রিতভাৱে কৰিব লাগিব ।

শিক্ষিত মিচিংসকলে দৰিদ্ৰ আৰু অৰ্ধশিক্ষিত ল'ৰা-ছোৱালীৰ প্ৰতি ৰখা মনোভাৱ :

শিক্ষিত মিচিংসকলৰ মাজত সৰহসংখ্যক লোকেই গাঁৱৰ পৰা আহি নগৰত বসতি কৰিবলৈ লয় । তেওঁলোকৰ সৰহসংখ্যক লোকেই সমাজৰ দৰিদ্ৰ আৰু অৰ্দ্ধশিক্ষিত ল'ৰা-ছোৱালীৰ প্রতি এক অৱজ্ঞাৰ দৃষ্টিৰে চোৱা দেখা যায় । নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ বাদে আনৰ ল'ৰা-ছোৱালীক উৎসাহ উদ্দীপনা দিয়াটো কমসংখ্যক শিক্ষিত ব্যক্তিৰহে দেখা যায় । অৰ্থৰ অভাৱত পঢ়িব নোৱাৰা মেধাৱী ছাত্র-ছাত্রীৰ বাবে শিক্ষিত মিচিংসকলৰ মাজত এতিয়াও কোনো 'জনকল্যানমূলক ট্ৰাষ্ট' গঠন কৰা হোৱা নাই । শিক্ষিত মিচিংসকলৰ মাজত আন এক গুৰুত্বপূর্ণ মানসিকতাৰ অভাৱ – সেয়া হৈছে 'Mutual help' ৰ অভাৱ । আজিলৈকে শিক্ষিত মিচিং বা ধনী ব্যক্তিসকলে ছাত্র-ছাত্রী থাকিবৰ বাবে নগৰবোৰত একো একোটা কম খৰছত বা বিনামূলীয়াকৈ আবাস গৃহ নির্মান কৰিবৰ বাবে কার্যপন্থা হাতত লোৱা নাই । এনে বহুবোৰ দিশে মিচিং দৰিদ্ৰ আৰু অৰ্ধশিক্ষিত ল'ৰা-ছোৱালীক নিৰুৎসাহ কৰিছে ।

শিক্ষিত যুৱকসকলে উচ্চপদস্থ বিষয়াত থকা ব্যক্তিসকলৰ পৰা কৰ্মসংস্থাপনৰ দিশত কৰিব পৰা আশা :

মিচিংসকলৰ ভিতৰত বিভিন্ন বিভাগত থকা উচ্চপদস্থ বিষয়াৰ সংখ্যা তেনেই সীমিত । উচ্চপদস্থ বিষয়া নাইবা সঞ্চালক প্ৰধানৰ জৰিয়তে একো একোখন সমাজত নিয়োগৰ দিশত সুবিধা সহজে আদায় কৰিব পাৰি । মিচিংসকলৰ মাজৰ পৰা যিসকল উচ্চপদস্থ বিষয়াই বিশিষ্ট পদ লাভ কৰিছে তেওঁলোকৰ পৰা যথেষ্টখিনি সহাৰি পোৱা দেখা গৈছে । বহুতো বিষয়াই অনেক শিক্ষিত মিচিং যুৱকক উপকাৰ সধাৰ ওপৰিও সংস্থাপনৰ সুবিধা দিয়া নাই বুলি ক'ব নোৱাৰি । এই বিষয়াসকলক আমাৰ জনসমাজে শলাগ লৈ উচ্চপ্ৰশংসা কৰা দেখা নাযায় । এই বিষয়া সকলক সমাজৰ একো একোটা প্রয়োজনীয় সম্পদ জ্ঞান কৰি সমাজে সভা-সমিতি পাতি মত-বিনিময় কৰিলে সমাজ অধিক লাভৱান হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি ।

গতিশীলতাই জীৱন আৰু স্থবিৰতাই মৰণ । আজি শিক্ষাৰ পৃথিৱীৰ দৌৰ প্রতিযোগিতাই সকলোকে বিস্ময় মনাইছে । শিক্ষাৰ অবিহনে জীৱন সাৰশূণ্য বুলি কোৱাৰ দৰে শিক্ষাগত পৰিবেশ গঢ়ি তোলাত সকলো শিক্ষিত মিচিং ব্যক্তিৰ দায়িত্ব আছে । এইক্ষেত্ৰত সকলোৱে ঐকান্তিক সহমতৰ প্রয়োজন।

(২০১১ চনত যোৰহাটৰ I Card ৰ Annual Seminar ত পঠিত)

সাম্প্ৰতিক মিচিং অই নিঃতম আৰু সমাজত ইয়াৰ প্ৰভাৱ

টুনিৰাম মেদক

অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ ভিতৰত মিচিংসকল নিজস্ব কলা-কৃষ্টিৰে সমৃদ্ধ এক লেখত ল'বলগীয়া জনগোষ্ঠী। পৃথিৱীৰ সকলো দেশৰ, সকলো জাতিৰ লোকসাহিত্য তথা লোকসংগীতত জাতিটোৰ জনজীৱনৰ সকলো দিশ চিত্ৰিত হৈ থকাৰ দৰে মিচিং লোকগীতসমূহতো জাতিটোৰ জনজীৱনৰ সকলো দিশ উজ্জ্বীৱিত হৈ আছে। থোৰতে ক'বলৈ গ'লে, লোকগীতসমূহত যিটো নাই সেইটো মিচিং সমাজতো নাই। এই লোকগীতসমূহ অনাদি কালৰে পৰা মুখে মুখে এটা প্ৰজন্মৰ পৰা পিছৰ প্ৰজন্মলৈ প্ৰবাহিত হৈ আহিছে। জনজীৱনৰ জীৱন সংগ্ৰামত বিদ্যমান নানা অভিজ্ঞতাৰে ভাড়াক্ৰান্ত জয়-পৰাজয়, হাঁহি-কান্দোন, প্ৰেম-ঘৃণা, আশা-নিৰাশা, প্ৰেম-বিচ্ছেদ আদিৰ উপৰিও স্বভাৱ সুলভ মানৱৰ সৌন্দৰ্য পিপাসু মনৰ প্ৰকৃতিৰ নানান সৌন্দৰ্যক জীপাল কৰি, জীৱন বীনৰ তাঁৰত সুৰৰ ঝংকাৰ তোলে। মানৱ সমাজৰ বিকাশৰ প্ৰাৰম্ভৰে পৰা কোনো অনামী মহা কবিয়ে ৰচনা কৰা লোকগীতসমূহ কোনো অজান গায়ক-গায়িকাৰ দৰদী কণ্ঠত প্ৰাণ পাই উঠি সাম্প্ৰতিক কালতো অৱক্ষয় নোহোৱাকৈ বোৱতী নদীৰ দৰে একেধাৰে বৈ আছে। ঠিক সেইদৰে অতীজৰে পৰা মিচিং সমাজো নানা ধৰণৰ লোক-গীতেৰে সমৃদ্ধ।

মিচিং লোকগীত সমূহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় লোকগীত হৈছে অই-নিঃতম। তাহানি অই-নিঃতম পথাৰে-সমাৰে হাবিয়ে-বননিয়ে নিৰ্জনতাৰ লগৰীয়া হিচাপে গাইছিল যদিও সম্প্ৰতি অই-নিঃতম, মঞ্চলৈ আহিছে আৰু বজাৰত অই-নিঃতমৰ কেচেটো দুষ্প্ৰাপ্য নহয়। মিচিং সমাজত অই-নিঃতম ভাল নোপোৱা মানুহ নাই বুলি ক'লেও অত্যেক্তি কৰা নহয়। সৰু ল'ৰা- ছোৱালীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ডেকা গাভৰুৰ কথা বাদেই প্ৰৌঢ় চামেও অই-নিঃতমৰ সুৰৰ মায়াত আপোন বিভোৰ হয়। অই-নিঃতম ভাষা সম্পৰ্কে বিশিষ্ট লেখক, সাহিত্যিক নাহেন্দ্ৰ পাঃদুনে এনেদৰে লিখিছে— “অই-নিঃতমৰ ভাষা প্ৰচলিত আৰু কথিত ভাষাৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। অই-নিঃতমত দুৰ্বোধ্য অথবা দুষ্প্ৰাপ্য শব্দৰ প্ৰয়োগ নহয়। সেইবাবে অই-নিঃতমৰ ভাষা সৰ্বজনৰ ভাষা” । এই ফালৰ পৰা আমি হৃদয়ঙ্গম কৰিলে দেখা যায় যে, অই-নিঃতমৰ ভাষা অকল বিজ্ঞজনৰ মাজতে সীমাবদ্ধ হৈ নাথাকে। মিচিং সমাজত অনাক্ষৰী, নিৰক্ষৰ, গ্ৰাম্য সমাজত সাধাৰণ চহা লোক তথা সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আবাল বৃদ্ধ বণিতালৈকে বুজি পোৱা হ'ব লাগে। সাধাৰণতে অই-নিঃতম দুটা পংক্তিত বিভক্ত। প্ৰথম পংক্তিত প্ৰকৃতিৰ নৈসৰ্গিক ৰূপৰ বৰ্ণনা আৰু দ্বিতীয় পংক্তিত গায়ক-গায়িকাৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ তুলনা বা উপমা থাকে। তলত এফাঁকি অই-নিঃতম তুলি দিয়া হৈছে—

Asi Jili Jili:ko/
Miksi Jili Jiliko
Asi Jili Pínyé:pé/
Miksi Jili Pinpé:ma.

উক্ত অই-নিঃতম ফাঁকিৰ প্ৰথম পংক্তিত প্ৰকৃতিৰ নৈসৰ্গিক ৰূপৰ বৰ্ণনাৰ লগতে দ্বিতীয় পংক্তিত ব্যক্তিগত জীৱনৰ উপমাৰে যতি পৰিছে। অৱশ্যে কেতিয়াবা এই ৰীতিৰ ব্যতিক্ৰমক অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। সি যি কি নহওঁক উপৰোক্ত অই-নিঃতম ফাঁকি ভাষা আৰু ৰচনাশৈলী নিৰক্ষৰ সাধাৰণ চহা লোকৰো সহজে বোধগম্য হৈছে আৰু ইয়াৰ ভাষাৰ কোনো জটিলতা বা কৃত্ৰিমতা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। সম্প্ৰতি বহুভাষিক নীতিৰে অই-নিঃতম পৰিবেশন কৰা বাবে ই চহা জীৱনৰ লোকৰ বাবে দুৰ্বোধ্য তথা বিজতৰীয়া হৈ পৰাটো চিন্তাৰ বিষয় হৈ পৰিছে। অই-নিঃতমৰ পটভূমিৰ বিষয়ে বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ, সাহিত্যিক টাবু টাইডে সেয়ে লিখিছে— “অই-নিঃতমৰ পটভূমিয়েই হৈছে মিচিং ডেকা-গাভৰুৰ প্ৰেম দৰ্শন। কিন্তু বৰ দুখৰ বিষয় যে, এই প্ৰেমৰ পৰিচায়ক গীতবোৰ সময়ৰ ক্ৰমত বিভিন্ন ৰূপ লৈছে। পুৰনিকলীয়া গীতবোৰৰ সলনি হৈ নানা বিকৃত ৰূপ লৈছে।

” অই-নিঃতমৰ ৰচনা কৌশল সম্পৰ্কে মিচিঙৰ বিশিষ্ট লেখক চভাল কাগয়ুঙে এনেদৰে লিখিছে— “অই-নিঃতমৰ ৰচনা কৌশলত একো ভাষাৰ জটিলতা বা ভাৱৰ গভীৰতা নাই, আছে মাথো সৰল আৰু পোনপতীয়া মাধুৰী।

” বিশিষ্ট চিন্তাবিদ, প্ৰৱন্ধকাৰ ভৃগুমণি কাগয়ুঙে অই-নিঃতম সম্পৰ্কে লিখিছে— “অই-নিঃতম হৈছে সৰল তথা জীৱনৰ

জীৱন নীতি আৰু সৃষ্টিৰ অন্যতম শ্ৰেষ্ঠদান”।

উপৰোক্ত কথাবোৰ ফঁহিয়াই চালে অই-নিঃতমৰ ভাষা আৰু ৰচনাশৈলী সহজে বোধগম্য হোৱা, বিজতৰীয়া ভাষাৰ কোনো কৃত্ৰিমতাৰ পৰা মুক্ত, সৰল চহা জীৱনৰ প্ৰচলিত ভাষা হোৱা উচিত বুলি আমি ভাবো। কিন্তু পৰিতাপৰ বিষয় যে অই-নিঃতমৰ জনপ্ৰিয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মিচিং জনগোষ্ঠীয় শিল্পী চামৰ বাহিৰেও অনামিচিঙৰ কিছু শিল্পীয়ে হকে-বিহকে নিম্ন মানদণ্ডৰ অই- নিঃতমৰ কেছেটৰ পোহাৰ-মেলা দেখা গৈছে। সম্প্ৰতি কিছু কেছেটত বাণীবদ্ধ কৰা অই-নিঃতমৰ অমাৰ্জিত শব্দ আৰু বাক্য গাথনি শুনিলে আপোনা-আপোনি নাক-মুখ কোচাব লগীয়া অৱস্থা প্ৰায় হৈছে। অই-নিঃতমৰ বিষয়বস্তু যদিও প্ৰেমিকাৰ প্ৰেম সৌন্দৰ্য, বিচ্ছেদ, কামনা আদি চিত্ৰায়ন কৰিলেও অই-নিঃতমৰ ভাষা কিছু সংযত আৰু মাৰ্জিত হোৱা বাঞ্চনীয়। ইয়াৰ বিপৰীতে সম্প্ৰতি কিছু অই-নিঃতমৰ ভাষা পৰিয়ালৰ সকলো সদস্যই উপভোগ কৰিব পৰা শ্ৰব্য কেছেট খুউব কম সংখ্যকহে শুনিবলৈ পোৱা গৈছে। প্ৰায়সমূহ অই-নিঃতমৰ কেছেট উৎশৃংখল যুৱ মানসিকতাত অৰিহণা যোগোৱা যেন অনুমান হয়। বৰ্তমান এনে অই-নিঃতমৰ শ্ৰব্য কেছেটে, জনপ্ৰিয়তা তথা বজাৰ দখল কৰিছে যদিও অই-নিঃতমৰ মানদণ্ড তেনেই নিম্নগামী কৰাৰ উপৰিও, এটা সুস্থ মানসিকতাৰ সমাজ গঠনত কেনে ভূমিকা ল'ব পাৰে, তাক প্ৰত্যেক চিন্তাশীল ব্যক্তিয়ে অনুধাৱন কৰাটো উচিত হ'ব। তলত তেনে কিছুমান শ্ৰব্য কেছেটৰ ঐ-নিঃতমৰ পংক্তি তুলি দিয়া হৈছে—

I) O-aína, o- aína/ngokkép gígé:la/
Ngoggerkémpin kowa a:ko ngom oblilang
(ii) Angkéng ké:píl génna/albiyan lendop génna
Géyé ngo sisa:l du:doso/géling kampei gígéngo

আন এটা শ্ৰব্য কেছেটত শুনা যায়—

(i) Relince démpéyam airtéldé tower kaya:dag
Sisa:démpéyam yamné la:néd power kaya:dag.

এনেধৰণৰ শ্ৰব্য কেছেটৰ গীতৰ কথাবোৰ অলপ গমি-পিতি চালেই পৰোক্ষভাৱে কিহৰ ইঙ্গিত বহন কৰিছে এইটো সহজে ই অনুমেয় । তাৰোপৰি সম্প্ৰতি কৰিম বুলিয়েই কৰিছেনে নাই জনপ্ৰিয়তা অৰ্জনৰ মানসিকতাত কৰিছে জনা নাযায়, বহুভাষী সস্তীয়া
অই-নিঃতমৰ শ্ৰব্য কেছেট শুনা যায়। তাৰে দুটামান পংক্তি তলত তুলি দিয়া হৈছে—

(i) Nemutenga ara:do/tapum tari pída:la/
Borbad ho géya/isk hogeya, piyar ho géya/
Tumi diya moromé muk/pagol kor diya/
Pí:ma sagman aya:dé/ngom borbad kordiya/
(ii) For get me not/l love you lovely lovely mígmo:dém/touch kandag nom/
aína kiss kandag nom.

সময়ৰ সোঁতত পৰিৱৰ্তনশীল সমাজত জনজীৱনৰ নৈতিক স্খলনক চাই, সংস্কাৰমুখী মানসিকতাত গীত গাব বিচাৰিলেও, পুৰনিক বাদ দি নতুনত্বৰ কথা আমি ভাৱিব নোৱাৰো । এনেবোৰ ঐ-নিঃতম পৰিবেশন কৰা আৰু পৰিয়ালৰ সকলো সদস্যাৰ মাজত, কোনোবা সদস্যই এটা যৌন আবেদনময়ী ছবি দাঙি ধৰা, একেই কথা যেন অনুমান হয়। মিচিঙৰ নিজস্ব পুৰনি পৰিবেশন ৰীতিক অৱজ্ঞা কৰি পশ্চিমীয়া পৰিবেশন ৰীতি তথা সস্তীয়া হিন্দী বোলছবিৰ আৰ্হিৰে, যিহেতু যেনেকৈ মন যায়, তেনেকৈই ঐ-নিঃতম পৰিবেশন কৰিলে তথা কথিত শিল্পীচামে কলৈ নিব বিচাৰিছে, এইটো এটা নিশ্চয় বিচাৰ্যৰ বিষয় হৈ পৰিছে। বৰ্তমান প্ৰযুক্তি বিদ্যাই পৃথিৱীখনক তেনেই সৰু কৰি পেলাইছে। পৃথিৱীৰ অন্যান্য জনগোষ্ঠী সমূহৰ কৃষ্টি সংস্কৃতি সমূহ একেটা পথাৰত, একেটা মঞ্চতে পৰিবেশন কৰিলেও প্ৰত্যেক জনগোষ্ঠীৰে ভাষা ও সংস্কৃতি সুকীয়া। সম্প্ৰতি ঘৰত বহিয়েই ৱেবচাইটৰ বুটাম টিপি তথা অন্যান্য তেনে মাধ্যমৰ যোগেদি পৃথিৱীৰ চুকে-কোণে থকা বিভিন্ন জাতি জনগোষ্ঠীৰ লোকগীত সমূহৰ লগতে, কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে জ্ঞাত হোৱাৰ যুগ। মিচিং সকলৰ লোকগীত সমূহেও এটা সময়ত, বিশ্ব দৰবাৰৰ বিভিন্ন মঞ্চত ভুমুকি নামাৰিব বুলি ক'ব নোৱাৰি । তাৰোপৰি জ্ঞান পিপাসু কোনো ব্যক্তিয়ে সেইবোৰৰ ওপৰত অনুসন্ধান বা পৰীক্ষা-নিৰিক্ষা নকৰিব বুলিও ক'ব নোৱাৰি। সময় থাকোতেই আমাৰ লোকগীত সমূহৰ ভাষা আৰু পৰিবেশন ৰীতি, খিচিৰি আৰু বে-সুৰীয়া নীতিক সংশোধন নকৰিলে বিশ্ব দৰবাৰত এলাগী হোৱাৰ লগতে নিজস্ব অস্বিত্ব হেৰুৱাই পেলাব পাৰে ।

আমি ভাৱো জাতি আৰু ভাষাক জীয়াই ৰখাত শিল্পী চামৰ এটা গধুৰ দায়িত্ব আছে। যিহেতু এটি গীতৰ কথাৰ যোগেদি শিল্পীজনাৰ আত্ম সন্তুষ্টিৰ লগতে শ্ৰোতাৰ মনত বিভিন্ন অনুভৱৰ সৃষ্টি কৰে। তাৰোপৰি গীত হৈছে জাতিটোৰ ভাষাৰ বাহক ।

সম্প্ৰতি পৃথিৱীৰ বহু ভাষাৰ মৃত্যু ঘন্টা বাজিছে বুলি বিভিন্ন মাধ্যমৰ যোগেদি ভাষাবিদ সকলে সাৱধান বাণী শুনাইছে এই সময়ত জনসাধাৰণৰ চিন্তাশীল ব্যক্তি, সাহিত্যিক আৰু শিল্পী সকলৰ ভূমিকাক কোনোগুণে নুই কৰিব নোৱাৰি। আজি কেইবছৰ মানৰ আগতে 'Mising Dirbi Kébang' মিচিং ভাষাৰ অন্যান্য লোক গীতৰ সংৰক্ষণ চৰ্চা আৰু মিচিং ভাষাৰ শ্ৰব্য কেছেট বনোৱাত নিয়ন্ত্ৰণ আৰোপ কৰিবলৈ কিছু নীতি-নিয়ম বান্ধি দিয়া হৈছে যদিও কেছেট প্ৰযোজক ও শিল্পী সকলে সেই নীতি-নিয়ম গ্ৰহণ কৰা দেখিবলৈ পোৱা নাই । আলোচনী আৰু অন্যান্য পুস্তিকাত য'ত ত'ত এই বিষয়ে দুই এটা লিখনিত পঢ়িবলৈ পাও যদিও কাৰ্য ক্ষেত্ৰত সেয়া দেখিবলৈ পোৱা নাই। আনকি অনাতাৰ কেন্দ্ৰ বা দূৰদৰ্শন কেন্দ্ৰ সমূহতো আনু নিঃতম আৰু ঐ-নিঃতমৰ বাহিৰে অন্য গীত খুউব কমহে শুনা যায়। অথচ মিচিঙৰ লোকগীত যেনে— আঃবাং, তীব-তীকাং, কাঃবান, কংনিঃনাম, য়ামনী কাবান, লীৰীলী- নিতম, চেল্লই নিঃতম, চিঃলুং নিঃতম, দেউবৰ দেন্তালীৰ গীত, বিনোদ পিপলিৰ গীত এইবোৰ গীতৰ চৰ্চা আৰু পৰিৱেশন কৰা শুনা নাযায়। সেই গীতবিলাকতহে মিচিঙৰ আচল ভাষা সাহিত্য সোমাই আছে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰাটো প্ৰাসঙ্গিক হ'ব যে, সম্প্ৰতি এটি অসমীয়া বোলছবি, নাম (জানমণি)ত এটা অসমীয়া গীতত মিচিং লোকগীত 'Tebo-Tekang গীতৰ সুৰ সংযোজিত কৰা শুনা যায়। আমাৰ প্ৰবীন চামৰ বাহিৰে নবীন চামৰ প্ৰায় শিল্পীয়ে এনে গীতৰ সুৰৰ বিষয়ে অপৰিপক্ক। এনে লোকগীত সমূহৰ ভাষা আৰু সুৰ চৰ্চা আৰু বাণীবদ্ধ কৰি সংৰক্ষণৰ অভাৱ ঘটি কালৰ সোঁতত হেৰাই যাবলৈ দিলে এটা সময়ত প্ৰশ্ন হ'ব 'Tebo-Tekang লোকগীতৰ সুৰটো মিচিঙৰ নে অসমীয়া বোলছবি 'জানমণি'ৰ সুৰ?

এইটো সঁচা কথা যে, শিল্পী সকলৰ পৰা সমাজে সদায় ন-ন সৃষ্টি বিচাৰে, কিন্তু এই সৃষ্টিসূলভ মানসিকতাবোৰ কোনো কাৰণতে জনগীৱনৰ কোনো দিশতে ধ্বংসমূলক হ'ব নালাগে। তাতেহে শিল্পীজনাৰ কৃতিত্ব অটুট থাকে। যিহেতু শিল্পীৰ প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই জনমানসত বহুলাংশে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে । জ্যোতি প্ৰসাদ বিষ্ণুৰাভাৰ, শিল্পীসূলভ সৃষ্টিয়ে সেই সময়ৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত জনসাধাৰণক উদ্‌বুদ্ধ কৰাৰ উপৰিও, জ্যোতি প্ৰসাদ বিষ্ণুৰাভাই ৰচনা কৰা মাৰ্জিত বাক্যৰীতিৰ গীতে আজিও কালজয়ী, যুগজয়ী গীতৰূপে চিহ্নিত হৈ থাকে। বিশ্ব বৰেণ্য শিল্পী ড° ভূপেন হাজৰিকাই অসমীয়া থলুৱা ভাষাৰেই বিশ্ব জিনিলে। সম্প্ৰতি মিচিং বা অনামিচিং শিল্পী যিয়েই নহওঁক, সংস্কাৰমুখী সৃষ্টিৰ মানসিকতাৰে ওপৰত উল্লেখ কৰি অহা অই-নিঃতমৰ মানসিকতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰিলে, উঠি অহা জীৱনত চুটি আৰু অমাৰ্জিত পোচাক পৰিধান কৰা, খেয়াল খুচিমতে ঘূৰি ফুৰা, কাম কৰা গীতৰ কথাৰে ব্যঙ্গসূচক অই-নিঃতম পৰিবেশন কৰি, শিল্পীজনাই আত্মসন্তুষ্টি লাভ কৰিলেও এনে সস্তীয়া অথচ উষ্ণ আৰু উত্তেজক অই-নিঃতম সমূহে নৱ প্ৰজন্মক সমাজত উশৃংখল পৰিৱেশ এটাৰ যে সৃষ্টি নকৰিব তাক কোনেও ন-দি ক'ব নোৱাৰে। ওপৰত সামান্য কেইটামান পংক্তিহে আলোচনা কৰা হৈছে যদিও এনে বহু শ্ৰব্য কেছেট সমাজৰ দৃষ্টিগোচৰ নোহোৱাকৈ থকা নাই। অন্যহাতে ক'বলৈ গ'লে শিল্পী দিলীপ দলেৰ "Yakané yakasi kikiri kitolok ané dém gésula tukuna petolok. এনেধৰণৰ মাৰ্জিত ব্যঙ্গসূচক শ্ৰব্য কেছেট শিল্পীজনাৰ আত্ম সন্তোষ্টি লভাৰ উপৰিও তেতিয়া আৰু এতিয়াও সমাজত জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰি আছে। তাৰোপৰি বৰ্তমান শ্ৰব্য কেছেট সমূহত প্ৰায়েই দৃষ্টিগোচৰ হয় অই-নিঃতমৰ কথাবোৰ শুদ্ধ মিচিঙৰ নহৈ মাজে মাজে অন্য ভাষাৰ পৰিভাষাও সংযোজিত কৰা দেখা যায়। এনে কাৰ্যই অই-নিঃতমৰ গতিধাৰা ক'লৈ নিব বিচাৰিছে এইটো চিন্তনীয় বিষয় হৈছে বুলি ভাৱো। অৱশ্যে এইটো ঠিক যে, কিছুমান বিষয়ত অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ সকলো ভাষাতে সন্তোষজনক পৰিভাষা পোৱা নাযায়। তেতিয়া অন্য ভাষাৰ পৰা পৰিভাষা ধাৰ কৰাটো দোষনীয় নহয়। কিন্তু বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায়, শুদ্ধ মিচিং পৰিভাষা বিচাৰি পোৱা যায় যদিও বহু শিল্পীয়ে ইচ্ছা কৰিয়েই অন্য ভাষাৰ পৰিভাষা সংযোজিত কৰি অই-নিঃতম গাই জনপ্ৰিয়তা অৰ্জনৰ মানসিকতা অৰ্জন কৰা দেখা যায়। কোনো এটা জনগোষ্ঠীয়ে নিজস্ব লোকগীত সমূহ পৰিবেশন কৰিলেই কি জনগোষ্ঠীৰ লোক সততে আমি জ্ঞাত হ'ব পাৰো। ঝুমুৰ নৃত্য দেখিলেই চাহ জনগোষ্ঠী, পাঞ্জাৱী লোকগীত আৰু নৃত্য দেখিলেই পাঞ্জাৱী জনগোষ্ঠী, তেনেকৈ বড়ো, নেপালী, মণিপুৰী আদি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বিষয়ে জানিব পাৰো। অই-নিঃতম হৈছে মিচিঙৰ আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় লোকগীত। গতিকে ইয়াৰ ভাষা সুৰ শুদ্ধ মিচিং হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। তেহে মিচিং ভাষা আৰু অই-নিঃতম অৱক্ষয় নোহোৱাকৈ চিৰযুগমীয়া হৈ ৰ'ব। সেয়ে মিচিং সমাজৰ সকলো ন-পুৰণি শিল্পী, গীতিকাৰ, বোলছবি নিৰ্মাতা, শ্ৰব্য কেছেট নিৰ্মাতা সকলোৱে এইবোৰ বিষয়ৰ ওপৰত সুক্ষ্ম নিৰীক্ষণ কৰি অকল জনপ্ৰিয়তা আৰু আৰ্থিক লাভালাভৰ ওপৰতে গুৰুত্ব নিদি সমাজে যিটো বিচাৰক, নিবিচাৰক চিন্তা চৰ্চা নকৰাকৈ আৰ্থিক দিশত স্বচ্ছল হৈ, কিবা এটা কৰিব পৰিছো বুলিয়েই যিহকে তিহকে নকৰি জাতি আৰু ভাষাটোৰ অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰাৰ লগতে লোকগীত ও সংস্কৃতিক ৰক্ষণাবেক্ষণৰ মনোভাৱেৰে নতুন নতুন সৃষ্টি কৰি গ'লে জাতিটোৰ লোকগীতি আৰু সংস্কৃতিৰ পথাৰখন চিৰসেউজ হৈ ৰ'ব।

(সহায়ক পুথি – "মিচিং সংস্কৃতিৰ আলেখ্য")

অনুপ্ৰৱেশৰ সমস্যা, সন্ত্ৰাসবাদ, গোষ্ঠী আন্দোলন আৰু সাম্প্ৰতিক অসম

জাতিৰাম কামান

১৯৭৯ চনৰ পৰা হৈ ১৯৮৫ চনত পৰিসমাপ্তি ঘটা অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ ছৰছৰীয়া ছাত্ৰ আন্দোলনে অসমৰ ৰাজনৈতিক প্ৰেক্ষাপটত এটা আমূল পৰিৱৰ্তন ঘটালে। সেই আন্দোলনে অসমৰ ৰাজনৈতিক দৃশ্যপটত কিছু ইতিবাচক প্ৰভাৱ পেলালেও ইয়াৰ নেতিবাচক প্ৰভাৱেই বেছি পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। অসম আন্দোলনৰ পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাৰ পৰা দেশৰ সামগ্ৰিক পৰিস্থিতি তুলনামূলকভাৱে অৱনতি হোৱা যেনহে লাগে। আন্দোলনৰ আগৰচোৱাৰ পৰিস্থিতি এতিয়াতকৈ বহু শান্তিপূৰ্ণ আছিল সেয়া অপ্ৰিয় হ'লেও সত্য। আন্দোলনৰ দিন ধৰি আজিলৈকে অসমৰ ৰাইজে প্ৰায় তিনিটা দশক মুক্তভাৱে স্বাধীনতা দিৱস পালন কৰা নাই ।

অসমত দেখা দিয়া বিভিন্ন জাতীয় তথা আৰ্থ-সামাজিক সমস্যাৰাজিৰ ভিতৰত মূল তথা জ্বলন্ত সমস্যা হ'ল অবৈধ বাংলাদেশী অনুপ্ৰৱেশকাৰী সমস্যা। অসমলৈ তাহানিৰ পূৱ-পাকিস্থানৰ প্ৰবজন প্ৰাক স্বাধীনতা কালৰ চাদুল্লা মন্ত্ৰীসভাৰ দিনৰ পৰাই চলি আহিছে। পাইকাৰী হাৰত অনুপ্ৰৱেশ ঘটে পাকিস্থান বিভাজন হৈ ১৯৭২ চনত জন্ম হোৱা বাংলাদেশৰ পৰা। বাংলাদেশৰ নাম ল'লেও সেই দেশে এতিয়াও পাকিস্থানৰ মৌলবাদী চৰিত্ৰ এৰা নাই। অসমত হোৱা বিদেশী খেদা আন্দোলনৰ সু-প্ৰভাৱতকৈ কু- প্ৰভাৱেই বেছি হ'ল। কাজেই অসমখন সন্ত্ৰাসবাদৰ চৰণীয়া পথাৰ হ'ল। তদানীন্তন অসম আন্দোলনৰ নেতৃত্বৰ ঐতিহাসিক ভুলৰ বাবেই অসমৰ জন গাঁঠনিৰ বিস্তৰ ক্ষতি হ'ল । অসম আন্দোলনে বৃহত্তৰ খিলঞ্জীয়া অসমীয়াৰ জাতীয় চৰিত্ৰ লাভ কৰিব নোৱাৰা হেতু ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱ সুদূৰ-প্ৰসাৰী হৈ ৰ'ল । উদাহৰণস্বৰূপে-বাংলাদেশী বহিষ্কাৰ আন্দোলনত অনা-অসমীয়াসকলৰ নৈতিক সমৰ্থন লাভ কৰাটো বাদেই, ভূমিপুত্ৰ জনজাতীয় সকলো আন্দোলনত স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে আগবাঢ়ি অহা দেখা নগ'ল। মুষ্টিমেয় বৰ্ণ হিন্দু (তথাকথিত) অসমীয়া নেতৃত্বত ছৰছৰীয়া অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলন এটা মাত্ৰা পালেও অসমৰ বৃহত্তৰ জাতীয় প্ৰশ্নত চৰম ব্যৰ্থতাৰ পৰিচয় দিলে। অসম আন্দোলনৰ গইনা লৈ আলফাকে ধৰি বিভিন্ন বিপ্লৱী সশস্ত্ৰ সংগঠনৰ জন্ম হ'ল। এইটো এটা ডাঙৰ বিড়ম্বনা যে সাৰ্বভৌম অসম বিচৰা জাতীয় মুক্তি বাহিনীৰ নেতৃত্ব সমূহ বাংলাদেশৰ আশ্ৰয়াধীন আছিল ।

অসম আন্দোলনৰ নেতৃত্বই সহযোগী জনজাতীয়সকলক আকোঁৱালি ল'বলৈ অসমৰ্থ হোৱা বাবে বডোফা উপেন ব্ৰহ্মাকে আদি কৰি বিভিন্ন জনজাতীয় নেতৃত্বৰ উদয় হ'ল নিজস্ব জনগোষ্ঠীয় স্বীকৃতি বিচাৰি বৰ্তমান অসমত জাতীয় নেতাতকৈ জনগোষ্ঠীয় নেতাৰ পয়োভৰ বেছি। বিগত অসম আন্দোলনৰ নেতৃত্বই যদি ভূমিপুত্ৰ জনজাতিসকলৰ তথা অসমীয়া মুছলমানসকলৰ (প্ৰকৃতাৰ্থত সংখ্যলঘু) তাৰোপৰি স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰা বিভিন্ন অনা সমীয়াসকলৰ সম্পূৰ্ণ সমৰ্থন আৰু সহযোগিতা লাভ কৰি বিদেশী খেদাৰ সুস্থ বাতাবৰণ এটা সৃষ্টি কৰা হ'লে আজিৰ এই অস্থিৰ অৱস্থা নহ'লহেঁতেন। তৎসত্বে অসমৰ গৰিষ্ঠসংখ্যক জনসাধাৰণৰ সমৰ্থন লাভ কৰি দুবাৰকৈ শাসনৰ গাদীত বহিও ছাত্ৰ সন্থাৰ দ্বাৰা গঠিত 'অগপ' দ'লে অসম চুক্তি ৰূপায়ণত চৰমভাৱে বিফল হ'ল। অসম আন্দোলন প্ৰকৃততে অসমীয়া মধ্যবিত্তীয় তথা বুদ্ধিজীৱীসকলৰ বৌদ্ধিক জাগৰণৰ ফলশ্ৰুতিহে। আন্দোলনৰ নেতৃত্বৰ বিচক্ষণতা আৰু আহোপুৰুষাৰ্থৰ অভাৱত ই সম্পূৰ্ণৰূপে জাতীয় চৰিত্ৰ পোৱাত ব্যৰ্থ হ'ল।

স্বৰাজোত্তৰ কালৰ লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈৰ দিনৰপৰা শৰৎ সিংহৰ শাসন কাললৈ অসমৰ ৰাজনৈতিক বাতাবৰণ প্ৰায় সুস্থিৰ আছিল। শৰৎ সিংহৰ পৰৱৰ্তী মুখ্য মন্ত্ৰীসকলৰ উল্লেখনীয় প্ৰশাসনিক সংস্কাৰ পৰিদৃশ্যমান হোৱা নাই। প্ৰয়াত হিতেশ্বৰ শইকীয়া জনজাতীয়সকলৰ বাবে মুকলি কৰা উপগ্ৰহীয় স্বায়ত্ব শাসনে অসমৰ প্ৰশাসনিক দিশত এটা বিৰাট প্ৰত্যাহ্বান হৈ দেখা দিলে। বড়োসকলক প্ৰদান কৰা বি.টি.চি কে ধৰি মিচিং, তিৱা, ৰাভা-হাজং, দেউৰী তথা কছাৰীসকলক স্বায়ত্ব শাসন প্ৰদানে অসমৰ

ৰাজনৈতিক তথা প্ৰশাসনিক দিশক উল্লেখনীয় অৱদান আগবঢ়াইছে বুলি ভৱাৰ থলা নাই। বৰং বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত শংকা আৰু বিভেদৰ আগ জাননীহে দেখা দিচে। এচাম মুষ্টিমেয় ন্যস্ত স্বাৰ্থজড়িত তথাকথিত কিছু জনজাতীয় ৰাজনৈতিক ব্যক্তিৰহে অভিষ্ট সিদ্ধি কৰিছে। সামগ্ৰিক উন্নতিৰ ফল প্ৰায়েই শূন্য।

অসমৰ ভৌগোলিক অৱস্থিতি আৰু সামাজিক দিশৰ পৰা চালে বিভিন্ন জনগোষ্ঠীক প্ৰদান কৰা স্বায়ত্ব শাসন বিসংগতিপূৰ্ণ। উপযুক্ত সীমা নিৰ্ধাৰণ, তথা নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়া অবিহনে স্বায়ত্ব শাসনসমূহ আসোঁৱাহপূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। কাজেই ই কানো কালে জনজাতীয় সকলৰ আৰ্থ-সামাজিক সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ সমৰ্থ নহ'ব।

আগতে অসমীয়া (তথাকথিত) বুলিলে গোসাঁই, বামুন, কলিতা, আহোম, চুতিয়া আদিকে বোলা হৈছিল। বাকী সকলক অনা-অসমীয়া (ঠেক অৰ্থত) বোলা হৈছিল। ঠিক আজিকালি বড়ো স্বায়ত্ব পৰিষদ এলেকাভূক্ত অঞ্চলৰ অবড়ো অমসক অনা-বড়ো বুলি কোৱাৰ দৰে। ঠিক তেনেকৈ মিচিং স্বায়ত্ব শাসিত পৰিষদৰ এলেকাযুক্ত অমিচিং সকলক অনা-মিচিং, তদ্রুপ অনা-তিৱা, অনা- ৰাভা আদি বুলিহে কোৱা শুনা যায়। তাতোকৈ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হ'ল, একেই এলেকাভূক্ত অন্য জনগোষ্ঠীৰ লোকে সেই সেই স্বায়ত্ব শাসিত পৰিষদৰ বিশেষ জনগোষ্ঠীক সন্দেহৰ চকুৰে চাবলৈ লৈছে, কাজেই সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক ঐক্য বিঘ্নিত হ'বলৈ লৈছে।

অসম চৰকাৰে জনজাতি সকললৈ স্বায়ত্ব শাসনৰ নামত আগবঢ়োৱা অৰ্থনৈতিক পেকেজে কাৰ স্বাৰ্থ সিদ্ধি কৰিছে সেয়া অসমৰ জনসাধাৰণে ভালকৈ বুজি উঠিছে। সেই অৰ্থনৈতিক পেকেজৰ সুযোগ বিচাৰি আহোম, মৰাণ, মটক, কোঁচ ৰাজবংশী, চুতীয়া আৰু চাহ জনজাতি সকলো জনজাতি হোৱাৰ দাবী তুলিছে। সেই জনজাতিকৰণ আন্দোলন অহা দিনৰ অসমৰ বৃহৎ জন গাঁথনিত নেতিবাচক প্ৰভাৱ যে নেপেলাব তাৰ কোনো নিশ্চয়তা নাই ।

বৰ্তমান ভাৰত তথা উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ জনজীৱনত ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰা সন্ত্ৰাসবাদ, মৌলবাদ আদিৰ উত্থান প্ৰতিহত কৰিবলৈ উপৰোক্ত সকলো স্ববিৰোধি তথা বৈপৰীত্যৰ স্বত্তেও, এতিয়াও অসমৰ খিলঞ্জীয়া সকলে ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ জনগোষ্ঠীয় স্বাৰ্থ পৰিহাৰ কৰি বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতীয় স্বাৰ্থৰ হকে মাৰবান্ধি থিয় হৈ একেলগে অনুপ্ৰৱেশকাৰী তথা সন্ত্ৰাসবাদীৰ বিৰুদ্ধে যুঁজিলে অসমৰ সামাজিক তথা জাতীয় সমস্যাবোৰৰ জটিলতা বহু পৰিমাণে হ্ৰাস পাব ।

অৰবিন্দ ৰাজখোৱাৰ নেতৃত্বত আলফাৰ যুদ্ধ বিৰতি ও মূল সুঁতিলৈ আহি জনসাধাৰণক কাষ চপাটো শুভলক্ষণ। জাতি- বৰ্ণ-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সন্ত্ৰাসবাদৰ মোকাবিলা কৰিলে সন্ত্ৰাসবাদ উৎখাত হ'বলৈ বেছিপৰ নালাগে। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী তৎপৰতা তথা সদিচ্ছা অতিশয় প্ৰয়োজনী। সন্ত্ৰাসবাদৰ কোনো ধৰ্ম নাই, কোনো জাতি নাই, কোনো বৰ্ণ নাই। সন্ত্ৰাসবাদ, সন্ত্ৰাসবাদেই ইয়াক সাম্প্ৰদায়িক ৰূপ কেতিয়াও দিব নোৱাৰে ।

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি বুলি ক'লে আমি— গোসাঁই, বামুন, কলিতা, কেওঁট, কোঁচ, ৰাজবংশী, আহোম, চুতীয়া, কৈৱৰ্ত্ত, মৰাণ, মটক, সোনোৱাল কছাৰী, ঠেঙাল কছাৰী, ফাঁকিয়াল, টাই টুৰুং, শ্যাম, বড়ো, মিচিং, কাৰ্বি, দেউৰী, ৰাভা, তিৱা, হাজং, গাৰো, ডিমাছা, মাৰ, কুকী, মুণ্ডা, চাওঁতাল, ওৰাং, গোৱালা, গৰিয়া, মৰিয়া (অসমীয়া মুছলমান), আদিবাসী মুছলমান, নেপালী, বঙালী, বিহাৰী, পাঞ্জাৱী, দেছোৱালী আদিৰে গঠিত সন্মিলিত জন-গাঁথনিকে বুজো। সেই সন্মিলিত জনগণে সন্ত্ৰাসবাদ, মৌলবাদ আদি অপ-শক্তিৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিব লাগিব। মৌলবাদীৰ কোনো ধৰ্ম নাই, ই মুছলিম মৌলবাদীয়েই হওঁক অথবা হিন্দুত্ববাদীয়েই হওঁক।

জনগোষ্ঠীয় ঠেক সংঘাতৰ পৰিসৰ ভেদি বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত প্ৰত্যেক জনগোষ্ঠীৰেই অৱদান অপৰিহাৰ্য । চৈধ্য শতিকাতে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে গঢ়ি থৈ যোৱা সাতামপুৰুষীয়া সামাজিক তথা সাংস্কৃতিক সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰীডাল পুনৰ কটকটীয়াকৈ বান্ধিবৰ হ'ল। বৰ্ণ হিন্দুসকলে উচ্চ জাত্যাভিমান এৰি, জনজাতীয় সকলে ক্ষোভ-অভিমান এৰি, সংখ্যালঘূ সকলে সন্দেহ, শংকা এৰি অসমৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থ আগত ৰাখি, সামগ্ৰিক উন্নতিৰ কথা চিন্তা কৰি মাৰবান্ধি থিয় হ'লেহে অসম দ্ৰুতগতিত প্ৰগতিমুখী হ'ব। ইয়াত চৰকাৰৰ সঁহাৰিও নিতান্তই প্ৰয়োজন ।

অসমৰ প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয়েই আত্মবিশ্লেষণ কৰি ঠেক ৰাজনৈতিক লাভালাভৰ কথা নাভাৱি সমাজৰ অপশক্তিবোৰ মষিমূৰ কৰি এটা সুস্থ শান্তিপূৰ্ণ বাতাবৰণ আকৌ ঘূৰাই অনাটো আজিৰ তাৰিখত প্ৰথম প্ৰয়োজনীয় বিষয়।

জীৱনৰ দীঘ আৰু বাণিৰে ভৃগুমণি কাগয়ুং

অনিল পাংগিং

কোনোধৰণৰ প্ৰচাৰ অথবা কৃতজ্ঞতা নিবিচাৰি, ভাষা-সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সাধনাতে নিৰৱিচ্ছিন্নভাৱে আত্মনিয়োগ কৰা নীৰৱ সাধক ভৃগুমণি কাগয়ুং। নিজস্ব চিন্তা, সৃষ্টিৰেই তেওঁ অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ আগবঢ়োৱা বহুমূলীয়া অৱদানৰ বাবেই, মিচিং ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ভৰালখনো চহকী কৰি থৈ গৈছে। অত্যন্ত অধ্যয়নশীল আৰু বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰে পুষ্ট লেখকজনে স্পষ্টবাদী আৰু যুক্তিসঙ্গত চিন্তা ধাৰণাবোৰ লেখনিত প্ৰকাশ কৰি গৈছিল । অবিভক্ত বৰ অসমৰ ভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ জন্ম বৃতান্তৰ অলেখ তথ্যসমৃদ্ধ হৈ আছে তেওঁৰ লেখনিসমূহত। ভৃগুমনিয়ে প্ৰথম কবিতাৰেই প্ৰথম খোজ পেলাইছিল চিন্তা সৃষ্টিৰ বিশাল পথাৰখনত। যিজনে একনিষ্ঠ সাধনাৰে শেষলৈ আমাক ২৭ খন গৱেষণামূলক গ্ৰন্থ উপহাৰ দি থৈ গৈছে। তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজিৰ পৰা এই কথাও ঠাৱৰ কৰিব পাৰি যে অকল মিচিঙেই নহয়, আমাৰ পিছপৰা জাতি-জনগোষ্ঠীৰ উজ্জীৱিত সমাজ-সংস্কৃতিৰ বৃহৎ অংশৰে অংশীদাৰ । অকল ভাষা, সাহিত্য, সংস্কৃতিতে নহয় মিচিং সমাজখনৰ সকলো সমস্যাৰ সমাধানৰ পথো প্ৰশস্ত কৰা ভৃগুমনি আছিল মিচিং সমাজৰ শিৰোমনি ।

কবি নিবন্ধকাৰ ভৃগুমনিৰ পুৰনি ঘৰ আছিল শিৱসাগৰৰ দিখৌমুখত। লুইতৰ বতাহ-পানী লাগি থকা দিখৌমুখৰ আলিমূৰ মিচিং গাঁৱত ১৯৩৫ চনত তেওঁৰ জন্ম। গাঁৱৰ ধূলি-বালি খেলি শৈশৱ পাৰ কৰা ভৃগুমনিয়ে প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰিছিল নিজা গাঁওখনতে। শিৱসাগৰ চৰকাৰী হাইস্কুলত পঢ়া-শুনা কৰিছিল যদিও প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ নোহোৱাকৈ তেওঁ নিজা ঠাই দিখেংমুখত এখন এম.ই স্কুল প্ৰতিষ্ঠাৰ আগভাগ লয়। ১৯৫২ চনত প্ৰতিষ্ঠিত সেইখন বিদ্যালয় সম্প্ৰতি উচ্চতৰ মাধ্যমিকলৈ উন্নীত হ'ল। সেইখনেৰে এসময়ত তেওঁ বিনা-বেতনে শিক্ষকতা কৰিছিল। পাছলৈ প্ৰতিযোগিতামূলক শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ বৃত্তি লাভ কৰি তেওঁ যোৰহাট চৰকাৰী নৰ্মাল স্কুলত পঢ়িবলৈ আহে। পাছত পৰ্যায়ক্ৰমে তেওঁ যোৰহাট জে.বি. কলেজৰ পৰা আই এ আৰু গুৱাহাটী বি. বৰুৱা কলেজৰ পৰা বি.এ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৯০-৯১ চনত তেওঁ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অসমীয়া ভাষা বিষয়ত প্ৰাইভেটকৈ এম.এ পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৯২ চনলৈ তেওঁ অসম চৰকাৰৰ সামাজিক শিক্ষাৰ অধীনস্থ প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ মুখপত্ৰ "জনশিক্ষা" ৰ সহকাৰী সম্পাদক আৰু পাছলৈ সম্পাদক হিচাপে সুখ্যাতিৰে কাৰ্যনিবাহ কৰিছিল। ১৯৯২ চনত তেওঁ মিচিং প্ৰাপ্ত বয়স্ক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়নৰ কামত চেন্ট্ৰেল ইনষ্টিটিউট অৱ ইণ্ডিয়ান লেংগুৱেজ, মহীশূৰতো থাকিবলগীয়া হৈছিল। ১৯৭০ চনত ভৃগুমণিৰ কবিতা পুথি 'অনাহুত'আৰু ১৯৯৪ চনত 'মন বননিৰ জুই' পুথি দুখনৰ বাবে তেওঁ ৰাষ্ট্ৰীয় পুৰস্কাৰেৰে পুৰস্কৃত হৈছিল। ১৯৫৫ চনৰ পৰাই তেওঁ অসম সাহিত্য সভাৰ লগত জড়িত হৈ পৰিছিল। তেতিয়াৰ পৰাই তেওঁ প্ৰবন্ধ লিখাত হাত দিয়ে। তাৰ পাছত অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ একনিষ্ঠ সাধক গৱেষক, পণ্ডিত ভৃগুমণিৰ কলম বৈ নাথাকিলে । আমাৰ প্ৰতিনিধি, দৈনিক অসম, অগ্ৰদূত, অসমীয়া আদি কাকত আলোচনীৰ বাদেও বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ স্মৃতি গ্ৰন্থত তেওঁৰ মূল্যৱান সামূহিক নিবন্ধ, কবিতা, সমালোচনা আদি প্ৰকাশ হ'বলৈ ধৰিলে। 'থলুৱা আৰু গোষ্ঠীগত বৈশিষ্ট অক্ষুন্ন ৰাখিও ৰাষ্ট্ৰীয়তাৰ পথেৰে আগবাঢ়ি আন্তজাতিকতালৈ গতি কৰা অকল কাম্যই নহয়, সম্ভৱো।'— এনেধৰণৰ চিন্তা আছিল ভৃগুমণিৰ। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ এই আদৰ্শত বিশ্বাসী ভৃগুমণিৰ বক্তব্য আছিল এনেধৰণৰ : "অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আৰু অসমীয়া সংস্কৃতিৰ যোগেদিহে জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ বিকাশ হ'ব পাৰে । অসমীয়া ভাষা, সংস্কৃতি, সাহিত্য আৰু লিপিৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ জনজাতিবোৰৰ কোনো অস্তিত্ব থাকিব নোৱাৰে।' (সামাজিক ঐক্যঃ ভাষা আৰু লিপি

আজিৰ থানবান হৈ পৰা সমাজখনক একত্ৰিত কৰাটোৱেই আছিল তেওঁৰ কলমৰ লক্ষ্য। ঐক্য-সম্প্ৰীতিৰে অসমৰ বৃহত্তৰ জাতি গঠনত আত্ম নিয়োজিত ভৃগুমণিয়ে স্পষ্টকৈ উপলব্ধি কৰিছিল যে ৰাজনীতিয়ে মানুহক সংকীৰ্ণ কৰে। ভাগ ভাগ কৰে। এখন দেশ বা সমাজ গঢ়ে দেশৰ প্ৰকৃত সেৱকসকলেহে । বাস্তৱৰ কেতবোৰ জটিল বিষয়ত তেওঁ একপক্ষীয় উক্তিৰে দায় সাৰিব বিচৰা নাছিল । কিয় সমাজখন ভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠী হৈ ভাঙোনমুখী হৈছে তাৰ কাৰণ উপলব্ধি কৰি তেওঁ এনেদৰেও কৈছিল— "সামাজিক ঐক্য-সম্প্ৰীতি বলেৰে কাকো কোনেও দিব পৰা বস্তু নহয়, ই গভীৰভাৱে উপলব্ধিৰে গ্ৰহণ কৰা বিষয়বস্তু।" বিভেদহীন, শ্ৰেণীহীন অসমীয়াৰ বিশাল সমাজখনৰ স্বপ্নমগ্ন সাধক ভৃগুমণিয়ে পৰস্পৰৰ মাজৰ আত্মবুদ্ধিৰে বন্ধুত্ব আৰু ভাতৃত্ববোধ প্ৰকট কৰিব বিচাৰে।

ভৃগুমণিৰে লেখাৰ উল্লেখনীয় দিশটো হ'ল— বাস্তৱ পৰিস্থিতি আৰু প্ৰয়োজনৰ লগত তেওঁৰ চিন্তা-দৃষ্টিভঙ্গীক একত্ৰিত কৰা। তাৰ মাজেদি সমাজৰ জটিল, স্পৰ্শকাতৰ, বিতৰ্কিত বিষয়সমূহ অতি সতৰ্কতাৰে উপস্থাপন কৰি সবল বাস্তৱিক যুক্তি-তথ্যৰে সমাধানৰ পথ প্ৰশস্ত কৰিছিল। অনিসন্ধিৎসু আৰু জিজ্ঞাসু মনোভাৱাপন্ন লেখকজনে উত্তৰ পূৱ ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাই ভ্ৰমণ কৰিছে।

অসমৰ জনজাতিসমূহৰ আৰ্থ-সামাজিক, সাহিত্য-সাংস্কৃতিক দিশৰ ভিন্ন সমস্যাৱলীৰ ওপৰত সেইজন চিন্তাশীল দায়বদ্ধ লেখকৰ ভূমিকা খুবেই উল্লেখনীয় । অসমৰ জনজাতীয় ভাষাসমূহৰ প্ৰায়োগিক সমস্যা, জনজাতীয় ভাষাৰ অৱস্থা আৰু সমস্যাৱলীৰ এক সমীক্ষা, জনজাতীয় লোক আৰু ভাষা-চৰ্চাৰ পৰিসৰ, জনজাতি আৰু অজনজাতি সমস্যাৰ পৰ্যালোচনা, জাতীয় সংহতি সাধনত বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভূমিকা আদি শিৰোনামাৰ সবল যুক্তি তথ্যসিদ্ধ প্ৰবন্ধসমূহে তেওঁৰ অধ্যয়ন পুষ্ট চিন্তা তথা পাণ্ডিত্যৰ পৰিচয় বহন কৰে। এনে বহুখিনি লেখাৰ মাজেদি তেওঁ পিছপৰা সমাজৰ সমাজিক সমস্যা, শিক্ষাৰ সমস্যা, ভাষা আৰু মাধ্যমৰ সমস্যা আদিত দায়বদ্ধতাৰে প্ৰবেশ কৰি সমাদানৰ পথ সুচল কৰে। প্ৰত্যেক জনগোষ্ঠীয়ে স্বকীয় সাংস্কৃতিক জীৱনধাৰাৰে ধাৰিত হ'বলৈ হ'লে অৰ্থনৈতিক সমতা আৰু স্বচ্ছল জীৱন-যাত্ৰাৰ প্ৰয়োজন । তাৰ অবিহনে কোনো জনগোষ্ঠীয়ে গোষ্ঠীসত্তাৰে পৃথিৱীত জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। এনে চিন্তাৰে তেওঁ জনজাতিসকলৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ প্ৰতিকূল পৰিবেশৰ কথাও পৰ্যালোচনা কৰি তাৰ সমাধানৰ পথ বিচাৰে । মূলতঃ জনজাতিৰ সমস্যা হৈছে সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক সমস্যা। দেশৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ পৰা ই একেবাৰে পৃথক সমস্যা নহয় যদিও জনজাতিৰ বহু আছুতীয়া সমস্যাৰ কথা প্ৰকাশ কৰিছে।

মিচিং সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন দিশত ভৃগুমণিৰ বৌদ্ধিক তৎপৰতা খুবেই উল্লেখনীয়। তেখেতৰ লেখাৰ যুক্তি সিদ্ধতাই মিচিংসকলৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক, ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিক মজবুত কৰিব পাৰিছিল। মিচিং জনজীৱনক কেন্দ্ৰ কৰিয়ে তেওঁ বিবিধ বিষয়ক চিন্তা ভাৱনাক বেছিকৈ উপস্থাপন কৰি গৈছে। মিচিং সমাজ-সংস্কৃতি আৰু ভাষা সাহিত্যত তেওঁৱেই হ'ল মুখ্য অভিভাৱক আৰু পথ-প্ৰদৰ্শক। মিচিং ভাষাৰ বিকাশ আৰু উৎকৰ্ষ সাধনৰ ক্ষেত্ৰতো তেখেকৰ বিজ্ঞানসন্মত আৰু বাস্তসন্মত তথ্যই বহুখিনি আসোঁৱাহ দূৰ কৰিব পাৰিছিল। মিচিং ভাষা সাহিত্যৰ বৃহৎ জাতীয় অনুষ্ঠান 'মিচিং আগম কৌবাং' আৰু সংস্কৃতি সংৰক্ষণ, বিকাশ আৰু প্ৰসাৰৰ জাতীয় অনুষ্ঠান 'দূৰব্ কৌবাং' ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ আগ-ভাগ লোৱা বহুকেইজন দূৰদৰ্শী স্বনামধন্য ব্যক্তিৰ মাজত ভৃগুমণি আছিল এজন অন্যতম ব্যক্তি। মিচিং ভাষা সাহিত্যৰ গৱেষণামূলক বিচাৰ-বিশ্লেষণ কৰি দীৰ্ঘদিন ভাষা চৰ্চাত ব্ৰতী হৈ থাকি অনুন্নত মিচিং ভাষা সাহিত্যলৈ যোগোৱা ভৃগুমণিৰ অৰিহণাক বাস্তৱে বিনাদ্বিধাই স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য। মিচিং ভাষাক ভাল পাই চৰ্চা কৰি থকা তথা অসমীয়া ভাষাক বৈৰী ভাৱ পোষণ কৰিব বিচৰা সম্প্ৰতি কেতবোৰ তথাকথিত মুধাফুটা ব্যক্তিৰ বিপৰীতে ভৃগুমণিয়ে স্পষ্টভাৱে বিশ্লেষণ কৰি দেখুওৱাৰ বক্তব্য এনেধৰণৰ— মিচিং ভাষাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া ভাষাই কোনো প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি নকৰে আৰু অসমীয়া ভাষাৰ উৎকৰ্ষ সাধনতো মিচিং ভাষা তথা 'তিব্বত বৰ্মী' ভাষাই কোনো বাধ্যবাধকতাৰ সৃষ্টি নকৰে, বৰঞ্চ সংযোগী আৰু সহযোগী ভাষা হিচাপে পৰস্পৰৰ মাজত সমৃদ্ধি সাধনত সৌষ্ঠৱহে বঢ়াইছে।

মিচিং সমাজ-সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন বিষয়ক প্ৰবন্ধৰে একত্ৰিত কৰা ভৃগুমণিৰ সম্পাদিত বৃহৎ কলেবৰৰ গ্ৰন্থ "মিচিং সংস্কৃতিৰ আলেখ্য" আক্ষৰিকভাৱে সংৰক্ষিত কৰা মিচিং জাতি-সংস্কৃতিৰ প্ৰতিবিম্ব বুলিব পাৰি। এই প্ৰমূল্যৰ ভিত্তিতে গ্ৰন্থখনে বিদ্যায়তনিক মহলতো বহলভাৱে স্বীকৃত আৰু সমাদৃত হৈছে। এই গ্ৰন্থখন বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়তো ভাষা বিষয়ত সহায়ক পুথি হিচাপে বিবেচিত হৈছে। ঠিক তেনেধৰণৰ পৱন কুমাৰ বৰুৱাৰ সম্পাদনাত ভৃগুমণি কাগুৰ 'মিচিং জনজীৱনঃ চিন্তা-বিচিত্ৰা' গ্ৰন্থখনো জনসমাজক অফুৰন্ত চিন্তাৰ খোৰাক যোগাব পৰা অমূল্য গ্ৰন্থ । তাৰবাদেও ভৃগুমণিৰ বাছকবনীয়া অনান্য মৌলিক আৰু সম্পাদিত গ্ৰন্থসমূহ হৈছে— অনাহূত, মন বননৰি জুই, মিচিং লুজন, কবিতা কুসুম, মিচিং কৃষ্টিৰ চমু আবাস, আঞ্চলিক ভাষা বনাম ত্ৰিভাষা, আৱেগিক ঐক্য সাধনত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ, কঃকাং মাতম দঃয়িং, অসমৰ জনজাতিৰ গীতি সংকলন, তৰুণচন্দ্ৰ পামেগামৰ ৰচনাৱলী (প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় খণ্ড), মিচিং আনুনিঃতম, মিচিং শব্দকোষ, অসমৰ জনজাতি, ভাষা শিক্ষাৰ ভূমিকা, Prominent Mising Personali- ties of Assam, মিচিং সংস্কৃতিৰ আলেখ্য আদি।

অতি পৰিতাপৰ বিষয় যে শৃঙ্খলাহীন জীৱন ব্যস্ততাৰ মাজত সাধনাব্ৰত সেইজন চিৰনমস্য ব্যক্তিৰ বহু গ্ৰন্থ বা তত্ব গধুৰ প্ৰবন্ধ সংৰক্ষিত নহ'ল । স্বভাৱগতভাৱে ভৃগুমণিয়ে সভাই সমিতিয়ে দিয়া চিন্তা গধুৰ ভাষণসমূহ লিপিবদ্ধ হৈ সংৰক্ষিত হ'ব লাগিছিল । বাৰ্ধক্যৰ দুৰ্বল দৃষ্টিহীন অৱস্থাতো তেওঁ কলম এৰি দিয়া নাছিল। শেহতীয়াকৈ অসম চৰকাৰে ভৃগুমণি কাগয়ুঙক সাহিত্যিক পেঞ্চন দিয়া হ'ল যদিও বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ দিয়া তেওঁৰ অৰিহণাৰ বিনিময়ত সেইখিনিয়ে যেন যথেষ্ট নহ'ল । আমি আশা কৰোঁ-সুদীৰ্ঘ জীৱন জন সমাজলৈ সেৱা আগবঢ়াই অহা নিৰৱ সাধক ভৃগুমণি কাগয়ুঙক অসম সাহিত্য সভা বা মিচিং সাহিত্য সভাই তেখেতৰ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ সাঙুৰি মৰণোত্তৰভাৱে হ'লেও প্ৰকাশ কৰিব। নতুবা সেই সু-সাহিত্যিকজনৰ ৰচনাসমূহৰ স্থায়ী সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

ৰক্তহীনতা দূৰ কৰিব পৰা যায়

ডাঃ ধেমা কান্ত মিলি

কোনোবা ব্যক্তি শেঁতা পৰা দেখিলে সৰ্বসাধাৰণ ভাৱে তেওঁ বা ব্যক্তি জন ANAEMIA ত ভোগা বুলি কোৱা শুনা যায় । আচলতে কথাটো ইমান অৰ্থহীন বাক্যও নহয় । আমাৰ শৰীৰৰ তেজৰ ৰং (Colour) কম হোৱাটোকে সাধাৰণ ভাষাত ৰক্তহীনতা (Anaemia) বুলি কোৱা হয়।

ভাৰসাম্যহীন (Non-Balance) আৰু অপুষ্টিকৰ (Nutrimentless) আহাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে মানুহৰ নানা বেমাৰ হ'ব পাৰে। তাৰে ভিতৰত ৰক্তহীনতা (Anaemia)ও এটা প্ৰধান বেমাৰ। Anaemia হোৱাৰ আৰু কাৰণ হ'ল শৰীৰত ৰক্তক্ষয় কাৰিক বেমাৰ

লক্ষণ সমূহ :

১। খুইব দুৰ্বল, ভাগৰ অনুভৱ কৰা।
২। বুকু ধপ্ ধপ্ অনুভৱ কৰা ।
৩। মূৰ ঘূৰণি (Giddiness)
৪। শৰীৰৰ জিন্‌জিননি।
৫। শৰীৰত পিৰপিৰনি অনুভৱ কৰা
৬। উশাহ-নিশাহ বন্ধ হওঁ হওঁ যেন অনুভৱ কৰা ।
৭। শৰীৰক লৈ ভয় ভাৱ হোৱা।
৮। গা বিষ, হাড়ৰ বিষ হোৱা
৯। ল'ৰা-ছোৱালী পঢ়া-শুনাত মনোযোগ নিদিয়া।
১০। কলাফুল (Culf Muscle)ৰ মাংসপেশীৰ বিষ ইত্যাদি ইত্যাদি ।

তেনে ৰোগী CLINICALY (নিদানিক) Laboratory পৰীক্ষাত ৰোগীৰ ইতিবৃত্তি (History), লক্ষণ আদিৰ দ্বাৰা পৰীক্ষা-নিৰিক্ষা কৰি (Anaemia)ত ভোগা নোভোগাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হয় আৰু সেইমতে চিকিৎসা সেৱা আগবঢ়োৱা হয়। তেনে Anaemia ত ভোগ ৰোগীক পৰীক্ষাত দেখা যায় ১। চকুৰ তলৰ পতা, জিভা আৰু হাতৰ তলুৱা শেঁতাপৰা। ২। বুকুৰ ধপ্ ধপ্‌নি বৃদ্ধি হোৱা।

Anaemia দূৰ কৰিবলৈ হলে দৈনন্দিন আহাৰত ১। মাছ, মাংস, কমী ২। মিৰিছা শাক, ৩। ছজিনা ৪। কলমৌ শাক ৫। সেউজীয়া শাক-পাচলি ইত্যাদি থাকিব লাগে ।

সমীধান হিচপে কওঁ যে, যি সকল ব্যক্তিয়ে উপৰোক্ত লক্ষণ সমূহ অনুভৱ কৰিছে বা কৰে তেনে ব্যক্তি সকলে অনতিপলমে চিকিৎসকৰ ওচৰত চিকিৎসা বিধান গ্ৰহণ কৰা অতি আৱশ্যক। নহলে ৰোগী Anaemic Heart Failure ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ যিকোনো মুহূৰ্তত মৃত্যুক সাৱতি লব লগা হ'ব পাৰে ।

আমাৰ চৰকাৰে সুস্বাস্থ্য ও পৰিয়াল কল্যাণ বিভাগৰ দ্বাৰা ৰক্তহীনতা দূৰীকৰণৰ বাবে নানান কাৰ্যপন্থা গ্ৰহণ কৰিছে। গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য ও পুষ্টি দিৱস (Village Health and Nutrition Day)ত বিস্তৃত ভাৱে উপস্থিত ৰাইজৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা আৰু পুষ্টিকৰ আহাৰ তথা পৰিস্কাৰ পৰিছন্নতাৰ বাবে প্ৰতিখন চিকিৎসা কেন্দ্ৰত আলোচনাচক্ৰ দাঙি ধৰা হয়। ৰাজ্যিক গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য ও পুষ্টি দিৱসত অংশ ৰি Anaemia দূৰিকৰণৰ বিষয়ে সবিশেষ জানিব পৰা যায় ।

আলি আয়ে লৃগাং মিচিং জাতিৰ হৃদস্পন্দন

শ্ৰী ঠাকুৰ মেদক
অধ্যক্ষ, অৱনৰি মহাবিদ্যালয়

কৃষি কৰ্মত আত্মনিয়োগ কৰি জীয়াই থকা পবিত্ৰ মনৰ এটা জাতি। নদী কাষৰীয়া পলসুৱা সাৰুৱা মাটিৰ লগত দেহ মন মিলি বসবাস কৰে। যাতায়তৰ সুচল পথ নাওঁ । বাৰিষাৰ পানীয়ে ধুৱা ঘৰ ভেটি। নদীৰ পৰা বৈ অহা ৰিপ ৰিপ মলয়া বতাহ জাকেৰে স্বচ্ছল যৌৱন অতিক্ৰম কৰি সংসাৰ গঢ়া, পাহাৰৰ মিৰি সম্প্ৰদায়ৰ পৰা ভৈয়ামলৈ প্ৰৱৰ্জন কৰি অহা মিচিং জাতি । বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিক, চিনাকি দিয়া আলি আয়ে লৃগাং কৃষি ভিত্তিক উৎসৱ। ইয়াতে অন্তৰ্নিহিত হৈ আছে জাতীয় জীৱন যাপনৰ প্ৰণালী। সংস্কৃতিৰ তাৎপৰ্য পদ্ধতি আৰু কৃষ্টিৰ সমাহাৰ । তাত্বিক দিশত বিশ্লেষণ কৰিলে পোৱা যায়— উৎপত্তি ঃ প্ৰাচীন কালৰ লিখিত ইতিহাস নাই যদিও পাঁচটা পুৰুষৰ পৰা মুখেৰে বাগৰি অহা কিম্বদন্তিক আশ্ৰয় লব লগা হয় । নিৰ্দিষ্ট স্থান দিব পৰা নেযায়। বৃহত্তৰ সোৱণশিৰি পৰীয়াত আলি আয়ে লৃগাং বছৰৰ আহু ধান বা বৰ ধান ঠাই ভেদে আৰম্ভ কৰা সময় লৈ পুহ, মাঘ, ফাগুন, চত আৰু বহাগ মাহৰ প্ৰথম বুধবাৰত পালন কৰিছিল। হাবি জংঘল কাটি জুই জ্বলাই দিয়াৰ পিছত কোৰেৰে আহু বৰ ধানৰ সিঁচা প্ৰণালীক আলি লৃগনাম বুলি কোৱা হয় । দ ঠাইত পুহ মাহত সিচিব লাগে বাবে পুহ মাহৰ প্ৰথম বুধবাৰত আৰু ওখ ঠাইৰ খিনি মাঘ-ফাগুনত পালন কৰে।

পদ্ধতি ঃ কৃষি কৰ্মত, মুখ্য ভূমিকা লৈ কঠিয়া সিঁচা। গাঁৱৰ ৰাইজে আলোচনা কৰি এজন মুখীয়াল ব্যক্তিৰ ঘৰক আশ্ৰয়স্থান কৰি লৃগগত কৰে। আলি আয়ে লৃগাংত প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীক অগুনত পাচঠোক ধান (সম্পূৰ্ণ হোৱা) কপাহ, কেকুৰী (আদা, ভিতৰ ফালে ক'লা), আঁৰতং (বাঁহৰ খৰিকা), পিৰ-চাৰিডাল, কাঁহৰ এলোটা পানী, ভৰাই মুখীয়াল ঘৰৰ মীৰাম (জুই শাল) সোঁ ফালে সাতবাৰ, বাওঁ ফালে সাতবাৰ গুৰি পোনে পোনে পথাৰত অথবা বাৰীৰ ঠাইডোখৰ চাফা কৰিলৈ অনা পাচঠোক ধান কঠিয়া সিঁচি দিয়ে। চাৰি চুকত চাৰিডাল পিৰ গুজি দিয়া হ'ল। চাৰিচুকত বাঁহৰ খৰিকাত কেকুৰি (আদাৰ) তিনি চিতাকৈ চিলাই গুজি দিয়ে । কপাহৰ পৰা সুতা বনাই এপাক বান্ধি দিয়ে। অন্তত ৰোপনথলী সোঁফালে সাতবাৰ বাওঁফালে সাতবাৰে ঘূৰে। গধূলীৰ পৰা ডেকা গাভৰু মিলি গৃহস্থৰ চোতালে চোতালে গুমৰাগ চঃমান কৰে ।

তাৎপৰ্য : আলি আয়ে লৃগাং কৃষি মাংগলিক কাৰ্য। আলি লৃগাং কৰোতে ব্যৱহাৰ কৰে ঢোল-তাল (বৰ্তমান সময়ত) পূৰ্বতে লীনং, ৰাৰবাং আৰু কোৰ বা দা আদি কোবাই কোবাই আনন্দ কৰিছিল। আলি আয়ে লৃগাঙত কৰা দিনৰ পৰা ঘেনা (ব্ৰত) দিব লাগে । যেনে মাছ, মাংস পুৰি বা তেলত ভাজিলে সুগন্ধই পোক পৰুৱা আনে। লীনং-মাৰবাং শব্দই বৰুণ দেৱতাৰ কৰ্ণ গোচৰ কৰিলে মেঘে গৰজে, বৰষুণ আহে। অতিথি আহিলে ওলাই যাবলৈ দিব নেপাই, লখিমি লগতে যায়। দহ দিনত আলি লৃগলেন বা হুলেন দিনা বীজ গজালি ওলোৱা দিন বুলি সমজোৱা ভোজৰ নিয়ম কৰে। তেতিয়া বছৰটোৰ কৃষি কাৰ্য মংগল হৈ বুলি লোক বিশ্বাস ।

গুমৰাগ চঃমান ঃ গুমৰাগ আলি আয়ে লৃগাঙৰ লগত সংগতি ৰাখি কৰা আনন্দ। গুমৰাগ চঃমান নিৰ্দিষ্ট নীতি-নিয়ম আছে। বৰ্তমান লৃগাং চঃমান আৰু গুমৰাগ চঃমান সম মাত্ৰা ব্যৱহাৰ কৰিছে। প্ৰকৃত লৃগাং চঃমানত ঢোলৰ চাপৰ দিয়ে । (১) তাংগম গমতাক আলি আয়ে লৃগতাক (২) আলিয়াম লৃগতাক নচঃৰীম চৰতাক (৩) নচঃৰীম চৰতাক হীৰতং তৃৰতাক (৪) দীন দীন পাক লঙীক য়তপাক । উক্ত চাপৰত নাচন দিওঁতে কোনো পুৰুষ মহিলা বুকুৰ পৰা ওপৰলৈ হাত দাঙি নাচিব নোৱাৰে। মাংগলিক নৃত্যৰ নিয়ম মতে কোৰ মাৰিলে বা হাল ধৰিলে, একে ভঙ্গিমাৰে হাতীখোজীয়া নাচোন দিব লাগে।
গুমৰাগ চমান ডেকা গাভৰুৱে কৃষি কাৰ্যৰ ভঙ্গিমা, তাঁত বোৱা, গা-ধোৱা ইত্যাদি ভঙ্গিমা প্ৰদৰ্শন কৰে। মাংগলিক কাৰ্যৰ দোৱা দিবৰ বাবে লৃগাং ঢোলৰ চাপৰ ব্যৱহাৰ কৰে ।
আনুসংগিক উৎসৱ ঃ যি কোনো মাংগলিক কাৰ্যৰ সম্বন্ধ ৰাখি কেইবাটাও দিশ থাকে। তেনেদৰে কৃষি কাৰ্য আৰম্ভণি লৃগাং কেন্দ্ৰ কৰি ধান চপোৱা উৎসৱ আমৰাগ চমান। আহু-বৰধান চপোৱা শেষ কৰি শাওণ-ভাদ মাহত অতিথি বিশেষকৈ গাভৰু ছোৱালী আগমনক লখিমি আহিছে বুলি আদৰি চমান কৰে। অথবা গাঁৱৰ ডেকা গাভৰুৱে সমজোৱাকৈ নাচ দিয়ে। বছৰি কৃষি চপোৱা উৎসৱ হ'ল আমৰাগ। পাঁচটা বছৰৰ মূৰত ব্যয়বহুল ভাৱে অনুষ্ঠিত পঃৰাগ। পাঁচবছৰীয়া পৰিকল্পনাৰে। মন্তব্য ঃ তাত্বিক গধুৰ মাংগলিক উৎসৱ আলি লৃগাং বিভিন্ন মাত্ৰাত বিভ্ৰান্তি হোৱাৰ চমকতা আহিছে। জাতীয় সংস্কৃতি বাহক ৰূপী উৎসৱৰ পবিত্ৰতা অক্ষুন্ন ৰখা দায়িত্ব বহন কৰিবনে ? ভিন্ন প্ৰান্তৰ নীতি নিয়ম সম্ভলিত উৎসৱক জাতীয় গৌৰৱ বুলি সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা লোৱাৰ আৱশ্যক কৃষি ভিত্তিক মাংগলিক উৎসৱক পশ্চিমীয়া পাচৰ মজিয়ালৈ ঠেলি দিয়া মানে জাতীয় কৃষ্টিৰ চিনাক্ত হেৰুৱাৰ পথত।

মিচিং জনগোষ্ঠীৰ চাংঘৰ : এক অৱলোকন

চন্দ্ৰজ্যোতি দলে

স্বকীয় কলা কৃষ্টি, সংস্কৃতি, ৰীতি-নীতি, আচাৰ আচৰণেৰে অভিজাত বিভিন্ন জাতি জনগোষ্ঠীৰে পৰিপুষ্ঠ বৈচিত্ৰপূৰ্ণ এইঅসমখনৰ মিচিং সকল অন্যতম প্ৰাচীন জনগোষ্ঠী। পূৰ্বে 'আৱৰ পৰ্বত' নামে খ্যাত পৰ্বতমালাৰ অনুচ্ছ পাহাৰ লানিত বাস কৰি পৰৱৰ্তীকালত গোষ্ঠীগত সংঘৰ্ষ, জীৱিকা তথা নিৰাপত্তাৰ সন্ধানত 'ভৈয়াম' প্ৰথমে চুতীয়া ৰাজ্যত প্ৰৱেশ কৰা মিচিংসকলে 'চাংঘৰ'ক পৰম্পৰাগতত বাসগৃহ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। চাংঘৰৰ নিৰ্মাণশৈলী মন কৰিব লগীয়া ।

সচৰাচৰ সহজে উপলব্ধ বাঁহ, বেত, খেৰেৰে চাংঘৰ সজা হয়। দা, কন্তি, কুঠাৰ, কৰত ইত্যদি চাংঘৰ নিৰ্মানত ব্যৱহৃত প্ৰধান সঁজুলি। চাংঘৰ নিৰ্মাণৰ কাৰণে প্ৰথমে জোখ মাখ কৰি প্ৰয়োজন অনুসাৰে নিৰ্দিষ্ট স্থানত খুটা পোতা হয়। খুঁটাবোৰ তল খুঁটা আৰু ঘাই খুঁটা হিচাপে বিভিন্ন সুবিধাৰ কাৰণে চাংঘৰৰ দুই মূৰৰ মাজৰ খুঁটাদুডালক অৱশ্যে আন ঘাই খুঁটা বোৰতকৈ দীঘলকৈ ৰখা হয় । বাঁহ বান্ধিবলৈ বা টানিবলৈ খুঁটাবোৰৰ মূৰত এচলীয়াকৈ বা ইংৰাজী 'U' আকৃতিৰ LAKSIN বা খাপ কটা হয়। তলখুঁটাবোৰৰ ওপৰত পাঁচটা স্তৰ থাকে। ক্ৰমে Értog, Doroni, Bénér, Porpiyam আৰু Piso (1) Értog : তলখুঁটাবোৰ সংযোগ কৰিবলৈ টনা বা বন্ধা মজবুত গোটা বাঁহ। (11) Doroni: Értog ৰ ওপৰত টনা গোটা বাঁহ। Értog পূৱা পশ্চিমাকৈ থাকিলে দৰণি উত্তৰা দক্ষিণাকৈ আৰু Értog (অতগ) উত্তৰা দক্ষিণাকৈ থাকিলে Doroni পূৱা পশ্চিমাকৈ টনা হয়। সহজে লৰচৰ কৰিব নোৱাৰাকৈ প্ৰয়োজন আৰু সুবিধা অনুসৰি দনিক (Doroni) Értog বা খুঁটাৰ লগত বন্ধা হয় (IV) Porpiyam : ই BÉNÉR ৰ ওপৰৰ স্তৰ । ইয়াক ফলা বাঁহৰ বিপৰীত দিশত পৰপিয়াম (Porpiyam) টনা হয়। (V) Piso : তলখুটাৰ ওপৰৰ শেষ স্তৰটো হৈছে পিছ : (PISO:) । ইয়াক সমজোলত মিহিকৈ চঁছা কামীৰে পৰিপিয়ামৰ ওপৰত নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বৰ অন্তৰে অন্তৰে Jetin জেৰী দি জোখৰ পাতল কামীৰে বেৰ গুঠা হয়। পৰপিয়ামৰ বিপৰীত দিশত পিছুই অৱস্থান লয়। চাংঘৰবোৰৰ ঘাইখুঁটাৰ ওপৰতো পাঁচটা স্তৰ থাকে। ক্ৰমে - দুগয়িং (Dugying) কুমবাঙ (Kumbang) চতীম (Stoém) নিঃপিৰ (Ni:pir) আৰু তাছী (Tasé) (1) Dugying : ই ঘাইখুঁটা সংযোগী

গোটা বাঁহ। ইয়াক ঘাইখুটাৰ ওপৰত ঘৰটোৰ উধৰ গৰা মূধলৈকে টনা হয়। অৱশ্যে দীঘল ঘাইখুঁটা দুডালৰ ওপৰত টনা গোটা বাঁহ দুডালক দুগয়িং নুবুলি লংডাঙ (LO DANG) বোলা হয়। (ii) কুমবাণ্ড : দুগৰিঙৰ ওপৰত ত্ৰিভুজ আকৃতিত বা ' গোটা বাঁহ। ইয়াৰে হেলনীয়া বাঁহ দুডালক মতাৰোৱা (Motarua) আৰু পথালিকৈ টনা বাঁহডালক বাঙকুঙ (Bangkong) বোলা হয়। কুমবাঙ নিৰ্দিষ্ট জোখৰ ব্যৱধান ৰাখি দিয়া হয়। কুমবাঙ দিয়াৰ পৰিমান চাংঘৰটোৰ দীঘলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। ইয়াক সবল কৰাৰ উদ্দেশ্য মতাৰোৱা দুডালৰ দুইমূৰত মিলি হোৱা জোঙা শীৰ্ষবিন্দুটোৰ পৰা দমৰাঙ (দুটুৰা বাহ বিশেষ) বাঙকুঙলৈ টনা হয়। (iii) চঃতীম (SO:TEM) ইমতাৰোৱাৰ ওপৰত নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বৰ ব্যৱধান ৰাখি বন্ধা গোটা বাঁহ। দুগয়িঙৰ ঠিক ওপৰত থকা মতাৰোৱা সংযোগী চতীমডালক দুগয়িং চীতম বা দুয়য়িং ৰাগতীম বোলা হয়। (iv) নিঃপিৰ (NI: PIR) ই চতীয়া ওপৰৰ তৰফ। সমানজোখত মিহিকৈ চছা কামীৰে নিৰ্দিষ্ট ব্যৱধান ৰাখি ছাল বা খেৰ বান্ধিবলৈ কৌশললেৰে নিৰ্মাণ কৰা চালি। ইয়াৰ পথালি কামীবোৰক TARTE (তাৰতে) আৰু দীঘল কামীবোৰক ৰোৱা (RUA) বোলা হয়। নিঃপিৰ মজবুত কৰাৰ উদ্দেশ্য তাৰতে (TARTE)ৰ তলত কপকাঙ (Kopkang) কঙকিলা (Konkila) নিৰ্দিষ্ট দুৰত্বৰ অন্তৰে অন্তৰে দিয়া হয়। (v) তাচী ঃ ই নিঃপিৰৰ ওপৰৰ খেৰভাগ। খেৰবোৰ সহজে বতাহ বৰষুণে উৰুৱাব নোৱাৰাকৈ নিৰ্দিষ্ট জোখত প্ৰয়োজন অনুসাৰে জীপলঙ (Jéblong) টানি (খেৰ বান্ধিবলৈ চচা দীঘল কামী) চৌপীত (SÉPÉD) তেৰে (কুমলীয়া বাহু চুটি তমাল) নিঃপিৰত বন্ধা হয়। খেৰৰ প্ৰতি শাৰীক এক বেইছাং (BAISANG) বুলি কোৱা হয়। খেৰভাগৰ প্ৰথম শাৰীটোক দহা (DOBA) কিন্তু টুঙগীঙ আৰু য়াপকুৰৰ প্ৰথম শাৰীটোক 'চেলা তয়িৰ' বোলা হয় । সাধাৰণতে চাংঘৰবোৰ খেৰ সাত শাৰী পৰ্যন্ত হয়। অৰ্থাৎ 7 বেইছাং হয়। চাংগৰৰ মূধচটো খেৰৰ মুঠিবোৰ ধেনুভিৰীয়া কৰি (মাজত বেকা কৰি) দুইফালে দুফাল বাহেঁৰে নিঃপিৰত বন্ধা হয়। ইয়েই মুধচ মৰা বা "মৌদুম দুমনাম" কেতিয়াবা চাংঘৰৰ পুৰণা খেৰ আঁতৰাই নতুন খেৰ লগোৱা বা ছালচোৱা হয়। পুৰণা খেৰ ভাল অংশখিনিৰে মুঠি মুঠিকৈ বন্ধা খেৰবোৰক বুৰলিঙ বোলা হয়। বুৰলিঙ বা দপছুঙ পিছত খেৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। উল্লেখ্য যে পুহ মাহত মুধচ মা (মৌদুম দুমনাম) কাম মিচিং সকলে নকৰে । কিবা বিশেষ কাৰণত মুধচ মাৰিব লগা হ'লেও কটা ধানৰ মুঠি পথাৰত ওলোমাই থোৱাৰ দৰে মুধচৰ শিতানফালে এমুঠি খেৰ ওলোমাই ৰখাৰ নিয়ম আছে। পিছত পুহ মাহ শেষ হ'লে ইয়াক মুধছত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। এইদৰে তলখুঁটা আৰু ঘাই খুঁটাবোৰৰ ওপৰত পাঁচটাকৈ তৰফ থকাৰ বাবে চাংঘৰবোৰ পাঁচ তৰফীয়া বুলি আখ্যিত। মিবু আবাং (মিচিং পুৰোহিত গীত) সমূহতো চাংঘৰৰ পাঁচ তৰফীয়া ৰূপ ফুটি উঠে এইদৰে : Tele Rungko, Béli Rungko.... । চাংঘৰৰ পিছং আৰু খেৰ দিয়া কাম সম্পাদন কৰাৰ পিছত চাৰিসীমাত বেৰৰ আৱৰণ দিয়া হয়। চাংঘৰৰ শিতানৰ ফালটোক ৰীঃচীঙ (Ré:sing) আৰু পথানৰ ফালটোৰ ককতগ (Koktog) আগফালটোক চুঙগীঙ (Tunggéng) আৰু পাছফালটোক য়াপকুৰ [YAPKUR] বোলা হয়। আগফালৰ বেৰত প্ৰয়োজন আৰু সুবিধা অনুসৰি য়াবগ্ (YABGO) (প্ৰেৱেশদ্বাৰ, দৰ্জা) লগোৱা হয়। য়াবগৰ আগফালৰ বেৰ অনাবৃত্ত অংশটোক তুঙগীঙ বোলা হয় । ইয়াক চাংঘৰৰ প্ৰথম জিৰণিস্থল বা পালাটৰাচুক বা তেতৰাচুক বুলিব পাৰি। তুঙগীঙৰ আগফালৰ পিচঃ নথকা ওপৰত তাচী থাকা অংশটোৰ আউলাঙ বোলা হয়। ইয়াত সাধাৰণতে কিঃপাৰ (উৰাল) দেখা যায়। কিঃপাৰত মিচিং মহিলাই ৰাতিপুৱা ধান খুন্দে। চাংঘৰৰ দুইমূৰৰ বেৰৰ ওপৰত কুমবাঙ দুটাত চতুম বন্ধা নিয়ম। বাঁহৰ মিহি কামীৰে বিভিন্ন ধৰণে কুমবাঙৰ জোলত চতুম বনোৱা হয় । বাহিৰৰ বতাহে মীঃৰামত (চৌকা) ৰন্ধা বঢ়া কৰোঁতে জুই নুমোৱাত বাধা দিয়াবলৈ অমংগলীয়া চৰাই, বিজুলি ঢেৰেকনীৰ প্ৰতিৰোধ কৰাবলৈ চতুম দিয়া হয়। যিকোনো মুহূৰ্তত বিবিন্ন আচবাব বস্তুবাহিন থবলৈ 'চঃয়িঙ ৰাগনাম' আৰু ধোৱা পখলা ইত্যাদি কাম কৰিবলৈ পথানৰ ফালে এক অতিৰিক্ত তগ বনোৱা হয়। মন্তব্য যে চাংঘৰ নিৰ্মানত ব্যৱহৃত শব্দবোৰ ব্যৎপত্তিগত অৰ্থ সহজে বিশ্লেষণ কৰা টান । কিছুমান শব্দ মিচিং আৰু কিছুমান অনা মিচিং যেন লাগে । চাংঘৰৰ পৰা উঠা নমা আৰু ৰন্ধা বঢ়া কৰিবৰ কাৰণে মিছিং সকলে নিৰ্মাণ কৰা কংবাঙ (জখলা) আৰু মীৰামৰ (চৌকা) নিৰ্মাণশৈলী মন কৰিবলগীয়া। আউলাঙৰ পৰা টুঙগীঙলৈ কংবাঙ দিয়া হয়। কংবাঙৰ খটখটি সদায় বিযোৰিয়া অহা যোৱা কৰাৰ সুবিধাৰ্থে সাধাৰণতে কবাঙৰ কাষত লাগজোম লগোৱা হয়। লাগজোম (LAGJUM) বাঙকুঙত বান্ধ কংবাঙৰ কাষত, আউলাঙত পোতা বাঁহৰ দাং । মীৰাম নিৰ্মাণৰ কাৰ্যও কৌশলপূৰ্ণ । Mérar নিৰ্মাণ কৰোতে প্ৰথমে প্ৰয়োজনীয় জোখত পাটী পাৰি পাটীখনৰ জোখেৰে গুলুং (কাঠৰ চাৰিচুকীয়া খালী জকা) প্ৰস্তুত কৰা হয়। শেষত খালী ঠাই খিনি জেকা মাটিৰে খোপি পৰিপূৰ্ণ কৰা হয়। তাৰ ওপৰত জাকি দি মিচিং লোকসকলে ৰন্ধা-বঢ়া কাৰ্য সম্পাদন

কৰে। বিভিন্ন সা সুবিধাৰ কাৰণে মীৰামৰ ওপৰত পীৰাপ, ৰাবৰী আৰু ৰাৱতী বন্ধা হয়। পীৰাৱ মীৰামৰ জোখত সমজোখৰ চছা মিহি কামীৰে গুঠা হয়। মীৰামৰ দুই আঢ়ে হাতমান ওপৰত আৰু ৰাবতীত সংযোগ কিৰ বেতৰ জৰীৰে পীৰাব বন্ধা হয়। প্ৰয়োজনীয় আচবাব যেনে দিয়াশলাই থবলৈ গোটা বাঁহ নাওঁ আকৃতিত কাটি পীৰাপত পাকৰুও বন্ধা হয়। সাধাৰণতে ধান মাছ মঙহ শুকোৱাবলৈ পীৰাপ বান্ধে । আকাৰত পীৰাপৰ জোখত বাঁহৰ কামীৰে পাতলকৈ প্ৰয়োজন অনুসৰি ৰাৱবী গুঠা হয়। ইয়াক পীৰাপৰ ওপৰত আৰু ৰাপতীত বেতেৰে বন্ধা হয়। ই বিশেষকৈ আপং বনাওঁতে ব্যৱহাৰ কৰা মাটি কলহবোৰ মীৰাম মূৱাকৈ ওলোমাই থবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মীৰামৰ ওপৰৰ একেবাৰে ওচৰত থকা বাঙকুও দুটাত গোটা বাঁহ টানি ওপৰত বিশেষ ধৰণৰ পাতল চালি নিৰ্মাণ কৰি ৰাবতী বনোৱা হয়। মিচিং মহিলাসকলে Épob kusere ৰ টোপোলা আৰু কেতিয়াবা গৃহস্থ নথকা সময়ত কুকৰাৰ পৰা সাত সাৰিবলৈ বাতৰ চৰু থবলৈ ৰাৱতী ব্যৱহাৰ কৰে। তদুপৰি মীৰামৰ জুইৰ বা অঙঠাই যাতে সহজে খেৰভাগত লাগিব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ৰাৱবী ৰাৱতী বন্ধা হয়। মীৰাম সৰু বৰ হ'ব পাৰে। ইয়াৰ নিৰ্দিষ্ট জোখ নাই। ই দুই প্ৰকাৰৰ । ৰামদুঙ আৰু ৰামতক মীৰাম। ৰামদুঙ মীৰাম পিচঃ PISO:) ৰ ওপৰত সজা হয়। ৰামতক মীৰাম Bénér আৰু Porpiyam ৰ ওপৰত ভেজা দি পিছুঃৰ (PISO) ৰ সমানকৈ সজোৱা মীৰাম। আজিকালি চলমান (Mobile) মীৰামো দেখা গৈছে। ওপৰৰ সকলোবোৰ কাম শেষ কৰাৰ পাছত কঃবাঙৰ মূৰটোৰ দুয়োফালে কুঁমলীয়া আম পাত পানীৰে পৰিপূৰ্ণ দুটা খোটাত (ফুলদানিসদৃশ) থৈ আৰু দুপাঁচি চাউল বা ধান থৈ বৰত মাছ আৰি ঘৰৰ মুৰব্বীহালে সমবেত ৰাইজৰ আশীৰ্বাদ লৈ লোটা দুটাৰ পানী আৰু ধান দুপাঁচি চুই ঘৰ উঠা কাম উন্মোচন কৰে । এয়াই অকুম গিছাং। উল্লেখ্য যে কাতি আৰু পুহ মাহত নতুন ঘৰ লোৱা বা অকুম গিছাং কৰিব নাপায় বোলা ৰীতিত মিচিং সকল
বিশ্বাসী। ঘৰৰ মুৰব্বীজনে নতুন ঘৰ উন্মোচন কৰাৰ পাছত সমবেত ৰাইজে 'ৰাকতুম' মনাব (নাচ গান কৰা) নিয়মো প্ৰচলিত।

উপসংহাৰ : আধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰে ডাঙৰ ডাঙৰ অট্টালিকা নিৰ্মাণৰ লহৰ উঠা বৰ্তমানৰ যুগতো ঐতিহ্য ৰম্পৰাগত চানেকী হিচাপে মিচিং সমাজৰ চাংঘৰে স্বকীয় স্থিতি আৰু সম্ভ্ৰম অটুট, ৰাখি বৰ্ত্তি আছে। বৰঞ্চ বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইৰ নামী নামী, ধাবা ৰেষ্টুৰেন্ট, বাৰ, হোটেল, চাংঘৰ আৰ্হিত চকুৰোৱাকৈ নিৰ্মাণ কৰা দেখা গৈছে। আমাৰ বিশ্বাস যে পৰিস্কাৰ পৰিচ্ছন্নতাক প্ৰাধান্য দি শৃংখলাবদ্ধভাৱে নিৰ্মাণ কৰি চাংঘৰৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধি কৰিব পাৰিলে মিচিং গাঁওবোৰো হৈ উঠিব বিদেশী পৰ্য্যটকৰ অন্যতম আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু। ইতিমধ্যে ব্ৰহ্মাপুত্ৰৰ পাৰৰ চাপৰিৰ চাংঘৰবোৰে ছেগা ছোৰোকা কৈ বিভিন্ন পৰ্যটকক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিছেই । ইয়াৰ বাবে লাগিব মিচিং সমাজৰ সদিচ্ছা, দূৰদৰ্শী পৰিকল্পনা চৰকাৰ, দল, সংগঠনৰ পাৰস্পৰিক সহযোগিতা ।

সময়ৰ সোঁতত বিভিন্ন কাৰণত মিচিং সমাজৰ 'পৰম্পৰাগত চাংঘৰ'ৰৰ মৌলিক স্বৰূপ আধুনিক চাংঘৰৰ ৰূপত বিলীন হৈছে। নিজৰ সামৰ্থ্য আৰু সুবিধা অনুযায়ী নিৰ্মাণ কৰা "আধুনিক চাংঘৰ" আৰু পৰম্পৰাগত ৰীতি নীতি আৰু লোক বিশ্বাসৰ আধাৰত প্ৰতিষ্ঠিত 'পৰম্পৰাগত চাংঘৰৰ মাজত প্ৰভেদ নিশ্চয় থাকে। ওপৰৰ লেখাটো 'পৰম্পৰাগত চাংঘৰ' এটাৰ প্ৰকৃত আৰু সম্পূৰ্ণ (Exclusive) তপচিল নহবও পাৰে। সেয়েহে চাংঘৰ নিৰ্মানত সিয়েই পৰিৱৰ্তন হৈ নাথাকক কিয় পৰম্পৰাগত লোক বিশ্বাসৰ আধাৰত নিৰ্মিত সাৰ্বজনীন চাংঘৰ এটাৰ আচল ৰূপৰ শুদ্ধ চিত্ৰায়ন আৰু সংৰক্ষণ অনাগত ভৱিষ্যতৰ বাবে খুবেই প্ৰয়োজন আছে। এনে দুৰূহ কাৰ্যৰ সাৰ্থক সম্পাদনৰ কাৰণে সচেতন মননশীল মিচিং লেখক সমাজলৈ আগবঢ়ালোঁ।

বিঃ দ্ৰঃ লেখাটি উল্লেখ কৰা কিছুমান শব্দ যেনে খুঁটা, বাঁহ, চঁছা, পোতা, গুঠা আদি শব্দবোৰ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে 'হেমকোষ'ৰ সহায় লোৱা হৈছে লেখক ।

অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগু আৰু সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ 'বদান

দ্বীপৰাজ পেগু,
সাংবাদিক, নৰ্থ-ইষ্ট টেলিভিছন, আমাৰ অসম।

অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ যিসকল স্বনামধন্য ব্যক্তিয়ে স্মৰণীয় অৱদান আগবঢ়াই থৈ গৈছে এই সকলৰ ভিতৰত অই আম্পুন শিল্পী গণেশ পেগু অন্যতম। শিল্পী পেগু আছিল একাধাৰে গীতিকাৰ সুৰকাৰ, সাহিত্যিক, কণ্ঠ শিল্পী, অভিনেতা আৰু নৃত্য শিল্পী। ১৯৩৬ চনৰ ২০ আগষ্টত যোৰহাট জিলাৰ পৃথিৱীৰ সৰ্ববৃহৎ নদী-দ্বীপ মাজুলীৰ জেংৰাইমুখ কুমাৰবাৰী গাঁৱত এই গৰাকী বৰেণ্য ব্যক্তিৰ জন্ম হৈছিল। পিতৃৰ নাম আছিল প্ৰয়াত হলিৰাম পেগু আৰু মাতৃৰ নাম আছিল মলা পেগু। অতি কম বয়সতে নিজৰ জন্মদাতৃক হেৰুৱাই ডাঙৰ মাকৰ মৰম-চেনেহত ডাঙৰ-দীঘল হোৱা এই গৰাকী বহু প্ৰতিভাধৰ ব্যক্তিয়ে ঘৰৰ নাতি দূৰৈত বিৰামহীন ভাৱে বৈ থকা খেৰকটা, চেলাজান নৈৰ পাৰত হালি- জালি নাচি থকা কহুৱা-বিৰিণা, নল-খাগৰি আৰু ঝাওবনৰ মাজে মাজে গাঁৱৰ সমনীয়াৰ লগত খেলা- ধূলা কৰি আপোন পাহৰা হলেও তাৰ সমান্তৰালভাৱে পঢ়াশালিলৈ চকু দিছিল। সেই সময়ত জেংৰাইমুখৰ দৰে অতি দুৰ্গম আৰু ভিতৰুৱা অঞ্চলত শিক্ষাৰ পৰিৱেশ বুলিবলৈ তেনে সীমিত আছিল যদিও অই আপুন গণেশ পেগু আছিল তাৰ ব্যতিক্ৰম। ১৯৪২ চনত তেওঁ ঐতিহ্যমণ্ডিত ৬০ নং ভেউচুক কুমাৰবাৰী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰে। ১৯৪৬ চনত প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপ্ত কৰি ১৯৪৬ চনত জেংৰাইমুখ এম.ই. স্কুলত মাধ্যমিক শিক্ষা আৰম্ভ কৰি ১৯৪৯ চনত লখিমপুৰ নগৰ হাইস্কুলত মাধ্যমিক শিক্ষা সমাপ্ত কৰে। ১৯৫০ চনত যোৰহাট পলিটেকনিক হাইস্কুলত উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষা আৰম্ভ কৰি ১৯৫৩ চনত উক্ত বিদ্যালয়তে উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষা সমাপ্ত কৰে। ১৯৫৫ চনত তেওঁ ডিব্ৰুগড় বেৰী হোৱাইট মেডিকেল স্কুলত ফাৰ্মাচিষ্ট পঢ়ি ১৯৫৬ চনত এই শিক্ষা সমাপ্ত কৰে। ১৯৬১ চনত তেওঁ নগাওঁ আনন্দৰাম ঢেকীয়াল ফুকন মহাবিদ্যালয়ত কলেজীয়া শিক্ষা আৰম্ভ কৰে আৰু ১৯৬৫ চনত এই কলেজীয়া শিক্ষা সমাপ্ত কৰে। ১৯৬৮ চনৰ পৰা তেওঁ লুহিতমুখ, ধলাজান, মায়ে আদি অঞ্চলত বিভিন্ন চাকৰি সন্ধানত 'ঘূৰি ফুৰে আৰু ১৯৭৫ চনৰ পৰা ধেমাজি জিলাৰ গোগামুখ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত শিক্ষকতা চাকৰি আৰম্ভ কৰে।

অই আম্পুন শিল্পী গণেশ পেগু সৰুৰে পৰাই সাহিত্য-সংস্কৃতি চৰ্চাৰ প্ৰতি আছিল অগাধ ধাউতি। ১৯৪৫-৪৬ চনত জেংৰাইমুখ এম.ই স্কুলত পঢ়ি থাকোতে তেওঁ লগ পাইছিল মিচিং সমাজৰ পুৰুধা ব্যক্তি তথা সেই সময়ত জেংৰাইমুখ হাইস্কুলত শিক্ষকতা কৰি থকা সাহিত্যিক তৰুণ চন্দ্ৰ পামেগামক। সাহিত্যিক প্ৰয়াত তৰুণ চন্দ্ৰ পামেগামৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিয়ে অই আপুন পেগুৱে 'বসন্ত' নামৰ এটি কবিতা ৰচনা কৰিছিল। তেওঁৰ এই কবিতাত আপ্লুত হৈয়ে প্ৰয়াত পামে গামে তেওঁক জেংৰাইমুখ হাইস্কুলৰ মুখপাত্ৰ আলোড়ণ নামৰ হাতে লিখা আলোচনী খনৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্ব দিয়ে। উক্ত দায়িত্ব সুচাৰুৰূপে পালন কৰি তেওঁ সকলোৰে সমাদৰ লাভ কৰে আৰু ইয়াৰ পিছতে অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগুৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি জগতলৈ স্বৰ্ণালী যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। আৰম্ভ হয় গীত-নৃত্য, সাহিত্য, সমাজসেৱা একাকাৰ কৰি মিচিং কৃষ্টি-সংস্কৃতি, ভাষা-সাহিত্য বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দূৰন্ত প্ৰয়াস। জেংৰাইমুখ এম.ই.স্কুলত পঢ়ি থাকোতে নৈ-নিজৰা, কহুৱা-বিৰিণাৰ আঁৰে আঁৰে লগ-সমনীয়াৰ লগত চৰাই-চিৰিকটি খেদি তেওঁ অই নিঃতমৰ পৃথিৱীত বিচৰণ কৰে। ১৯৫৭ চনৰ ৭ আগষ্টত বিশিষ্ট প্ৰৱন্ধকাৰ, মিচিং

সমাজৰ প্ৰথম বিলাত্ ফেৰত ডাঃ নোমল পেগুৰ তত্বাৱধানত আকাশবাণী চিলং অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে মিচিং গীত পৰিৱেশন কৰি আকাশবাণী চিলং কেন্দ্ৰৰ নিয়মীয়া গায়ক হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰে। চিলং কেন্দ্ৰত গীত পৰিৱেশন কৰাৰ পিছতে শিল্পী পেগুৱে অভূতপূৰ্ব জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰে। ১৯৬৫ চনত বিশ্ব বৰেণ্যে শিল্পী প্ৰয়াত ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত এৰাবাটৰ সুৰ আৰু ১৯৭৬ চনত জীৱন বৰাৰ পলাশৰ ৰং নামৰ অসমীয়া ভাষাৰ চিনেমাত অই নিঃতম গোৱাৰ লগতে অভিনয় কৰি অসমীয়া চিনেমাত অই নিঃতম গোৱা প্ৰথম মিচিং শিল্পী আৰু অভিনেতা হিচাপে নিজৰ সোনালী স্বাক্ষৰ ৰাখি থৈ যোৱাই নহয় মিচিং অই নিঃতমক বৃহত্তৰ অসমীয়া সমাজতো জনপ্ৰিয় কৰি তুলিলে। ১৯৮৯ চনত ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত মিৰি জীয়ৰীত অই নিঃতম গোৱাৰ লগতে চিনেমাখনৰ নিৰ্মাণত ডঃ হাজৰিকাক সহায় কৰিছিল। তদুপৰি ১৯৮৮ চনত টাবু টাইদৰ মিচিং সামাজিক জীৱনৰ ওপৰত নিৰ্মিত তথ্য চিত্ৰ, ডাঃ ভূপেন্দ্ৰ কামানৰ পৰিচালিত মিৰ-মিগল, ১৯৯১ চনত ভূপেন্দ্ৰ কামানৰ তথ্যচিত্ৰ আলি আয়ে লৃগাং ১৯৯৩ চনত ডাঃ ভূপেন্দ্ৰ কামানৰ পৰিচালিত সেতুত অই নিঃতম গোৱাৰ লগতে অভিনয় কৰিছিল। ১৯৯৪ চনত বোলছবি পৰিচালক শিৱ প্ৰসাদ ঠাকুৰৰ মিচিং, ৰাভা, ডিমাচা, দেউৰী আৰু কাৰ্বি জনজাতিক লৈ নিৰ্মিত তথ্যচিত্ৰ, ১৯৯৫ চনত ডাঃ ভূপেন্দ্ৰ কামানৰ বাবে বৰণীয়া নলিনী দুৱৰা নিৰ্মিত, প্ৰজাপতি, ১৯৯৬ চনত প্ৰতিধ্বনি শুনো, ১৯৯৭ চনত মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰেঙণি, যতীন মিপুনৰ মিকচি জিলি, দিলীপ কুমাৰ দলেৰ পানৈ-জংকি আদি ধাৰাবাহিক আৰু চিনেমাত অই নিঃতম আৰু অভিনয় কৰি জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছিল। বিশিষ্ট গৱেষক, শিক্ষাবিদ, লেখক তথা শিৱসাগৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰ প্ৰাপ্ত অধ্যাপক নাহেন্দ্ৰ পাদুনৰ সান্নিধ্য লাভ কৰি মিচিং ভাষা-সাহিত্য চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰলৈ মনোনিৱেশ কৰে আৰু ১৯৭৪ চনত তানি আগম নামৰ মূল্যৱান মিচিং ভাষাৰ বানান আৰু উচ্চাৰণ পুথিখন লিখি উলিওৱাৰ লগতে উক্ত পুথিখন তেওঁ যোৰহাট জিলাৰ মাজুলীৰ কমলাবাৰী প্ৰেছৰ পৰা নিজাববীয়া প্ৰচেষ্টাৰে প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়। উক্ত পুথিখন অসমৰ মিচিং সকলতকৈ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ আদি জনজাতিৰ মাজতহে বেছি জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছিল। ১৯৮৯ চনত চংকিত, ১৯৯৫ চনত মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰেঙণি, ১৯৯৭ চনত লেকে নিঃতম আৰু মিচিং সাধু আৰু কিংবদন্তিৰ উপদেশ, ৰহণীয়া মিচিং সমাজ আৰু ভাষা-সাংস্কৃতিৰ গতিবিধি, ২০০৩ চনত সোৱণশিৰিৰ উচুপনি, ২০০৪ চনত মইয়ে অই আম্পুন গণেশ পেগু আৰু ২০০5 চনত মোৰ জীৱন-যৌৱনৰ ৰং ৰূপ নামৰ পুথিখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়। ইয়াৰে মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰেঙণি নামৰ অমূল্য গ্ৰন্থখন অসম সাহিত্য সভাই প্ৰকাশ কৰি তেওঁক সাহিত্যিকৰ মৰ্যদা প্ৰদান কৰে। এইদৰে শিল্পী পেগুৱে সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনকো জীপাল কৰি ৰাখিবলৈ অহৰহ প্ৰয়াস কৰি গৈছিল। শদিয়াৰ পৰা ধুবুৰীলৈ ইটোৰ পিছত সিটো অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান সভা সমিতিত গীত পৰিৱেশন কৰি জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছিল। ১৯৯০ চনত শিল্পী পেগুৱে পোন প্ৰথম বাৰৰ বাবে ডিব্ৰুগড় অনাঁতাৰ কেন্দ্ৰত গীত পৰিৱেশন কৰিবলৈ সুবিধা লাভ কৰে। তাৰ পাছতে গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড় আৰু ইটানগৰ দূৰদৰ্শন আৰু অনাতাৰ কেন্দ্ৰৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে সহস্ৰাধিক গীত পৰিৱেশন কৰি উক্ত কেন্দ্ৰবোৰৰ নিয়মীয়া গায়ক হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰে। ২০০৩ চনত তেওঁ অই আঙ্গুন নামৰ এটি অডিঅ কেছেট নিৰ্মাণ কৰে আৰু উক্ত অডিঅ কেছেটে বিপুল জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ২০০৪ চনত তেওঁ দূৰবৃ আপুন নামৰ আন এখন অডিঅ কেছেট নিৰ্মাণ কৰে আৰু উক্ত কেছেটেও শ্ৰোতা ৰাইজৰ সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। তদুপৰি এই গৰাকী বৰেণ্য শিল্পীয়ে শতাধিক মিচিং চিনেমাটো অভিনয় কৰি ৰাইজৰ ভুয়সী প্ৰসংশা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ১৯৯৫ চনত তেওঁক অসম চৰকাৰে শিল্পী পেঞ্চনাৰ হিচাপে ঘোষণা কৰে আৰু এই

একে সময়তে শিল্পী পেগুৱে চৰকাৰী শিক্ষকতা পদৰ পৰাও অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। ১৯৯৫ চনৰ পৰা ২০১০ চনলৈ তেওঁ দুয়োটা চৰকাৰী পেঞ্চনেই লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। অই আপুন শিল্পী পেগুৰ সাংস্কৃতিক জগতলৈ আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে ১৯৯৬ চনৰ ১৭ জানুৱাৰীত অসম চৰকাৰে শিল্পী হিচাপে সম্বৰ্ধনা জনায় আৰু ২০০৭ চনৰ ১৭ জানুৱাৰীত অসম চৰকাৰে সন্মানীয় শিল্পী বঁটা প্ৰদান কৰে। ২০০৭ চনৰ ২৭ জানুৱাৰীত বৰেণ্য শিল্পী গৰাকীক যোৰহাটৰ বকুলবন ন্যাস সমিতিয়ে বকুলবন বঁটা প্ৰদান কৰে। তদুপৰি শিল্পী-সাহিত্যিক পেগুলৈ পাঁচ সহস্ৰাধিক বিভিন্ন সৰু-বৰ অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান, দল-সংগঠনে তেওঁৰ জীৱন-জোৰা সাহিত্য-সাংস্কৃতিক অৱদানৰ বাবে সম্বৰ্ধনা জনাইছে।

অই আঙ্গুন গণেশ পেগু প্ৰকৃততে মাটিৰ মানুহ আছিল যদিও সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বৰআলিয়েদি বিশাল পৃথিৱীখনৰ মৰম বিচাৰি ফুৰিছিল। এই বাবে তেওঁ কেৱল সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ পথাৰত থাকি কেৱল গীত-নৃত্য পৰিৱেশন, ভাষা-সাহিত্য চৰ্চাতে নিজকে সীমাৱদ্ধ কৰি ৰখা নাছিল। তেওঁ জৰিত আছিল বিভিন্ন সংস্থা-সংগঠনৰ লগত। ১৯৮১ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ আজীৱন সদস্যৰূপে তেওঁ স্বীকৃত হয়। ১৯৯২ চনৰ অসম সাহিত্য সভাৰ গোৰেশ্বৰ অধিৱেশনত অই আপুন পেগুক শিল্পী হিচাপে অসম সাহিত্য সভাই স্বীকৃতি প্ৰদান কৰি সম্বৰ্ধনা জনায়। ১৯৯৩ চনত সাহিত্য সভাৰ ৰংপুৰ অধিৱেশনত তেতিয়াৰ সাহিত্য সভাৰ সভাপতি বিশ্ব বৰেণ্য শিল্পী ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ লগত গীত পৰিৱেশন কৰাৰ লগতে বক্তৃতা দিয়াৰ সন্মান লাভ কৰে। ১৯৯৬ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ সৰ্থেবাৰী অধিৱেশনত অই আঙ্গুন পেগুৰ অনবদ্য সৃষ্টি মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰেঙণি" নামৰ পুথিখন প্ৰকাশ আৰু উন্মোচন কৰি অসম সাহিত্য সভাই পেগুক সাহিত্যিকৰ মৰ্যদাও আনুষ্ঠানিক ভাৱে প্ৰদান কৰে। তদুপৰি অই আন পেগু আছিল মিচিং আগম কীবাঙৰ প্ৰতিষ্ঠাপক উপ-সভাপতি, মিচিং দূৰব্ব কীবাঙ প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য। মিচিং বাঃনী কীবাঙৰ তেওঁ আছিল বিশ্বস্ত সহচৰ।

অই আম্পুন শিল্পী গণেশ পেগু বহু সন্মান, মৰ্যদা লাভ কৰি সমাজৰ উচ্চ শিখৰত আৰোহন কৰিও গৌৰব আৰু অহংকাৰ কাহানীও কৰা নাছিল। বিতৰ্ক আৰু সমালোচনাৰ পৰা তেওঁ সদায় আতৰি থাকি ভাল পাইছিল। সাধাৰণভাৱে জীৱন নিৰ্বাহ কৰিয়ে তেওঁ শান্তি লাভ কৰিছিল। কিন্তু দুজনমান স্বল্পখ্যাত লেখকে তেওঁক সমালোচনাৰ নামত, বিতৰ্কৰ নামত নিন্দাৰ আশ্ৰয় লোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। আনকি তেওঁক সমাজে দিয়া অই আঙ্গুন উপাধিকো উপহাস কৰিবলৈ দৃষ্টতা দেখুৱাবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। কিন্তু কোনো এজন ব্যক্তি বিশেষৰ বাবে অথবা কোনো এক অনুষ্ঠান বিশেষৰ বাবে অই আপুন গণেশ পেগুৱে অই আঙ্গুন উপাধি লাভ কৰা নাই, অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগু জন্মগত ভাৱে অই আম্পুন উপাধিৰে নামাংকিত, যদিহে গণেশ পেগুক তেওঁৰ খুড়ীয়েকে আম্পুন নাম দিছিল,উক্ত নামটো তেওঁ নিজৰ প্ৰতিভা, সাধনা আৰু কৰ্মৰাজিৰ জৰিয়তে সমাজৰ ওচৰলৈ কাষ চপাই নিছিল, সমাজে ইয়াক বিশালতা প্ৰদান কৰি অই আঙ্গুন উপাধিৰে সন্মানিত কৰিছে আৰু চৰকাৰ, দল-সংগঠন, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানে উক্ত উপাধিক মৰ্যদা প্ৰদান কৰি উপযুক্তভাৱে এই উপাধিৰে বিভূষিত কৰিছে।

অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগু, যিগৰাকী শিল্পী-সাহিত্যিকে পাৰ্থিৰ ভোগ-বিলাস পাহৰি দুৰ্ভাগ্যক সৌভাগ্য কৰাৰ জীৱন-জোৰাকসাধনা হিচাপে লৈছিল, এই গৰাকী চিৰকুমাৰ শিল্পীয়ে সাহিত্য আৰু সাংস্কৃতিৰ পথাৰেদি অৰঙে দৰঙে ঘূৰি ফুৰোতে ভুগিবলগা হৈছিল অলেখ যন্ত্ৰণা। দেখা দিছিল আৰ্থিক অনাটন আৰু ঘৰুৱা সমস্যা। তথাপি তেওঁ আছিল অক্লান্ত। অসাধাৰণ ধৈৰ্য, বুদ্ধিদীপ্ত মনেৰে লক্ষ প্ৰাপ্তিৰ দিশত আছিল অটল। তেওঁৰ হৃদয়ত নোপোৱাৰ বেদনা বিৰাজমান আছিল। দুৰ্ভাগ্যই তেওঁৰ পিছে পিছে খেদি অহাটো তেওঁৰ দৃষ্টিত বিদ্যমান আছিল। কিন্তু এই বেদনা আৰু দুৰ্ভাগ্যকে সৌভাগ্যলৈ

ৰূপান্তৰিত কৰি তেওঁ সহস্ৰাধিক গীতৰ গীতিকাৰ-সুৰকাৰ হোৱাৰ লগতে কন্ঠদানো কৰি গ'ল। তাৰে ভিতৰত পুনপী পুনপী মাঃলাচিন অই পুন্নাতমাং আপুনপী অইয়া/দীঃপী দীঃপী মাঃলাচিন অই দৌলাতমাং পৌত্তাপ অইয়া/পুন্নী আপুনতমানী ও পুন্না দুলাতমানী/দীনী পীত্তা তমানী ও দীলা গুলামানী /অছু তুঃয়ি তুঃয়িত পুন্না দুলাতমানী ও/দীঅই পুন্নাতমানী ঙ/দঃমূৰ তালী তালাতক দালা গুলা তমানী ঙ/দীঅই দালা তমানী ঙ/লুবিচুপী মীঃলাচিনঅই লুবিচুলা তমাঃমী ৫/আচিন মাঃনাম আগমচিদীৰ্ঘ লুবিচুলা তমান ঙ/নিঃতম দঃয়িং আৰাংকি লুবিচুলামানী ঙ/দাঅই লুবিচুলা: তমাং/দাঅই মাঃবই কাবানকি কাব্বিচুলা : তমানী ঙ/দাঅই কৃবিচুলা: তমাং। এই গীতটোত তেওঁৰ জীৱনৰ নোপোৱাৰ বেদনা বিৰাজমান যদিও এই নোপোৱাৰ বেদনাকে সৌন্দৰ্য আৰু শুৱলাকৰি নিজকে ৰাইজৰ মাজত জনপ্ৰিয় কৰিলে আৰু ৰাইজে তেওঁক চিৰকালৰ বাবে মনত ৰাখিলে। অৱশ্যে তেওঁ লিখি থৈ যোৱা অপ্ৰকাশিত গ্ৰন্থ আৰু ৰচনা কৰি থৈ যোৱা গীত সমূহ প্ৰকাশ তথা প্ৰচাৰ কৰিলে যুৱ প্ৰজন্মৰ মাজত তেওঁ অধিক জনপ্ৰিয় হব আৰু তেওঁৰ আদৰ্শ অনুকৰণৰ ক্ষেত্ৰত যুৱ প্ৰজন্মৰ সহায়ক হ'ব।

অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগুৰ জীৱনত সফলতাৰ মূলতে আছিল মিচিং সমাজৰ বহু কেইজন স্বনাম ধন্য ব্যক্তি আৰু শুভাকাংক্ষি। তাৰে ভিতৰত বিশিষ্ট প্ৰৱন্ধকাৰ, লেখক, মিচিং সমাজৰ প্ৰথম বিলাত-ফেৰৎ ডাঃ নোমল পেগুৰ নাম বিশেষভাৱে ল'বই লাগিব। এই গৰাকী পুৰুধা ব্যক্তিয়ে অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগুৰ গীত-সাহিত্য সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত ভূল-ভ্ৰান্তিবোৰ শুধৰাই দি অভিভাৱকৰ দৰে ভূমিকা পালন কৰি আহিছিল। আনকি গণেশ পেগুৰ জীৱনৰ অন্তিম মুহুৰ্তলৈকে ডাঃ নোমল পেগুৱে বিভিন্ন দিশা-পৰামৰ্শ দি আহিছিল। এই কথা অই আপুন শিল্পী গণেশ পেগুৱে নিজৰ এখন ডায়েৰি পাতত লিখি থৈ গৈছে আৰু ডাঃ নোমল পেগুৱে গণেশ পেগুলৈ দিয়া চিঠিসমূহত এই কথা সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ পাইছে।

এই গৰাকী শিল্পী-সাহিত্যিক সমাজ সংস্কাৰক ২০০৩ চনৰ পৰা ২০১০ চনলৈ বাৰ্ধক্যজনিত, বহুমুত্ৰ আৰু উচ্চ ৰক্তচাপ ৰোগত ধাৰাবাহিকভাৱে আক্ৰান্ত হৈ পৰে। লখিমপুৰ সৌমাৰপীঠ হস্পিতেল আৰু গুৱাহাটী ইন্টাৰনেচনেল হস্পিতেলত চিকিৎসা কৰি কিছু আৰোগ্য লাভ কৰিছিল যদিও ২০১০ চনৰ ১৩ জানুৱাৰীত সন্ধিয়া ৭-৩৫ বজাত ইহ-সংহাৰ ত্যাগ কৰে।

নৱ প্ৰজন্ম আৰু নিচাযুক্ত দ্ৰব্য

বিপুল চন্দ্ৰ পাদি

বর্তমান আধুনিক সমাজত নিচাযুক্ত দ্ৰব্যই আমাৰ সমাজ কলুষিত কৰি তুলিছে, বিশেষকৈ যুৱ প্ৰজন্মক মৃত্যুৰ দুৱাৰ দলিলৈ ঠেলি নিছে। তাৰোপৰি নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ ফলত সমাজৰ লগতে একো একোটা পৰিয়ালৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন বাধাগ্ৰস্থ কৰি তুলিছে। যুৱ প্ৰজন্মৰ ভিতৰত স্কুল-কলেজৰ ছাত্ৰক এই নিচাযুক্ত দ্ৰব্যৰ প্ৰতি বেছি আসক্ত হোৱা দেখা যায়। কিন্তু নিচাযুক্তা দ্ৰব্যৰ কৱলৰ পৰা কলেজীয়া ছাত্ৰীও পিছ পৰি থকা নাই !

স্কুল-কলেজৰ সন্মুখত, চিনেমাৰ কায়দাৰে ছাত্ৰসকলৰ গুটখা খোৱা সকলোৱে দেখিবলৈ পায়। তাৰোপৰি ইংৰাজী নৱবৰ্ষক আদৰিবলৈ যুৱ প্ৰজন্মই এই নিচাযুক্ত দ্ৰব্যৰ সহায় লোৱা দেখা যায়। যুৱ প্ৰজন্মৰ এই উশৃংখলপূৰ্ণ জীৱনে সমাজৰ লগতে উঠি অহা কণমানি সকলকো ধ্বংসৰ গৰাহলৈ ঠেলি দিছে।

এজাক অৰ্থলোভী ব্যৱসায়ীৰ পৰা যুৱ প্ৰজন্মই নিচাযুক্ত দ্ৰব্যসমূহ সহজতে ক্ৰয় কৰাৰ দেখা যায়। আমি সঘনে নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ ফলত হোৱা অপৰাধৰ বিষয়ে বাতৰি কাকতত পঢ়িবলৈ পাওঁ। ড্ৰাগচ্ আসক্ত কোনো পুত্ৰই টকাৰ বাবে নিজ পিতৃ- মাতৃক হত্যা কৰাৰ খবৰ প্ৰায়েই বাতৰিৰ শিৰোনামা দখল কৰাটো আজিৰ তাৰিখত তেনেই সুলভ হৈ পৰিছে। যুৱ প্ৰজন্মৰ নিচাযুক্ত দ্ৰব্যৰ প্ৰতি থকা আসক্তিৰ কাৰণ সমূহ হৈছে—

(ক) ঘৰুৱা দণ্ড তথা অসাংস্কৃতিক পৰিবেশ, অসৎ সংগ, প্ৰেম তথা প্ৰতিযোগিতামূলক কাৰ্য যেনে— পৰীক্ষা আদিত বিফল বহু যুৱকে শেষ আশ্ৰয় হিচাপে মাদক দ্ৰব্য সেৱন কৰে।
(খ) বিত্তবান ব্যক্তিৰ পুত্ৰই নিজৰ সামৰ্থ দেখুৱাবলৈ নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱন কৰা দেখা যায়। মাদক দ্ৰব্যৰ পাৰ্শ্বক্ৰিয়াৰ ফলত যিকোনো অসামাজিক কাৰ্যত লিপ্ত হ'বলৈ কুণ্ঠাবোধ নকৰা হয় ।
(গ) এচাম ছাত্ৰই উদণ্ড সহপাঠীৰ হেঁচাত পৰি এবাৰ নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱন কৰি চোৱাৰ পাছত পিচলৈ ই নিচালৈ পৰিৱৰ্তন হয়।

ধনৰ গৰ্বত এনেদৰে বিপদগামী যুৱক-যুৱতীৰ সংখ্যা দিনক দিনে বৃদ্ধি পাব ধৰিছে। এনেদৰে বিপথে পৰিচালিত সকলেই সহজতে নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হয় আৰু কু-কাৰ্যসমূহ সংঘটিত কৰে ।

নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ পৰা হোৱা কু-প্ৰভাৱসমূহ-

(ক) নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ ফলত সমাজৰ বিভিন্ন দিশত বিশেষকৈ ৰাজনীতি, অৰ্থনীতি, সমাজনীতি আদিত সুদূৰ প্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পৰে।
(খ) পৰিয়ালৰ এজন সদস্যই যদি এই নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱন কৰে তেন্তে তাৰ ফলত সমগ্ৰ পৰিয়াল তথা প্ৰতিবেশীসকলৰ মাজতো অশান্তিৰ কলীয়া ডাৱৰ নামি আহিব পাৰে ।
(গ) কৰ্কট ৰোগ, যকৃতৰ ৰোগ, হৃদৰোগ, স্নায়বিক দুৰ্বলতা, এইডছ্, মানসিক ভাৰসাম্যহীনতা আদি নানা ধৰণৰ মাৰাত্মক ৰোগ এই দ্ৰব্য সেৱনৰ ফলত হ'ব পাৰে। নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ প্ৰতিকাৰৰ উপায়সমূহ—
(ক) যুৱ প্ৰজন্মৰ নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ দৰে কু-অভ্যাস সমূহ দূৰ কৰিবলৈ হ'লে সমাজৰ সকলো নাগৰিক আৰু অভিভাৱক সকলে সক্ৰিয় ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।
(খ) স্কুল-কলেজ আদি সামাজিক অনুষ্ঠানবোৰৰ সন্মুখৰ দোকানবোৰত নিচাযুক্ত দ্ৰব্য বিক্ৰী বন্ধ কৰিবলৈ বিহিত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব ।
(গ) নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ প্ৰৱণতা কৰাটো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক তথা স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠনৰ লগত প্ৰতিজন ব্যক্তিৰে কৰ্তব্য হোৱা উচিত ।
(ঘ) সমাজৰ মাজত প্ৰৱল জনমত সৃষ্টি কৰি যুৱ প্ৰজন্ম সকলক ধ্বংসৰ গৰাহৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰা সকলোৰে কৰ্তব্য আৰু দায়িত্ব হোৱা উচিত ।

সেয়ে আহক আমি সকলোৱে মিলি এই নিচাযুক্ত দ্ৰব্য সেৱনৰ বিৰোদ্ধে এক অবিৰত আন্দোলন গঢ়ি তোলো।

আপুনি কি কৰিব?

মহেশ পেগু

যিখন দেশত মানৱতা পদতলে, যোগ্য-অযোগ্য, পদ-মৰ্যদাৰ দৰ-দামৰ বেহা, নীতিৰ পৰিৱৰ্তে দুৰ্নীতিৰ সিংহাসন দখল, দেশীতকৈ বিদেশীৰ দপদপনি, প্ৰগতি-উন্নতি এইবোৰৰ চিন-চাপ নাই, এনেহেন দেশত জন্ম গ্ৰহণ কৰি আমি চিঞৰিছো আমাৰ দেশ মহান। হয়, আমিও বিচাৰিছোঁ আমাৰ দেশ মহান আৰু উদাৰতাৰ প্ৰতীক হওঁক। কিন্তু আজিৰ তাৰিখত মহান আৰু উদাৰতাৰো সীমা ৰখাতো নিজৰ বাবে মঙ্গলজনক। এতিয়া আপুনি নিজে পৰামৰ্শ আগবঢ়াওক। দেশৰ বাবে, জাতিৰ বাবে, সমাজৰ বাবে আপুনি কি কৰিব? ৰ'ব, এক মিনিট, মোক দুআষাৰ ক'বলৈ দিয়ক। চিৰবৈৰীজনেও এখন গালত চৰ এটা...... সোধাই, আনখন গাল সহজে পাতি দিয়াতো ভাল- আপোন ভালেই জগত ভাল। পিছে এয়া মোৰ ভাষ্য নহয়। জ্ঞানীজনৰ পৰা খন্তেকৰ বাবে ধাৰ কৰিছো। আপোনাৰ মন্তব্য, মানুহ কিমান ভাল হ'ব লাগে? হেৰি আপুনি কথাবোৰ বুজিবলৈ যত্ন কৰক। সৌ সিদিনা আমাৰ বৰজনাই দেশৰ ভূখণ্ডৰ কেইকঠামান ওচৰ-চুবুৰীয়াক উপঢৌকন হিচাপে দান কৰিলে এয়া কি ভাল মানুহৰ বৈশিষ্ট নহয় নেকি ? বিদেশৰ পৰা ডাঙৰ ডাঙৰ কোম্পানী মাতি আনি বৃহৎ বৃহৎ নদীবান্ধ নিৰ্মাণ কৰাই দেশৰ মানুহক খেতিয়ক হোৱাৰ পৰা ৰেহাই দিয়াৰ পৰিকল্পনা কৰিছে এয়া ভাল মনুহৰ লক্ষণ নহয় নেকি? জন্মিছে যেতিয়া মৰাটো নিশ্চিত। পানীয়ে উটুৱাই নি মৰা, কোনোবাই গুলীয়াই মৰা চব একেই কথা। কিবা চিন্তা কৰিছে নেকি? ইয়াত চিন্তা কৰিবলগা একো নাই বুজিছে?

প্ৰথমে, আপুনি যদি সঁচাকৈ দেশৰ বাবে কিবা এটা কৰিব বিচাৰে তেন্তে আপোনাৰ পৰিচয়তো ভালকৈ দিয়ক-মানে আপোনাৰ নাম ঠিকনাৰ পৰিচয় বিচৰা নাই, বিচৰিছো কৰ্ম দক্ষতা। আকৌ কৈছো কৰ্ম দক্ষতা মানে, আপোনাৰ শিক্ষা-দীক্ষা, বাক্‌পঠতা, বুদ্ধিমত্তাৰ কথা ক'ব খুজা নাই। সেই কি ক'ব বিচাৰিছো, অলপ অনুমান কৰিব পাৰিছে ছাগে-এই ধৰক মিছা কোৱা বন্দুক-বাৰুদ ফুটোৱা, গুণ্ডা কৰ আদায় কৰা, দেশৰ ভাই-ভনীক আশালীন ব্যৱহাৰ কৰা, এনে পৰ্যায়ৰ এশ এবুৰি গুণৰ অধিকাৰী হ'ব লাগিব। যদিহে এইবোৰ গুণ অলপো আপোনাৰ গাত নাই মই এশ শতাংশই নুই দি ক'ব পাৰো আপুনি ভাল মানুহ নহয়। কিন্তু আপুনি দুখ নকৰিব আপোনাৰ বাবে আৰু এটা অফশ্বন আছে হৃষ্ট পুষ্ট, শান্ত-শিষ্ট, মহাদুষ্ট মানে সিন্ধি খন্দা নাও পালে ইপাৰ- নাপালে সিপাৰ এইখিনি থাকিলেও কিছু পৰিমানে ভাল মানুহৰ শাৰীত থাকিব পাৰে। কিন্তু কি কৰিম? দেশৰ দুৰ্ভাগ্য এইখিনিও আপোনাৰ গাত নাই। তথাপি আপুনি হতাশ নহ'ব মোৰ অনুৰোধ। কিয় আমাৰ বৰজনাৰ পৰিয়ালবৰ্গৰ আটাইকেউজন প্ৰাণী উপৰোক্ত গুণবোৰৰ অধিকাৰী। দেশখন ইমান ৰসাতলে যাব নিদিয়ে। তেৰাসৱৰ বাবেই দেশখন ভৰ্ত্তি হৈ আছে বুজিছা ? এইয়া আপোনাৰ মুখত হাঁহি বিৰিঙিছে-চকু আৰু মুখমণ্ডলত সন্তুষ্টিৰ আভা ফুটি উঠিছে। আপুনি কিবা ক'ব ? প্ৰসঙ্গ...ৰব ৰ'ব। মই প্ৰসঙ্গ সলনি কৰিব বিচৰা নাই। আগতেই কৈছো ভাল মানুহ শেষ হোৱা নাই। আৱশ্যকতাৰ কথাহে কৈছো। ভাল মানুহ হোৱাৰ, খালী হৈ থকা পদবোৰ পূৰাব লাগে। কেনেকৈ? ধৈৰ্য্য ধৰক।

১ পৰামৰ্শ ঃ যিকোনো পদৰ বাবে আপুনি ডাইৰেক্ট জেগাত এপ্লাই কৰিব লাগিব।

২ নং পৰামৰ্শ ঃ আগে পিছে বিৰাট সৈন্য বাহিনী লৈ ভাল মানুহৰ কনভয় পূৱৰ পৰা পশ্চিমলৈ গৈ নিৰ্দ্দিষ্ট এটা জেগাত জিৰণী ল'ব। আপুনি যিকোনো বিনিময়ত হ'লেও তেখেতক এখন্তেক লগ কৰাতো বাধ্যতামূলক।

৩ নং পৰামৰ্শ : আপোনাৰ নিজৰেই হওঁক বা বন্ধুৰেই হওঁক এখন ছাফাৰী জাতীয় কাৰত উঠি অহাটো বাঞ্চনীয়।

৪ নং পৰামৰ্শ : হাতত ভি.আই.পি জাতীয় বেগ এখন দাঙি নিয়াতো অত্যন্ত জৰুৰী।

৫ নং পৰামৰ্শ : আপুনি জনাতো দৰকাৰ, ভাল মানুহৰ হাত দুইৰ পৰা ছয়খনকৈ থাকিব পাৰে। উপৰেঞ্চি চাৰিখন হাত বেছিকৈ ইনকামিং কামবোৰত ব্যৱহাৰিত হয়। এইখিনি সামান্য কষ্টৰ কাম, শেষ হোৱাৰ পাছত মাত্ৰ ছমাহ মান দিন নিৰৱে বহি বহি লক্ষ্য কৰি চাব। আপুনি নিজে ক'ব নোৱাৰাকৈ আপোনাৰ নাম জয়জয়-ময়ময় হৈ উচ্চাৰিত হৈছে। আপোনাৰ পৰিচয় আপুনি নিজে

দি কষ্ট কৰিব নালাগে। আপোনাৰ পৰিচয় দেশৰ অমানুহ অৰ্থাৎ বেয়া মানুহবোৰে মুখস্থ কৰি ল'ব। য'তে ত'তে কেৱল আপুনি ... এতিয়া চিন্তা কৰকচোন। কিমান সহজে ভাল মানুহৰ তালিকাত অন্তৰ্ভূক্ত হ'ব পাৰে। তাকে নকৰি মূৰে কঁপালে হাত দি বহি থাকিলে বেয়া লাগে বুজিছা ? ইয়াৰ পিছত আপোনাৰ কৰণীয় শেষ। যি কৰিব লাগে আমিয়েই কৰিম। ধন্য আপোনাৰ নাম, ধন্য আপোনাৰ জীৱন। মই বুকু ফিন্দাই কৈছো, প্ৰমাণ পত্ৰ দিছো, আপুনি সঁচাকৈ ভাল মানুহ। ধন্যবাদ।

চাৰ

দুষ্যন্ত নৰহ

নিঃকিন কিম্বা স্তব্ধ হৈ পৰা যুৱক-যুৱতীসকলক কিবা এটাৰ কৃপাতহে শাসনৰ বাঘজৰীত থকা এচাম চাৰে এক মুহূৰ্তৰ বাবে হ'লেও সহমৰ্মিতা পোষণ কৰি আলফুলে সেই বিভ্ৰান্ত লোকসকলক দিয়া অভয়বাণী হ'ল- হ'ব, হ'ব.....। কোনো এক মুহূৰ্তৰ বাবে হলেও আনন্দত আত্মহাৰা হৈ পৰে, ক্ষন্তেকৰ বাবে হলেও দিবাস্বপ্নত নিমজ্জিত হৈ আত্মসন্তুষ্টি লাভ কৰে।

চাৰৰ সেই অভয়ৰ প্ৰত্যাশাতে প্ৰতিনিতে কতবা যুৱক-যুৱতীয়ে কিম্বা নিম্নসকলে দৌৰা-দৌৰি কৰি ঘৰৰ কাম বন পৰিহাৰ কৰি, নিজৰ থকাখিনিকো সৰ্বনাশ কৰি, ৰাতিক দিন কৰি, অহৰ্নিশে খাটি চাৰক সাক্ষাৎ কৰাৰ উদ্দেশ্যৰে ভিৰ কৰেহি শ শ জনগণ চাৰৰ বাসভৱনত। "ৰ'ব, চাৰে এতিয়া কাকো লগ নকৰে, চাৰ বহুত ব্যস্ত হৈ আছে। আলহী কেইজনৰ লগত জৰুৰী কথা পাতি আছে, আপোনালোকে হহি-উৰুমি নকৰি ধৈৰ্য সহকাৰে ক্ষন্তেক সময় অপেক্ষা কৰক।" এইয়া চাৰৰ বাইদেউ নহয়, চাৰৰ চৰীজনৰ ছলনাহে মাথোন। চাৰে নিশ্চয় লগ কৰিব সেই প্ৰত্যাশাতে বহু নিশালৈ থিয় হৈ, অনাই-বনাই ঘূৰি-ফুৰি, বহু ঠেলা-হেঁচাৰ মাজতো অনাহাৰে থাকি ক'ত আশাৰে সেই ৰাতি প্ৰতীক্ষাত থাকে, কোনেজানে সেই প্ৰতীক্ষাৰ ব্যাথা ।

চাৰৰ বাসভৱনত এজন-দুজনকৈ, বহুজন আহি এক বিশাল জনসমাগম হৈ পৰে যেন এক বিসাল গণসমাবেশহে...। অগণণ জনগণৰ দৃষ্টি মাথোন সেই ঠাইলৈ যেন কোনোবা স্বৰ্গদেৱতা ক্ষন্তেক সময়ৰ পাছতেই ওলাই আহিব সেই ঠাইৰ পৰা ....আপোনালোকে চিঞৰ-বাখৰ নকৰিব, ৰাস্তাটো এৰি দিয়ক, V.I.P. মানুহ আহি আছে, V.I.P. মানুহখিনিক সোমাই আহিব দিয়ক। " সেইয়া অযথা বহুসময় জুৰি আড্ডা মাৰি জনসাধাৰণৰ কোনো কথা কেৰেপ নকৰাকৈ আৰদ্ধ কোঠালিৰ পৰা VI.P. মানুহখিনিক আথে-বেথে আদৰিবলৈ ওলাই আহি দিয়া চাৰৰহে উষ্ম সম্ভাষণ। সকলো জনগণৰ কষ্টক নেওচি, প্ৰত্যাশাক প্ৰত্যাখান কৰি, কাৰোবাৰ সপোনক চূৰমাৰ কৰি কি যে VIP. ৰ স্থান। কি যে VI.P. ৰ আদৰ সম্ভাষণ । তাৰ পিছতো প্ৰতীক্ষাত আছে বহুজনে বহু প্ৰত্যাক্ষাৰে ক্ষন্তেক দেখা কৰাৰ হেঁপাহেৰে।

চাৰ, চাৰে, চাৰে ওলাই আহিব...... । কি যে হাই-উৰুমি, নিমিষতে লৰাধপৰা কৰি মাৰি, শাৰীপাতি, তৰা-নৰা চিঙি চাৰৰ চন্দৰী কেইজনে বিশাল জনসমাগমৰ অপেক্ষাৰ তপস্যাক মোহভংগ কৰি, অগণণ জনগণৰ বেষ্টনী ফালি, থান-বান কৰি সাজিলে যেন ৰাজকাৰেঙলৈ যোৱা এক বিশাল কটকটীয়া বাট। সেই বাটেদি কদমতল কৰি হিল-দল ভাঙি VI.P. আৰু এচাম স্তাৱক কাহিনীৰ এনাজৰীৰে চাৰে আগবাঢ়ি আহিল, ততালিকে চাৰৰ পিচে পিচে মানুহৰ তীব্ৰসোঁত, কোনোবআই পিছফালৰ পৰা চাৰ, চাৰ.....। কোনোবাই সোঁফালৰ পৰা চাৰ, চাৰ......। কোনোবাই বাওঁফালৰ পৰা চাৰ, চাৰ....। চাৰৰ নাই কোনো প্ৰত্যুত্তৰ, নাই কোনো সমিধান, যেন অজানিতে অহা এক প্ৰচণ্ড ধুমুহাহে..। চাৰে ইচাত বিচাত কৰি, ছাট মাৰি গাড়ীখনত উঠি আঁতৰিল বহু দূৰ- দূৰলৈ...। চাৰে মিনিটতে প্ৰস্থান লোৱাৰ ফলত নিমিষতে হতভম্ব হৈ হুৱা-দুৱা লাগিল চাৰৰ উৱাদিহ বিচাৰি সমবেত ৰাইজৰ । আচম্বিতে কি যে হেতা-ওপৰা..।

বহুতৰে অন্তৰত কিমান যে আঘাত, বহুতৰে আশা নিমিষতে ধূলিসাৎ, বহুতৰে ৰঙীন স্বপ্ন আচম্বিতে থান-বান, হে নিয়তি । নিজকে মহান নেতা বুলি দম্ভালি মাৰি কেতিয়াবাজানো হতাশাত ডুবি, নিৰাশাত ভাগি কিংকৰ্তব্য বিমূঢ় হৈ পুনৰ নিজৰ শূণ্য

সমাজলৈ বুলি প্ৰত্যাগমন হোৱা সেই বিভ্ৰান্ত লোকসকলৰ কথা জানো কেতিয়াবা নিৰাপদে উপলব্ধি কৰিছে?

তথাপিতো সেই মুহুৰ্তলৈকে কাৰোৰেই গাত হোৱা নাই ক্লান্ত, কাৰোৰেই অন্তৰত নাই কোনো ক্লিষ্ট, তাৰ পাছতো কোনো কোনোৱেই প্ৰতীক্ষাৰ বাৰ্তা অন্তৰৰ কোনোবা নিভৃত কোণত আলফুলে ৰাখিছে, "চাৰে নিশ্চয় পুনৰ উভতি আহিব, আমাক সাক্ষাৎ কৰাৰ সৌভাগ্যখিনি দিব।" "চাৰে হোটেলত আলহীকেইজনৰ লগত ডিনাৰ পাৰ্টি খাবলৈ গৈছে, আজি উভতি নাহে, এতিয়া ৰাতি একমান বাজি গৈছে, আপোনালোকে এনেই কষ্ট কৰি টোপনি খটি কৰাতকৈ ঘৰলৈ গৈ ভালকৈ টোপনি মাৰি ৰাতিপুৱা পুনৰ উভতি আহিব, চাৰে নিশ্চয় লগ কৰিব, হিয়া-খুলি কথা পাতিব। এইয়া চাৰৰে আশীৰ্বাদপ্ৰাপ্ত সুষ্ঠ-পুষ্ঠ এজন ঠিকাদাৰৰ ৰাইজলৈ দিয়া এটি ফাজলামি। অৱশেষত ততালিকে শ-শ মানুহ বহু নিৰাশাত বিমূঢ় হৈ, হতাশাত ভাগি, শাৰী পাতি ঠেলা-হেঁচা কৰি চাৰৰ বাসভৱনৰ পৰা ওলাই আহিল যেন কোনোবা এখনথিয়েটাৰৰ বছৰৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ মঞ্চ সফল সামাজিক নাটক, যিখন নাটকে বিভিন্ন ঠাইত আলোড়ন সৃষ্টি কৰি আহি তৃতীয় দৰ্শনী পৰ্যন্ত দৰ্শকৰ সমাদৰ লাভ কৰি আহিছে। তেনে এক নাটকৰ যেন সেই মুহূৰ্তত তৃতীয় দৰ্শনীৰ যৱনিকা পৰিল....... ।

বহু আশা বুকুত বান্ধি -পুনৰ উভতি আহি এজন দুজনকৈ বহুজনকৈ দোকমোকালিতেই উপচি পৰিল চাৰৰ বাসভৱন। তথাপিতো আগৰ দৰেই.....। চাৰৰ নাই কোনো পৰিৱৰ্তন, ৰাইজলৈ নাই কোনো অনুমোদন, চাৰৰ নাই কোনো সদিচ্ছা, ডাল- দৰিদ্ৰলৈ নাই কোনো অনুশোচনা। এইয়া নিয়ন্তাৰ কি যে বিধান ।

চাৰ যেন এক যন্ত্ৰ, যাৰ আছে মাথোন গাত মন্ত্ৰ। যাৰ গাত নাই কোনো অনুভূতি, আছে মাথোন অপকীৰ্তি । এইয়া চাবৰ কি যে অভিৰুচি.....।

কত নিষেধাজ্ঞাৰ আবেষ্টনীৰ মাজতো কতজনে চাৰৰ লগত কথা পাতি হিয়া উজাৰি দিয়ে তাৰ কোনো লেখ-জোখ নাই । একে তেজ মঙহেৰে গঢ়া মানুহ কতজনে চাৰক সাক্ষাৎ কৰিব নোৱাৰাৰ যন্ত্ৰণাত ছটফটাই হিয়া উজাৰি কান্দিছে তাৰ কোনো হিচাপ নাই ।

প্ৰনিধানযোগ্য যে চাৰৰ সাক্ষাৎ কিম্বা আশীষ পাবৰ বাবে তিনিটা বিশেষ সবল দক্ষতাৰ আৱশ্যক-ক্ষমতা, স্থান আৰু টকা । সেই কালিমা তিনিটা যাৰ গাত আকাশী গংগাৰ দৰে লম্ভিব তেনে জনলোকৰ লগতহে থাকে চাৰৰ এটা ডাল মৈত্ৰী। আনহাতে যাৰ গাত নাই সেই তিনিটা কালিমা তেনেলোকৰ লগত চাৰৰ নাই কোনো মৈত্ৰী। তেনে বহু হেবাং লোকৰ লগত মাথোন চাৰে হৰক- তৰককৈ, আলফুলে অভিনয় কৰি প্ৰতিমুহূৰ্তত তেনে লোকৰ নিদ্ৰা হৰণ কৰি, বিভ্ৰান্ত লোকসকলক হ'ব, হ'ব নিচুকনিৰে উন্মত্ত কৰায়, কটু-কৌশলেৰে তেওঁ বিলাকৰ হাতৰ তলুৱাত থকা বিভূতিকো হৰণ কৰি নিজৰ উৎকৃষ্টতা প্ৰতি সভা-সমিতিয়ে জাহিৰ কৰি নিজকে নিজা ভাৰমূৰ্ত্তিৰ বুলি জনসমাজত প্ৰতিপন্ন কৰি, প্ৰতিজনৰ পৰা বাঃ বাঃ লৈ এক বলিষ্ঠ মানৱ হিচাপে নিৰৱচ্ছিন্ন ভাৱে নিৰীহ সমাজত গৌৰৱ অৰ্জন কৰে।

চাৰৰ মন্ত্ৰণা হ'ব, হ'ব... । ই কি যে এক নিদৰ্শনা। যত নাই কোনো আশীষ, নাই কোনো আকাশবাণী, নাই কোনো মেহেৰবানি, আছে মাথোন তাত কত যে মেহনতি। তত্ৰাচ সেই মেহনতিত আছে মাথোন নিম্নসকলৰ বাবে কেৱল এক বিশাল শূণ্য সজ্জাহে। সেই যন্ত্ৰনাই কত মানুহৰ কত বিভূতিক ভক্ষণ কৰি, কত মানুহৰ কত বিভূতিক ভক্ষণ কৰি, কত মানুহক আশ্ৰয়হীন, অন্নহীন আৰু বিবেকহীন কৰিলে তাৰ কোনো হিচাপ নাই।

হ'ব, হ'ব... নিয়ন্তাৰ সেই বিধান, হিমালয় পৰ্বতখন জহি খহি গ'লেও কদাপিতো হৈ নুঠে। প্ৰকৃতিৰ বুকুখন পৰিৱৰ্তন হৈ নতুন ৰূপ ললেও সেই বিধানৰ নাই কোনো নতুনত্ব । তাকেই বুজাবলৈ সংক্ষেপে নকৈ সেয়াই চাৰে দিয়া এক বহুমূলীয়া পন্তৰ।

ইস্তাহাৰ

ৰমেশ পাংগিং
দিচাংমুখ

(গৰাখহনীয়াগ্ৰস্ত সমূহ ৰাইজৰ শুভাকাংক্ষী সমীপেষু
নদীয়ে অতপালি কৰিছে
তাইৰ কাঠ-হাঁহিত
খহি পৰিছে মোৰ চৌপাশৰ নুমলীয়া আশা
অৱশ্যে সকলোতেই মৃত্যু আছে
যেনেকৈ এখন হৃদয়ৰে
যিয়ে নহওঁক,
ইয়াত এদিন এখন শোকসভা বহিব
সভাৰ বিষয় হ’ব - “অকাল মৃত্যুত এখনি গাঁও .....
মুখ্য ভূমিকা ল'ব এদল সেউজীয়া ব্যক্তিত্বই
যোগ কৰিব
ঢক্‌ঢকীয়া দুপৰীয়াত ৰ'দে পোৰা ঘৰ্মাক্ত দেহাৰে
ভুঁই তলী এৰি থৈ অহা এদল ৰোৱনীৰ সপোন
সন্ধিয়াৰ গৰুজাকৰ পিছে পিছে আপোন ঘৰলৈ বুলি
উভতি অহা
এজাক গৰখীয়াৰ বাঁহী আৰু ঐনিঃতমৰ ৰং
ৰঙৰ ভৰত হালি পৰা
চুবুৰীয়া মানুহ
হয়তো
ইয়াত এদিন অচিৰেই এখন সভা বহিব
অস্ত্ৰোপচাৰ কৰা হ'ব
মোৰ সমগ্ৰ সত্বাক
অস্ত্ৰোপচাৰ কৰাৰ আগতে
খুলি পেলাব মোৰ কবিতাৰ চিলাই পৰা পুৰণি
কামিজ যোৰ।

Role of an Ideal Mising Woman in their Society

Govind Taid
Asstt. Labour Commissioner, Tinsukia

The Misings generally known as Miri earlier but discarded now are one of the Scheduled Tribes listed as per Constitutional Order, 1950. They presently inhabit the eight districts of Asom viz.- Dhemaji, Lakhimpur, Sonitpur Tinsukia, Dibrugarh, Sivasagar, Jorhat and Golaghat. They are the second largest tribe of Asom in terms of population. According to the 2001 Census, their population was 5,87,310 and present population would be around 7,00,000 as estimated @ 18.85% decadal growth of population in Asom (1991-2001).

The community mostly inhabit along the riparian of the above mentioned districts of Asom. Their tradi- tional dwelling houses are of generally 'T'-pattern stilted having bamboo split and tied or flattened and spread raised platform known as 'karé okum' the height of which varies from 2 feet to 7 feet according to suitability of the surrounding topographical situation. Both the frontal and back verandah known as 'tung-géng' and 'ko-g or yabkur' respectively of such raised platform are vertically fitted with a log of wood with steps to go up and down called 'ko:bang'. Requisite numbers of fire place called 'méram' made of soil in the form of raised platform of size around 5 feet by 5 feet are constructed along the hall. On the above of such every fire place, three kinds of shelf of bamboo sparsely woven generally of equal sizes are kept. The first one called 'pérab' is kept hanging immediately above the fire place for the use of drying various things including paddy, fish and meat by the heat generated from the fire place. The height of the shelf should be in such a measure that a person can comfortably take his sitting position beside the fire place. Another shelf or platform above it called 'rabbong' is kept hanging in the middle point of distance between the first shelf and the wooden beams used as lintel under- neath the roof called 'bangkung'. The third one called 'kumbang' is fitted just on the 'bangkung'. The second and the third one is used for keeping and preserving various things. Posts and beams are generally of wood and bamboo and roofing is of thatch called 'tase'. Formerly the four walls were of wild reeds 'ikora' but later on of splitting bamboo.

The The use of such typical house is no less scientific. Some of the specific reasons in using such 'karé okum' or 'chang ghar' among the people of the community are (i) it protects probable attacks from wild animals and poisonous insects and worms, (ii) it minimizes harmful gases generated out of damp during rainy season, (iii) it protects severe cold from land during winter season, (iii) it ensures safety from natural calamities such as flood and earthquake, (iv) it provides fresh and open air through its porous wall and platform, (v) it provides scope of day to day physical exercise to child and old alike while coming up and going down the raised platform through the constant use of its ladder called 'ko:bang'. Britishers also approved it by constructing bunglows during their regime.

Earlier, big and joint families having members even up to 100 or so was regarded as an ideal status in the society but as the time passed by, micro families have replaced it. Mising society is though patriarchal one but the women in the society play a vital and dominant role in their domestic activities of day to day life. She continuously

works since early morning till the late evening of the day. Besides rearing up children, a Mising woman daily pounds rice in a wooden mortar called 'ki:par' with pounding stick called 'eugi origi', winnowing the rice with a winnowing fan made of flat small bamboo sticks called 'épo' in the early morning as soon as the cocks crow, then fetches potable water from the nearby river, pond, or tube well. She goes to paddy field carrying her baby on her back with a piece of cloth and does spading to clean weeds, toil soil, transplant paddy, weeding growing crops, harvesting paddy. While coming back from paddy field, she carries her baby on her back, a packet of vegetable wrapped in cloth in the armpit, a bundle of firewood on the head already collected procuring a little time within the working time, and a spindle in the hands spinning yarn. Toiling soil by spading and cracking of firewood by an axe are some of the most hard mannual works that a Mising woman does. She also rears pigs, ducks, hens and goats to support the family economically. In the morning and evening equally she prepares meal and rice bear, serves the family members and guests with despite taking care of the members of the family simultaneously.

A Mising woman must know how to prepare rice bear called 'apong' which is of two varieties - 'Nogin' and 'Po:ro'. 'Nogin' is a kind of rice bear which is almost of common type to all tribal communities and other who use it. But 'po:ro' is uncommon which is used by the Misings and few tribal communities of Arunachal Pradesh only. Its preparation which requires a skilled hand is also interesting. Various kinds of medicinal herbs are first collected and are dried, then are grinded into powder which is then mixed with rice powder and then it is preserved in the form of cake called 'épop kusere' means herbo-medicinal cake. A required amount of rice is boiled a bit tightly, then it is taken out of the pot and kept spreading over on a flat bamboo platter called 'do:la' till it cool down to a required temperature and then the rice is mixed with a required amount of ashes burnt out of paddy straw 'amrong' and husk of paddy seeds called 'ampé'. Then a required numbers of dried medicinal cake are crushed with hands into powder and the powder is poured over the rice so kept and after mixing them meticulously are kept in a number of pots or packets in standard size made of leaf of wild plant called 'akun' or 'tupulang' till it get fermented which takes 10 to 20 days depending upon the prevailing temperature. From such fermented content, rice bear is strained out by pouring water gently over the content kept in a conical basket made of bamboo called 'ta:sug' hunged according to the convenient. Use of 'apong' in festivals, religious rites, entertaining guests despite in their day to day life as drinks item is still prevailed openly in the Mising society.

A Mising woman must be an expert weaver. From the very childhood a Mising girl practice and train herself the art and skill of weaving which is regarded as one of the requisite qualifications to become a successful bridegroom and then a woman or mother. Practice of this art since childhood through mock weaving is a part of her playing activities and such practice make them expert in the art of weaving in her subsequent life. She is expert in weaving the men wears and women wears equally. Earlier, she used to grow cotton, remove the cotton seeds with the help of cotton gins called 'ko:red', spin yarn using spindle called 'takuri'. With the help of their traditional loin loom she weaves purely traditional textile item of a heavy blanket called 'gadu' popularly known as 'Mirijim' made of cotton spun into thick and long yarn. But now non-mechanized ordinary looms mostly replaced their earlier loin looms with the help of which she weaves traditional colourful cloths. Though she still knows the art of herbal dyeing from leaves, seeds and barks of vegetation, but the availability of yarn of different kinds and colours in the market has already minimized this practice. The wears she weaves have a general liking for its bright colours of different shades such as yellow, green, orange, magenta, maroon and black for wearing in all occasion, festive and domestic. For men's wear she weaves 'mibu galuk' a kind of jacket, 'dumér' a kind of towel, 'tapum gasor' endi shawl, 'gonro ugon' a thick cloth for using as loin cloth. Of the women's wear mention may be made of 'ege' lower garment, 'ri:bi' a sheet with narrow strips of various colour wrapped to cover the lower garment and upper part of body, 'gaseng' a sheet with broad strips of contrastive colour for same purpose as that of a 'ri:bi', 'gero' a sheet wrapped round the waist to cover the lower part of body, 'riya' a long comparatively narrow sheet to wrap the chest region of the body around, 'ségrég' a loose piece of cloth wrapped round the waist to cover the 'ege' down to the knees usually coloured checked or strips, 'po:tub' a

scarf used to protect the head from sun, dust and dirt, **'niseg**' a piece of cloth to carry baby on the back. The designs in these wearings are quite attractive which are drawn from a model of design preserved using strong threads and thin bamboo sticks called 'mimang'. She also rears 'endi' worms and 'nuni' worms and spins out and reels out respectively from their cocoons fine threads for the use of weaving both men's and women's wears such as 'tapum gasor' "**tapum galuk'** 'tapum ege' 'tapum riya' etc. etc.

Some of the hard work that a Mising woman does are treading out paddy grain on foot called 'a:m yignam', toiling of soil by help of hoe or spade called **'kuyab tagnam'**, cleaning meadow with the help of large knife and hoe called 'sí:lung yanam', weeding in paddy field called 'rígu monam' carrying of bundle of paddy overhead called 'a-m jo-nam', cracking firewood with an axe or large knife called 'ising tagnam', collecting fire wood from jungle or from torrential river by using country boat called **'ising nanam'** carrying bundle of firewood overhead called 'ising jo-nam', pounding rice with pounding stick by hand called 'donam ínam' and fetching potable water from nearby or some distant point of river called 'asi tonam', catching fish called 'ongo ma-nam/yunam' from natural tanks called 'pa:tang' and also from river. Carrying of such types of work by womenfolk is not generally noticed in other communities except in some other tribal communities.

Mising society being a patriarchal one, though the position of a woman appears to be a bit lower than that of a man, she is the most respected member of the family. She is always consulted and her advise is always accounted for before taking any major decision in the family. She plays the role of a friend, philosopher and guide to the family. She can express her opinion freely and democratically on the domestic affairs of any kind regarding the family. She also plays an important role in performing some minor religious activities such as 'yalo ba:míd' i.e. the preliminary function of calling back the soul of ailing member of her own and other's family. In major religious performance also, she plays pivotal role as a 'bhokot miné' by way of assisting all along her counterpart 'bhokot's of 'kewolia' system right from preparation of food and drinks as per requirement of the occasion to the chanting of 'nam'. A 'bhokot miné' is always respected in the society.

Apart from all these, an ideal Mising woman is supposed to gather the knowledge of either singing 'oi-ni:tom' a kind of folksong or dancing with the rhythm of general drum beating called 'dumdum' in 'so:man' or merry making during her youth. 'Oi-ni:tom's are of heart throbbing and mind blowing folksongs that are most popular among the persons across the various age groups. Some of the samples are ;

- Asi jili jiliko miksi jili jiliko,

Asi jili pényépé miksi jili pinma:bong-Meaning -: Streams may be of two types-water and tears, the stream of water may dry up but the stream of my tears would never.

A-m oi gadyuma muti oi tíyuma. Angké-logné asido dagyum oi ka:yuma -Meaning -: Beauty of your body is reflected at the moment of you reap paddy and placing the handful bundle of it and is much more reflected the moment you do so in a breast deep-water (at the time harvesting Ahu paddy). bag Mengég a:lém lagimang so:bo a:lém lagimang

Mé:nam oimé pa:mílo kuyab tagla doboye - Meaning -: I need no pair of buffalos or bullocks for cultivation if I get my beloved I shall be able to feed her by cultivating with the help of a hoe. Déddík karné takaré po:lok aré la:tomang Déddík sí:san ajoné oiké aré la:tomang - Meaning -: So many of twinkling stars are not compatible to the only moon, likewise so many of youths are not compatible to my cly beloved.

A Mising woman also play a decisive role in day to day affairs of their domestic life by way of giving positive advice to the members of the family and important decision are taken in due consultation with her as mother or wife according to the demand of the situation. She is not only a symbol of hospitality, art and culture but also a fore runner and hard working female member irrespective of the family and the society.
As such, a Mising woman is a all time stake holder of all kinds of joy and sorrows of her family as well as of the society as a whole.

CULTURAL HERITAGE OF THE MISINGS

Dr. Basanta Kumar Doley
Silapathar College

1.0: INTRODUCTION:

The Misings are one of the nine indigenous tribes that have been scheduled in the plains of Assam under the Constitution of India. They constitute the second largest group in terms of population while the Bodos form the largest one. The Misings, along with a number of tribes, came to be known as Miri and referred to as such in the accounts of the Ahom chronicles, the religious scriptures left especially by the great Vaishnavite saint, Shrimanta Shkardeva and his principal disciple Shri Shri Madhavdeva, the ethnographies left by the alien authors during the British rule in Assam and their administrative records.

The term Miri happened to be used in the past indiscriminately with no distinction of which and how many tribes actually it stood for. According to Mackenzie (1884, p.33), Miris were found in 1825, by Captain Neufville, inhabiting the plains and lower hills, along the north bank of the Brahmaputra from the Sisi District of Luckimpore as far as the Dihong river. Similarly, Gait (1905, p. 305) also maintains, The Miris are found both in the plains where they are peaceable British subjects, and also in the hills to the north, where also they are quiet and inoffensive. However, Dalton (1872, pp. 28-29) who first made an attempt to draw a line of distinction between the groups of the Miris, divided them into two broad divisions: the Miris and the Hill Miris. He used the phrase the Miris here as the antonym of the phrase Hill Miris. It is, therefore, easily comprehensible that the name Miri was employed here by Dalton to describe the Miris of the plains. As to the use of the word Miri, Hamilton (1912, p. 84) observes that though the term Miri is employed officially to describe them, it is undoubtedly a misnomer. Most importantly, although the expedition called Miri Mis- sion of 1912 was named so, the objective of the mission was to establish friendly relations with the hills tribes of Subansiri region and beyond. It had nothing to do with the Miris (Misings) of the plains. Thus, the term Miri was indiscriminately used. Finally, Grierson (1909, p. 584) concludes that Abor, Miri, and Dafla are Assamese names.......

The Misings are none other than the Miris of the plains. They, at all times, call themselves as Mising and prefer to be called so. Thus, the term Miri is an exonym while Mising an autonym. Needham (1886, see the preface) was possibly the first alien author who had been able to unveil the fact that the Miris who reside on the banks of the Brahmaputra, Dihong, and Dibong ivers, in the neighbourhood of Sadiya, call themselves Mishing.......(the phonetically modified form as articulated by the native speakers is Mising). Morphologically, the word Mising is generally described to have been made up of the final syllables of such two different words as ami (man) + ansing (cold, peaceloving) Mising (a man of quiet nature or peace-loving charater) or ami (man)+yasing (white, fair) = Mising (a man of fair complexion).

1.01: PERIOD OF MIGRATION:

The area of original homeland of the Sino-Tibetan Mongoloid groups is often referred to have been North-western China between the head-waters of the Huang Ho and Yang-tse Kiang rivers (Chatterji,

1974, 21). The early waves of tribal migration to India are believed to have taken place long before 1000 B.C. at about the same time the Aryans set their feet in the country. Chatterji holds the view that the North-Assam tribes of the Adis and Akas, Nishis and Miris, and Mishmis appear to have come later and to have established themselves in the mountains to the North of the Brahmaputra plains already in occupation of the Bodos, and by some Austric and possibly also Dravidian tribes which preceded the Mongoloid Bodos in this tract (Chatterji, 1955, p.9).

The Misings and their cognate tribes, like Padam, Galong, Minyong, Apatani, Bokar, Bori, Pailibo etc. who identify themselves as descendants of Abo Tani (father of mankind) are believed to have migrated from western China en route Tibet following the courses of the rivers flowing down from Tibet and to have advanced towards eastern part of the hilly ranges of the Sub-Himalayan mountains till they reached the Siyang and Dibang valleys of the present Arunachal Pradesh. For some period of time in the remote past, the Misings settled themselves in the hills which still constitute the sweet homeland for their related tribes. But records do not provide evidences when and why they came down to the plains of Assam from the hills.

However, the first reference to the Miris (Misings) ever found in the Assam history is contained in the Deodhai **Asom Buranji** (Bhuyan, 1932, p. 20). The record testfies that the King, Suhungmung alias Dihingia Raja (1497-1539 A.D.) eventually adopted a Miri boy (Mising boy). The English rendering of the correspond- ing lines read:.......then the King came to Dihing in the month of Ahar (3rd month in Assamese calendar) in the Lakli Kutchan (Ahom system of counting) year and allowed Tyausunglung-Kungrin to sit before all who were present there (ritually adopted) by giving him a new name as Thaumung-Mungtau. His family was Miri by caste. Dr. L. Devi (1968, p. 209), on the other hand, holds the view that the Miris (plains Miris) had been under the civilizing influences of the plains long before the advent of the Ahoms in Assam. In the same tone Brown (p. 84) observes on Dalton's notes that Dalton's identification of the Chutiyas with the tribe of Chutiya Miris appears to be a mere speculation. The evidence of language is altogether against such a view. I believe that the Chutiya Miris are so called, merely because they came down from the hills in the time of the Chutiya kings. Apart from these records, while giving ethnic identities of the aboriginals living in and around Assam, Shrimanta Shankardeva, the great propounder of Neo-Vaishnavism in the region refers to the Miris in the Shrimadbhagawatgeeta (v. 478). Similarly, Shri Shri Madhavdeva, the chief of Shrimanta Shankardeva's disciples also makes reference to them. The free English translation of his verse in the Namghosha runs: there can be no hard and fast rules laid down for praying to God; salvation can be achieved by mere uttering the word Ram (God) irrespective of Miri, Ahom or Kachari (v. 501).

The Ahoms came to the upper part of the Brahmaputra valley, then called Saumara in 1228 A.D. The region is historically described to have been under the rule of the Chutiya kings at that time. Taking the facts mentioned above into consideration, it can be assumed that the Misings started migrating down to the alluvial flats of the Brahmaputra valley during the 12th century A.D. Their sporadic migration, records testify, continued till the early part of the 19th century. However, being a migratory tribe, they frequently moved from one place to another along the Brahmaputra valley even in the plains but it appears that they did not advance down-stream beyond the confluence of the mighty Brahmaputra and its principal tributary Subansiri. It is for this reason that Mising tribe are found scattered in the upper part of Assam only even now. Their present habitat consists of eight districts, namely, Tinsukia, Dibrugarh, Sivasagar, Jorhat and Golaghat in the south bank of the Brahmaputra and Sonitpur, Lakhimpur and Dhemaji in the north bank. However, the Dhemaji district has the highest concentration of Mising population.

2.00: THE HOUSE:

A traditional Mising house usually stands not far from a river. The house is of raised platform of bamboo supported by wooden or bamboo piles. The raised platform is generally of the average height of 4 to 6 feet. The house consists of two roofs diagonally fastened together at the vertical end. The roofs are thatched with locally

-available thatching grass. Piles or posts are either wooden or of bamboo. The house has two varandahs-one in the front and the other at the back which are called TunggOng and Yapkur respectively. These two varandahs are also the portions of the bamboo platform of the house itself but are not walled in.

In the fore of the front varandah under the same roof without being covered by the platform, there is an open yard where husking and cleaning of paddy is performed in a wooden block called Ki:par. A stranger is generally seated in the Tunggéng (platform). As a matter of custom, the inside rooms of the Mising house are horizontally divided into two parts: Rí:sing (upper) and Koktog (lower). Rí:sing and Koktog are marked off by a fire-place in each two rooms.

However, it is not a physical division. Rí:sing is meant for sleeping, keeping important materials and holding rituals. Importantly enough, men are supposed to be in the Rí:sing part and women, on the other hand, are generally supposed not to sit there. Koktog is meant for women and washing utensils, cleaning food stuff, preparing drink as well as keeping all sorts of things that are used in various works. A fire-place is placed between two rooms which are meant for two families. The entire family members except the old ones eat and drink together in the central room of the house. On the ground under the platform, domestic animals like pigs, cattle, goats etc. rest at night. Over each fire-place, there are two thinly knitted bamboo trays one above the other suspended from the ceiling. The lower that is nearest to the fire-place is called Pérab while the upper one is called Rabbong. Over the upper layer, another tray bigger than the lower ones is fixed on the beam of the house and is called Kumbang. Every house has, at least, two ladders - one in the Tunggéng and the other in the Yapkur having a bamboo support along it.

3.00: FOOD HABIT:

The staple food of the Mising community consists of rice, meat, fish and a large variety of leafy vegetables. These vegetables are not grown in a fenced enclosure but collected from the nearby jungles. Such edible wild leaves as Tajig, Takug, Takpiyang, Ombe:, Dérmi:, Gurban, Pakkom, Sormon Dotke:, Nékung, Ou Oying, Pa:tang Oying, Okang, Ge:nyag, Yo:rid, Onger, Takkir, Marsang, Bungki: Répug, Ma:n Oying etc.(these names of the vegetables are in their language and they, except few, are not used by other ethnic groups of Assam and, therefore, they are not known to them) constitute their delicious dishes. Besides these vegetables, a few variety of vegetables are grown either in the corn-field or in an enclosed area in the vicinity of the house. Talab (garlic), Pétu/Tule: (mustard plants), Tapa (pumpkin), Take: (ginger), Mirsi (chilli), Bikung (bean) etc. are some of such crops. Pork and chicken are principal items of food in a religious function or in hosting guests. They feel proud of hosting guests with pork. Riverine tribe as the Misings are, fish is their most common food. Dried fish and meat are not only popular items of their delicious food but also a must in their spring festival Ali:-A:yé Ligang. Ground dried fish and meat called Namsing serves their need during the dearth of fresh fish and meat.

ofon Unlike other tribal groups of Assam, the Misings prepare two varieties of rice beer called Apong: black variety and white variety. The black variety is called Po:ro Apong and the white variety is called Nogin or Nogjin Apong. Po:ro variety is found to be prepared by the Mising tribe and their cognate tribes in Arunachal Pradesh only. However, Apong is an essential item for performing socio-religious functions. In addition to it, they use Apong in their daily life also.

The Misings have the habit of taking considerable varieties of roots also. To mention some of them in their native tongue are Ma:yong, Ali:, Lodor, Pagli:, Singgali:, Kamrali:, Ngintiali: etc. In order to prepare their delicacies, they adopt various method of cooking: boiling, roasting, toast- ing etc. Roasting of fish, meat, vegetables mixed with various ingredients by wrapping in green leaves is their favourite method of cooking. Usually, they do not use oil and spices except on special occasions like community feasting, hosting of guests, ritual functions and the like. However, now a days, the use of such ingredients and new methods of

cooking have been widely adopted by them in addition to theirs of own. The Misings had no tradition of milk-use. They never used either milk or any item of food made from milk. However, of late, milk has also become their food.

4.00: AGRICULTURE AND LIVESTOCK:

Traditionally, the Misings practized jhum cultivation in the hills. Even after they had come down to the plains of the Brahmaputra valley, they could not give up the habit of shifting cultivation all of a sudden. And so, instead of making permanent settlement in a given area of land, they led a nomadic life moving from one place to another in search of fertile land. Hamilton (1912, p. 86) rightly observes, they......settle upon the newly formed alluvial islets in the rivers, in which they fish, or upon the banks of the marshes, where they graze their goats, pigs and cattle, and support themselves by raising crops of summer rice, mustard, millet, pulse, and sweet potatoes. They had no tradition of fencing around the house or enclosures but a habit of rearing domestic animals and birds for both sacrificial and dietary purposes without tending them and, they, therefore, preferred river-bank meadows where they could produce much crops at a nominal labour. 10.0

The use of cattle-drawn plough was not evident in their traditional agriculture system. However, owing to their co-habitation with other ethnic groups who used advanced methods of settled agriculture, the Misings also adopted plough as their implement for tilling soil in the plains. Since they adopted the use of plough from their non-Mising neighbours, especially, from the Assamese speaking ones, the words for such implements as plough, yoke, harrow, switch etc. are, therefore, still in Assamese; such as, nangol, jungoli:, moi, and ésari; respectively. Most importantly, they even call upon and drive away cattle in the Assamese language.

The principal crops they traditionally produced include Guni (ahu) and Bau, two varieties of paddy to be harvested in the summer and the winter respectively. These were supplemented by maize, millet, sweet potatoes, yam etc. Besides these subsistence crops, they also raised mustard, pulses, chilli and tobacco for bartering for other necessaries or for own consumption as well.

Apart from the different kinds of crops they produce, they have also a tradition of rearing domestic animals and birds. Generally, they give pigs and fowls as sacrificial offerings to their ancestors and deities in a ritual and religious function. It is, therefore, essential for a Mising family to rear pigs and poultry. In addition to it, they rear goats, cows, buffaloes, elephants etc. also. In the remote past, to possess an elephant by a family was considered as the symbol of wealthiness and it deserved high status in the society. However, with the rapid development of science and technology, extension of educational facilities and communication, changes are emerging in Mising society also. Now the purpose of animal husbandry is not confined to consumption and sacrificial offerings alone but is widened to earning purse by selling out them in the market.

5.00: SOCIAL ORGANISATION:

Traditionally, every Mising village had a self-governing council called Kébang. It was the apex body of the village to make decisions on social and religious matters, to settle disputes within outside the village and to deliver judgement or impose punishment on those who committed offences. The headman of the Kébang was called Ga:m. The Ga:m presided over the sittings of the Kébang. Any decision if to be arrived at was taken after exchange of views of the members present and was delivered by the Ga:m in the meeting. The sittings of the Kébang were generally held at a public hall called Mírong or Murong, a dormitory where the unmarried young people were trained for guarding the village and allowed to stay.

The youths of a village had a self-governing institution of their own which is known as Mimbir-Ya:me:. After coming in contact with the Assamese neighbours, many of their offices were named in Assamese. Words like Deka Bora (head of the unmarried young boys), Tiri: Bora (head of the unmarried young girls), Barig (derived from the Assamese word Barik) etc. bear the instances of such acculturation.

Like the Kébang of the adults, the youth council also could deliver judgements, settle disputes and im-

pose punishment on the youth offenders. But it generally laid more emphasis on playing a coative role than on being an interpreter of customs. There were two forms of collective labour: Rigbo and Daglég, which were generally rendered by the Mimbír-Ya:me:. In the Rígbo, one member from each family of the village was de- puted for rendering collective labour to a needy family without any wage or remuneration. In accordance with the nature of the work to be performed, the member, male or female, adult or young was deputed by the family. In the Daglég, they charged a minimum wage against each of the members participating in the labour. The coins or kind so collected was spent for social functions. With the emerging crisis of economic life, both the forms of collective labour are on the decline.

6.00: SOCIO-RELIGIOUS FESTIVALS:

The festive occasions celebrated by the Mising community cannot be put into water-tight compartments of social and religious divisions. Both are inseparably mixed together.

6.01: Ali:-A:yé Lígang:

Ali:-A:yé Ligang is an agricultural festival. It is celebrated to mark the onset of season of sowing seeds. The literal meaning of the word may be explained thus: Ali: means roots, potatoes; A:yé means fruits or seeds and Ligang means commencement of sowing. The folk belief behind the celebration of this festival is associated with fertility of the virgin earth. Retirement and merriment in accompaniment of dance and music is a part and parcel of the festival.

Ali:-A:yé Lígang is celebrated on the first Wednesday (which is believed by the Mising tribe as an auspicious day) of the month of Falguna (the eleventh month in Assamese calendar). Late previous night or the crack of dawn of Wednesday is the time when riee wrapped in leaves into packets called Purang is boiled an 1 curry of pulse with pork is deliciously prepared. Po:ro Apong is percolated. With these items, guests are fer- vently served to their satisfaction.

The youths, both boys and girls, getting encircled themselves in the yard of each house of the village, dance and sing in a typical movement and make merry together. This type of reveling or Bihu is known as Gumrag So:nam or Gumrag So:man. Their reveling concludes with showering of blessings by them on the host family members. Thus, they observe the festival with enthusiasm for 3 to 5 days with a variation of time-span from group to group and conclude it with a community feast, namely, Dopan-Ti:pan followed by abstention called Yodnam in certain groups of the tribe.

6.02: PO:RAG:

Po:rag bears the glaring example of sharing characteristics of social and religious function. Although it is usually observed by the Mimbír-Ya:me: as a social festival to mark harvesting, especially, of paddy crops, it also incorporates a lot of religious evidences. Because of its immensity of expenditure and elaborateness of prepara- tion, it is generally cele ated at an interval of 5 to 10 years by a village, preferably in the month of Magha or Falguna (the 10th or eleventh month in the Assamese calendar). For the observance of the festival, the Mímbír-Ya:me: is well-organized with the induction of two adult offices, such as, Migom Bora who is supposed to head the occasion and Borani who is to lead the women for the purpose. A Mirong or Murong is newly constructed as a part of their preparation. The festival is celebrated at the hall for 3 to 5 days starting on a Wednesday. Among the invitees includes a Mibu, a seer who is to initiate the occasion and lead the prayer-dance, a body of Mimbir-Ya:me: from a neighbouring village and all the women who were given out in marriage from the village that is holding the festival.

The commencement of the festival is marked by bringing the Migom Bora from his home in a procession and is followed by welcoming of the invited group of Mimbír-Ya:me: called Minom and leading them to the Murong. When the night sets in, Mibu starts performing his prayer-dance accompanied by the young men and

women including the Bora and Borani. However, percolating process of Apong starts at midnight. A bamboo cage of a conical shape of about 6 feet length with a diameter of 3 to 4 feet in its widest part called Ta:sug is fastened hanging from the ceiling at the central part of the Murong and is filled with fermented Apong stuff. The Ta:sug can contain about 100 to 120 packets of Apong stuff. Now the Ta:sug filled with the Apong stuff together is called **Po:bor**.

After inaugurating the pouring of the first pale of water into the Po:bor in a ritual manner, the young boys and girls of the village along with those of Minom group sing and dance in great joy till the first drop of Apong falls into its vessel. As soon as it falls down, time comes for offering sacrifice. The first sacrifice is a sow (not fully grown). Held in a supine position by a group of men, the sow is pierced by the Migom Bora with a sharp bamboo split made out for the purpose. The rest of the pigs are strangulated with a pair of long pestles to death. The first day of Po:rag is spent in feasting the Minom, the second day in feasting the women who were invited from other villages, the third day in feasting women of the village and the last two days are spent in enjoying feast of the rest.

6.03: DOBUR OR DOBÍR UI:

Dobur or **Dobír** Ui is a fervently celebrated religious function of the Mising community. It is observed on the first Wednesday of the month of Jestha (May-June). However, variation of the date of its observance is found with different groups of the tribe. The reason behind it is associated with a sense of purity and impurity that is rigidly adhered to. Events of women's menstruation and child-birth are generally considered impure and no religious function, therefore, is held during such periods. However, after Dobur Ui is decided to be held, the women undergoing monthly course, are usually sent away to a neighbouring village on the eve of the Ui for putting up there till the function is over.

At the crack of dawn of the appointed day, the male members of the village mark a closure of the gateways to and from the village by plaiting the leaves of some reeds that are vertically staked for the purpose on both sides of the way. This act of closing ways is called Ni:pir Pirtumnam. As soon as this closure is done, neither a villager can leave the village nor can an outsider enter. Violation of this custom is dealt with in a serious note. In the event of trespassing of an outsider into the village unknowingly, he is detained there till the function is over, otherwise he has to leave a valuable thing he possesses if he desires to leave early. The thing is returned next day. The Mising people believe that prosperity of the village goes away with a stranger if he is allowed to leave the village amidst the function.

In a body, the male members of the village approach each house by beating the raised platform (chang) with some decorated reeds shouting loudly Ajéngé, Ajéngé meaning demand or offence. In order to get rid of the offence, the host, in turn, offers them fermented Apong stuff, fowls, rice, chilli, salt and the like wishing all ills be done away with. The materials so collected are carried away to such a place as is located at the outskirt of the village, preferably, at the river bank down the village. An altar for sacrifice is set up there. A female pig is first sacrificed and is followed by a number of pigs and fowls. The blood of the sacrificial animals and birds is let to drop in the altar by striking their heads above and prayer is being chanted in full voice while offering sacrifice. After sacrificial performance is over, the villagers (barring the women folk) have a great feast with the meat and Apong. The celebration concludes with a hunting programme called Ruglennam. The celebration is considered successful if a wild animal or bird of any kind can be hunted or killed during the course of Ruglennam.

6.04: MARRIAGE SYSTEM:

The system prescribed by social custom in Mising society for pairing a marriage partner is clan exogamous and tribe endogamous. A Doley boy, for instance, can never marry a Doley girl but he can marry a Pegu or Morang girl. Although tribe exogamous marriage is taking place to a great deal in the recent times, endogamous form is preferred even now among the old generation.

The Misings generally prefer monogamous form of marriage, but instances of polygyny are also found and is not considered as restricted in the society. In such a case, the first wife alone is married in a formal way and the rest are by elopement in informal ways. Polyandry, on the other hand, is strictly restricted in Mising society. Widow remarriage and cross-cousin marriage are permitted practice in the society.

Traditionally, the Misings had four ways of marriage: **Da:ro Midang, Dugla La:nam, Kumsu-Do:sul La:nam and Sola La:nam. Da:ro** Midang is the formal way of marriage, Dugla La:nam is a form of marriage by elopement, Kumsu-Do:sul La:nam is a kind of marriage by receiving blessings from the bride's family and Sola La:nam is a form of marriage by kidnapping. The last form of marriage, eg. Sola La:nam is no longer in practice now a days.

7.00: WEAVING:

Weaving occupies a distinctive position in the cultural life of the Mising community. It is an essential job that every Mising woman is expected to do. Every Mising girl is supposed to be an expert weaver. A Mising folk tale relates that a girl of teenage who failed to learn how to spin and weave had a pounding stick fastened on her back and jumped into river-water and became a river-dolphin. In the past, a girl not efficient in weaving was least preferred for marriage. A Mising girl, therefore, can translate her dreams of life into the work of flowery weaving. They produce a great variety of colourful clothes.

Gadu (Mirijim) is a unique production of the weaving skill of Mising women. It is a kind of fluffy warm cloth made of cotton for family use in the winter. Besides this, Mising women also weave Tapum Gasor or Endi Chadar, a kind of warm silk shawl of big size for every family members. Apart from this, they also weave a kind of colourfully stripped shawl called Ri:bi and Gaséng wich are widely used by them on their festive occasions. Other colourful clothes include Gero, Kebbung Ege-Gasor, Niség, Dumér etc.

8.00: HANDICRAFT:

The Misings had a rich heritage of handicraft in cane and bamboo work. They wove different kinds of baskets, fans, boxes of cane and bamboo that exhibit their artistic tastes but they had no developed form of architectural design. Black smithy and gold smithy were not found in their tradition. Their craftsmanship appears to be confined to artistic work of bamboo and cane only. However, women's creativity found expression in weaving.

9.00: FOLK LITERATURE:

Mising tribe is rich in folk literature. Folk songs of various types, proverbs, jokes, riddles, tales, legends etc. constitute the rich heritage of folk literature. A popular folk tale in Mising relates that once upon a time when the Mother of human languages (Agom Na:né) asked all groups of human beings to note down the alphabets of their respective languages, the Misings wrote them down on a piece of deer-skin while the others did it on barks. Later on, one day, they could not move out for hunting because of nature's furies, like heavy rain, bursting of thunder and massive floods. They were very hungry, but there was nothing else for them to eat. In order to get relieved of the burning of hunger, they roasted the deer-skin and ate it up thinking that they would imprint the alphabets in their memory forever by doing so. This is the reason, as they believe, why they lost the script of their language.

The tale clearly reveals that the Misings never had a tradition of reading and writing, and their rich oral traditions are yet to be codified and collected, and reduced to written form. The Misings came into contact with modern education during early twenties of the 20th century only. For last eighty years or so, no significant attempt has been made to study the folk-lore materials of the community to organise them in a genre-wise order in any language. However, occasional publications are made with sporadic observation on the folk literature in Mising during the period.

Mising folk songs, particularly, MibuA:bang reveals their concept of cosmology and the song associated with it is the plain description of their world of beliefs. Other songs like Kaban, Yaban, Oi Ni:tom, Bíni: Ni:tom etc. are expression of daily experience. Musical instruments of the Misings are also an important aspect of their cultural heritage.

10.00: CONCLUSION:

Changes in every walk of life are emerging in the Mising society in the recent times. Caught up between the waves of modernity and traditionality, they are in a dilemma where to move-towards the challenges that are brought about by the growth of science and technology or retreat backward to be preserved in a museum as an antique piece. A fear-psychosis of being vanished is creeping in the minds of the people of the tribe.

BIBLIOGRAHY:

1. Bhuyan, S.K. ed (1932): Deodhai Asom Buranji (third edition 1990)
2. Brown, W.B. : An Outline Grammar of the Deori-Chutiya Language
3. Chatterji, S.K. (1974): Kirata-Jana-Krti
4. Chatterji, S.K. (1955): The Place of Assam in the History and Civilisation of India.
5. Dalton, E.T. (1872): Descriptive Ethnology of Bengal (retitled as Tribal History of Eastern India, reprinted 1978).
6. Devi, L. (1968): Ahom-Tribal Relations.
7. Gait, E. (1905): A History of Assam (seventh edition 1997)
8. Grierson, A.G (1909): Linguistic Survey of India, vol. III part I (second edition 1967).
9. Hamilton, A. (1912): In Abor Jungles of North-East India (reprinted 1983)
10. Mackenzie, A. (1884): History of the relations of government with the hill tribes of the north-east frontier of Bengal (retitled as The North-East Frontier of India, reprinted 1989).
11. Needham, J.F. (1886): Outline Grammar of the Shaiyang Miri Language as spoken by the Miris of that Clan residing in the Neighbourhood of Sadiya (reprinted 1913).

SOME INHERENT SOCIAL DOCUMENTS PORTRAYED IN "MIRI JIYORI"

Surajit Doley
Principal, NCD College, Gogamukh

Introduction to Novel "Miri Jiyori":

Rajani Kanta Bordoloi's "Miri Jiyori" published in 1894 just end of the 19th century. The 'Miri Jiyori' means damsel of Miris. Now-a-days this Miri is called Mising. Basically, the word miri derived from mirí (in Mising form) means a priest of Misings in the past. There were two priests among Misings. These are mirí and mibu to whom they (Misings) propitiate for their secure of worldly lives. Some critics define miri as "go between". Because Misings were the mediator of business and political between the classes of people in the past. Any way the word miri is used by Non-Misings and it has no meaning.

In **Miri Jiyori** Bordoloi depicted the deeply sympathetic image of the immortal love story of a Mising couple. Jonki, the boy and Panei, the girl fall in love with each other. Due to the family discrimina- tions this love didn't support and latter they compelled to elope where they surrendered their lives on the judgment of **Baregam** (a judge of hills) on hills and at last the couple convicted to death in the court of Baregam. This story is very pathetic and pitiful. This star crossed lovers reminded us the story of Shakespeare's Romeo and Juliet, Christopher Marlowe's Hero and Leander, Duchess and Antonio in Jhon Webster's The Duchess of Malfi (though here, Antonio and his son survive) and Waris Shah's Heer Ranjha Rajani Kanta Bordoloi's Miri Jiyori disserves tribute for its presentation of vivid social evidence of ethnic communities specially Misings of his contemporary age or early age. The novel itself abundant of social traditions and customs. Such like social practices include here (Miri Jiyori) are-Bohag Bihu (a kind of festival), Narachinga Bihu (a festival dance in open field), Sorog puja (a kind of ritual), Mugling Miréma (a god of lightning and clouds), Mibu (a priest), social rituals, divi- sion of clans of Misings, other ethnic communities, judgment of hills, loves and marriages, dresses, musical instruments, pseudoscientific lores, legends, superstitions and so forth. This social pictures are precious piece for literary creation and shall ever endure as a classic in the realm of Assamese novel.

"Miri Jiyori" as a Social documents of Misings:

The literature is the mirror of the society and it is true in this "Miri Jiyori" too. The Mising (Miri) is the second largest ethnic community of Assam, they have abundant of social rituals legends, beliefs superstitions, cultures, folksongs, tales, proverbs, riddles, pseudoscientific lore about the natural cli- mates & catastrophe, traditional dances, customary activities, marriages and loves and many other folk- literatures. The Bordoloi's "Miri Jiyori" also presented the social traditions and customs of this ethnic community vividly. In Miri Jiyori Bordoloi depicted the picture of Mising people descending from hills of Sadiya to plain. The Misings still believed that in previously they were a part of Bor Abor who lived in the hills of the upper hills of the Sadiya. The Misings are the simple minded and live peacefully.. Due to the clashes of ethnic groups in the upper hills of Sadiya the Misings descended cutting the wild cardamom and the arum plants which grow quickly though it fells. By this the Bor Abors were cheated who chased after them and so they returned. Subsequently the Misings settled on the plains. Bordoloi mentioned in Miri Jiyori that the Misings have two main clans- that is the clans of ten gams (Headmen) and twelve

gams. The ten gams includes clans like the Ayengia, Mayengia, Damukiyal, Chamuguria and so forth. The twelve gams includes like the clans- Chutia and Daityal (now this are called pagro). Bordoloi says that Misings put their dresses in Assamese manner on plains. Of course they have their own dresses what they prepared by hand weaving at present. Some of them mostly adopted Hinduism in the contem- porary age of Rajani Kanta Bordoloi. But at present the Misings adopted Hinduism, Boisnasim, Do:nyi Polo etc.

Sorog puja is mentioned in "Miri Jiyori" it is a form of worship of Mişings that is observed once in two, three or four years. If somebody starts, this worship has to be continued in punctually. In this worship Misings usually offers Apong (Wine) and Eg-porog (Pork and Chicken) to propitiate the leading deities of the sun, the moon, the cloud, the lightning, the earth, the water, the air and so forth.

The **Mugling miréma** depicted in "Miri Jiyori" symbolises the god of lightning and clouds. Generally, lightning occurred on the bank of the river where they (Misings) inhabit. They believed the natural natural calamities and regarded the lightning and clouds as their god. A pig is propitiated on a banana leaf and struck on the head with a stick. The blood that oozes out are collected clearly on another leaf of banana and uttered the Mugling Miréma prayer. It is prayed for recovery from headache (as Misings drink to much Apong) and stomach trouble. The pig should become of five years old with four white hoofs and horns. It is a traditional ritual, but it is not hard and first that the pig would be five years old and it is simply in the prayer.

Bordoloi includes in his immortal love story "Miri Jiyori" about the 'sacrificed a fowl' 'offered obeisance to the spirit' for the Misings do not take medicine when ill. They try to ascertain from divination by the deodhai (a diviner, in Mising Mibu) as to what god has caused the illness. Then that god is worshipped by offering in wine (Apong, in Mising) pork and fowl. At present this Mibu practiced in remote villages of Mising areas but not in urban or semi-urban areas.

Bordoloi again mentioned about the fine silk gomcheng silk. It means the name of a kind of fine silk that was once upon a time produced in Assam. It is now extinct. Of course Misings have some dresses and gadu (Miri jim) made by themselves still. Again Bordoloi mention about a common practice for the Mising people for combing of hair with a small wooden comb which they normal stick to the knot of hair on the head. A comb is a fancy item for the Miri people.

Bordoloi stated in his "Miri Jiyori" about the pronunciation of Misings that in Assamese conver- sation Misings used খ as ক , ঘ as গ , ঠas ট , ঢ 'as ড , ফ as প , ভ as ব , and স 'as''অ . But now-a- days some educated Mising people do not pronounce like this. He is mentioning Seneng as lovely young guy. Instead of it present Mising people use it as Ya:me. Ledenga is use in "Miri Jiyori" as lovely damsel where now use it as Mimbir. Bordoloi sketch the some places like Pathalipam, Bhebeli Chuk, Lakhimpur, Ghunachuti, Gogamukh etc. which are existing still on the Subansiri Valley. Still these are Mising populated area. Bordoloi mentioned about the Lakhimpur district as he was the Extra Assistant Commissioner of the district court. This District Court covered the entire North Assam at the time of Bordoloi. The cases were brought to this court for the right judgment and this is presented vividly in the chapter- 10 in the "Miri jiyori". The scenario of Subansiri valley was full of jungles and dense forest where tigers, bears and others wild animals are described by the novelist. The rivers Subansiri, Khersuti(Luit) and Ronganadi are also mentioned.

Bordoloi says about the Bohag bihu (a festival) dance by teenagers and purchased pork, chicken etc. by collected money on Bihu and celebrate them as feast. Bordoloi depicted the Murong Ghar (in Mising it is Murong Okum) as a community hall, a dormitory a raised platform. The Misings usually use to live in raised house of bamboo, but now-a-days some of the Misings forbidding this culture. The Murong Ghar is used for the purpose of religious and public assembly.

Bordoloi mentioned about a religious cult in Assam called rati-sewa or nocturnal service. The members of the cult are known as paka bhakats (the initiates) who include people for all faiths. The principle of the cult has remained a guarded secret. Its rituals begin and end at night.

In "Miri Jiyori" it is depicted about the Mibu (deodhai) as a priest of Misings. It is belief that one

destined to be mibu bears a special mark on his person. When he comes of age, he is benignly pos- sessed by the spirits in whom the Misings believe. Then he retreats to a forest where he is said to go a frenzy. Then he returns home. From that they onward, he is called a mibu or deodhai. Bordoloi depicted the benediction system of Misings in his chapter- In a Miri Village.

Bordoloi depicted the activity that is accompanied by singing and dancing is called changdol or deodop Almost all the hill tribes like the Miris and Nagas have the practice of this activity. The Norachinga bihu also performed by Mising people. In "Miri Jiyori" it is depicted about the babori-haram. It is called a pot-herb. The Misings of the town of Lakhimpur generally clear big jungle patches to cultivate the ahu paddy (a kind of paddy which becomes ripe for harvesting in June-July). For three to four year the plot yields good crop but become infertile thereafter. It is then forbidden and called haram land (the word haram here standing for 'useless'). The wood of the trees that grow on such soil is generally soft and suitable for fire-wood only. Bordoloi depicted the gam (Headman) as the Choudhary or Mouzadar of Assamese. He has depicted the matrimonial practices of Misings in this novel. The Mising take an amount of three score to two to three hundred rupees as bride-money. Additionally the would-be son-in-law has to stay with the would-be-in-laws and offer them physical labour for two years. Eloping marriage is also seen in Misings which is steel prevailing.

Juror Puja is performed after Narachinga Bihu on the outbreak of cholera, small pox etc. In the name of Karching Kartan Panei swear to keep their commitment and it is depicted in the chapter-3 (In the Miri Village) in "Miri Jiyori". The Misings of this time didn't have the good relation with Ghasi Miri. This is also true in this novel when Tamed (Panei's father) says:

"Jiyoriknu kunubai korbat sudhi biya diyene ? Tai kobo 'moi ata Ghasi Miriloi jam' seye hobo lagibo

"Whoever heard the arrangement of daughter marriage by asking her prior opinion? What a neki?". strange things to suggest ! If she wants to seat marriage with Ghasi then it would be so ?" (English translation). The conventional legend of Misings also proof the aforesaid matter. These all social conventions are depicted in "Miri Jiyori".

The Social Convention of other ethnic communities in "Miri Jiyori":

Bordoloi says that the rituals, dresses, foods etc. of Misings have a close affinities with Nagas and Akas. The Gasi, the Ghasi, the Sarok, the Chili clans are also mentioned here. The novelist is a keen observer of a social convention thus he has compare this ethnic community with Misings. Bordoloi depicted the activity that is accompanied by singing and dancing is called changdol or deodop which are practiced by all the hills tribes like the Miris and Nagas.

Bordoloi has depicted the religious practices of Shillong and Jayantia when he says about Rati- sewa (secrete worship) whose members of the cult are known as Poka Bhakat (initiate). In Shillong and Jayantia it is called Kisuri Bhajan (Sensual amusement of teenage girls)). Here he again mentions about European secrete brotherhood of Free Masons or Lodges. The uninitiated (Kencha Bhakat) not known the secret of this religion.

The matrimonial system of Mikirs (now-a-days Karbi) is cited by Bordoloi when he says about Misings. The Misings like Mikirs use to take two or three bride money and son-in-law-would be lived two years through physical labour. He is depicted the deomoni and deoghati as the precious ring and bell of eight metals fetched by the Hill Miris and the Dafalas from Tibet.

Lastly he has depicted the entire picture of the court of Baregam (judge) which is still prevailing on the hills areas. In this court a multitude of people gathers with their cape (made of cane), waist belt of cane and having a dao (a kind of weapon) in hand, smoking pipe of bamboo mat, bamboo brass, to- bacco pipe and pigs. There gams (Headmen) attend in the assembly. The deadhai (priest) forecasts the impending dooms and discloses the secretes. Bordoloi depicts this court as a merciless court.

Conclusion:

It is obviously enlighten the inherent pictures of the social documents of "Miri Jiyori" an Assamese

novel by Rajani Kanta Bordoloi. In the epilogue of his novel he suggests the Misings for the rectification of the mislead lead by Tamed and Niroma didactically. By nature Misings are reticent and they are always stick on their point rigidly though they are simple minded. Bordoloi criticizes the hills people as a barbar- ism and cruel and expected the rectification of their nature of behaviour through his "Miri Jiyori"

About the Novelist:

Rajani Kanta Bordoloi born in 24th November, 1867 in Guwahati and died in 15th March, 1940. His father was Nara Kt. Bordoloi and mother was Swarnomoyee Bordoloi. He attained his primary education living at his own uncle's home. Latter he went to Calcutta for his higher studies. By profession he was a civil service officer who able to cultivate the much experiences through his job in different parts of the Assam. Firstly he joined as a Clark in the office of the Deputy Commissioner, Guwahati. Subsequently, Gaite Sahab (sir) appointed him as a Deputy Collector in Lakhimpur and he transferred to Borpeta and Nagaon district. He was holding the post of Deputy Commissioner in Nagaon where he retired from his job. Despite his busy life he created numerous literary works in Assam. He was a man of versatile genius and his works includes- novel, poetry, prose, comedy. He was pioneer of Assamese Novel and whose masterpieces of works spread up to entire part of the North East India. He is called as the Upanyash **Samrat (**or Emperor of novel) in whose hand the eight numbers of novels published and some were acted in theatre too..

These are -

(i) Miri Jiyori published in the year, 1894
(ii) Monumoti published in the year, 1900
(iii) Danduadruh published in the year, 1909
(iv) Rongilee published in the year, 1925
(v) Nirmal Bhokat published in the year, 1926
(vi) Tamreswari Mondir published in the year, 1926
(vii) Rohdoi Ligiri published in the year, 1930
(viii) Radha Rukmini Ron published in the year, 1930

His other works includes - **Khamba Thuibeer Sadhu, Gyan Sapun, Monubigyan, Poremor-Uposhak, Sandharjyar Uposhak etc**. These works have been remaining as the great source of literary inspira- tions of all subsequent ages. All novel of Bordoloi having a vivid historical background.

REFERENCES:

Dr. Basanta Kr. Doley: উত্তৰ পৰীয়া মিছিং সংস্কৃতিঃ অতীত আৰু বৰ্তমান। (Souvenir Assam Sahitya Shaba, Dhemaji-2009) Edited by Bogen Gogoi and Tilen Gogoi.

Abrams, M.H : A Glossary of Literary terms, Macmillan India Limited and Printed by Macmillan India Press, Madras, 1941

Abraham, Jacob : A hand Book of literary Terms, Kalyani Publishers, New Delhi, First Edition 1990

Evans, Sir Ivor : A Short History of English Literature, A Pelican Book, Published by Penguin Books, 1940.

Kothari C.R : Research Methodology, New Delhi- 2004.

Bordoloi R.K: Miri Jiyori, Spectrum Published, 2000.

Dr. Bhuyan S: History of Assamese Literature, New Edition:

MLA: Handbook for Writers of Research Papers. (Seventh Edition)

Dr. Kuli, J.J: The Misings Their History and Culture (1998)

Dr. Kuli J.J: Folk Literature of the Mising, 1992

Harison : Shakespeare's Tragedies

Una Ellis Fermor : Jacobian Drama.

Doley Apel : মিচিং সকলৰ জনকৃষ্টি, সমন্বয় আৰু বৈচিত্ৰ তথা মিচিং আহোমৰ সম্পৰ্ক Souvenir Assam Sahitya Shaba, Ledo- 2012) Edited by Mohan Morang, Lakhyadhar Sonowal and Nabal Kishor Buragohain.

A GLIMPSE OF THE MISING LANGUAGE AND LITERATURE

Parmananda Darig
Subject Teacher
Jonai Higher Secondary School, Jonai.

Any Mising person I believe, can without hesitation boast that the Mising language is one of the richest, simplest and most logical languages of the world with its wide range of vocabulary, expressiveness and musical tune of its own that are not found to exist in even many a living and officially recognized language. A serious and meticulous study of the language may without any doubt prove that the Mising language is no less comparable to the world's richest language-English. However, the greatest tragedy for the Mising language at this moment is that no proper and scientific study of it has so far been made, either on personal or organisational level.

While talking of the Mising language it must be taken into consideration the fact that it has no all- acceptable script and well defined grammar. Even it took a long time to get itself officially recognised as a living language that is spoken by a certain community since time immemorial and will continue to be so till the universe perishes if it occurs someday. The irony is that teaching of the language in educational institutions could not cross the boundary line of the primary level. But rather it has been seen that it no longer exists there, too. As a common man it is quite out of my knowledge as to why that state of affairs came into being at all.

Another Serious aspect of the Mising language is the adoption of Roman script while for several sec- tions, the adoption of the Roman script for the Mising language is not well come by all sections of the Mising society, probably the main reason being the fact that ethnically the Misings are entirely akin to the Mongoloid races and not at all to the Anglo Saxon or the other Aryan races. So, naturally the Roman script is alien to the Misings and sure to create confusion while read and written as the Mising script for the simple reason that English alphabets are now our everyday play things. Moreover, the Mising language has a peculiar and unique vowel sound which is found to be non-existent in almost all the Aryan and other groups of languages while it is common in all the mongoloid groups of languages. The Roman script is not at all well expressive and suitable for the Mising language sound system, mainly the vowel sound. Therefore I personally feel, it would have been better to evolve alphabets for the Mising language with any symbols identical with any of the letters of the Mongoloid languages, like Chinese, Korean, and Japanese etc. In this regard mention can be made that some stray grievances are heard among the Bodes for adoption of Devnagiri script for their language even though the Bodo language has already made tremendous headway and attained the status of a subject of study up to university level and an associate state language in Assam.

As for Mising grammar, I have already mentioned that no well defined grammatical rules and well written grammar books are in easy access in the market. It is obviously an anomalous fact that so rich a living language like Mising has no well set grammatical rules in written form and so far very surprisingly a few writers have made any attempt to bring out such a book. At the same time none of us has made any attempt to know what actually deterred the progress of our language. Not that the Misings do not have geniuses, linguists and scholars of high calibre whose contributions can bring about all round development in the field of language and literature. In this regard we can point out to a hard reality that the Misings tend
to be reluctant to recognise geniuses and in most cases they do not encourage a person whom they think superior to themselves. To justify this observation of mine, I would like to refer to and not to mentioned of some great scholars who have opted out of the biggest Mising organisation the Mising Agom Kebang simply for the reason

of not being well-come by some sections of the so-called pundits and guardians of the language who consider themselves to be all-knowing and fittest to hold positions but do nothing special for the well-being of the society in general and in particular, for the development of the language and literature which they are actually meant for. Now-a-days it is commonly seen that the people who are expected to be of good service for the society indulge themselves in the meanest activities like politicising, acquiring portfolios in the committees running different social and literary organizations pushing aside the persons who are really fit and deserving, for which the Mising language is still lagging far behind even its sister language Bodo. To speak the truth, since its birth till date, the language has not travelled even a few steps forward but it seems, it has not even acquired the ability to stand on its own feet. What is most distressing is that none of the people who regard themselves the guardians of the language is aware of the deteriorating conditions of the language and do not seem to be interested in making any attempt to safeguard it or accelerating the tempo of its spontaneous development, if any. Needless to say that every student of literature knows full well that a language can remain a living language only through speaking by some certain community of people and progress towards the high peak of development through written literature only. So, hosting conventions after conventions with pomp and music will be no more than wastage of time, energy and public money if we ignore literary activities as we are doing at this moment of time. Literature is like a mirror in which the whole society is reflected as through literature we know, understand and feel the hopes and fears, culture and social environment of people living in a particular geographi- cal situation without meeting them and visiting their places physically. Literature also serves as a strong and reliable source of the history of human civilization. But the tragedy for Mising people is that we have no source of any kind that can tell us the history of socio-political advancement of our race. Not a single work of literature in Mising is available at this hour to cite as an example. We can not say also when the Mising language will see the sunny days travelling past this prolonged fallow period of darkness'

However, still all is not yet lost. Our new generation should come forward with new vision and attitude shattering the cobweb of televisions and mobiles etc. in which most of our youngsters have been snared getting their promising talents and potentials devoured by seeing and talking only nonsense and nonsense. They should boldly take up pens and create a world of their own where people of their kind live, people who share their hopes and aspiration love and co-operation and loss and gains. In this regards the elders have to serve as their path-finders under the banner of the Mising Agom Kébang by bringing out some news papers, magazines etc. in order to provide suitable pasture grounds for the flock of new writers. Some private well-to-do individual should also venture to publish such periodicals and writings of the individual writers. Some attractive inceptives like publishing the writings of the individual writers on commission basis and institution and awarding of prizes to the classic and quality writers should be offered by the apex body of the Mising language and literature. So far, we have witnessed as many as twenty numbers of annual and biennial conventions of the Mising Agom Kébang but no special steps or measures have been taken to uplift the language or the literature in tune with the extravaganza exhibited with so much enthusiasm.

As I have already mentioned that a language can remain a living and dynamic language only through living people speaking it and literature in written form, the Mising language fulfils the first condition naturally as a certain community with considerably large number of population speaking it as their first language and mother tongue while even to the least extent, the second condition has not been fulfilled. We can not find a single book consid- erably of high standard written in Mising. The few books available elsewhere are of immature kind and not even worth mentioning. Probably ours is the only language in the world which is so poor in literature as opposed to the fact that it is so rich in all other aspects like any rich language in the world.

Now what is the duty of the learned Mising people towards their language and literature? The simple and only answer to these all important question is that we must start writing articles or books of different tastes in different literary genres like poetry, story, drama, essay, critical writings and so on and so forth. As the first step

towards the creation of literary works we can begin with the collection of different folklores and fairy tales which have been running orally from generation to generation. As we know, this class of literature is an indispensable part of all literatures and undoubtedly it is the starting point of any literature. However writing a book and preserving it alone can not make literature. Publishers must come forward and patronize the writers because a book can only come alive and remain alive when it appears in printed form. If we throw some casual glances at the histories of different literatures we can see the reality that without patronage of man of high power no great literature is born and survives. The great writers like Shakespeare, Milton, Homer and many others would not have come into prominence, had they not been patronised and financed by men of high power and financial ability. Sometimes writers may come into conflict with men of power for their portrayal of the character of the nation when the states where they live and work in, adopt and profess fundamental ideals. In the very recent past we have seen the pathetic conditions of famous writers like Solmon Rushdi, Toshlima Nasreen and many others who have fallen prey to the state fanaticism. Therefore a comparative peace and prosperity must exist in the society side by side with tolerance and acceptance in the minds of the people who administer the state and control the social order if literature is to prosper. Probably that is why the Elizabethan and Victorian eras in the history of English literature are more productive and colorful with some of the greatest writer of the world and their immortal works. So far as the Mising people are concerned the financial setback is always there, though conflicts of any kind between the writers and rulers or the people who are supposed to be the guardians of the society, is very dim in possibility. So, normally, the Misings are a mild and peace-loving race and in comparison to many other races, much less diplomatic or political and cruel, probably that is why the Misings have no terrorist organizations in the terrorist infested world of today.

The social atmosphere of the Mising territory is quite congenial to any constructive and productive activities specially the agricultural and literary activities. Literacy among the Misings is now spectacularly increasing side by side with economic development. At this point of history, the Misings are no longer a backward race with the exception that in the field of literature the land is still lying fallow and almost uncultivated.

It is a common fact that literary traditions are carried forward by different generations of writers, one paving the path and the others following it, In some way or the other, one generation has to look back at the earlier ones, the ideals of whom directly or indirectly set instances for and influence the next one. Now what we are sorrowfully short of is that we do not have the lines of fore-runners in whose inspiration and influence we can set out on the mission of moulding literary world of our own with self confidence and new outlook. Of course it is a true fact that a literary creation may not immediately be recognised and accepted as great. It is a matter of time that a truly great work of art or literature proves itself to be immortal and all-acceptable. So the new writers must fight against the odds and keep on producing their literary works to stand the test of time and wait for time to pay their due prices.

In a society in which literature is cultured, a certain number of readers should exist if books are not read, no value can be derived from them however great they are in essence but fall into rubbish dumps or become food for worms. We all are aware of the fact that the Misings are by nature not good buyers and readers of books. Perhaps that is also one of the strong reasons why the Mising literature has not made any headway down the years though spoken by so large a number of population since time immemorial. We have seen many races or communities who have developed their language and literature through utmost efforts from all sections of the society. To cope up with the developed communities in the field of literature, apart from creating literary works the common people, specially the literate ones must develop the habit of buying books first and then reading them. Suffice it to say that the writer are also human beings with their different problems mainly financial ones for which they need the support of the reading public whose purchase of their books gives the authors their liveli- hood encouraging further to carry on literary activities and which in turn will cause the birth of some great works of art and make the nation proud and prosper in the sense that like a mirror literature reflects the evils and weaknesses of the society and thereby criticises and reforms the whole society.

যিসকল ব্যক্তিৰ বৰঙনিয়ে পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ স্মৃতি পত্ৰিকা প্ৰকাশত সহায় কৰিলে—

ড° বিনেশ্বৰ পাতিৰ, অধ্যক্ষ
ইউনাইটেড ট্ৰাইবেল কলেজ
১০,০০০/-

শ্ৰীযুত ঠাকুৰ মেদক, অধ্যক্ষ
অৰনৰি মহাবিদ্যালয়
২,০০০/-

ড° ৰজ কুমাৰ কুটুম, অধ্যক্ষ,
চিলাপথাৰ বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়
৫,০০০/-

শ্ৰীযুত হিৰণ্য কুমাৰ দলে, অধ্যক্ষ
আবুতানি মহাবিদ্যালয়
আৰু তেওঁৰ সহধৰ্মিনী
৩,০০০/-

শ্ৰীযুত ৰঞ্জিন শইকীয়া, অধ্যক্ষ
চিলাপথাৰ বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়
২,০০০/-

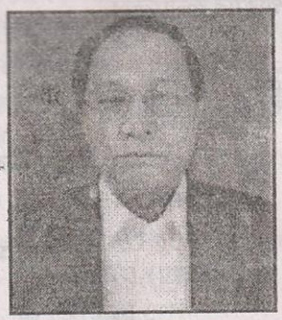

শ্ৰীযুত শিৱনাথ পেগু, অধ্যক্ষ
চিলাপথাৰ টাউন মহাবিদ্যালয়
৫,০০০/-

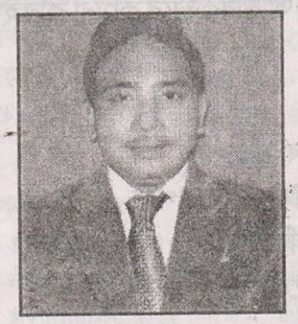

শ্ৰীযুত সুৰজিৎ দলে, অধ্যক্ষ
এন.চি.ডি. মহাবিদ্যালয়
৫,০০০/-

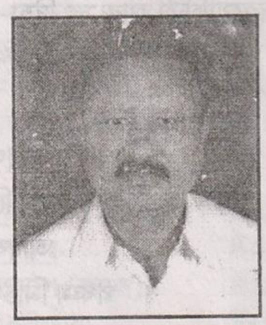

শ্ৰীযুত জয়ন্ত মিলি, অধ্যক্ষ
ডিমৌ মহাবিদ্যালয়
১,০০০/-

যি সকল ব্যক্তিৰ ফটো ছপাব নোৱাৰাত সম্পাদনা সমিতি দুখিত, সেই সকল ব্যক্তি হ'ল -

শ্ৰীযুত ললিত পেগু, অধ্যক্ষ, খেৰকটা মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত দিনেশ পেগু, অধ্যক্ষ, মিংমাং মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত নবীৰাম কুলি, সহঃ অধ্যাপক, চিলাপথাৰ মহাবিদ্যালয়	১,৫০০/-
শ্ৰীযুত মহেশ কামান, অধ্যক্ষ, ভীমপৰা মহাবিদ্যালয়	২,০০০-
শ্ৰীযুত নেহৰু মিলি, অধ্যক্ষ, বধাকৰা কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত জিতু দত্ত, অধ্যক্ষ, চিচিমুখ মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত শিৱ দেউৰী, অধ্যক্ষ, মধ্য মিংমাং কদমগুৰি কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়	১,০০০/-
শ্ৰীযুত কনক চন্দ্ৰ মেদক, অধ্যক্ষ, কাপুৰ্মপুলি কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়	২,০০০-
শ্ৰীযুত সুনীল গগৈ, অধ্যক্ষ, কাকতি ব্লক মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত ডিবেশ্বৰ দলে, অধ্যক্ষ, গোগামুখ বালিকা মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-
শ্ৰীযুত প্ৰমোদ বৰুৱা, অধ্যক্ষ, বেতবাৰী মহাবিদ্যালয়	২,০০০/-

মিচিং ৰাঁঙাম অ্যৰৰই

আদৰণি সমিতি

অসমৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰে

পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱ

৯, ১০, ১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১২

গোগামুখ, ধেমাজি, অসম।

গোহাৰি

শ্ৰদ্ধাভাজনেষু,

অভিনন্দন গ্ৰহণ কৰিব। বিশ্বায়ণ আৰু পাশ্চাত্য সংস্কৃতিৰ আগ্ৰাসনৰ সন্মুখত অসমৰ অন্যতম প্ৰধান জনজাতি জনগোষ্ঠী মিচিং জাতিৰ বৰ্ণাঢ্য কৃষ্টি-সংস্কৃতিক সুৰক্ষিত কৰাৰ লগতে বিজ্ঞানসন্মত বিকাশৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। উল্লেখ্য যে, অসম ৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাই পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱটি অহা ইং ৯, ১০, ১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১২ তাৰিখত চাৰিদিনীয়া বিস্তৃত কাৰ্যসূচীৰে গোগামুখত অনুষ্ঠিত হ'ব।

গতিকে, পঞ্চম সংখ্যক মিচিং যুৱ মহোৎসৱৰ সকলো কাৰ্যসূচীত জাতি, বৰ্ণ, ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে আপোনাৰ/আপোনাসৱৰ উপস্থিতি, সহায়-সহযোগিতা আৰু সৎ দিহা-পৰামৰ্শ আন্তৰিকতাৰে কামনা কৰি ইয়াৰে গোহাৰি জনালো।

ধন্যবাদ

ইতি

মিগাং মুখ্যনাথ পাতিৰ, সভাপতি
মিগাং পূৰ্ণ কুমাৰ চিন্তে, কাৰ্যকৰী সভাপতি
আদৰণি সমিতি
পঞ্চম মিচিং যুৱ মহোৎসৱ।

মিগাং মিলন দলে, সাধাৰণ সম্পাদক
আদৰণি সমিতি
পঞ্চম মিচিং যুৱ মহোৎসৱ।

পৃষ্ঠপোষক ঃ

ড° ৰাণী নৰহ, সাংসদ, লখিমপুৰ লোকসভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত ৰাজীৱ লোচন পেগু, মন্ত্ৰী, জনজাতি উন্নয়ণ বিভাগ, অসম চৰকাৰ।
শ্ৰীযুত ভৰত চন্দ্ৰ নৰহ, প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী, অসম চৰকাৰ।
শ্ৰীযুত ভুবন পেগু, প্ৰাক্তন বিধায়ক, জোনাই বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুক্তা সুমিত্ৰা দলে পাতিৰ, বিধায়িকা, ধেমাজি বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত প্ৰদান বৰুৱা, বিধায়ক, জোনাই বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত উৎপল দত্ত, বিধায়ক, লক্ষীমপুৰ বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত নৱ কুমাৰ দলে, বিধায়ক, ঢকুৱাখনা বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত ভূপেন বৰা, বিধায়ক, বিহপুৰীয়া বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত এচ.আৰ. চুৰবা, বিধায়ক, নাওবৈছা বিধান সভা সমষ্টি।
শ্ৰীযুত দেবেন দত্ত, সভাপতি, ধেমাজি জিলা পৰিষদ।
শ্ৰীযুত প্ৰবীন বৰুৱা, সভাপতি, লখিমপুৰ জিলা পৰিষদ।
শ্ৰীযুত পৰমানন্দ সোনোৱাল।
শ্ৰীযুত ৰবিন্দ্ৰনাথ প্ৰেমে, গোগামুখ।

উপদেষ্টা মণ্ডলী ঃ

শ্ৰীযুত পৰমানন্দ চায়েঙ্গীয়া, সভাপতি, মিচিং বাঙনী কৌবাং।
শ্ৰীযুত মোহন দলে, উপ-সভাপতি, মিচিং বাঙনী কৌবাং।
উপায়ুক্ত, ধেমাজি জিলা।
উপায়ুক্ত, লখিমপুৰ জিলা।
শ্ৰীযুত চক্ৰধৰ পেগু, অধ্যক্ষ, গোগামুখ মহাবিদ্যালয়।
শ্ৰীযুত গুণ চুতীয়া, অধ্যক্ষ, গোগামুখ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়।
শ্ৰীযুত যোগেন্দ্ৰ নাথ দলে, অধ্যক্ষ, গোগামুখ কনিষ্ঠ বালিকা মহাবিদ্যালয়।
আৰক্ষী অধীক্ষক, ধেমাজি জিলা।
আৰক্ষী অধীক্ষক, লখিমপুৰ জিলা।
প্ৰকল্প সঞ্চালক, ধেমাজি জিলা।
প্ৰকল্প সঞ্চালক, লখিমপুৰ জিলা।
মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া, ধেমাজি জিলা পৰিষদ।
মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া, লখিমপুৰ জিলা পৰিষদ।
বন উন্নয়ণ বিষয়া, লখিমপুৰ।
বন উন্নয়ণ বিষয়া, ধেমাজি।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, ধেমাজি।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, বৰদলনি।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, ঘিলামৰা।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, ঢকুৱাখনা।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, চিচিবৰগাওঁ।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, লক্ষীমপুৰ।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, মাছখোৱা।
খণ্ড উন্নয়ণ বিষয়া, জোনাই।
শ্ৰীযুত বিদ্যা চিন্তে, প্ৰাঃ উপ-সভাপতি, মিচিং আগম কৌবাং।
ড০ ঠগীৰাম গগৈ, উপাধ্যক্ষ, গোগামুখ মহাবিদ্যালয়।
শ্ৰীযুত ৰোহিত বৰুৱা, প্ৰধান শিক্ষক, গোগামুখ নগৰ হাইস্কুল।
শ্ৰীযুত ৰাম চন্দ্ৰ দলে, সম্পাদক, মিচিং জ্যেষ্ঠ নাগৰিক সন্থা।
শ্ৰীযুত তুলাৰাম গগৈ, বিত্ত সম্পাদক, সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা।
শ্ৰীযুত হৰ্ষ বাহাদুৰ ছেত্ৰী, উপদেষ্টা, সদৌ অসম গোৰ্খা ছাত্ৰ সন্থা।
শ্ৰীযুত দেৱৰাম কুটুম, খণ্ড প্ৰাথমিক শিক্ষা বিষয়া, বৰদলনি।
শ্ৰীযুক্তা লক্ষী কুটুম, চক্ৰ বিষয়া, গোগামুখ ৰাজহ চক্ৰ।

চক্ৰ বিষয়া, বগীনদী ৰাজহ চক্ৰ।
চক্ৰ বিষয়া, ঘিলামৰা ৰাজহ চক্ৰ।
চক্ৰ বিষয়া, ধেমাজি ৰাজহ চক্ৰ।
চক্ৰ বিষয়া, জোনাই ৰাজহ চক্ৰ।
চক্ৰ বিষয়া, চিচিবৰগাওঁ ৰাজহ চক্ৰ।
চক্ৰ বিষয়া, ঢকুৱাখনা ৰাজহ চক্ৰ।
শ্ৰীযুত মেম্বৰ চায়েঙীয়া, আৰক্ষী বিষয়া।
শ্ৰীযুক্তা কুঞ্জন বসুমতাৰী, সভানেত্ৰী, বৰদলনি আঞ্চলিক পঞ্চায়ত।
শ্ৰীযুত দেৱ গগৈ, সদস্য, ধেমাজি জিলা পৰিষদ।
শ্ৰীযুত নিলোৎপল মিশ্ৰ, আৰক্ষী বিষয়া, গোগামুখ থানা।
শ্ৰীযুত ধৰ্মেশ্বৰ বাইলুং, বিশিষ্ট নাগৰিক, গোগামুখ।
শ্ৰীযুত জিৎমল ভায়া, সভাপতি, গোগামুখ ব্যৱসায় সন্থা।
শ্ৰীযুত পদ্মেশ্বৰ পেগু, সম্পাদক, গোগামুখ ব্যৱসায় সন্থা।
শ্ৰীযুত ৰমেশ পেগু, বিশিষ্ট নাগৰিক।
শ্ৰীযুত প্ৰণৱ দত্ত
শ্ৰীযুত ভৱৰলাল মুণ্ডা
শ্ৰীযুত শিওৰতন ঝালাৰিয়া।

মূল সমিতি

শ্ৰীযুত মুখ্যনাথ পাতিৰ, সভাপতি
শ্ৰীযুত পূৰ্ণ কুমাৰ চিন্তে, কাৰ্যকৰী সভাপতি
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰীযুত তুলসী শইকীয়া, শ্ৰীযুত ৰঞ্জিত গগৈ
ডাঃ ধেমাকান্ত মিলি, শ্ৰীযুত ৰমা কান্ত পাইত
সাধাৰণ সম্পাদক ঃ শ্ৰী মিলন দলে
যুটীয়া সম্পাদক ঃ
শ্ৰী ৰাজু পেগু, শ্ৰী কৃষ্ণৰঞ্জন চুতীয়া, শ্ৰী হৰিচন্দ্ৰ কামান, শ্ৰী অচিন্ত দলে
কাৰ্যালয় সম্পাদক ঃ শ্ৰী মহেশ পেগু
সদস্য-সদস্যাসকল ঃ
শ্ৰী সৰ্বেশ্বৰ পাইত, শ্ৰী জয়মেশ্বৰ পাইত, শ্ৰী খগেন মিলি, শ্ৰী উইলফ্ৰেড তপ্ন, শ্ৰী উইলিয়াম বসুমতাৰী, শ্ৰী নীলমনি পেগু, শ্ৰী জিতু বৰা, শ্ৰী লক্ষীধৰ দলে শ্ৰী সুৰজিৎ দলে, শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে, শ্ৰী জীৱন শৰ্মা, শ্ৰী জয়প্ৰকাশ পেগু, শ্ৰী গেনেশ্বৰ পাতিৰ, শ্ৰী দেৱানন্দ পেগু, শ্ৰী কলেন্দ্ৰ কামান, শ্ৰী বিৰাচন দলে, শ্ৰী দেৱা মেদক, শ্ৰী কান্তৰাম পেগু, শ্ৰী পদ্মেশ্বহৰ দলে (পাৰঘাট), শ্ৰী নাৰায়ণ দলে, শ্ৰী মোহন চুংক্ৰাং, শ্ৰী অৰুণ মৰাং, শ্ৰী তিলেন দলে, শ্ৰী উমাকান্ত পেগু, শ্ৰী বিপিন গাম, শ্ৰী কাতিৰাম কামান, শ্ৰী থানেশ্বৰ চাংমাই, শ্ৰী ৰাজেন পেগু, শ্ৰী ঘন দলে, শ্ৰী ৰাণা মিলি, শ্ৰী নিজম মিলি, শ্ৰী তিলেশ্বৰ পাতিৰ, শ্ৰী কৃষ্ণ পেগু, শ্ৰী উমেশ পেগু, শ্ৰী গৌতম দলে, শ্ৰী প্ৰশান্ত পেগু, শ্ৰী দেৱীৰাম চুংক্ৰাং, শ্ৰী নোমল পেগু, শ্ৰী বিস্তুৰাম কুলি, শ্ৰী জ্যোতি শইকীয়া।

খাদ্য উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা মণ্ডলী ঃ
ডাঃ মতিলাল পাতিৰ
শ্ৰী নন্দেশ্বৰ দলে
শ্ৰী ৰাজেন পাইত
শ্ৰী অৰুণ দলে
শ্ৰী মিনেশ্বৰ মিলি
শ্ৰী ৰূপেশ্বৰ চেতিয়া
শ্ৰী জজ্ঞেশ্বৰ চুতীয়া
শ্ৰী ভূৱন সেনাপতি
শ্ৰী নন্দেশ্বৰ কামান
শ্ৰী মুখেশ্বৰ চুতীয়া
শ্ৰী আবিচন মিলি
শ্ৰী যুগল কিশোৰ শৰ্মা
শ্ৰী জয়কিষণ ভট্ট
সভাপতি ঃ
শ্ৰী ললিত দলে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী শাস্ত্ৰী ৰেগন
শ্ৰী বৈশ্বৰ পেগু
যুটীয়া সম্পাদক ঃ
শ্ৰী মনোজ দলে
শ্ৰী দিগন্ত দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী ঘনকান্ত দলে
শ্ৰী হৰিশ দলে
শ্ৰী চিত্ৰ চাংমাই
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী যোগেশ্বৰ বৰাং
শ্ৰী দেৱৰাম পেগু
শ্ৰী নৰেণ পেগু
শ্ৰী নৱ পেগু (তাৰে)
শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ পেগু
শ্ৰী গণেশ দলে
শ্ৰী দেৰেন পাতিৰ
শ্ৰী মৰম দলে
শ্ৰী চুটে চাহু
শ্ৰী চাইলা নেৰাৰ
শ্ৰী প্ৰদীপ শৰ্মা
শ্ৰী বসন্ত দলে
শ্ৰী বিজয় দলে
শ্ৰী মহেশ্বৰ দলে
শ্ৰী দেৱা মিলি
শ্ৰী মনজিৎ গগৈ
শ্ৰী দিগন্ত পেগু
শ্ৰীমতী জুনু পেগু
শ্ৰীমতী মিনু পেগু
শ্ৰীমতী ৰঞ্জিতা পেগু
শ্ৰীমতী মণি পাইট

মঞ্চ ও মণ্ডপ উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী দীনমোহন দলে
শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ পেগু
শ্ৰী পল্লৱ দাস
শ্ৰী অজয় পাতিৰ
সভাপতি ঃ
শ্ৰী পীতাম্বৰ পেগু
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী জয়ন্ত বৰগোহাঁই
শ্ৰী লীলা কে. দলে
শ্ৰী সত্যনাৰায়ণ দলে
সম্পাদক ঃ
শ্ৰী প্ৰশান্ত দলে
শ্ৰী বিপিন দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী অজয় গগৈ
শ্ৰী মোহন গগৈ
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী হৰি গয়াৰী
শ্ৰী বিজয় দলে (ককেশ্বৰ)
শ্ৰী ভদ্ৰকান্ত দলে
শ্ৰী বিনোদ লাগাছু
শ্ৰী মনোজ কুম্বাং
শ্ৰী ধনে কুলি
শ্ৰী মোহন বৰাং
শ্ৰী উৎপল কুম্বাং
শ্ৰী নোমল মিলি
শ্ৰী ৰত্ন চুংক্ৰাং
শ্ৰী হাজৰিকা কুলি
শ্ৰী গণেশ বাচিং

সাংস্কৃতিক উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী অশ্বিনী দলে
শ্ৰীযুক্তা তৰুলতা দলে পেগু
শ্ৰী তাৰজান খামতি
সভাপতি ঃ শ্ৰী কৰ্ণেশ্বৰ কুটুম
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী সদানন্দ দাস (বাবুল)
শ্ৰী ললিত শইকীয়া
শ্ৰী লাহেশ্বৰ কামান
শ্ৰী বাগান দলে (যোগেন্দ্ৰ)
সম্পাদক ঃ শ্ৰী ভাইটি চিন্তে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী দ্বিপেন দলে
শ্ৰী লক্ষেশ্বৰ টায়ুং
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী বুদ্ধেশ্বৰ দলে
শ্ৰী মৃণাংক পাতিৰ
শ্ৰী থানুৰাম কুটুম
শ্ৰী বিদ্যেশ্বৰ দলে
শ্ৰী নৱ মিলি
শ্ৰী ভৱ পাতিৰ
শ্ৰী পবিত্ৰ দলে
শ্ৰী দিগন্ত শইকীয়া
শ্ৰী জ্যোতিষ দলে
শ্ৰীমতী ৰিজু মিলি
শ্ৰীমতী প্ৰতিভা কুটুম
শ্ৰীমতী মানসী লাগাছু
শ্ৰীমতী গীতামণি কুম্বাং
শ্ৰীমতী কাংকান পাতিৰ
শ্ৰীমতী সুপ্ৰিয়া দলে
শ্ৰীমতী কাংকান টায়ে
শ্ৰীমতী ভাৰতী পাতিৰ
শ্ৰীমতী নয়না পেগু
শ্ৰীমতী তুলিকা মিলি
শ্ৰীমতী আপ্পুন পেগু
শ্ৰী সৰ্বেশ্বৰ কুটুম

সাহিত্য ও প্ৰকাশন উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
ড° মহেন্দ্ৰ বৰগোহাঁই
শ্ৰী সৰ্বেশ্বৰ চুতীয়া
শ্ৰী কালিনাথ পাংগিং
শ্ৰী দিনেশ পেগু
সভাপতি ঃ শ্ৰী সুৰজিৎ দলে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী মহেশ পেগু
শ্ৰী কেশৱ কৃষ্ণ চত্ৰধৰা
সম্পাদক ঃ
শ্ৰী ডিম্বেশ্বৰ দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী জয়প্ৰকাশ পেগু
শ্ৰী মেঘনাথ কামান
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী দিব্যজ্যোতি কুম্বাং
শ্ৰী গায়ত্ৰী দলে (বৰগোহাঁই)
শ্ৰী ভূৱন খুংগুৰ বসুমতাৰী
শ্ৰী ৰাজা পেগু
শ্ৰী বিপুল চন্দ্ৰ পাদি
শ্ৰী ৰবিন দলে

খাদ্য মেলা উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
মিগাং ভৱ দলে
শ্ৰী পদ্মধৰ কামান
শ্ৰী মবিৰাম কামান
শ্ৰী গোবিন শৰ্মা
শ্ৰী মহানন্দ দলে
সভাপতি ঃ শ্ৰী নবিন মিলি
উপ-সভাপতি - শ্ৰী দেৱা মেদক
সম্পাদক ঃ শ্ৰী ত্ৰিদিপ দলে
সহঃসম্পাদক -
শ্ৰী কেশৰাম দলে
শ্ৰী মানিক পাতিৰ
শ্ৰী তিলেশ্বৰ কুম্বাং (ঘতু)
শ্ৰী ৰমা মিলি (ৰূপাই)
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী বানেশ্বৰ গয়াৰী
শ্ৰী ৰাজীৱ পেগু
শ্ৰী মনিক পেগু
শ্ৰী ঘনকান্ত পায়েং
শ্ৰী নিপেন গগৈ

প্ৰদৰ্শনী ও গ্ৰন্থমেলা ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী দেবেশ্বৰ বৰুৱা
শ্ৰী চত্ৰ এচ. মেদক
শ্ৰী কুশৰাম পাইট
শ্ৰী চন্দ্ৰেশ্বৰ কলিতা
শ্ৰী পুৰন্দৰ মিলি
সভাপতি ঃ শ্ৰী দিপাঙ্কৰ মিচং
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী ভৱেশ প্ৰেমে
শ্ৰী বসন্ত কামান
সম্পাদক ঃ
শ্ৰী বিশ্বজ্যোতি পেগু (ভাইটি)
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী নৱ দলে
শ্ৰী প্ৰতাপ শৰ্মা
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী ধেনুৰাম নৰহ
শ্ৰী ৰুদ্ৰ পেগু
শ্ৰী খেম প্ৰধান
শ্ৰী চুচেন টায়ুং
শ্ৰী প্ৰেম চুংক্ৰাং
শ্ৰী খনিন্দ্ৰ মেদক
শ্ৰী পিংকু দলে
শ্ৰী শশীন্দ্ৰ দলে

ব্যৱস্থাপনা উপ-সমিতি ঃ
সভাপতি ঃ শ্ৰী লোহিত দলে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী ৰঞ্জিত পাইত
শ্ৰী ৰবিন পেগু
শ্ৰী লোকেশ্বৰ পাতিৰ
সম্পাদক ঃ
শ্ৰী অনুজ পাইত
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী উমাকান্ত পাতিৰ
শ্ৰী ৰাজীৱ পায়েং
শ্ৰী তুলন দলে
শ্ৰী বিষ্ণু পেগু
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী ভোলা চাংমাই
শ্ৰী কৃষ্ণ দলে
শ্ৰী যোবেলিন য়ংমান
শ্ৰী পূৰ্ণানন্দ দলে
শ্ৰী কিৰণ দলে
শ্ৰী বিজয় দলে
শ্ৰী অজয় দয়ে
শ্ৰী হৰিচন্দ্ৰ দলে
শ্ৰী ভাস্কৰজ্যোতি দলে
শ্ৰী ললিত নৰহ
শ্ৰী প্ৰণৱ মিলি
শ্ৰী চান পাংগিং
শ্ৰী হিতেশ পেগু
শ্ৰী মিপাক মিৰি
শ্ৰী ধৰ্মেশ্বৰ পেগু
শ্ৰী তাৰানাথ পেগু
শ্ৰী গনেশ পাতিৰ
শ্ৰী মহেশ পেগু
শ্ৰী কিৰণ পেগু
শ্ৰী দীন দলে
শ্ৰী প্ৰাঞ্জল দলে
শ্ৰী অভিজিৎ পেগু
শ্ৰী অৰ্ণল চুংক্ৰাং
শ্ৰী দ্ৰোণ পেগু
শ্ৰী তৰুণ পেগু
শ্ৰী কেপৌ কুটুম
শ্ৰী লভিৰাম পেগু
শ্ৰী যোগেন জেকচন গায়ন
শ্ৰী লাকি দলে
শ্ৰী তুলসী দলে
শ্ৰী দিলীপ পেগু
শ্ৰী নৱ চুংক্ৰাং
শ্ৰী বিজয় খামতি
শ্ৰী টিংকু নৰহ
শ্ৰী নিতুল চাংমাই

বিদ্যুৎ আৰু শব্দ ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী তগৰ গগৈ
এচ.ডি.অ' ঘিলামৰা
এচডি.অ' লখিমপুৰ
টংকেশ্বৰ মিলি
সভাপতি ঃ
শ্ৰী ৰাজা গোপাল কৃষ্ণ প্ৰেমে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী কুশল মেদক
শ্ৰী পদ্ম পেগু
সম্পাদক ঃ শ্ৰী ৰামা মিলি
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী থানুৰাম পেগু
শ্ৰী ৰাতুল কলিতা
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী নৰেণ দলে
শ্ৰী দিব্যজ্যোতি (মন) বৰুৱা
শ্ৰী দ্ৰাবিদ দলে
শ্ৰী নিত্যা পেগু
শ্ৰী উলেশ্বৰ মেদক
শ্ৰী কৰুণা পেগু
শ্ৰী লৌকিত মিলি

পানী যোগান উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
মুখ্য সহকাৰী অভিযন্তা, জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগ, গোগামুখ
শ্ৰী ধেনুৰাম মিলি
শ্ৰী ৰূবেন মছাহাৰী
শ্ৰী তিলেশ্বৰ পেগু
সভাপতি ঃ শ্ৰী মণ্টু দলে
সম্পাদক ঃ শ্ৰী জীৱন দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী ইন্দ্ৰেশ্বৰ দলে
শ্ৰী জ্যোতিষ দলে
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী চিদানন্দ পেগু
শ্ৰী পদ্মধৰ দলে
শ্ৰী ৰাজু দলে
শ্ৰী দ্বীপ কুটুম
শ্ৰী বিদ্যুৎ দলে

প্ৰচাৰ উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী পবিত্ৰ সন্দিকৈ
শ্ৰী বিনয় কৃষ্ণ তামুলী ফুকন
শ্ৰী প্ৰেমানন্দ তালুকদাৰ
শ্ৰী অতুল বৰুৱা
সভাপতি - শ্ৰী অৰ্ণিবান বি. গোহাঁই
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী মনোজ গগৈ
শ্ৰী জিতুৰাজ কোঁৱৰ
সম্পাদক ঃ শ্ৰী দ্বিপৰাজ পেগু
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী ৰাজীৱ বৰুৱা
শ্ৰী ৰাজীৱ দেউৰী
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী হেমচন্দ্ৰ দেউৰী
শ্ৰী দামোধৰ বৰুৱা
শ্ৰী ৰজনী দেউৰী
শ্ৰী প্ৰদীপ বৰগোহাঁই
শ্ৰী প্ৰবীন মেদক (জেলসিং)

অনুসন্ধান উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰী মধুৰাম টুংক্ৰাং
শ্ৰী শিশুপাল দাস
শ্ৰী দিনেশ পেগু
সভাপতি ঃ শ্ৰী হীৰেণ পেগু
উপ-সভাপতি ঃ
শ্ৰী ৰাজু চিন্তে
শ্ৰী মণ্টু টাইদ
সম্পাদক ঃ শ্ৰী মোহন পেগু
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্ৰী বিজু (কক) পেগু
শ্ৰী লক্ষ্যধৰ দলে
শ্ৰী বুবু পেগু
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰী লংকেশ্বৰ পাতিৰ
শ্ৰী চিদানন্দ পেগু
শ্ৰী ৰাজীৱ দলে
শ্ৰী ধনীৰাম দলে
শ্ৰী ঘনশ্যাম দলে
শ্ৰী আব্দু কামান
শ্ৰী বাবুল টাইদ
শ্ৰী কুলাধৰ পেগু
শ্ৰী গোবিন পেগু (কক)

অতিথি আপ্যায়ণ উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্ৰীমতী ৰূপৰাণী প্ৰেমে পেগু
শ্ৰীমতী অণু বৰা
শ্ৰীমতী অঞ্জুমণি শইকীয়া
শ্ৰীমতী ভানুমতী দলে
শ্ৰীমতী বেবী গগৈ
সভাপতি ঃ শ্ৰী তুলসী শইকীয়া
উপ-সভানেত্ৰী ঃ
শ্ৰীমতী বিজয়া দলে পেগু
শ্ৰীমতী কল্পনা চিন্তে
শ্ৰীমতী জানকী পেগু
যুটীয়া সম্পাদিকা ঃ
শ্ৰীমতী ৰূপা দলে পাইট
শ্ৰীমতী দীপা দলে পেগু
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্ৰীমতী বীৰমতী কুটুম
শ্ৰীমতী নয়না দলে
শ্ৰীমতী দিপশিখা দলে
শ্ৰীমতী বীৰমতী কামান
শ্ৰীমতী সীমা দলে
শ্ৰীমতী ৰীতা দলে পেগু
শ্ৰীমতী ৰীতা দলে মেদক
শ্ৰীমতী সত্যেশ্বৰী দলে পেগু
শ্ৰীমতী ৰবী দলে
শ্ৰীমতী জ্যোতি দলে
শ্ৰীমতী ৰূপতী পাইট

শ্রীমতী প্রতিমা পাইট
শ্রদ্ধাঞ্জলী ও সম্বৰ্দ্ধনা উপ-সমিতিঃ
উপদেষ্টা - শ্রী ফনী পেগু
শ্রীমতী জয়জ্যোতি চুতীয়া
শ্রীমতী চপলা পেগু দলে
সভাপতি ঃ শ্রী নির্মল বৰা
উপ-সভানেত্রী ঃ
শ্রীমতী ৰীণা প্রেমে
শ্রীমতী যুগমায়া মিলি
শ্রীমতী কুমাৰী নৰহ
শ্রীমতী লক্ষীমাই দলে
শ্রীমতী জুৰী পেগু (দলে)
সম্পাদিকা ঃ শ্রীমতী প্রমিলা মিলি
সহঃসম্পাদিকা ঃ
শ্রীমতী ৰূপজ্যোতি দলে
শ্রীমতী বেদমতী দলে পেগু
শ্রীমতী গীতা পাতিৰ দত্ত
সদস্য-সদস্যা -
শ্রীমতী নিজৰা দলে
শ্রীমতী প্রণিতা চুংক্রাং
শ্রীমতী মুনমুনি পেগু
শ্রী ৰাজীৱ পেগু
শ্রীমতী পূর্ণিমা খনিকৰ
শ্রীমতী প্রতিভা বৰা
শ্রীমতী কুসুম গগৈ
শ্রীমতী নিজৰা সন্দিকৈ
শ্রীমতী গীতা বৰাং
শিবিৰ পৰিচালনা উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ শ্রী ৰাজেশ পাতিৰ
শ্রী গোলেশ্বৰ দলে
ড০ বিনেশ্বৰ পাতিৰ
শ্রী চন্দ্রেশ্বৰ দলে
শ্রী লক্ষ্যনাথ দলে
সভাপতি - শ্রী লভিৰাম চাংমাই
উপ-সভাপতি ঃ
শ্রী ঋতুপর্ণ পেগু
শ্রী হৰেণ কামান
শ্রী গোপালসিং পেগু
সম্পাদক ঃ শ্রী মিঠাৰাম দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্রী ৰামা দলে
শ্রী প্রশান্ত পেগু
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্রী তুলন দলে
শ্রী ধর্মেশ্বৰ পেগু
শ্রী শশীধৰ পেগু
শ্রী অতুল কুটুম
শোভাযাত্রা উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্রী দিপক বৰগোহাঁই

শ্রী ভৱকান্ত দলে
শ্রী ডিম্বেশ্বৰ পেগু
সভাপতি ঃ শ্রী ধ্রুৱ শইকীয়া
উপ-সভাপতি ঃ
শ্রী যোগেন্দ্র মেদক
শ্রী গোপাল পেগু
শ্রী দুলেন কোঁৱৰ
সম্পাদক ঃ বলিন দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্রী ৰাজা পেগু
শ্রী মৃদুল হাজৰিকা
শ্রী প্রফুল্ল ডেকা
শ্রী জগদিশ মেদক
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্রী শশীকান্ত দলে
শ্রী মহেন্দ্র পাইট
শ্রী বিষ্ণুৰাম দলে
শ্রী ভুৱন পেগু
শ্রী জয়ন্ত দলে
শ্রী মহেন্দ্র লাগাছু
শ্রী বিনোদ খনিকৰ
শ্রী জ্যোতিপ্রসাদ দলে
শ্রী নৰজিৎ পেগু
শ্রী মিগম পাইট
শ্রী জিন্টু দেউৰী
শ্রী জ্যোতি দাস
শ্রী বিক্রম ৰাজবংশী
শ্রী দীপক বৰা
শ্রী সুজিৎ ঘোচ
শ্রী অতুল হাজৰিকা
স্বাস্থ্য উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা -
ডাঃ মতিলাল পাতিৰ
ডাঃ জে. দাস
সভাপতি ঃ ডাঃ পদ্মেশ্বৰ পেগু
উপ-সভাপতি ঃ
ডাঃ লোকনাথ দেউৰী
সম্পাদক ঃ ডাঃ প্রণৱ হাজৰিকা
সহঃসম্পাদক ঃ
ডাঃ প্রফুল্ল চায়েঙীয়া
সদস্য-সদস্যা ঃ
ডাঃ জয়ন্ত বুঢ়াগোহাঁই
ডাঃ সুমন পেগু
ডাঃ ডি. পেগু
ডাঃ এন চি. কছাৰী
শ্রী নৰজিৎ পেগু (ভাইটিঃ
স্বেচ্ছাসেৱক উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা -
শ্রী জহান দলে
শ্রী ইন্দ্র চুংক্রাং
আহবায়ক ঃ

শ্রী মহন্ত দলে
শ্রী টুনীৰাম পাংগিং
শ্রী বিৰেণ পেগু
শ্রী পদ্মলোচন দলে
সদস্য-সদস্যা ঃটি.এম.পি.কে. আৰু টি.এম.এম.কে
তোৰণ উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ
শ্রী জয়চন্দ্র শইকীয়া
শ্রী দেৱা চাংমাই
শ্রী নৱ পেগু
সভাপতি ঃ শ্রী দেৱ দলে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্রী মণিৰাম পেগু
যুটীয়া সম্পাদক ঃ
শ্রী হিৰণ্য দলে
শ্রী হিমাদ্রী দলে
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্রী নৰজ্যোতি পেগু
শ্রী মিন্টু দলে
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্রী কমল পেগু
শ্রী দেৱা মিলি
শ্রী চুচেন পেগু
শ্রী হেমন্ত মিলি
শ্রী ৰবিন দলে
শ্রী আপ্লাই টাইদ
শ্রী ৰাজু দলে
শ্রী ৰমেশ দলে
শ্রী হৰকান্ত পেগু
শ্রী পবিত্র পাইট
শ্রী উমানন্দ পাতিৰ
প্রতিযোগিতা পৰিচালনা উপ-সমিতি ঃ
মুখ্য উপদেষ্টা -
শ্রী একলব্য গাম
উপদেষ্টা ঃ
শ্রী অৰুণ মৰাং
শ্রী বীতা দেৱী মেদক
শ্রী মুহিৰাম পেগু
সভাপতি ঃ
শ্রী কেশৱ পাইট
উপ-সভাপতি ঃ
শ্রী তুলন মিলি
শ্রী ৰামেশ্বৰ মেদক
শ্রীমতী সবিতা কার্দং
শ্রীমতী সুৰুজ কুমাৰী মেদক
সম্পাদক ঃ
শ্রী দিবাকৰ পেগু
সহঃ সম্পাদক ঃ
শ্রী প্রবীন দলে

শ্রী বিপিন গাম
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্রী কর্ণেশ্বৰ দলে
শ্রী [illegible]ৰাদ দলে
শ্রী বিজু মিলি
শ্রী ৰঞ্জিত পেগু
শ্রীমতী গীতাঞ্জলী পাইত
শ্রীমতী লক্ষ্যৱতী দলে
পয়-প্রণালী উপ-সমিতি ঃ
উপদেষ্টা ঃ ডাঃ ধেমাকান্ত মিলি
সভাপতি ঃ শ্রী পদ্মেশ্বৰ দলে
উপ-সভাপতি ঃ
শ্রী ধেনুৰাম মিলি
শ্রী থানুৰাম পেগু
সম্পাদক ঃ শ্রী কেশৱ চুংক্রাং
সহঃসম্পাদক ঃ
শ্রী দেউবৰ পাতিৰ
শ্রী দেৱ দলে
সদস্য-সদস্যা ঃ
শ্রী যোগেশ্বৰ বৰাং
শ্রী তুলন দলে
শ্রী ৰবিন চাংমাই
শ্রী চন্দ্র নেৰাৰ
শ্রী মেহমুদ পগাগ
শ্রী ব্রজেন পেগু
শ্রী গোলাপ দলে
শ্রী মাখন দলে
শ্রী প্রতাপ নেৰাৰ
শ্রী নৰৰাজ নেৰাৰ
শ্রী কুশল দলে
শ্রী ৰাজকুমাৰ চিন্তে
শ্রী মহেশ পেগু
শ্রী তপন মেদক
শ্রী ধনসিং কামান
শ্রী মুচি দলে
শ্রী ধনেশ্বৰ কুটুম
শ্রী ৰাজকুমাৰ দলে
শ্রী অজয় দলে
শ্রী উমানন্দ দলে
শ্রী অজিত পেগু
শ্রী কমল ৰাভা
শ্রী চিদা দলে
শ্রী চুলতান দলে
শ্রী মিনকান্ত দলে
শ্রী কৃষ্ণ দলে
শ্রী বিৰেণ নেৰাৰ
শ্রী ৰবিন দলে
শ্রী পবিত্র দলে
শ্রী জটিল দলে
শ্রী ত্রৈলোক্য কুটুম

শেষ পৃষ্ঠাৰ কলম —

নিয়ম মানিব নুখুজা বয়সৰ ডেকা-গাভৰুসকলে শৃঙ্খলিত নিয়মৰ মাজেৰে অভ্যাগতক আদৰণি জনাইছে। ভেদাভেদ নাই, নাই কোনো কৃত্ৰিমতা।

অই-নিঃতমৰ দেশ অৱনৰিৰ পাৰৰ গোগামুখত উৎসৱ পাতিছে। দৃষ্টিনন্দন অগনন তোৰণ আৰু আলোক সজ্জাৰে প্ৰাণোচ্ছল হৈ পৰিছে অই-নিঃতমৰ দেশ। নিয়ম মানিব নুখুজা বয়সৰ ডেকা-গাভৰুসকলে শৃংখলিত নিয়মৰ মাজেৰে অভ্যাগতক আদৰণি জনাইছে। ভেদাভেদ নাই, নাই কোনো কৃত্ৰিমতা। পৰম্পৰাগত খাদ্য সম্ভাৰৰ সতে ঘৰুৱা বাচন-বৰ্তনৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে খাদ্যস্থলত দিব বিচৰা হৈছে আধুনিকতাৰ পৰশে চুমি যোৱা প্ৰদূষণৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদৰ এক শুভবাৰ্তা। যুৱ প্ৰজন্মৰ প্ৰতিভাক জনমানসত তুলি ধৰি প্ৰজন্মটোক উলিয়াই আনিব বিচৰা হৈছে এখন মুকলি বহল আকাশৰ তললৈ। পৰমানন্দ চায়েঙীয়া, ৰণোজ পেগু আদিৰ লগতে বহুতো জাতীয় নেতাই তেওঁলোকৰ সন্মোহিত স্বকীয় প্ৰতিভাৰ জৰিয়তে ন-প্ৰজন্মৰ বাবে কাটি গৈছে কন্টকাৰ্টীৰ্ন কঠিন সময়ৰ পথ। কোনো খেদ নাই, কোনো ভাগৰ নাই অই-নিঃতমৰ দেশত। অই-নিঃতম গাব নজনা সকলেও হাত উজান দিছে অই-নিঃতমৰ সতে একাত্ম হ'বলৈ, এডাল এনাজৰীৰে বান্ধিবলৈ, মিচিং-মিপাক, বড়ো-দেউৰী সকলোৰে অই-নিঃতম, অই-নিঃতম সকলোৰে, মিহিঙৰো অই-নিঃতম, মিপাকৰো অই-নিঃতম, অই-নিঃতম আমাৰ সকলোৰে...

জয় প্ৰকাশ পেগু
গোগামুখ।